

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 112 / 31 Ekim 1990 / 2.50 DM

KÜRDİSTAN'DA KİTLESEL DİRENİŞTE ATILIM!

Açlık grevleri yığınları ayağa kaldırdı

■ Diyarbakır Özel Tip Cezaevinde açlık grevi 24. gününü doldurdu

■ **Bismil cezaevinden de savaş esirlerinin sürgünü. Siyasi tutukluların başlattıkları açlık grevi 11. gününü doldurdu**

■ Diyarbakır, Nusaybin ve Cizre'de tutuklu yakınlarının süresiz açlık grevi kitlesel bir şekilde devam ediyor. Bina Cizre grevcilerine dar gelince, beş katlı yeni bir bina tutuldu

■ **Siverek, Adıyaman ve Adana'da dayanışma amaçlı açlık grevleri yapıldı**

■ İdil'de açlık grevine oturan kitleye özel tim saldırdı

■ **Türkiye ve Kürdistan cezaevlerinde kalan siyasi tutuklular, belli aralıklarla dönüşümlü olan açlık grevlerini sürdürüyorlar**

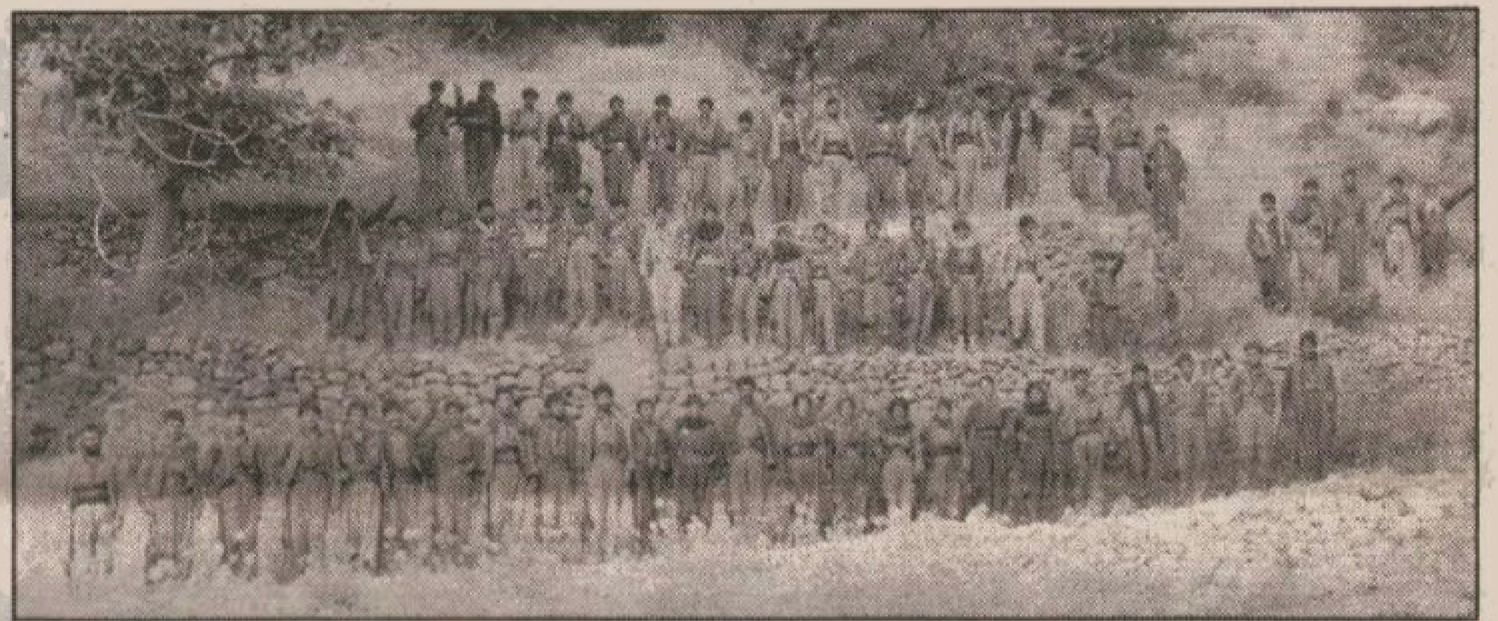
■ Açlık grevleri ve kitlesel direniş, Türkiye'de de halkın direnişine yol gösteriyor. Şimdiye kadar açlık grevcilerini, Türkiye'den çok sayıda dayanışmacı heyet ziyarete gidiyor ve güçlü dayanışma örneklerini sergiliyor

Haberleri 5-6. sayfalarda

PKK 13. kuruluş yılı coşkuyla karşılandı

Yazısı 9. sayfada

● ARGK, Uludere ve Silopi ilçe merkezlerini bastı. Sömürgeci askeri ve siyasi kurumları roketledi

● **Uludere'de Elcan düşman bölüğü, Şırnak'ta Avyan taburu, Çukurca'da Deştan ve Kızıltepe Dumluca karakollarına başarılı gerilla saldırısı**

● Şemdinli'de büyük düşman operasyonu ARGK gerillalarınca boşa çıkarıldı.

● **Bingöl-Genç, Dersim-Mazgirt ve Muş-Malazgirt'te ARGK gerillaları ile sömürgeci ordu güçleri arasında çıkan çarpışmalarda, düşmandan çok sayıda ölü var**

Yazısı 3-4. sayfalarda

KIZILTEPE'DE KİTLESEL DİRENİŞ

Kızıltepe'de 4000 esnaf, ERNK'nin çağrısına uyarak kepenk indirdi. Sömürgeci ordu kepenkleri kırdı

Yazısı 4. sayfada

İhanetçi Mehmet Girgin İzmir'de, İbrahim Güngör de İstanbul'da ARGK intikam timlerince kurşuna dizilerek cezalandırıldılar

Yazısı 3. sayfada

Kozakçıoğlu, Nusaybin'de halkın direniş duvarına çarptı. okul öğrencileri Kozakçıoğlu'nu karşılamak için kendilerini zorlayan okul müdürünün kolunu kırdılar

Yazısı 9. sayfada

Almanya - PKK Davası 1. yılını doldurdu

● Davanın tutukluları bir haftalık açlık grevi yaptı
● Yurtsever Kadınlar Birliği, mahkeme binası ve salonda, miting ve gösteri yaptı
● Davanın 1. yıldönümünde basın toplantısı
● Duruşmada hakimlerin provokasyonu

Haberler ve yazısı 7. sayfada

Gözlem Komitesi Türk devletini uyardı

Yazısı 11. sayfada

Sömürgeci faşist rejimin "Nereye gidiyoruz" telaşı

Türkiye'de bunalım dönemlerinde hep ortaya atılan "Nereye gidiyoruz" sorusu çeşitli çevrelerce son dönemlerde yine sık sık sorulur oldu. Bu nedensiz de değil kuşkusuz. Faşist rejimin siyasal, sosyal ve ekonomik alanda yaşamakta olduğu derin bunalım hayatın her alanında büyük sarsıntılara yol açmakta ve giderek de dayanılmaz boyutlara varmaktadır.

Yazısı 14. sayfada

Ortadoğu'nun 15. günlük panoraması

13-17 Ekim tarihleri arasında Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Suriye ve Mısır'ı kapsayan geziye çıkan faşist Türk devleti Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın bu gezisinin, ABD gezisinden hemen sonraya ve rejimin bunalımının ANAP hükümetini kemirerek iyice ortaya çıktığı bir döneme denk düşmesi, gezinin faşist-sömürgeci rejimi tecritten kurtarmaya ve ekonomik bunalımı gidermek için petrol zengini Körfez ülkelerinden yardım dilenmeye yönelik olduğu, gezi boyunca ve sonrasında yapılan açıklamalar ile yorumlardan da iyice belirginleşti

Yazısı 18. sayfada

TC'nin Kürdistan'daki uygulamaları

- Diyarbakır ve Batman'da tutuklanma furyası
- Dersim İHD Başkanı tutuklandı
- Gerilla eylemlerini önleyemeyen sömürgeciler Kızıltepe'de yurtseverleri tutukluyor
- Yeni Ülke gazetesi Diyarbakır bürosuna MİT kundağı
- Van'da özel tim terörü
- Botan'a giden heyetin gözlem raporu
- Devlet ve korucu terörü

Yazısı 10,16-17. sayfalarda

İÇİNDEKİLER

Avrupa haberleri 8. sayfada

"...Sizleri seviyordum, ama ülkeme de sevdalıydım ve onun mücadelesini bırakamazdım..."

Merhaba, Eşim, Yavrum;

Sizlerden son olarak ayrı düşmenin üzerinden neredeyse beş ay geçti. Başka diyarlarda bulunuyorum. Yakında yerime gitmeyi beklerken, bir gün elinize geçer diye birkaç cümlelik bu mektubu yazıyorum.

Sevgili eşim; seninle yaşamımı paylaştığım ilk gün bazı şeyler söylemiştim. O zaman belki sana garip geldiği halde, her türlü zorluk altında bana ve düşüncelerime, mücadeleme sadık kalacağını ve bir gün üzerine bir görev düştüğünde bunu yapmaktan çekinmeyeceğini söylemiştin. Kısa bir beraberlik döneminden hemen sonra devreli olarak ayrılığımız başlamıştı. Daha sonra bildiğin gibi esaret hayatımın başlaması karşısında, sen yaşamınla başbaşa kaldın. Büyük bir yalnızlık, kahır ve zorluk içinde yeni yaşamına ayak uydurma çabalarında sana metanet gücü veren yavrumla beraber ayakta dik kalmaya özen gösterdin. Mahpus kapısında her türlü zorluğa göğüs gererek yalnız koymadın beni. Bağnazlık ve çıkarcılılık batağında bocalayanların sözlerine aldırış etmedin, tüm bu yaptıklarınla.

Yıllar geçti. Bir yandan hayatını paylaştığın eşinin inandığı davası ve bu davayı yürüten çevresinin ilişkileri, diğer yandan toplumumuzun çarpık yoz sosyal ilişkilerini bünyesinde bulunduran aile çevresinin ilişkileri içinde gidip gelmek zorunda kaldın. Kendini korumak, onurlu yaşamımıza laf getirmemek için gün oldu ki, aileye taviz verdiğini de biliyorum. Tam olarak onaylamasam da, o davranışını anlayabiliyor ve hoş karşılıyorum...

Zindandan çıktıktan sonra, bana *"Bizi yalnız bırakma. Çok yalnızlık ve acılar çektik"* dediğinde dediğim gibi, ben hiçbir zaman sizlerden ayrılmadım. Daima halk sevgim gibi sakladım yüreğimde. Ama gel gör ki, yaşam gerçekliğimiz, özel bir sevgi bağı kurmamıza izin vermemektedir. Çünkü, zulmün her türlüsüne layık görülmüş halkımın esaretine, ülkemin işgal altında bulunmasına kulaklarımı tıkayıp, gözlerimi yumamazdım. Katliamlarda süngü uçlarında sallanan bebelerin, *"Bizleri kurtarın, bizlere gelecek hazırlayın"* diyen çığlıklarını duymamazlıktan gelemezdim. Yüzyılların deryasında halk gerçekliğimizin emrettiği doğrultuda değil de, kendi kişisel, ailesel, aşiretsel çıkarları doğrultusunda vatanı ve ülkeyi satanlar gibi yapamazdım. Ve daha kitaplar dolusu sıralanabilecek nedenlerden ötürü, yaşamımı halkıma ve ülkeme adayarak başlamıştım işe. Zindan yaşamında olsun, sömürgeci mahkemelerde olsun veya salıverilmemden sonraki dönemde olsun hiçbir zaman boyun eğmedim diyebilirim. Yani aman dilemedim. Ancak şunu de bilesin ki, hiç eksikliğim, zaafım olmamıştır demiyorum. Eksikliğim ve zaaflarım olmuştur. Gün olmuştur ki, teslimiyeti kabul etmişimdir, ama bu, ülke, halk ve partiye olan inancımın yetmezliğinden değil, diğer başka yetmezliklerimden kaynaklanmıştır. Zaten daha sonraki pratiğimde de görüleceği gibi, kutsal idealler uğruna üzerime düşeni yapacağım.

Ailede sizlere, gerek siyasi ve gerekse diğer alanlarda özel olarak pek bir şey verdiğimi söyleyemiyorum. Bu konudaki eksikliğimin de çeşitli nedenleri var. İlki; evlendiğimizden bu yana şöyle oturup konuşmaya bile zaman bulamadığım sence de biliniyor. Hele geçen sürecin hemen hemen hepsinin ayrı geçtiği de gözönünde tutulursa daha iyi anlaşılır. Şimdi bunları bir kenara bırakarak bundan böyle olası durumlarla ilgili bir-iki noktaya temas edeyim.

Eğer bir daha yan yana gelebilme durumumuz olmazsa dahi, sömürgecilik altında zulmün her türlüsünü yaşayan bir halkın insanı, hele hele bir devrimcinin eşi olduğunu aklından çıkarmadan ülkene, halkına ve bunun kurtuluş mücadelesini veren biricik Partimize ve Parti Önderliğimize karşı sorumlu bir insan edasıyla mücadele içindeki yerini almalısın. Büyük çaba diyorum, çünkü, en kısa sürede büyük görevlere hazır olmak için çabanın büyük olması gerekir. Kendini aşmaya, kişisel ve ailesel çıkarlar yerine, Parti ve ülke çıkarlarını ön plana alarak başlamalısın işe.

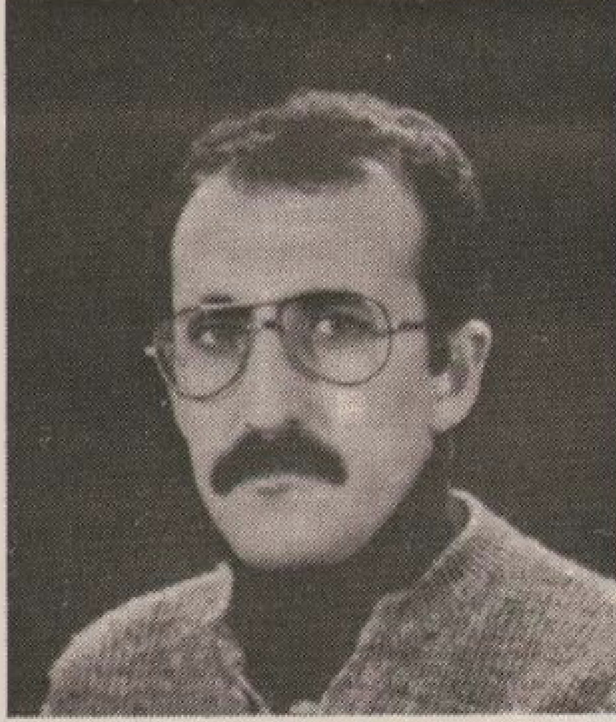
Kendini yetiştirmenin yanında; gelecekleri için çabaladığımız binlerce Kürdistan çocuğu gibi yavrumuzu da sürekli mücadeleli bir yaşama hazırlamalısın. Onun da şehit amcalarının izinde yürüyen bir nefer olmasını sağlamalısın. Tüm bunları yaparak gerçek sevgi ve sadakatini gösterebilirsin.

İçinde olduğumuz koşullarda mücadeleye istediğim düzeyde katılmayacağını biliyorum. Ama, durumunuzda bir değişme olmazsa dahi, şartları zorlayarak mücadeleye kendi koşullarınızda katılmalısınız. Bu, dağdaki gerillaya bir kazak örmeden tutun da barınma, haber ulaştırma, gösterilere katılma, zindan direnişçileriyle dayanışma içine girme; halk arasında propaganda yapma vb. gibi faaliyetler olabilir. Yani özcesi, daima kendinize temel almanız gereken, Parti ve ülke çıkarlarının korunması ve savunulmasında üzerinize düşeni yapmanızdır. Daima onurlu yaşamı tercih edin, açlık, kahır, zulmün altında da olsa. Yoksa bir lokma ekmek için onursuzluğu değil.

Sevgiyle kucaklarım

MAHMUT TANRIKULU
1957-1990

Onur ve mücadele dolu bir yaşam

Halkımızın değerli evladı ve PKK'nin önder kadrolarından **Mahmut TANRIKULU (Felat)** *yoldaş, 1957 yılında Silvan'da doğdu. İlkokulu Silvan'da bitirdi. Ortaokul ve liseyi ailesinin yerleştiği Batman'da, lise son sınıfı Suruç'ta okudu.*

Felat *yoldaş henüz çok genç yaştayken devrimci-yurtsever mücadeleyle tanıştı. Ailesinde DDKD gibi küçük-burjuva örgütlerde yeralanlar olmasına ve bunlar* **Felat** *yoldaşı engellemelerine rağmen, kendisi direneşçi yolu, ulusal bağımsızlık yolunu seçti.*

Felat *yoldaş, Batman'da* **Mazlum DOĞAN** *yoldaşın ilk talebelerinden oldu. Batman'daki devrimci mücadelesi* **Masum KORKMAZ***'la birlikte geçti. Kısa sürede yetkinleşen* **Felat** *yoldaş, gençlik komitesinden başlayarak, Batman ve çevresindeki ulusal kurtuluş örgütlenmesinin çeşitli düzeylerinde görev aldı. Bu dönemde Batman'da hem sömürgecilere ve feodal-kompradorlara karşı silahlı mücadele veriliyor, hem de DDKD gibi Kürt küçük-burjuva örgütlere karşı ideolojik-politik mücadele veriliyordu.* **Felat** *yoldaş bu mücadelede aktif olarak yeraldı.*

12 Eylül 1979 günü esir düşen **Felat** *yoldaş, Aralık 1988'e kadar, yani tam 9 yıl, hem de faşist cuntanın en azgın olduğu dönemde Diyarbakır zindanında kaldı.* **Felat** *yoldaş, halkımızın direniş tarihine altın harflerle geçen zindan direnişinin militanlarından oldu. Direniş, onu daha da pekiştirdi.*

Hapisten çıktıktan sonra sürekli izlendi. Sömürgeciler er ya da geç partiyle ilişkiye geçeceğini biliyorlardı. Şubat 1989'da tekrar tutuklandı. Mayıs 1989'da hapisten çıktıktan sonra partiyle ilişkiye geçti. Kısa bir süre Avrupa'da kaldı. Aralık 1989'da **Mahsum KORKMAZ Akademisi***'ne gitti. Akademi'de bulunmanın onun için büyük bir anlamı vardı. Çünkü, devrimciliğe birlikte adım attıkları büyük halk kahramanı* **Mahsum KORKMAZ**, *şimdi bir halkın geleceğini yaratacak kadro ve subayları yetiştiren devrim okuluna adını veriyordu. O'nun başka özel sorumlulukları da vardı. Diyarbakır zindan direnişinde yeralmış, geride halen esir direniş arkadaşlarını bırakmıştı. Onların sorumluluğunu taşıyordu. Bu sorumlulukla mücadele değerlerine sarılan* **Felat** *yoldaş, kısa sürede yıllarca uzak kaldığı parti ve mücadele yazılarını özümsedi.*

Yönü hep ülkeye, hep mücadeleye yönelik olan **Felat** *yoldaş, 1990'nın başlarında, bu defa daha güçlenmiş ve devrim silahını kuşanmış olarak Kürdistan'a adım attı.*

Ölüm onu 14 Temmuz 1990 günü yakaladı. Önce yaralandı. Kendisi gibi yaralı yoldaşı **Mehmet ADIR (Çektar)***'la birlikte düşman kuşatmasını yardı. Düşmanın imdadına ihanet yetişti.*

Felat *yoldaş, evli ve bir çocuk babasıydı. Çocuğunu çok sevdi, ama her Kürdistan çocuğunu sevdiği kadar. Evliliğinin hemen ardından esir düştüğünden evlilik yaşamı olmadı. Bu sayımızda bir bölümünü yayınladığımız, ailesine ve çocuğuna yazdığı mektuplarda bunun nedenlerini izah etti, Kürdistan için savaşmanın en büyük şeref olduğunu anlattı.*

Felat *yoldaştan direnişi, partiye ve vatana bağlılığın eşsiz örneğini, halk kahramanlığını, her anını halka en iyi nasıl hizmet edebilirim duygusunu alacak ve anısını ilelebet ulusal bağımsızlık mücadelemizde yaşatacağız.*

Rojînim benim,

Belki yaşın gereği hakkımda pek iyi düşünmüyor, *"Ne sevgisiz, ne ilgisiz babam var"* diyorsundur, *"Bu yaşıma geldim, birkaç aylığına da olsa yanımda bulunmadı"* diye. Ve daha nice soru işareti vardır kafanın içinde. Bir de benim açımdan durum nedir? Özlü olarak ortaya koyup kafanın içindekilere cevap vermeye çalışayım.

Bildiğin gibi 10 yıla varan zindan yaşamından '89'da kurtuldum ve aranıza katıldım. Dışarı çıktığımda yeni dönemde üzerime düşen görevimi yapma sevdamdan en küçük bir şey eksilmemişti. Seni, sizleri seviyordum. Yanınızda kalmak istiyordum, ama ülkeme, halkıma olan sevgimle onlara karşı görevlerimi yerine getirerek sizlere karşı sevgimi de gösterebilirdim. Dedim ya, sizleri seviyordum, ama ülkeme de sevdalıydım ve onun mücadelesini bırakamazdım. Sevgimi yalnız sizlerle paylaşamazdım. Bugün ülkemizde binlere varan şehit ailesi ve yavrusu var. Onlara karşı sevgimi, babalarının-eşlerinin yürütüp uğruna şahadete ulaştığı davayı yürütmekle gösterebilirdim.

Bu kararım doğrultusunda adımımı attım. Gerçi daha evvel de gideceğimi söylemiştim, ama seni de götüreceğim sözünü vermiştim, fakat seni yanıma alamadım. Henüz tam olarak çözemediğim, ama eldekileri değerlendirdiğimde bir gammazlık sonucu ikinci kez yakalandım. Düşman elinde iken Partiye ve halka zarar verecek, sır niteliğinde bir bilgi vermedim. Hayali bir kurguyu bazı gerçeklerle iç içe geçirip (ki o gerçekler, daha evvel anlatılanların bir toplamıydı) soruşturmamı geçiştirdim. Cezaevinde kısa bir süre kaldıktan sonra salıverildim... İkinci yakalanışımdan dolayı bu kez daha dikkatli davranmaya çalıştım. Rastgele ilişki kurmadım. Birkaç aylık zorlu gizlenmeden sonra, buraya ulaştım ve yakında esas yerime gideceğim. Bilmen açısından şu noktayı da vurgulamada yarar var: İkinci kez düşman eline geçtiğimde tüm çabaları boşa çıkınca ve bendeki Parti aşkı tüm uygulamalarına galip gelince, bu kez de kendi maşaları aracılığıyla şahsıma kara çalmaya, halkın ve Partimin bana olan güvenini sarsmaya çalıştılar. O tür söylentilerle ne moralimi bozdum ne de kuruntulara kapıldım. Çünkü kendimi de tanıyordum, düşmanımı da ve onların neler yapabileceklerini gayet iyi biliyordum.

Şimdi geçici diyarlarda geçici de olsa yaşamak zorunda olmanın zorluklarını yaşıyorum, ülkemden uzakta. Daha evvel birçok zorluk yaşadımsa da ülkemdeydim, halkımı ve sizleri görebiliyordum. Bu da bana büyük bir moral dopingi oluyordu. Sanırım bir-iki güne kalmaz bu zorluk da bitecek ve esas yerime ulaşacağım.

Sana söyleyeceğim bir-iki nokta olacak. Benden ayrı olmanız sizi karamsarlığa itmesin. Tam tersine, yarına hazırlanmanızda kamçılayıcı olsun. Çünkü, o durumda olan yalnız sizler değilsiniz. Binlerce aile o durumdadır. Tabi bunun sorumlusu bizler değiliz. Yüzyıllardır ülkemize ve halkımıza her türlü baskı, zulüm ve katliamı uygulayanlar, ülkemizin üzerine kapkara bir bulut gibi çöken sömürgecilerdir bunun tüm sorumlusu. Bunları iyi bilmek, tanımak gerekiyor. Düşmanını tanımayan, ona karşı mücadele yürütemez.

Tabi düşmandan önce, insanın kendisini tanıması gerekir. Ben kimim, ülkem neresi, halkımın durumu nedir, onu bu olumsuz yaşamdan kurtarmak için ne yapmak gerekir? Gerçi, bugün artık bu yönlü soruların en geniş açılımı yapılmış, mücadelenin yolu yöntemi ortaya konmuş ve Partimiz önderliğinde büyük bir kavga, savaş yürütülmektdir. Bu yüzden Partiyi tanımak lazımdır. Partiyi tanımak içinse, Parti yazılarını okuyup iyi algılamalı, ülke ve halk tarihimizi iyi öğrenmeye çalışmalısın. Ve bilmelisin ki, bir Kürt çocuğu olarak babalarının, amcalarının, dayılarının, teyze ve halalarının sana miras bıraktığı yoldan tarihi görevlerini öğrenmelisin.

Evet Rojînim, çok okumalısın. Bugün Kürdistan dağlarında yükselen bağımsızlık ateşinin bir neferi olmaya hazırlamalısın kendini. Başkan APO'nun önderliğindeki Parti mücadelemizin saflarında kavgaya hazır olmalısın. Çünkü, bu mücadelede çoluk-çocuk, genç-yaşlı hepimizin yapabileceği birçok görev vardır. Yaşımıza ve düzeyimize göre üzerimize düşeni yapmaya çalışmalıyız ki, yarınki çocuklarımız da bizlerin çektiği acıları yaşamasınlar. Aileler parçalanmasın, özgür gelişim için her türlü olanak bulalım...

Birçok şey yazmak isterdim, ama bu seferlik böyle olsun. Belki daha çok kendimden söz ettim. Bunu hoş karşıla. Böyle yapmamın sebebi, babanı az da olsa tanımanı sağlamak içindir.

İçten duygularla selamlayarak gözlerinden öperim.

Sevgilerimle / Baban
20.11.1989

KÜRDİSTAN'DA KİTLESEL DİRENİŞTE ATILIM

Uludere

İlçe merkezine gerilla baskını: Hükümet Konağı roketlendi, ilçe beş saat ARGK'nin denetiminde kaldı

15-16 Ekim gecesi saat 23.40'da ARGK gerillaları ilçe merkezini bastı. Gerillalar, 16 Ekim sabahı saat 04.00'e kadar ilçede kaldılar, bu sürede emniyet binası dahil olmak üzere resmi sömürgeci kurumları roketlediler. Gerilla roketlerine hedef olan binalardan özellikle ilçe emniyet binası büyük ölçüde tahrip edildi. Cadde ve sokakları tutan gerillalar, hoparlörlerle halka yönelik propaganda yaptılar ve TEK (Türkiye Elektrik Kurumu)'na ait bir kamyonu yaktılar.

Emniyet binasına olan saldırıda çok sayıda polis ve asker vurulduğu halde sömürgeciler kayıplarını açıklamadılar. Çaresizlik içinde kalan sömürgeciler, başarılı gerilla baskınından sonra halka yöneldiler ve çoğu yurtsever halktan olmak üzere 110 kişiyi gözaltına aldılar. Gözaltına alınanlar arasında çok sayıda korucu vardı. Sömürgeciler, baskın sırasında karşılık vermedikleri için korucuları gözaltına aldılar. Gözaltına alınanlardan isimini tespit edebildiğimiz yurtseverler: Zeki Ürper, Abdulkerim Ürper, Kamil Ürün, Mesut Fakan, Şemsettin Fakan, Abdullah Altürk, Ferik Altürk, Nuri Ürek, Abdulkerim Altürk, Tahsin ve Mustafa Altürk.

Bir hafta sonra gözaltına alınan tüm yurtseverler ve korucular serbest bırakıldılar.

Elcan düşman bölüğü baskın sonucu dağıtıldı

22-23 Ekim gecesi Uludere ile Silopi ilçe sınırında bulunan, Ziravik (İnceler) köyü yakınlarındaki ve stratejik Hêzil geçitlerinden biri üzerinde bulunan Elcan bölüğüne gerillalar büyük bir baskın düzenlediler. Düşman birliği bölük olmasına rağmen, bölük kapasitesinden fazla asker bulunduruyor.

Bölük binalarının roketlerle tahrip edildiği ve uzun süre kurşun yağmuru altında tutulduğu saldırıda düşmanın askeri kayıplarının çok fazla olduğu kesin olmasına rağmen, sömürgeci devlet baskın ve kayıpları konusunda açıklama yapmamayı tercih etti.

Bölge muhabirimiz 4 askerin öldürüldüğünü ve 4 askerin de yaralandığının tespit edildiğini, ancak düşmanın kayıplarının bu sayının çok üstünde olduğunun kesin olduğunu iletti.

Şırnak

Avyan taburuna gerilla saldırısı

14-15 Ekim gecesi Hêzil suyu üzerinde yer alan Avyan (Dereler) köyünde konumlanan düşman taburuna ARGK gerillaları büyük bir saldırı düzenlediler. Gerillalar bu saldırıda havan ve roketler kullandılar. Avyan ve çevre köyler boşatıldığından düşmanın kesin kayıpları öğrenilemedi.

Bölgeden ve Şırnak ilçe merkezinden aldığımız haberlere göre sömürgeciler, 15 Ekim günü boyunca Avyan'dan Şırnak'a helikopterlerle ölü ve yaralı taşıdılar.

Köy göçertmeye karşı gerçekleştirilen intikam baskınında ARGK'nin kayıpları olmadı.

Şemdinli

Sömürgeci birliklerin büyük harekatı boşa çıkarıldı, aralıklarla gün boyu süren çarpışmalarda düşmana büyük kayıplar verdirildi

12 Ekim günü sömürgeci birlikler, çetelerle takviyeli olarak Şemdinli'nin üç sınır bölgesinde geniş bir operasyona giriştiler. Operasyon Kuzey, Güney ve Doğu Kürdistan üçgeninde yoğunlaştı. Sömürgeciler bu operasyonda top da kullandılar ve Kargırga denen mıntıka ile dağlık alanı bombaladılar. Türk askeri birlikleri bu harekatlarıyla gerilla kamplarını açığa çıkarmayı ve imha etmeyi hedeflediler.

Gerillalar, düşmanın bir kaç bin askerle yürüttüğü hantal harekata karşın yer değiştirdiler, bir çok noktada düşmanı zayıf yer ve anında vurdular. Gece de gerillalar, düşman birliklerine en az üç noktada pusu kurdular.

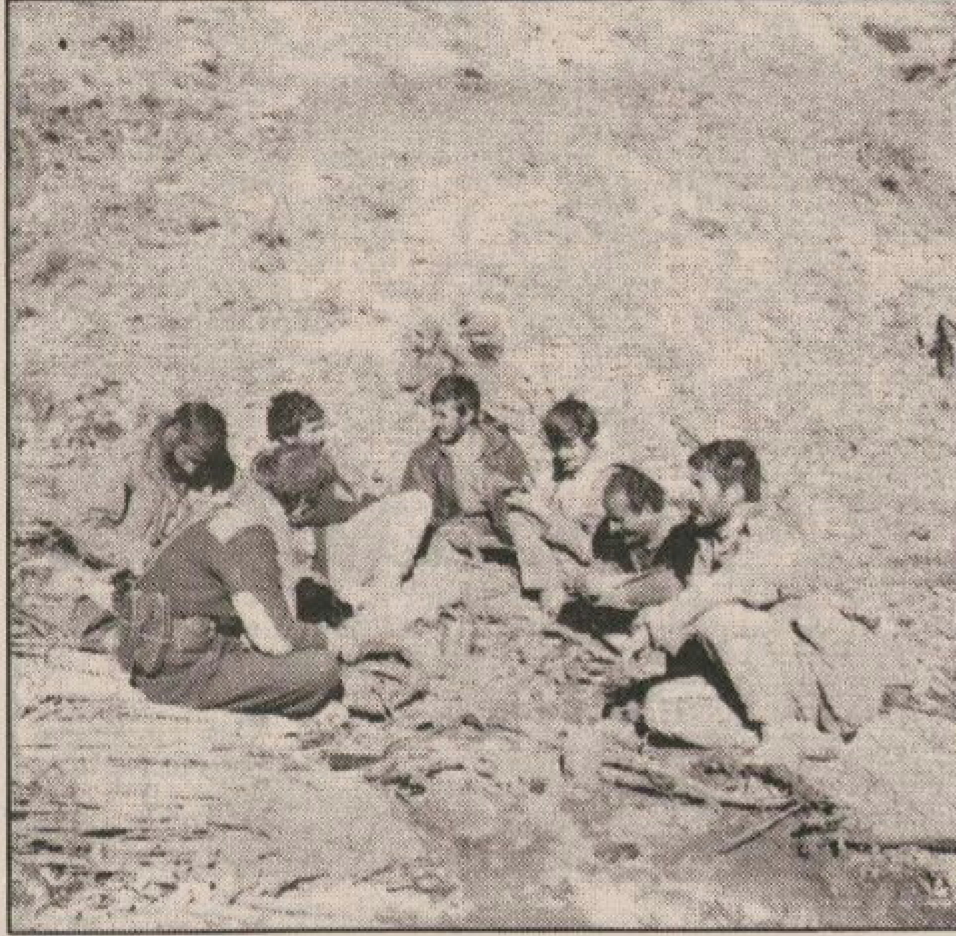
Gerilla kaynakları, kayıplarının olmadığını, buna karşı düşman askeri birliklerinden 3 askerin öldürdüklerini ve 4'ünü de yaraladıklarını tespit ettiklerini, bu kayıbın da ötesinde büyük umutlarla operasyona çıkan düşmanı başarısızlığa sürükleyerek, moralmen çöküntüye soktuklarını söylediler.

Çukurca

Deştan bölüğüne yapılan ARGK saldırısında düşmana ağır kayıplar verdirildi

10-12 Ekim arasında Çukurca'nın Güney Kürdistan sınırına yakın Deştan köyünde bulunan bölüğe ARGK gerillaları saldırı düzenlediler. Roketlerin kullanıldığı saldırıda, bölük binası isabet aldı. Ancak düşmanın kesin kayıpları öğrenilemedi.

Öte yandan Jiyanîş (Işıklı) Köyü karakol komutanının bindiği aracın mayına çarptığı ve komutanın bir ayağının parçalanarak sonradan hastanede kesildiği bölgedeki yurtseverler tarafından iletildi.

26 Eylül günü Jiyanîş köylüleri, Çukurca'da hükümet konağına yürümüş ve işkenceci komutandan hesap sorulmasını istemişlerdi. Sonradan bu işkenceci komutan değişmiş, yerine ondan daha azgın olan biri atanmış. Mayına çarpan bu son atanan komutandır.

Mazgirt

Gerillalarla sömürgeci güçler arasında meydana gelen çarpışmada 1 başçavuş ve 4 er öldürüldü

4 Ekim günü Mazgirt'e bağlı Zikreş (Çiçekveren) köyünde ARGK gerillaları ile kendilerini kuşatmak isteyen sömürgeci güçler arasında çıkan çarpışmada 1 başçavuş ve 4 er öldürüldü.

Türk ordu birlikleri, gerillaların köyde olduğunu haber alarak, gerillaları köyde kıstırmak ve imha etmek istediler. Ancak gerillalar durumu farkederek tedbir alırlar. Çarpışma köy içinde meydana geldi. Düşmanın 5 askeri kaybına karşılık, kuşatmayı yaran gerillaların kayıpları olmadı.

Yeşilyurt-Malatya

2 köy korucusu gerillar tarafından cezalandırıldı

Yeşilyurt ilçesinin Yeniköy korucularından ikisi 25 Ekim akşamı ölümle cezalandırıldı. Cezalandırılan köy korucularının silahlarının gerillalar tarafından alınıp alınmadığı öğrenilemedi.

Silopi

ARGK bir daha Silopi ilçe merkezini bastı

24-25 Ekim gecesi saat 19.20'de Silopi ilçe merkezini basan ARGK gerillaları, ilçe emniyet binasını roketlediler, bu ve diğer devlet kurumlarını 20 dakika kadar kurşun yağmuru altında tuttular. ARGK'nin kaybının olmadığı bu saldırıda düşmanın kayıpları da öğrenilemedi. Ancak atılan roketlerden ikisi emniyet binasına tam isabet etti.

Bu baskınla birlikte Silopi ilçesi, 1984 yılından beri en az 5 defa büyük gerilla saldırısına uğruyor. Sınırın kapatılmasından sonra esnaf dükkanlarından çoğu kapatılan, halkın açlıkla pençeleştiği ve Batı'ya göçün büyük artış gösterdiği, bu oranda da halkın sömürgeci güçlere tepkisinin arttığı bir dönemde gerçekleştirilen gerilla saldırısı halkta büyük coşku yarattı. Eylemden sonra Silopi'den aldığımız bilgilerden sömürgeci güçler büyük bir panik içindeler. Ayrıca Silopi'den Cizre'deki açlık grevine büyük katılımın da olduğu belirtildi.

Malazgirt

Sömürgeci birliklerle meydana gelen çarpışmada 1 astsubay ve 4 asker öldürüldü

11 ya da 12 Eylül günü bir görev gereği Malazgirt'in köyüne gelen küçük bir gerilla biriminin varlığı sömürgecilere ihbar edilir. Köyde gerillaları kuşatmayı hedefleyen, bir düşman birliği aceleyle gerillaların bulunduğu köye yönelirler. Düşman birliğinin gelişinden ARGK gerillaları haberdar edilir. Köyün hemen çıkışında meydana gelen kısa ve şiddetli çarpışmada gerillalar, büyük tehlike atlatmalarına rağmen düşman birliğinden 1 astsubay ile 4 askeri öldürerek kuşatmayı yarmayı başarırlar.

Çarpışma haberini gazetemize ileten gerilla kaynağı, Malazgirt'te büyük bir ulusal kurtu-

İhanete iki darbe daha:

ihanetçi Mehmet Girgin İzmir'de, İbrahim Güngör de İstanbul'da kurşunlanarak ölümle cazalandırıldılar

Mehmet Girgin, 19 Ekim günü İzmir'de ulusal kurtuluşçu intikam timi tarafından vuruldu. Bu büyük ihanetçinin göğsüne 2, kafasına da 1 kurşun isabet etti. Koma halinde hastaneye kaldırılan Mehmet Girgin'i sömürgeciler boşuna yaşatmaya çalıştılar. Türk devlet yetkilileri ve basını ARGK'nin bu intikam eylemlerini vermemeyi tercih ettiler.

Eylemden sonra rastgele operasyona başlayan polis, 8 kadar yurtseveri gözaltına aldı. İntikam eylemi, tüm yurtsever çevrelerde büyük bir sevinç yarattı ve PKK ile ARGK'ye güveni artırdı. Eylem haberi Köln'de yapılan PKK'nin 12. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesine katılan 20 bin civarındaki yurtsevere açıklanınca büyük bir coşku doğdu.

Mehmet Girgin, 12 Eylül rejiminin ilk ihanetçisi sayılır. Cuntanın iktidar oluşunun ilk günlerinde Batman'da kuşatıldığı evde direnmeden teslim olan ve yakalandığının ilk günü çözülüp-ihanet eden Mehmet Girgin'e sömürgeci caniler büyük bir umutla sarıldılar, basında manşete çıkardılar, ihbarının ve "samimi itiraflarının" örgütü çökerttiğini ileri sürdüler. Mehmet Girgin yalan ifadeleriyle, çok sayıda yurtseverin yakalanmasına, işkence görmesine ve çok sayıda devrimcinin de ağır cezalar almasına neden oldu.

Bu azgın ihanetçi bu kadarla da kalmadı. Şahin Dönmez'in şefliğini yaptığı "Genç Kemalistler Birliği" içinde yeralarak, Esat Oktay Yıldıran'ın köpekliğini yaptı, devrimci ve yurtseverlerin işkencesine katıldı.

Daha sonra pişmanlık yasasından serbest bırakılan Mehmet Girgin, Aydın ve İzmir çevresinde polisle işbirliği içinde ajan faaliyetlerini yürütüyordu. Sürekli Mehmet Girgin'in peşinden ayrılmayan devrimci intikam güçlerimiz, nihayet Mehmet Girgin'i sıkıştırarak cezalandırmaya muaffak oldular.

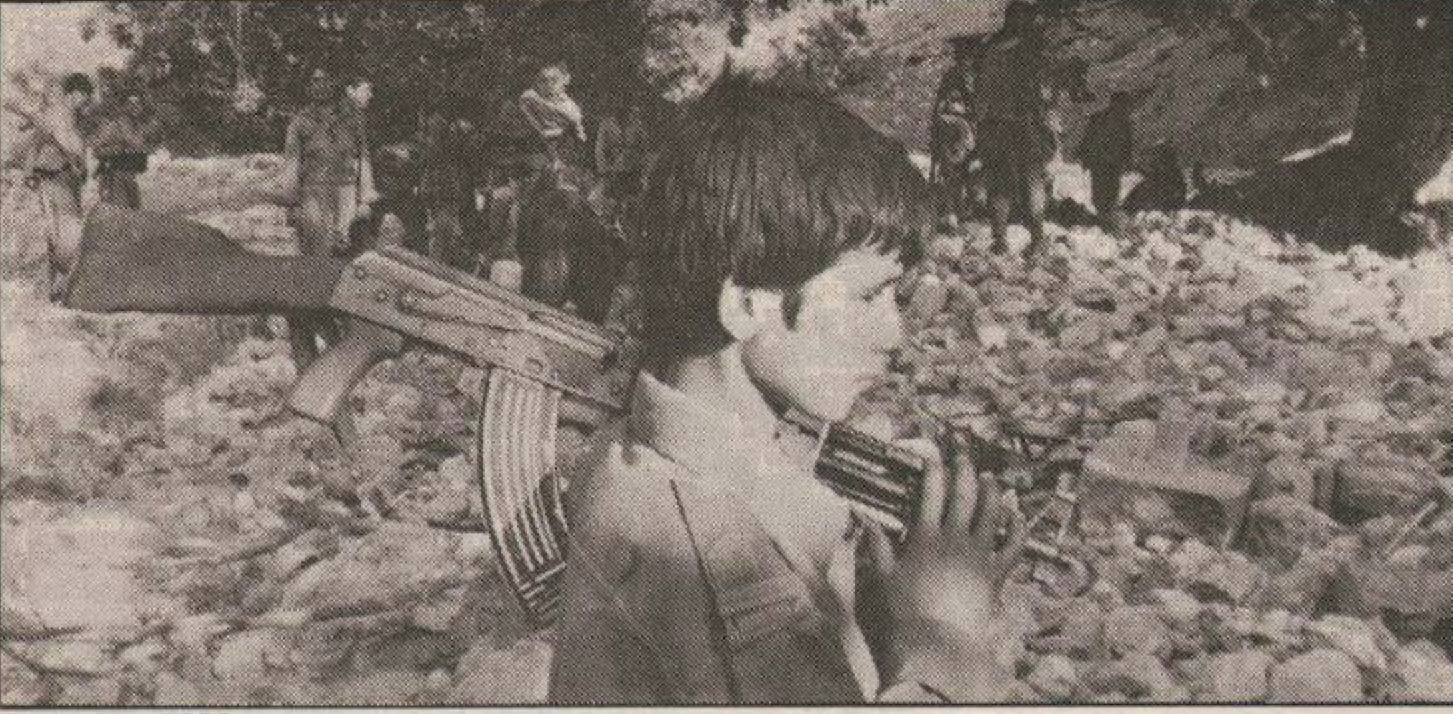
Büyük ihanetçi Şahin Dönmez ve Diyarbakır askeri cezaevinin sadist işkencecisi Esat Oktay Yıldıran da daha önce cezalandırılmışlardı.

İbrahim Güngör, 1985 yılı Mart ayında, kendisi gibi ihanetçi Hüseyin Tilki ile birlikte Uludere'nin Sikefta Kera mıntıkasında düşmana teslim olmuş, bu ihanetle bir savaşçının şehit olmasında ve 3'ünün esir düşmesinde rol almıştı.

İbrahim Güngür, bu tarihle sömürgecilerin bülbülü olmuş, Dersim'e götürülmüş, Dersim ve Elazığ'da çok sayıda yurtseverin tutuklanıp, ağır işkenceler görmesine ve ağır cezalara çarptırılmalarına neden olmuştu. Hain, önce Diyarbakır'da, sonra götürüldüğü diğer cezaevlerinde ihanetçiler koğuşunun gediklilerinden olmuş, ihanetinin mükafatı olarak pişmanlık yasasından yararlandırılmış ve cezaevinden salınarak, özellikle İstanbul'da, Dersimli çevreleri izlemekle ve polise bildirmekle görevlendirilmişti.

İbrahim Güngör, herhalde Şahin Dönmez gibi, "İstanbul büyük şehir, Türk devleti beni koruyabilir, PKK'nin intikam güçleri bana yetişmezler" diye düşünmüştü.

Ancak nafile! İhanetin bu dünyada gizleneceği hiç bir yer yoktur. İhanet nereye gizlenirse gizlensin halkın hakkı olan intikam darbesinden kurtulamaz.

Uludere - 1990

luşçu uyanışın olduğunu, halkın ARGK'yi desteklediğini, gittikçe artan bu desteğin somut bir göstergesi olarak ARGK saflarına büyük katılımların olduğunu, para karşılığı ve zorla korucu yapılanların silahlarını geri verdiklerini açıkladılar.

Genç-Bingöl

ARGK ile sömürgeci güçlerin çarpışmasında 4 özel tim elemanı ve 3 asker öldürüldü

Bölgedeki gerilla kaynaklarından aldığımız haberlere göre, 15 Ekim günü Genç ilçesi yakınlarında gerilla birliğinin varlığını haber alan sömürgeci askeri birlikler operasyona çıktılar ve pusu kurmak istediler. Fakat gerillalar düşmanın hareketini istihbarat aldılar ve kendileri düşman güçlerine pusu kurdular. ARGK'nin kayıplarının olmadığı çarpışmada düşman güçlerinden 4 özel tim elemanı ve 3 asker öldürüldü.

Siirt

İhbarıyla gerillaların şehit olmasına yolaçan bir hain cezalandırıldı

Siirt merkeze bağlı Gîrêuşe (Bağlıca) köyünde 24 Ekim günü bir hain ölümle cezalandırıldı. Cezalandırılan kişi, 1989 yılında yaptığı ihbarla aynı köyde sömürgecilerin, küçük bir ARGK birliğini kuşatmasına ve aralarından bazı gerillaların şehit olmasına yolaçmıştı.

Bu olaydan sonra sömürgeciler, köyü boşaltır, ihbarcıları da Siirt'te koruma altına alırlar.

24 Ekim günü, bölgede faaliyet yürüten ARGK gerillalarından bir grup, Eruh bölgesinde Siirt yönüne hareket ederler. Boşaltılmış Gîrêuşe köyüne vardıklarında evlerden birinin damında bir kişinin dam direklerini söktüğünü görürler. Gerillaların kim olduğunu sormalarına karşılık, hain kimliğini gizleyerek başka bir köylüsünün ismini verir. Ancak gerillalardan önceki çatışmada yeralmış olanlar haini tanırlar ve yargılayarak cezalandırırlar.

Şenkaya

Türkiye Orman İşletmelerine ait bir kamyon yakıldı

18 Ekim günü öğleden sonra Erzurum'un Şenkaya ilçesine bağlı Beşpınar köyü yakınlarında Akyıl mevkiinde Türkiye Orman İşletmeleri'ne ait işçi dolu bir kamyonu durduran gerillalar, kamyonu yaktılar ve işçilerle uzun süre konuşarak eylemlerinin amacı ve Türk devletinin Kürdistan zenginlik kaynaklarını, özellikle ormanları nasıl talan ettiğini anlatarak, bu talanın aracı olmamaları için onları uyardılar.

Kızıltepe-Derik

ARGK bildiri dağıttı, karakol roketledi

17-18 Ekim günleri Kızıltepe-Derik ve Viranşehir'de ARGK'nin Dicle-Fırat Havzası Komutanlığı'nın bildirisi yaygın olarak dağıtıldı. Aynı bildiri Bismil ve Diyarbakır'da da dağıttıldı.

18 Ekim günü öğrencilerin okulda olmadığı bir saatte Kızıltepe Lisesi'ne bomba atıldı ve pankart asıldı.

18 Ekim gecesi Dumluca köyündeki düşman karakolu roketlendi. 22 Ekim gecesi ise Derik-Desî (Kocatepe) köyünün ajanlık yapan muhtarının evi uyarı amacıyla tarandı.

Göle

Gerillalar bir kışla kültürü kurumunu daha yaktı

24 Ekim akşamı Göle'nin Gedikli köyünde toplantı düzenleyen ARGK gerillaları köy okulunu yaktılar. Gerilla eylemi sırasında Casım Hışır adlı bir kişi de öldürüldü. Ancak bu kişinin niteliği ve nasıl vurulduğu hakkındaki detaylı bilgiyi henüz öğrenemedik.

Sömürgeciler, Kars ve ilçelerinden Ekim ayının son 15 günü içinde en az 40 yurtseveri gözaltına aldılar. Bunlar, Türk televizyonu ve uydu basında "terörist", "teröristlere yataklık edenler" ve "eylemlere katılanlar" olarak teşhir edildiler. Yine sömürgeciler, bir gerillanın teslim olması sonucunda tutuklanmalara gidildiğini ileri sürdüler. Bölgeden yurtseverler, tutuklanmaları doğruladılar, ancak teslim olan tek bir gerillanın olmadığını, gerillanın başarılı eylemleri karşısında çaresiz kalan düşmanın, bilinen yurtseverleri ilk fırsatta gözaltına aldığını ve amaçlı açıklamalarla gerçekleri çarpıttığını söylediler.

Kızıltepe'de 4000 esnaf ERNK'nin çağrısına uyarak kepenk indirdi

25 Ekim günü sabahtan itibaren ilçedeki tüm esnaflar, ERNK'nin çağrısına uyarak dükkanlarının kepenklerini indirerek, savaş esirleri ve yakınlarının açlık grevine destek olduklarını ve amaçlarında onlarla birlikte olduğunu gösterdiler.

Esnafın kepenk indireceği iki gün önceden belli olmuş, uygulamanın Derik ve gerekirse Viranşehir ilçelerini de kapsayacağı, bölgedeki gerilla birimleri tarafından **Berxwedan**'a iletilmişti. Eylem öncesi, halkın da haberi olmuş, durumdan kuşkulanan ve zaten son günlerde Kızıltepe'deki yığınağını artırmış bulunan sömürgeci düşmanın aşırı güvenlik önlemlerine rağmen, 4000 civarındaki ilçe esnafının tümü dükkanlarını kapatarak, protestoya katıldı. Bu halkın ERNK otoritesine ne denli bağlı olduğunun en güzel göstergesi oldu.

Özel tim birlikleri ve askerler, sabah 8.00'den itibaren ellerinde kazma, levye ve balyozlarla dükkanların kepenklerini kırmaya ve camlarını indirmeye başladılar. Saat 10.00 olduğunda sömürgeci barbarlar, bütün dükkanların kapılarını kırmışlardı.

Bu gelişme üzerine halk zorunlu olarak, dükkanlarına dönmeye başladı. Ancak eylem amacına ulaşmış, tüm halk ERNK'nin çağrısına uymuştu.

Özel tim ve askerler, kepenkleri kırar ve dükkanlardaki eşyaları dağıtırken belediye ve trafik araçlarının hoparlörlerinden 5 dakikada bir yapılan anonslarda Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin 4 nolu bildirisi okundu. Bu bildirilerde, her türlü güvenlik önleminin alındığı, ilçeye giriş ve çıkışların denetim altında bulunduğu, kepenklerini açmayanlar hakkında 285 sayılı anayasa maddesi gereğince kanuni işlem yapılacağı duyurusu yapıldı. Sivil polisler ise dükkanlarını ve iş yerlerini açmayanların adreslerini ve isimlerini alarak, gözaltına alacakları yurtseverleri tespit etmeye başladılar.

Faşist birlik yöneticileri, gazetecileri de fotoğraf çekmemeleri için tehdit ettiler. Özel tim araçları mehter marşları çalarak, şehrin caddelerinde tur atıp halkı tahrik ettiler ve şehrin giriş çıkışında video ile çekimi yaparak, gerektiğinde şehre toplu bir saldırı planı içinde olduklarını gizlemediler.

Kızıltepe'deki kepenk kapatma eylemi, sömürgeci düşmanın korkusunu iyice arttırdı. Bilindiği üzere Mart ve Mayıs 1990 kitlesel eylemlerinde Kızıltepe'de de çeşitli gösteriler olmuş, fakat bu eylemlilik Nusaybin ile Cizre'deki kitleselliğe varamamıştı.

ARGK, Kızıltepe'ye yönelik olarak isabetli bir çalışma içine girmiş, Eylül ayı içinde işbirlikçilere yönelik bir çok başarılı eylem gerçekleştirmiş, Kızıltepe'de ulusal kurtuluşçu örgütlenme ivme kazanmış, düşmanın binlerce askerle giriştiği oprasyonlar boşa çıkarılmıştı. Kızıltepe'yi çok kısa sürede kitlesel eylem durumuna getiren işte ARGK'nin bu isabetli çalışması oldu.

Faşist subayları cezalandıran iki yurtsever şehit oldu

Abdulkadir TEKDEMİR

H. İbrahim ALTINDAĞ

6 Ekim günü Kars'ın Ardahan ilçesinde, sömürgeci ordunun 25. Piyade Alayı'nda 2 subayı öldüren ve birini de yaralayan **Abdulkadir TEKDEMİR (Hasan)** ve **Halil İbrahim ALTINDAĞ** adlı kahraman yurtseverler, 16 ve 17 Ekim günleri Erzurum'un Oltu ve Şenkaya ilçesi bölgelerinde sömürgeci ordu güçleriyle girdikleri çatışmalarda şehit oldular.

Sömürgecilerin bu yurtseverleri ağır yaralı ele geçirdiği ve barbarca katlettiği bölgedeki halkın genel kanısı. Subayları cezalandırdıktan sonra, silahları ve bol cephane ile kaçan yurtseverlerin, şehit oldukları çarpışmalarda, düşmandan daha çok sayıda asker öldürdükleri tahmin edilmektedir. Çünkü, sömürgeciler, bu çarpışmalar hakkında hiç bilgi vermediler. Ayrıca iki yurtseverin, bölgedeki gerilla birimlerine varmak istedikleri, ancak buna muaffak olmadıkları anlaşılıyor.

Şehit iki yurtseverden Ergani doğumlu **Abdulkadir TEKDEMİR (Hasan)**, 1983'te bölgeye giden PKK'li öncü gruplarla ilişkiye geçmiş, Ergani ve çevre köylerdeki yurtsever örgütlenmede yer almış, aynı yıl, Botan'ı katederek eğitime gelmiş, eğitimde canlılığı ile göz doldurmuş ve 15 Ağustos 1984 atılımından önce bir grup yoldaşıyla birlikte çalışmak amacıyla Diyarbakır bölgesine yollanmıştı.

Atılımda da yer alan **Abdulkadir TEKDEMİR**, Ergani ve Çermik'te 1985 ve 1986 yılında şehit olan **Bilge YUMUŞAK (Cabbar)** ve **Ömer ASLAN (Şerif)** ile birlikte çalışmış, bölgedeki eylemlerde yer almış, büyük hain Hidayet Bozyiğit'in 1985 yılındaki ihaneti ve bunun yolaçtığı tahribat sonucu Parti'yle ilişkisi kesilmiş, sonradan düşmana esir düşmüş, cezaevinden bırakıldıktan sonra hemen askere götürülmüştü.

Şehit olan ikinci yurtsever **Halil İbrahim ALTINDAĞ**'ın yaşamı hakkındaki bilgiyi henüz öğrenemedik.

Cizre'nin Hoser köyünden bir yurtsever

Faşist TC askeri birlikleri tarafından Hoser (Düzova) köyüne yapılan baskında üçü bayan 30 yurtsever gözaltına alındı. Bu bayanlardan genç kız olan Zeynep Evcimik ve Avniye Sevilgen, gördükleri ağır işkence ve kötü muameleden dolayı, akli dengelerini kaybetmiş durumdalar.

Ayrıca işkencede öldürülen Abdurrahim Tanrıbilir, 2 Eylül 1990 tarihinde gözaltına alındı, 5 Eylül 1990 tarihinde cenazesi hiç bir tıbbi kontrol yapılmadan, askeri kontrol altında ailesine gömdürüldü.

Bizim isteğimiz, durumun İHD'ne bildirilerek, heyet oluşturulup köye, durumu araştırmaya gönderilmesinin sağlanması. Çünkü, şu an 150 hanelik köy boşaltılmış durumda. Neden insanlarımız sürgün ediliyor? Sürgünden geri kalanlar da şu an Diyarbakır cezaevinde. Bunların isimleri şöyle: Abdullah Tanrıbilir, Ahmet Seçilmiş, Şükrü Evcimik, Ahmet Oruç, Cemal Selçik, A. Latif Selçik, Hasan Erdoğan, Hıdır Seçkin, A. Rahim Seçkin, Zafer Seçkin, Taybet Cilasun, Hasan Karademir, Sabri Çığa, Sadık Yürük. Bunlar isimlerini tespit edebildiklerim. İtiraflarıyla bu yurtseverlerin tutuklanmasına aracı olan da Bedran isimli ihanetçi.

24 Eylül 1990 / Hamburg

Açlık grevleri yığınları eyleme kaldırıyor

Diyarbakır 1 nolu cezaevindeki siyasi tutukluların açlık grevi 24. gününü doldurdu

Diyarbakır 1 nolu cezaevinden 7 Ekim 1990 günü 94 siyasi tutuklunun sürgünü ardından, 8 Ekim günü bu cezaevinde kalan siyasi tutukluların başlattığı açlık grevi 24. gününü doldurdu.

Diyarbakır 1 nolu cezaevinde 10 koğuş bulunuyor. Tutuklular 5'er koğuş dönüşümlü olarak açlık grevine gidiyorlar. Şimdiye kadar her gün toplam 200'ün üstünde tutuklu açlık grevinde.

Sömürgeciler, açlık grevi direnişini kırmak için her yolu deniyorlar. Cezaevinde açık görüş kaldırılmış durumda. Bu uygulama Diyarbakır özel tip cezaeviyle sınırlı tutulmuyor, yaygınlaştırılmış durumda. Gazeteciler cezaevine yaklaştırılmıyor, heyetlerin tutuklularla görüşme başvuruları geri çevriliyor.

21 Ekim günü özel tim ve çevik kuvvet polisleri, tekrar koğuşlara dalarak açlık grevindeki tutuklulara saldırdılar.

Siyasi tutukluların açlık grevi, tüm toplumu etkilediği gibi, adi suçlardan yatan tutukluları da etkiliyor ve direnişe sevkediyor. Diyarbakır muhabirimizin bildirdiğine göre, Diyarbakır kapalı cezaevinde kalan siyasi nedenlerden tutuklu olmayan tutsaklar da 3 günlük dayanışma amaçlı açlık grevi yaptılar.

Tutuklu yakınları, gazetemize cezaevinde devam eden açlık grevinin şimdiye kadar uyarı amaçlı olduğunu, sürgün ve baskıların önüne geçmeyi hedeflediğini, ancak bir şeyin değişmediğini, tam aksine baskıların arttığını ve yeni sürgünlerin gündemleştirildiğini,bu yüzden de savaş esirlerinin, sürekli açlık grevlerini 1 Kasım tarihinden itibaren ölüm orucuna dönüştürebileceklerini söylediler.

Hemen hemen Türkiye ve Kürdistan'da özel tip cezaevlerinin tümünde siyasi tutukluların belli sürelerle yaptığı açlık grevleri bitmekle beraber, dönüşümlü olarak sürdürülmesi planlandı. Her an bu direniş de uyarı sınırını aşarak sürekli açlık grevlerine dönüştürülebilir.

Öte yandan Amasya özel tip cezaevine Diyarbakır'dan sürgün edilen 17 siyasi tutukluya özel baskı uygulanıyor, bunların diğer siyasi tutuklularla temasları önleniyor, ziyaretçileriyle görüştürülmüyor ve eşyaları kendilerine verilmiyor.

Diyarbakır 1 nolu cezaevinden 72 tutuklunun daha sürgün edileceği tutuklulara iletildi. Bu cezaevinde yeni bir huzursuzluğa yolaçmış durumda. 72 kişilik listede kararsızlık gösteren, hatta ihanete kadar varan tahribat yaratanlar da var. Sömürgecilerin tutuklulara ilettiği bu yeni sürgün listesi: A. Rahman Demir, Adnan Karakaş, Aydın Koçer, Esat Turan, Hayrettin Ekinci, Görler Sinan, Mahmut Aslan, Haşim Kapar, Şemsettin Menteş, M. İsa Demirtaş, Faruk Kavak, Fuat Kardeş, Yusuf Ertürk, Hüsnü İlker, Naim Tunç, Bahattin Demir, M. Emin Caynak, M. Ata Saraç, Edip Em, Şemsettin Bişkin, A. Hakim Güven, Hasan Baykara, A. Rahman Dadak, Murat Değer, Yusuf Ecevit, Ümit Doğan, Davut Taşkale, Hayidullah Saçı, Yasin İşlek, Mustafa Sidar, Mahmut Zeyrek, Hüseyin Akman, Latif Cebe, Şeyhmus Yavuz, Ahmet Diri, M. Halil Demir, Hakim Yavaş, Burhan ilik, Ebubekir Kayar, Ahmet Aydın, Hüsnü Bayar, Mehmet Ayık, Süleyman Makaracı, A. Rezak Gök, Ramazan Atabay, İbrahim Kılıç, Velit Hüseyin, Süleyman Yılmaz, Sadık Tan, Ahmet Gök, Ramazan Kaya, Ahmet Becet, Yusuf Salgın, Ferzende Gülmez, M. Şerif Tunç, Hüseyin Oral, A. Kerim Beyar, Ahmet Üren, Fehim Çetiner, M. Arif Sevik, Ahmet Ayhan, Mehmet Aksöz, Süleyman Özgül, Ebubekir Yıldız, Muhittin Tatlı, Halil Güllü, Sabih Güllü, Ali Ertan, Bozan Açılan, Ensari Özmen, Ekrem Aydın, Lezgin Coşkun.

Sürgün edilen savaş esirlerinden KAMUOYUNA!

7.10.1990 akşamı saat 5 sularında özel tim, kamando ve sivil polis ekipleri Diyarbakır 1 nolu cezaevini dışarıdan ablukaya aldı. Bir saat sonra, Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı ve bir polis ekibi, benim de dahil olduğum tutuklu temsilcileri ile koğuş sorumlularını idare bölümüne çağırdı. Cumhuriyet savcısı 100 kişinin sürgün edileceğini, bunların hazır olmalarını istedi. Tutuklu temsilcisi olarak sürgün edileceklerin listesini isteyince, savcı, "liste verme yetkisinin olmadığını, hazırlanmadığımız taktirde zor kullanılacağını" söyledi. Biz de zorla sürgüne karşı olduğumuzu belirterek koğuşumuza geri dönmek istedik, savcı da *"Tamam siz gidin, getirmişse dışarıdaki komutandan listeyi almaya gideyim"* deyip dışarıya çıktı.

Bir müddet sonra tutuklu temsilciliği ve koğuş sorumluları olarak tekrar idare bölümüne çağrıldık. Burada bizleri sivil polis, özel tim ve komandolar zorla etkisiz hale getirip, ağzımızı kapattılar. Daha sonra joplayarak, yerde sürükleyerek karga tulum sevk arabasına attılar.

Bizleri arabalara bindirdikten sonra yüzlerce vurucu tim elemanı kalaslar ve joplarla gece yarısı koğuşları basıyor. Tutuklular yerlere yatırılarak amansız bir baskı ve işkenceye tabi tutuluyor. İsimlerini vermemekte direnen tutsaklara vahşice işkenceler yapılıyor. Gardiyanlar ve idarenin memurları, tutukluların isimlerini söylemelerine rağmen, özel tim ve polis tutuklulara isimlerini söylettirmek için özel işkence yapıyor. Sevk edilen tutuklularla beraber orada kalan onlarca tutuklu da ağır şekilde yaralanıyor. Siyasi tutukluların hemen hemen tümü işkenceden geçirilerek gece boyunca süren işkenceler; atılan sloganlar, insan haykırışları arasında sabaha kadar süren operasyon tamamlanıyor. Sonuçta 100 siyasal tutuklu sürgün ediliyor.

Sürgün operasyonu esnasında orada kalan ve sürgün edilen tutuklulara ait maddi değeri olan eşyalar, operasyona katılan görevlilerce talan edilmiş, kalan eşyalar ise kullanılmayacak bir şekilde tahrip edilmiştir.

Bu sürgünün asıl amacı Diyarbakır cezaevinde eskiden beri kalan siyasi tutukluları uzaklaştırmak, yeni tutuklanan devrimci ve yurtseverler üzerinde baskı ve terörü hakim kılmak, cezaevinde bulunan itirafçılar aracılığıyla diğer tutukluları itirafa sürüklemek ve orasını bir direniş odağı olmaktan çıkarmak şeklinde özetleyebiliriz.

Sürgünü protesto etmek için cezaevinde kalan ve sürgün edilen tutuklular açlık grevine başlamışlardır.

Sürgün edilen tutuklular Ceyhan, Aydın, Bursa, Nazilli, Malatya, Çanakkale, Amasya ve Bartın cezaevlerine kapatılmışlardır.

Diyarbakır 1 Nolu Cezaevinden, Ceyhan Özel Tip Cezaevine sürgün edilenler adına **M. Şirin Tunç, Remzi Avcı**

8.10.1990

Diyarbakır

Tutuklu yakınlarının kitlesel açlık grevi günlüğünden

Sürgün, savaş esirleri üzerindeki artan baskıyı ve köy göçertmeleri protesto amacıyla tutuklu yakınlarının SP Diyarbakır il binasında başlattıkları açlık grevi 22 Ekim gününden itibaren sürekli̇leştirildi.

Açlık grevi, dayanışmacıların sürekli ziyaretlerine uğruyor. Çevre ilçelerden gelen halk grupları, öğrenciler, demokratik-yurtsever meslek oda ve sendika heyetleri, ellerinde çiçekler ve dayanışma mesajlarıyla açlık grevi direnişçilerini ziyaret ediyor, temsilcilerini belli sürelerle eyleme katıyor, her heyetin ziyareti bir forma dönüştürülüyor. Açlık grevi eylemcilerinden doğrudan aldığımız haberlerde, bu ziyaretlerde karşılıklı şiirler okunuyor, marşlar söyleniyor, halay çekiliyor. Nitekim 26 Ekim günü 150 kişilik üniversite öğrenci gurubu, açlık grevcilerini ziyaret etti ve aralarında 10 kişi, açlık grevine oturdu, böylece 55 olan açlık grevi eylemcilerinin sayısı 65'e çıktı.

SHP grubu çok iyi tanıdıklarından epey eleştirdiler. Sıraya SHP heyeti de girmiş. Anlaşılan bunların bir kısmı halka direniş aşılayan ve çok geniş kamuoyu oluşturan açlık grevinden yararlanmayı akıllarından geçiriyor olmalılar. Niyetleri ne olursa olsun, bunların davranışı Kürdistan gerçekliği karşısında ideolojik teslimiyetleri anlamına gelmektedir. Çünkü, her ziyaretçi heyetine açlık grevcilerinin söyledikleri nettir, her konuşmada dile getirilen Kürdistan ve Kürt halkının ulusal bağımsızlığıdır.

Açlık grevcileri, nüfus sayımının olduğu 21 Ekim günü ne kendilerini saydırdılar, ne de açlık grevine ara verdiler. Bir gün öncesinden kendileriyle konuştuk. Gazetemize, *"Biz Kürt halkını yok sayan nüfus sayımını protesto ediyoruz, kendimizi saydırmayacağız, halkın da saydırmaması ve sayımı protestoya katılması için her şeyi yapacağız"* dediler ve dediklerini de yaptılar.

Adana açlık grevinden

Açlık grevinin yarattığı etki sadece Diyarbakır ve çevresiyle sınırlı kalmıyor, Türkiye'yi de etkiliyor, Türkiye'den heyetler üst üste açlık grevini ziyaret ediyor ve dayanışmalarını gösteriyorlar. 17 Ekim günü, İHD Diyarbakır Şubesi'nin çağrısına uyarak Kürdistan'a gelen film, tiyatro sanatçısı ve gazetecilerden oluşan ve aralarında İlyas Salman, Bilgesu Erenus, Şükran Ketenci, Orhan İyiler, Refik Durbaş, Gürkan Rışvanoğlu, Hale Kıyıcı, Zihni Anadol ve Mustafa Lütfü Kıyıcı'nın olduğu heyet, açlık grevcilerini ziyaret etti. Aynı Heyet, Nusaybin, Cizre, Şırnak ve Uludere'yi kapsayan gezilerinden dönüşte, 21 Ekim günü tekrar açlık grevcilerini ziyaret etti. Heyettekiler, açlık grevine oturan yaşlı kadın ve çocukların politikliğine şaşırdılar. Eylemciler ve özellikle de kadınlar, heyet üyelerini, isabetli sorularıyla terlettiler, onları yeterince mücadele etmemekle, demokrasi sorununa ikili ölçüyle yaklaşmakla, Kürdistan'da olanlara karşı ses çıkarmamakla, pasiflikle eleştirdiler.

Açlık grevcilerini ziyaret edenler arasında aralarında Haydar Kutlu'nun da olduğu TBKP heyeti de vardı. Eylemciler, bu grubu çok iyi tanıdıklarından...

Bu yılki nüfus sayımının soruları arasında "Türkçe'den başka bildiğiniz dil var mıdır?" vb. Kürt halkı ile dilinin varlığını ve Kürt nüfusunun düzeyini ortaya çıkaracak sorulara yer verilmedi.

Açlık grevine toplumun gösterdiği büyük ilgi ve destek nedeniyle sömürgeciler doğrudan saldıramıyor, ancak uzaktan denetim altında tutuyor, binaya girip çıkanlardan gözlerine kestirdikleri yurtseverleri gözaltına alıyorlar. Şimdiye kadar bu şekilde 4 yurtseverin gözaltına alındığı saptandı. Polis, açlık grevinde olanların yakınları olan bu 4 yurtseveri gözaltına aldığını gizliyor.

Diyarbakır'daki demokratik-yurtsever meslek odaları ve sendikalar da açlık grevcilerini ve eylem amaçlarını desteklediklerini göstermek ve eylemin amacına ulaşmasına destekte bulunmak amacıyla farklı eylem biçimlerini geliştirmeye hazırlanıyorlar. Diyarbakır Barolar Birliği cübbelerini ve diplomalarını Diyarbakır DGM binası önünde bırakmaya ve belli süre davaları protesto etmeye hazırlanıyor. Baro yönetimi, Türkiye'deki tüm baro yönetimlerine yaptığı çağrıda desteklenmelerini de istedi.

Bismil

Sürgün ve sürekli açlık grevi

17 Ekim günü Bismil özel tip cezaevinde çoğu siyasal hükümlü 25 tutuklu sürgün edildi. Diyarbakır 1 nolu cezaevinde olduğu gibi, Bismil'de de tutuklular zor kullanılarak ve dövülerek sürgüne gönderildiler.

Sürgün edilen savaş esirleri ve kapatıldıkları cezaevleri şunlar: Çankırı-Kurşunlu ilçesi cezaevine: **Ahmet Eylenti, Hüseyin Gedik, Murat Dündar, M. Ali Kılıç, Behzat Alp**; Tokat-Niksar ilçesi cezaevi: **Abdullah Tatar, Sabahattin Korkmaz, Abdurrahman Bozkurt**; Sivas-Yıldızeli ilçesi cezaevi: **Ahmet Önen, Ahmet Argun, Memduh Yunusoğlu, Mustafa Bayram, Şemsettin Uslu**; Yozgat-Akdağmadeni ilçesi cezaevi; **Mustafa Ürün, Halit Çetinkaya, Hasan Kolkılıç, Mehmet Polat, Mustafa Hasan ve Selanik Öner.**

Bismil cezaevinde kalan siyasi tutukluların, Diyarbakır 1 nolu cezaevinde süren açlık greviyle dayanışma amacıyla başlattıkları süreli açlık grevi ise 21 Ekim tarihinden itibaren süresiz açlık grevine dönüştürüldü.

Nusaybin

Açlık grevi tüm şehri ayağa kaldırdı

15 Ekim günü SP ilçe binasında başlayan açlık grevine, direnişi sürekli kılmak ve nüfus sayımı nedeniyle 20 Ekim gününün bitiminde ara verildi.

Açlık grevi tüm ilçenin ortak eylemine dönüşmüş durumda. 17 Ekim günü açlık grevcilerinin sayısı 55'ti. 18 Ekim günü bu sayı 86'ya çıktı. 20 Ekim günü açlık grevine ara verildiğinde bu sayı 186'ydı.

22 Ekim günü, 60 kişiyle açlık grevi sürekli olarak tekrar başlatıldı. Açlık grevindeki yurtseverler, sayıyı bilinçli olarak 60 civarında tuttuklarını söylediler. 24 Ekim gününe kadar, ilçe ve çevre köylerden 5.000'in üstünde yurtsever dayanışmacı ziyaretinde bulunmuş. 25 Ekim günü lise öğrencileri kalabalık gruplar halinde açlık grevcilerini ziyaret ettiler. Diyarbakır açlık grevinde olduğu gibi, her ziyaret bir form, bir seminere dönüştürülüyor, ortaokul, hatta ilk okul öğrencileri ziyaret ediyor ve bu ziyaretlerde direniş türküleri, şiirleri okuyorlar. Nusaybin açlık grevi direnişinde tüm ilçe, bir örgüt gibi işbirliği içinde çalışıyor. Açlık grevinin sloganlarına, konuşmalarına, türkülerine, halaylarına tümüyle ulusal kurtuluşçu ideoloji ve otorite egemen. Önemli bir gelişme de şu: Halktan her yurtsever ve her açlık grevi direnişçisi, muazzam bir bilinç ve örgütlü tutumla hareket ediyor, sömürgeci provokasyonlara fırsat vermiyor, özel timin en küçük bir yöneliminde tüm şehir bir anda birleşiyor.

Yurtseverler, polisin açlık grevi binasını 100 m. uzaktan izlediğini söylediler.

Açlık grevcilerine ziyaretler ve mesajlar da çok geliyor. Türkiyeli sanatçı ve gazeteciler grubu, Nusaybin açlık grevcilerini de ziyaret etti. Ayrıca İsmail Beşikçi, eylemlerinde açlık grevi direnişçileriyle birlikte olduğuna dair mesaj gönderdi. Beşikçi'nin mesajı alkışlar ve sloganlar eşliğinde okundu.

28 Ekim günü 50 kadar kadın ellerinde çelenklerle grup olarak açlık grevcilerini ziyarete gittiler. Polis binaya 30 metre kala sert bir şekilde müdahale etti. Kitle polisin müdahalesine karşı direndi. Araya giren SP Nusaybin İlçe Başkanı Süleyman Balan gözaltına alındı ve aynı gece serbest bırakıldı. 29 Ekim günü ise görevli memura hakaret ve mukavemet suçlamasıyla tutuklandı.

Ayrıca polis binaya giren ve çıkanların kimliğini tespite çalışıyor. Polisin bu provokasyon ve baskılarına rağmen günde açlık grevcilerini ziyaret edenlerin sayısı 3000'den aşağı düşmüyor.

29 Ekim günü açlık grevcilerinin sayısı 66 idi. Her dört günde bir eylemcilerin grup grup değiştirildiği bununla eylemin daha kitlesel ve sürekliliğinin devamının sağlandığı gazetemize eylemciler tarafından açıklandı.

Siverek

Dayanışma amaçlı açlık grevi başarıyla sunuçlandı

Siverek SP ilçe binasında 15 kadar tutuklu yakınının 17 Ekim günü başlattığı dayanışma ve destek amaçlı açlık grevi, önceden planlandığı şekilde 20 Ekim gününün bitiminde sonuçlandı. Açlık grevcileri yaptıkları açıklamada eylemlerinin bir uyarı olduğunu, sürgün, baskı ve köy göçertmelerin durmaması durumunda daha kitlesel ve sürekli olarak eylemlerine bir daha başlayabileceklerini söylediler.

1980'den beri yapılan ilk kitlesel eylem olan açlık grevine ilgi çok büyük oldu. Bu anlamda eylem, daha büyük direnişlerin provası oldu.

Adıyaman

4 günlük dayanışma amaçlı açlık grevi başarıyla sonuçlandı

Adıyaman HEP il binasında yapılan ve çok sayıda tutuklu yakını ile dayanışmacının katıldığı uyarı amaçlı açlık grevi , 22-27 Ekim günleri arasında gerçekleştirildi. Açlık grevi, büyük yurtsever grupların ziyaret akınına uğradı. Bu ziyaretler sırasında yapılan konuşmalarda eylemin tutukluların sürgününe, idam cezalarının gündemleştirilmesine ve baskı ile köy göçertmelere karşı yapıldığı dile getirildi.

Polis, bir ara HEP binasını basarak, ziyaretçileri ürkütmek ve açlık grevinin etkisini kırmak istedi. Polisin baskısı tepki ve protestolara yol açtı.

Adıyaman açlık grevinden

Cizre

Bir bina açlık grevcilerine dar geldi

8 Ekim gününden itibaren açlık grevine başlamak üzere sürekli yer arayan Cizreli yurtseverler, 19 Ekim günü ilçe SP binası açılır açılmaz, binaya yerleşerek açlık grevine başladılar. Aynı gün açlık grevine oturanların sayısı 200'ü aştı. Ziyaretçilerle, açlık grevi binasının etrafı o kadar kalabalıklaştı ki, miting alanına dönüştü. Sloganlar ve halaylar halkı alana toplamaya yetti.

Paniğe kapılan sömürgeciler, kitleyi dağıtmak istediler. Bir ara binanın önünden geçen Cizre tugay komutanının içinde bulunduğu araç, çocuklar tarafından bozuk domates ve üzüm yağmuruna tutuldu. Özel tim, bu durumu provokasyon için bir fırsat olarak değerlendirmek istediyse de, yaşlı yurtseverler çocukları durdurarak, provokasyona fırsat vermediler.

20 Ekim gününün bitiminde ara verilen açlık grevine 22 Ekim günü daha büyük katılımla tekrar başlandı. Açlık grevine özellikle köylülerin ilgisi çok fazla. Köylüler grup grup ilçeye geliyor, açlık grevcilerini ziyaret ediyor, uğradıkları baskıyı anlatıyor ve buna karşı birbirine direniş aşılıyorlar. 22 Ekim gününden itibaren Silopi'den de bir grup yurtsever Cizre'ye gelerek açlık grevine katıldı.

Açlık grevine oturanların sayısındaki aşırı fazlalaşma üzerine SP ilçe binası yetersiz kaldı. Bunun üzerine aynı gün beş katlı bir otel SP adına kiralanarak, eylemciler oraya taşındı.

Cizre kitlesel açlık grevi süresiz olarak devam ediyor. 29 Ekim günü de Diyarbakır'dan ziyarete gelen kalabalık öğrenci grubundan 40 kişi daha dayanışma amacıyla Cizre açlık grevcilerine katıldı.

İdil

Açlık grevi yapan yurtseverlere özel tim ve askerler saldırdı

22 Ekim 1990 günü 50 kişilik bir yurtsever grubu, şehrin içindeki bir pasajda açlık grevine oturdular. Yurtseverler akşama kadar pasajda kaldılar ve sayıları gittikçe arttı.

Akşama doğru, özel tim ve askerler, sürü halinde pasajın etrafını kuşatarak eylemci yurtseverleri zor kullanarak dağıttılar. Sömürgeciler, bir parti binası dışında açlık grevine izin vermeyeceklerini yurtseverlere bildirdiler. İdil'de polis, eylemci yurtseverlerden 5'ini de gözaltına aldı.

Öte yandan açlık grevi ve benzeri kitlesel gösteriler ve direnişlerin adım adım tüm Kürdistan şehirlerine yayılması bekleniyor. Van'daki açlık grevi girişimini özel tim ve polis zor kullanarak ve çeşitli engellerle önledi. Açlık grevine hazırlanan yurtseverlerden bir grup, eylemlerini Diyarbakır'da sürdürmeyi kararlaştırdılar.

Adana

Adana'daki kitlesel açlık grevi mitinge dönüştü

Adana HEP binasında yapılan uyarı amaçlı açlık grevine 150'den fazla tutuklu yakını, dayanışmacı yurtsever ve Türkiyeli devrimci-demokratlar katıldı. Beş günlük olan ve 22 Ekim gününün bitiminde sonuçlandırılan açlık grevini, bu beş gün içinde binlerce dayanışmacı ziyaret etti. Bunlar arasında Adana'daki Kürt yurtseverleri, avukatlar, sendikacılar ve bir grup milletvekili de vardı.

Halk sömürgecilerin bayramını protesto etti

Cizre'den aldığımız haberlerde halktan ve öğrencilerden kimse faşist sömürgeci devletin 29 Ekim Cumhuriyet bayramına katılmadı.

Buna karşılık açlık grevcilerinin bulunduğu binanın etrafı bir bayram havasını andırıyordu.

Sömürgeciler bu duruma tepki göstermek istediler. Örneğin bazı özel tim elemanları halka, "bizim bayramımıza katılmıyorsunuz, anladık, bunula biz ayrı bir halkız demek istiyorsunuz" vb. sözlerle sataştılar.

Nusaybin'de sömürgecilerin bayramını sadece ve sadece 15 çocuk izledi.

Benzer durumun Kızıltepe ile Mardin'in diğer ilçelerinde de, hatta Diyarbakır'da da olduğunu, sömürgeci bayramın halktan kopuk bir askeri gövde gösterisi şeklinde geçtiğini, çoğu il ve ilçeden görüşlerini aldığımız yurtseverler ilettiler.

Gazetemiz basımda iken alınan

Son haberler

● 30 Ekim akşamı ARGK gerillaları, Lice-Genç arasında 6 araçlık düşman konvoyunu imha etti.

● 30 Ekim günü sömürgeci güçler, Nusaybin'de eylemci ziyaretçilerine saldırdı. Halktan beş yaralı var. Halk eline geçirdiği herşeyle misillemede bulundu. 6 özel tim elemanı yaralandı. Açlık grevcilerinin sayısı iki katına çıktı.

● 29 Ekim'de ziyaretçi yasağına karşın, kitleler Diyarbakır 1 nolu cezaevi önünde büyük bir protesto gösterisi yaptı.

Sömürge Valisi Hayri Kozakçıoğlu, Nusaybin'de halkın direniş duvarına çarptı

Hayri Kozakçıoğlu, 17 Ekim günü, ilçedeki sömürgeci güçleri denetlemek ve köy muhtarlarıyla toplantı yapmak amacıyla Nusaybin'e gitti.

Sömürge valisinin ilçeye geleceğini ve gezinin amacını önceden öğrenen ilçedeki ERNK örgütü ve yurtseverler, faşist valiye hakettiği dersi vermek üzere hazırlıklara başladılar. Valinin gezisinin açlık grevine rastlaması ve hemen iki gün önce ARGK'nin ilçede bildiri dağıtması, vali için talihsizlik oldu.

Büyük güvenlik önlemleri altında Hükümet Konağı'na gelen Kozakçıoğlu, ilçe halk eğitim merkezine gitmek istedi. Burası açlık grevcilerinin bulunduğu binanın hemen karşısına düşmektedir. Sömürge valisinin geçtiği an 50'den fazla yurtsever sloganlar eşliğinde halay çekiyor ve ARGK savaşçıları üzerine bestelenen türküleri okuyordu.

Aynı günün sabahı, lise müdürü ve yardımcısı öğrencilerden bir grubun Kozakçıoğlu'nu karşılamasını istedi. Öğrenciler, *"Babalarımızın katilleriyle biz görüşecek hiç bir şeyimiz yok"* deyip, aralarından hiç kimsenin katil valiyi karşılamaya gitmeyeceğini söyleyerek, okul müdürüne tepki gösterdiler. Müdürün diretmesi üzerine öğrenciler kendisini dövdüler ve bir kolunu kırdılar. Okulu toplu terkeden en az 200 öğrenci, valiyi protesto etmek amacıyla ilçe merkezine doğru yürüdüler. Öğrenciler, Fevzi Çakmak polis karakolunun bulunduğu ve aynı zamanda askeri taburun karşısında bulunan alandan Yıldırım İlkokulu'na kadar yürüdüler. Öğrencilere halk da katıldı. Kaçakçılar çarşısı, Dörtyol, Kışla mahallesi Köprü yanı ve daha bir çok noktada toplanan öğrenci-halk grupları, **"Katil vali defol"**, **"Sömürge valisini istemiyoruz"**, **"Katliamların hesabı sorulacaktır"**, **"Biji PKK"**, **"Biji ERNK"** sloganlarını attılar. Bu sloganlar, faşist valinin kulaklarında çınladı.

Bu sırada polisler ve özel tim, halkın yolunu kesmeye çalıştı. Karşılıklı itişmeler oldu, halk sloganları atmaya devam etti. Polisler, öğrencilerden ikisini gözaltına aldılar. Bunlar Mardin'e götürüldü. Polisin halka saldırısını görüntülemek isteyen bir bayan Alman gazeteci de, polisler tarafından hırpalandı, iki saat gözaltına alındı ve fotoğraf makinasındaki filmleri alındı. Bu bayanla birlikte SP ilçe yöneticisi Mecit Akgün de gözaltına alındı. Halkın tepkisi üzerine polis ikisini de serbest bırakmak zorunda kaldı.

Olayları gözlemleyen **Mecit Akgün**'e sorular sorduk:

Berxwedan: *Kitle tahmini ne kadardı?*

M. A.: Grup gruptular, sayı vermek zor, çünkü bir arada değillerdi. Ancak öğrenciler okulu toplu terkedip yürüdüler.

Berxwedan: *Yürüyüş yapan öğrenciler ne kadardı?*

M. A.: Lisenin 800 öğrencisi var. Bunların yarısı sabahçı, yarısı da öğlenci. Okuldan çıkıp gösteri yapanlar 200'den fazlaydı. Bir de şehir içinden katılanlar çoktu.

Berxwedan: *Açlık grevindekilerin durumu nasıl?*

M. A.: Dün (16 Ekim) 20 kişilik katılım daha oldu, ziyaretçiler ise çok kalabalık.

ALMANYA PKK DAVASI BİRİNCİ YILINI DOLDURDU

Açlık grevi:

Düsseldorf PKK davasında yargılananlardan tutuklu 6 devrimci ve yurtsever açlık grevi yaptı

23 Ekim 1990 günkü duruşmada tutuklular adına açlık grevi kararını açıklayan Ali Haydar Kaytan, kısa konuşmasında şunları söyledi: *"Türk sömürgecilerinin Kürdistan'da sürdürdükleri soykırımı ve FAC'nin Kürdistan'a asker gönderme girişimini protesto etmek, Türkiye ve Kürdistan cezaevlerinde siyasal tutukluların direnişleriyle dayanışma göstermek, ayrıca kaldığımız cezaevlerinde ve ana duruşma salonundaki kötü tutukluluk koşullarının iyileştirilmesi için avukatlarımızın verdikleri dilekçelere dikkat çekmek üzere yarından (24 Ekim) itibaren bir haftalık açlık grevine başlıyoruz."*

Kürt tutsakların açlık grevi 30 Ekim 1990 gününe kadar sürdü, açlık grevine halen tutuklu bulunan Meral Kıdır, Selahattin Erdem, Ali Haydar Kaytan, Hasan Hayri Güler, Ali Aktaş ve Ekrem Güngöze katıldılar.

Miting ve gösteri:

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (YJWK), mahkeme binası önünde gösteri ve miting düzenledi

24 Ekim günü sabahın erken saatlerinden itibaren Almanya'nın dört bir yanından otobüslerle mahkeme binasının önüne gelen yurtsever kadınlar, çocukları, milli kıyafetleri, pankartları, slogan ve halaylarıyla büyük bir gösteri düzenlediler.

300 civarında yurtsever kadının katıldığı gösteri sabahtan akşama kadar devam etti. Mahkeme salonuna sayıları çok fazla olduğu için ancak sırayla girebilen kadınlar, içerde de tutuklularla dayanışma sloganları attılar, birlikte marş söylediler ve tutuklulara Birlik adına bir mesaj verdiler. Kadınlar bu mesajlarında tutuklulara hitaben *"Kürdistan halkının somutlaşan iradesiyle Alman emperyalizmini sanık sandalyesine oturtarak yargılayan Siz yoldaşları üstün mücadele ruhuyla selamlarız"* diyerek YJWK olarak bu davada verdikleri mücadelede yanlarında olduklarını belirttiler.

Kadınlar mahkeme heyetine davanın hemen düşürülmesi ve tutuklu Kürt politikacılarının bırakılması, Almanya da Kürtler üzerine olan baskıların kesilmesi ile Alman Devletinin elini Kürdistan'dan çekmesini içeren bir protesto metni verdiler ve davayı sloganlarıyla protesto ettiler. Kadınların gösterisi karşısında bunalan mahkeme heyeti de, kadınları dışarı atmakla tehdit etti. Davanın yalancı şahidi Nusret Aslan da kadınların, **"Yaşasın direniş, kahrolsun ihanet"** sloganları altında duruşmaya getirilip götürüldü.

YJWK, ilerici ve demokratik Alman kamuoyuna dağıttığı bildirilerle de, davanın hemen durdurulması ve tutuklu Kürt politikacılarının derhal serbest bırakılmaları için duyarlı olmalarını istedi.

Basın toplantısı:

Davanın birinci yıldönümünde basın toplantısı

Düsseldorf'ta 24 Ekim günü yapılan basın toplantısına davanın avukatları ile yargılanan Kürt politikacıları adına, tutuksuz yargılanan M. Sait Yıldırım katıldılar. Toplantıyı DPA, Reuter, WDR, taz, Bild ve daha birkaç basın ajansı ve gazetenin haber muhabirleri izledi.

Basın toplantısında yapılan açıklamada, davanın bir yıllık özetlemesi yapıldı, davanın asıl amacının PKK'yi terörist göstermek olduğu, cam kafes ve izleyicilere getirilen kısıtlamalar ile yargılananlar üzerinde kurulan baskının bu amaçla yapıldığı vurgulanarak, TC'nin Kürdistan'da insan haklarını askıya aldığı, FAC'nin Kürdistan'a asker gönderme emelinde olduğu, böyle bir şey olursa Kürt halkının tutumunun şiddetli tepki olacağı, FAC'nin PKK ile TC arasındaki savaşta fiilen TC'nin yanında yer aldığı, Alman devletinin Kürt halkının parçalanmışlığına destek vermesinin utanç verici olduğu ve Alman halkının böylesi kara bir lekeyi kabul etmemesi ve bunun karşısında durulması gerektiği belirtildi.

Davanın kısa bilançosu

□ Düsseldorf'ta sürmekte olan PKK davası 24 Ekim 1989 günü açıldı. Ancak davanın hazırlıkları çok önceden yapıldı. İlk tutuklamalar 1988 Şubat ayında başladı ve Alman savcılık yetkilileri siyasal amaçlarına uygun bir dava yürütmek için uygun sayıya varana kadar tutuklamalara devam ettiler.

□ Almanya savcıları, ilk elden Hasan Doğan ile Nusret Aslan isimli ajan-piyonları yalancı şahit olarak hazırladılar. Sonradan bunlara Ali Çetiner ilave edildi. Ali Çetiner'in itirafları eklenmeden savcılık iddianamesini hazırlayamadı. Salt bu dava için Alman ceza hukukunda değişiklik yapılarak, "Pişmanlık Yasası" çıkarıldı, itirafçılar için 2/3 oranında ceza indirimi öngörüldü.

□ Tutuklular, birbirinden soyutlanmak ve kitlelerle bağlarını koparmak için ayrı ayrı cezaevlerine, koşulları çok sert izolasyon hücrelerine kondular. Tutsak Kürt devrimci ve yurtseverleri, davanın siyasal niteliği ve kötü cezaevi koşularına karşı en az dört defa uzun süreli açlık grevleri yaptılar.

□ Tutukluların itiraz ve protestolarına rağmen, Düsseldorf'taki Yüksek Eyalet Mahkemesi, davanın savcıları ve kendileriyle ortak çalışan ikinci "avukatları" atadı.

□ Davanın ancak 1988 sonlarında hazırlanabilen iddianamesi, kapsamı ve sayfa-belge yekûnu açısından Almanya tarihinin en kapsamlı iddianamesi oldu.

□ Davanın görüleceği Düsseldorf kentinde 10 milyon Mark'a mal olan bir sığınak salon yapıldı.

□ Davadan yargılanan Kürt politikacıları, bir hukuk devleti için utanç verici bir uygulama olan cam kafes içinde duruşmalara çıkarıldılar. Cam kafes, direniş ve tepki sonucu anlamsız duruma gelerek ancak 1990 Şubat ayında kaldırıldı.

□ Mahkemenin açıldığı 24 Ekim 1989 gününden bu yana tercüman sorunu ve yolaçtığı skandallar devam etmektedir.

□ Hakim ve savcıların provokasyonuyla mahkeme salonunda polis ve gardiyanlar iki defa tutsaklara ve dayanışmacı izleyicilere saldırdılar.

□ Şimdiye kadar davada iddia makamı 10 milyon Mark harcamış, bunun 50 milyon Marka çıkacağı hesap edilmektedir.

□ Bu dava için hazırlanan üç itirafçıdan Hasan Doğan'ın mahkeme salonunda ifadesini tekrarlamasını hakim ve savcılar önledi. Nusret Aslan ise yalanlarıyla, kendisini hazırlayan hakim ve savcıları zor duruma sokmaktadır.

□ Davanın 150 şahidi bulunmaktadır. Bunlardan şimdiye kadar ancak 5'i dinlenebilmiştir.

□ Düsseldorf'ta yargılanmak amacıyla 18 Kürt devrimci ve yurtseveri, 15'i tutuklu olmak üzere mahkemeye çıkarılmış, bunlardan 8'inin tutukluluk durumu Şubat 1990'da kaldırılmış, Ekim 1990'da da bir tutsak daha serbest bırakılmış, şimdiye kadar biri hasta olduğundan davası durdurulmuş, bir diğerinin ise davası düşürülmüş, halen 6'sı tutuklu, 10 tutuksuz olmak üzere 16 devrimci ve yurtseverin mahkemesi sürmektedir. Alman mahkemesi serbest bırakılan her Kürt için 20 ile 50 bin Mark arasında kefalet almış, Alman hukuk tarihinde siyasal davalar için kefalet gibi utanç verici bir uygulama hemen hemen ilk defa, özellikle de bu kapsamda uygulanmıştır.

□ Bu davaya ek olarak Alman hakim ve savcıları, Celle ve Koblenz'de de PKK davaları düzenlemekte, bu davalarda da ikisi tutuklu 6 yurtseverin yargılanması amaçlanmaktadır.

□ Alman savcılığı, aldığı önlemler ve propagandayla Kürt yurtseverlerini davayı izlemekten ve yargılanmak istenen Kürt politikacılarına destek vermekten vazgeçirmek istedi. Ancak, tam tersi bir durum doğdu. İlk günden bu yana mahkeme salonu sürekli doldu, yurtseverlerin miting ve gösterileri birbirini izledi, dava bir kenetlenme odağı haline getirildi. Alman basını ve politik çevreleri de, dava üzerine değerlendirmelerinde hakim ve savcıların yorumlarına katılmadılar, onları ve uygulamalarını eleştirdiler.

□ Bir yıldır süren davanın daha en az iki yıl sürdürülmesi planlanmaktadır.

Kısa özetlemesinden de anlaşılacağı üzere, Almanya'daki PKK davası bir utanç davasıdır. Tabi ki bu utanç PKK ve Kürdistan halkına değil, demokratik bir hukuk devleti olduğunu iddia eden Alman devletine aittir.

Çünkü bu dava Türk sömürgeci devleti adına açılmıştır. Davanın bu karakteri belgeseldir. Bir tarafta mazlum bir halk ve ulusal varlık davası, diğer yanda soykırımcılığı ve terörü resmi devlet politikası yapan faşist-sömürgeci Türk devleti. Alman devleti, bu savaşta, savaşan iki güçten haksız ve terörist olanın tarafını tutuyor, tutmakla da kalmıyor, fiilen Kürt halkına karşı savaş konumuna giriyor. Türk devletini donatma, Irak'a kimyasal gaz verme, bunun tesislerinin kurulmasına bizzat katılarak Halepçe'de Kürt halkının soykırımına ortak olma, Körfez bunalımını gerekçe yaparak Kürdistan'a askeri birlik göndermeyi planlama ve tüm bunların da ötesinde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin öncüsü PKK'ye direkt yönelme ve PKK davası açarak, uluslararası alanda PKK'yi terörist olarak gösterme komplosunun başrol oyunculuğuna soyunma, Alman devletinin Kürt halkına karşı yürüttüğü somut savaş uygulamalarından başlıcalarıdır.

İnanç özgürlüğünü, din, dil, ırk, renk ayrımı yapılmadan insanların eşitliğini ve her halkın özgür olması gerektiğini anayasa maddesi yapmaktan ve yeri geldiğinde ulusların özgürlüğünden dem vurmaktan çekinmeyen Alman devlet sözcülerinin meğer bu hak-hukuk, demokrasi inançları, Alman tekellerinin bencil çıkarlarıyla, "Büyük Almanya devini" yaratmakla sınırlıymış.

Alman devleti, büyüklük gösterisini Kürt halkı üzerinde deniyor. Görülür bir tarzda Alman devleti, PKK davasını dünya jandarmalığında, iç siyasal gericileşmesinde, anayasasını ve ceza hukukunu gerici bir tarzda değiştirmekte kullanmak istiyor. Alman devleti, bariz bir tarzda Kürtleri iradeleri dışında sadist amaçları için kobay olarak kullanmak istiyor. PKK davasının, pişmanlık yasasının, onca masrafın, saldırıların ve gerici propagandanın başka bir anlamı yoktur.

İnsanın bir an yapılanlar karşısında şaşırmaması olanaksızdır. 50 milyon insanın ölümüne neden olan Hitler ve Nazi rejimi, Alman emperyalizminin ürünüydü. Mevcut Alman devletinin sözcüleri, demokrasi elbisesi giyerek, yüksek perdeden demokrasi söylevleri vererek, "barış ve demokrasi" yürüyüşleri düzenleyerek, Hitler rejiminin utancından kurtulamazlar.

Devamı 21. sayfada

Duruşmada hakimlerin yeni bir provokasyonu

İki aydan fazla süredir mahkemede dinlenen, helikopterle mahkeme binasına getirilen ve çelik yelek giydirilmiş olarak polisler arasında duruşma salonuna getirilen ajan Nusret Aslan, önceden hazırlatıldığı aşikar bir şekilde iftiralarına devam ediyor. Piyon, Almanya'da hiç bulunmadığı ve hiç bir şekilde bilemeyeceği halde, savcıların yarattığı her bir ölüm olayına kendisine benimsetilen isimleri veriyor, bu şekilde yeni tutuklamalara davetiye çıkarıyor.

Sorumluluk alanları Almanya toprakları ile sınırlı olması gereken Alman hakimleri, Alman devletinin jandarmalık iddiasının somut göstergesi olan bir tutumla robotlarına, PKK'nin Lübnan'daki kamplarını, PKK'nin bağlantılarını, PKK kamplarının yönetim şeklini vb. soruları sormaya başladı.

Piyon Nusret Aslan da önceden basına yansıyan CIA raporundaki iddiaları ezberletilmiş bir şekilde tekrarlamaya başladı. Avukatların sessizliğine de anlam veremeyen tutuklu ve tutuksuz Kürt politikacılarının tümü, hakimlerin bu açık sömürgeci girişimlerine açık ve sert tepki gösterdiler, hakime, "Sen neyin peşindesin, sen kim oluyorsuz" dediler. Tutukluların tepkisine, dayanışmacı kadın izleyiciler de sloganlarıyla katıldılar. Ajan Nusret Aslan da, *"Ben CIA ajanı değilim, Kürt halkını bazı tehlikelerden (PKK kastedilerek) koruyorum"* hakaretinde bulundu. Ajanlar ve Alman militaristlerinin himayesine "muhtaç" Kürt halkı! Bu hakaret, tutsakların ve yurtsever izleyicilerin çok daha sert tepkilerine yol açtı.

Bunun üzerine hakimler piyonlarını mahkeme salonundan derhal kaçırmak ve duruşmayı kesmek zorunda kaldılar. Hakimler, yargılanan Kürt politikacılarına bazı cezalar vermeyi tartıştıkları halde, kararlarını 30 Ekim günkü duruşmada açıkladılar. Tutuklu olan **Selahattin Erdem**'e 9 oturum duruşmadan men ve tutuksuz yargılanan **Hüseyin Çelebi**'ye de 7 gün hapis ve 5 duruşmaya katılmama "cezası" verildi. Erdem ve Çelebi'nin konuşmalarını gelecek sayımızda vereceğiz.

Avrupa'daki Kürt yurtseverlerinin sürgün, baskı ve köy göçertmelere karşı protesto eylemleri

"Körfez krizinin gölgesinde devlet terörü:

Türk devletinin Kürt halkına karşı yürüttüğü soykırım savaşına karşı durun!"

Bu başlık Avrupa'daki ERNK taraftarlarının 27 Ekim 1990 tarihli bildirisine ait. ERNK taraftarları bu bildiriyle Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki köyleri, ormanları, ekili alanları, meyve bahçelerini yaktığını, binlerce Kürt köylüsünü anavatanlarından zorla sürdüğünü; gözaltına alma, tutuklama, işkence ve katliam olaylarına artık ölçü biçmenin olanaksızlaştığını; zindanlarda bulunan yurtsever Kürt tutsakların metropol cezaevlerine zor ve işkenceyle sürgün edildiğini; savaş esirlerini idama hazırlandığını ve insan haklarıyla ilgili her türlü çalışmayı yasakladığını örnekleriyle ortaya koyuyor ve uluslararası düzeyde insan hakları ihlallerini izleme ve önleme çalışması yürüten kurum ve kuruluşlarla, Avrupa'daki tüm demokratik örgüt, sorumlu politikacı ve hukukçulardan; kısacası demokratik Avrupa kamuoyundan şu taleplerde bulunuyor:

" – Köylerin ve ormanların yakılması ve göçertmeye karşı durulsun,

– Göçertilen, köyleri yakılan ve halen çadırlarda bekleyen, açlıkla pençeleşen binlerce Kürt ailesine acil yiyecek, giyecek, barınak ve tıbbi yardım sağlansın,

– Çadırlardaki binlerce çocuğun açlık ve hastalıktan kırılması önlensin,

– Göçertilen köylülerin köylerine dönmeleri ve zararlarının karşılanması için destek verilsin,

– İşkence ve keyfi tutuklamalar hemen durdurulsun,

– İşkencede sakat bırakılanlar, katledilenler ve özel timler tarafından vurulan Kürt yurtseverlerin katilleri yargılansın,

– Tutukluların sürgünü ve tutuklular üzerindeki baskılar durdurulsun, cezaevlerinde insanca yaşam koşulları sağlansın,

– İdamlar derhal durdurulsun,

– Tutuklu yakınlarının açlık grevi, gösteri vb. silahsız, meşru ve demokratik hak arama eylemlerine karşı vahşi bastırma politikası durdurulsun,

Çok güç koşullarda çalışma sürdüren ve her an ölüm tehditi altında tutulan İnsan Hakları Dernekleri'nin yönetici ve üyelerine yönelik vahşi kısıtlama ve baskılar kaldırılsın,

– Yakılan köy ve ormanları yerinde tespit etmek, göçertilen çadırlarda kışı geçirmeye mahkum edilen Kürt köylülerinin durumunu ve cezaevlerinde savaş esirleri üzerindeki baskıları gözlemlemek için sorumlu heyetlerin süratle oluşturulup, Kürdistan'a gönderilmesi için hemen harekete geçilsin."

Avrupa'daki ERNK taraftarları, bu taleplerini iletebilmek, kamuoyunu Kürdistan'daki Türk sömürgeci vahşeti karşısında duyarlı hale getirebilmek ve harekete geçirebilmek amacıyla Avrupa'nın dört bir yanında çok çeşitli eylemler düzenlediler. Bu eylemler hala devam etmektedir. Gazetemizin yayına hazırlandığı süreye kadar elimize geçen eylemleri aşağıda veriyoruz.

İspanya - 1990

İsveç-Stockholm:

23 Ekim 1990 günü 100'ün üzerinde ERNK taraftarı, iktidardaki Sosyal-Demokrat Parti (SAP)'nin il örgütü binasını işgal etti. İşgal eylemi sabah saat 09.00'dan akşam 23.00'e kadar devam etti. ERNK taraftarları, eylem sırasında Kürdistan'daki Türk sömürgeciliğinin terör ve vahşetini belgeleyen dökümanları SAP il örgütü başkanına verdiler, konu hakkında orada bulunanları bilgilendirdiler.

Yukarıdaki genel taleplere ek olarak İsveç'teki ERNK taraftarları, İsveç hükümet ve parlamentosunun Türk sömürgeci vahşeti, katliam ve sürgün uygulamalarını mahkum ederek TC'yle ekonomik ilişkilerini kesmesini ve cezaevlerine bir gözlem heyeti göndermesini talep ettiler.

İşgal eyleminin başlamasıyla birlikte taleplerinin yerine getirilmesi amacıyla 28 ERNK taraftarı da açlık grevine başladı. Eylemcilerin isteği üzerine İsveç Parlamentosu SAP üyesi ve parlamentonun Türkiye Masası Uzmanı hukukçu Hans J. Frank il örgütü binasına gelerek açlık grevcileriyle görüştü.

24 Ekim günü eylemlerini İsveç Kızılhaç Örgütü Merkezi'ne kaydıran ve burayı da işgal eden ERNK taraftarları, Kızılhaç yetkililerine ellerinde bulunan belgeleri vererek Kürdistan'daki Türk sömürgeci vahşetine karşı çıkılması ve bundan zarar gören kitlelere yardım edilmesi talebinde bulundular. Belgeleri dikkatle inceleyen Kızılhaç yetkilileri, ERNK taraftarlarıyla düzenli ve sürekli ilişki içinde olacaklarını ve ellerinden geleni yapacakları sözünü verdiler.

Aynı gün açlık grevcilerinden oluşturulan bir ERNK heyeti, İsveç Dışişleri Bakanlığı'na giderek, bizzat Dışişleri Bakanı S. Andersson'la görüştüler ve Türk sömürgeci vahşetine ilişkin belgeleri verdiler. Kürdistan'da yaşanan gerçekleri ilk kez böylesine açık, çarpıcı ve doğrudan elde ettiklerini söyleyen Dışişleri Bakanı, ERNK taraftarlarının tüm isteklerini yerine getircekleri sözünü verdi. Bunun üzerine SAP ve Kızılhaç'a yönelik işgal eylemleri sona erdirildi.

25 Ekim'de bu kez İsveç'teki Birleşmiş Milletler binasını işgal eden 100'ün üzerindeki ERNK taraftarı, yetkilileri belgelerle bilgilendirerek BM New York merkezi, BM Kopenhag İskandinavya merkezi temsilciliğine durumun hemen bildirilmesi talebinde bulundular. BM İsveç temsilciliği yetkilileri, bu talepleri yerine getirecekleri, bilgileri tüm kuruluşlara sistemli olarak aktaracakları ve ilgili kurumları uyaracakları yolunda söz verdiler. Bunun üzerine eylem sonuçlandırıldı.

İsveç'te ERNK taraftarlarının her üç eylemine de basın geniş yer ayırdı. Haber, radyo ve televizyondan yayınlandı.

İsviçre - Lozan/Cenevre:

27 Ekim 1990 günü 70'in üzerinde ERNK taraftarı, Lozan kentinden Cenevre kentine doğru bir uzun yürüyüşe başladı. Yürüyüşe başlayan eylemcilerin sayısı henüz hareket noktasından ayrılmadan 120'ye yükseldi. Yürüyüş güzergahı boyunca yeni katılımlarla uzun yürüyüşçülerin sayısı daha hedeflenen yolun yarısı aşılmadan 200'ün üzerine çıktı.

Savaş esirlerinin ve yurtsever ailelerin açlık grevi eylem dalgası ile dayanışma içinde bulunmak, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'da köy boşaltma uygulamalarını protesto etmek ve bu temelde kamuoyu oluşturmak amacıyla düzenlenen eylem üçüncü gününde sona erdirildi. Uzun yürüyüş eylemi daha başından beri yurtseverler için de bir eğitim platformu olarak planlandı ve bu açıdan da başarılı bir eylem oldu. Uzun yürüyüşçüler devrim şehitlerinin anısına ve Parti önderliğine bağlılığın bir gereği olarak, bizim için anlamı büyük olan isimler temelinde ayrı ayrı düzenli mangalar halinde yürüdüler. Mangalara verilen bazı adlar şunlardı. Şehit **Hasan BİNDAL, Zekiye ALKAN, Mazlum DOĞAN, Mahsum KORKMAZ, Veli YAŞAR** mangaları ve **Gabar** ile **PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN** mangaları.

Eylemciler, geceleri açıkta kurulu çadırlarda kaldılar. Her konaklama yeri bir bayram havasını yaşadı. Gece konaklama noktalarında yabancılara yönelik bilgilendirme toplantıları yapıldı. Kültür programı olarak da tiyatro, folklor ve müzik gösterileri sunuldu. İsviçre basınının eyleme olan ilgisi bir hayli güçlüydü. TC basını da yürüyüşü izleyerek haber haline getirdi. Yol boyunca çeşitli basın kuruluşlarının elemanları gelerek haber topladı, bilgi edindi ve röportajlar yaptılar.

Yürüyüş kolu Cenevre'ye vardıktan sonra, Kızılhaç Örgütü binası önünde 500'ün üzerinde kişinin katıldığı bir mitinge dönüştü. Miting alanında eyleme ilişkin 600'ün üzerinde bildiri dağıtıldı. Miting alanına gelen isviçre merkezi radyosu, uzun yürüyüşçülerle bir röportaj yaptı ve haberlerle birlikte yayınladı.

Miting alanında oluşturulan 4 kişilik bir heyet istemleri ERNK adına iletmek üzere Kızılhaç Örgütü temsilcileriyle görüşmeye gitti. 4 maddeden oluşan istemlerin kabul edilmemesi halinde örgüt binasının işgal edilerek açlık grevine gidileceği kendilerine bildirildi. İstemler arasında Kızılhaç Örgütü'nün Kürdistan'a bir izleme ve gözlem heyetini göndermesi, köylerinden çıkarılan köylülere sahip çıkılması da vardı. Talepleri inceleyen yetkililer tümünü kabul ederek, heyet oluşturma hazırlıklarına başlayacaklarını açıkladılar. Bunun üzerine eylemciler açlık grevi yapmaktan şimdilik vazgeçtiler.

Miting folklor ve kültür gösterileri paralelinde coşkulu bir atmosfer temelinde sonuçlandı.

F. Almanya - PKK Davası 1. yıldönümünde protesto edildi

Fransa - Paris:

27 Ekim 1990 günü 1.200 civarında ERNK taraftarı yurtsever, Almanya'da görülmekte olan Düsseldorf PKK-Davası 1. yıldönümünde protestolarını haykırmak amacıyla Paris'teki Alman Elçiliği'ne doğru yürüyüşe geçti.

Yurtseverler, yürüyüş bitiminde tutuklu Kürt politikacılarının derhal serbest bırakılmasını ve Kürt halkına saldırgan nitelikli davanın düşürülmesini içeren bir talepler mektubunu elçilik yetkililerine ulaştırmak amacındaydılar.

Ancak Fransa polisi elçiliğe giden yolun üzerinde barikatlar kurarak provokasyon yaratmak istedi. Yürüyüş kolunun harekatını engelleme çabalarında diretti. Bunun üzerine yurtseverler eylemlerini bir protesto mitingine dönüştürmeye karar verdiler. Yeni katılımlarla birlikte 1.500 civarında bir kitleyle başarılı bir miting gerçekleştirildi.

Kürdistan'ı tanıtma toplantısı

Hollanda-Deventer: 1 Ekim günü Kürdistan Halkının Dostları Komitesi bir bilgilendirme toplantısı düzenledi. Toplantıya çok sayıda Kürdistanlı yurtsever ve Hollandalı dost katıldı. Kürdistan tarihi ve PKK öncülüğünde yükselen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin çok çeşitli yönleriyle anlatıldığı toplantının sonunda Kürtçe türküler söylenerek sona erdirildi.

ARGK'yle dayanışma gecesi

Norveç-Oslo: 6 Ekim günü yapılan ARGK'yle dayanışma gecesine 250'nin üzerinde yurtsever katıldı. Yapılan konuşmalarla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin mevcut düzeyi, halk ayaklanmaları ve sömürgeciliğin bunlara karşı sürdürdüğü insanlıkdışı özel savaşının anlatıldığı gecede Kürt müziği, folklorü vb. kültürel etkinliklerden örnekler de sunuldu.

Tutuklu Kürt politikacılarıyla dayanışma

Almanya-Frankfurt: 7 Ekim günü Kürt Halkının Dostları ve ERNK taraftarları, Düsseldorf-PKK Davası'nın açılışının 1. yıldönümü dolayısıyla PKK'li politik tutukularla dayanışma gecesi düzenledi. Geceye 30'u Alman 150 dolayında devrimci, demokrat, ilerici ve yurtsever katıldı. Yapılan konuşmalarda bu davanın Kürt halkına ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı açıldığı vurgulanarak bir kez daha Alman kamuoyu tutuklu politikacıları desteklemeye çağrıldı.

Angelika Beer toplantı düzenledi

Almanya-Celle: Alman Yeşiller Partisi Milletvekili bayan Angelika Beer, 11 Ekim günü Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini konu alan bir toplantı düzenledi. Toplantıya Yeşiller, Anti-Faşist Grup ve BWK temsilcileri ile Celle-ERNK taraftarlarından 70 dolayında devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. Önümüzdeki dönemde Celle'de açılacak olan PKK davasına da dikkat çeken toplantı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin sürekli olarak desteklenmesi çağrısı ve kültürel etkinliklerle sona erdi.

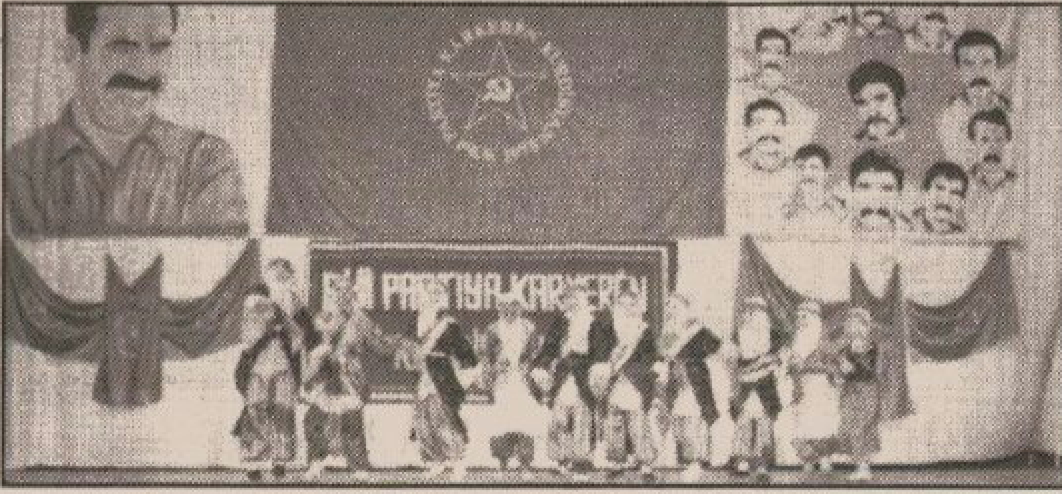
Enternasyonal dayanışma

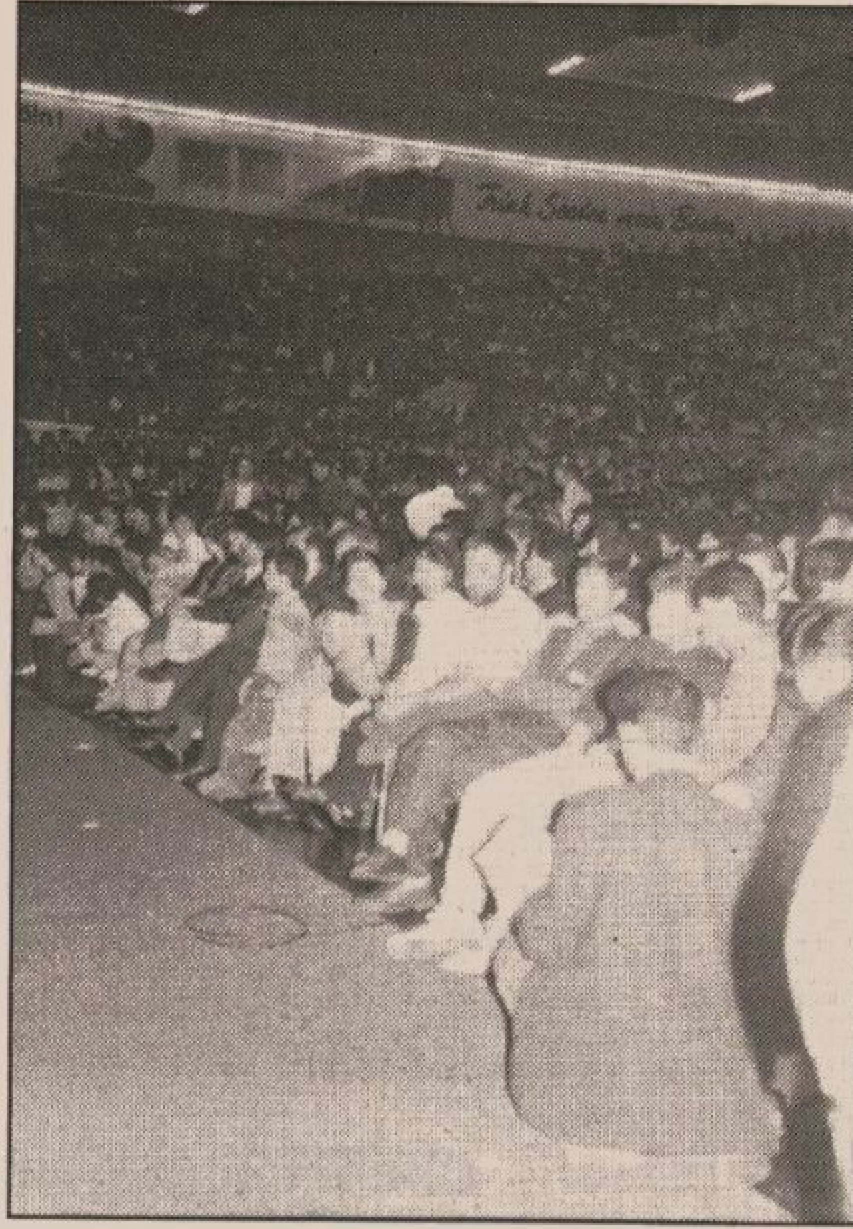
İspanya-Madrid: İspanya Komünist Partisi'nin 30 Eylül - 2 Ekim tarihleri arasında düzenlediği geleneksel festivale, bu yıl Kürdistan'ı temsilen ERNK temsilciliği de katıldı. ERNK temsilciliği, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tanıtan bir hazırlıkla yer aldı. Yoğun ilgiyle karşılanan ERNK temsilcisi, Körfez krizinin Kürdistan'a yansımaları ve mücadelenin gelişimi üzerine soru yağmuruna tutuldu. Festival bünyesinde Ortadoğu'daki gelişmelere ilişkin yapılan bir panelde de sömürgeci güçler teşhir edilerek ulusal kurtuluş mücadelesi anlatıldı. Festivalin merkezi yürüyüşünde İspanya Komünist Partisi Genel Sekreteri yaptığı konuşmada, Saddam'ın Kürt halkına karşı kimyasal silah kullanmasına gösterilen tepkinin azlığına ve hatta sessizliğe dikkat çekerek Kürt halkıyla dayanışma içinde olduklarını söyledi.

PKK 13. savaş yılı coşkuyla karşılandı

PKK'nin 12. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesinde 20.000 kişilik kitle "Bijî Partiya Karkerên Kurdistan" sloganıyla yeni bir Serîhildan ruhunu yaşadı

Bağımsız Kürdistan ve özgür bir halk yaratma mücadelesinin partileştiği 27 Kasım, sömürgeci zincirlerden boşalmak isteyen halkımızın ulusal ve sınıfsal dirilişinin başladığı en anlamlı gündür. 12 yıl önce Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin öncü gücü **Partiya Karkerên Kurdistan** kuruluşunu gerçekleştirip halkımızı köle yaşama isyan mücadelesinde onurlu halklar safında yer almaya kavuşturdu. PKK'nin kuruluşu, Kürdistan halkının tarihinde en büyük olaydır. Kürt halkının toprağından fışkıran siyasi direnişin dünyaya ilanıdır. Bu olay aynı zamanda, çağdaş geleceğe açılmış Kürdistan tarihinin en canlı başlangıcıdır. Atılan bu son derece kararlı, sağlam ve cesaret ruhuyla dolu büyük adım, kurtuluşun muazzam simgelerini bağrında taşımış ve mutlak özgür geleceği de müjdelemiştir. Son derece devrimci ve öz gücüne dayanan bu çıkış, belirlediği hedeflerine istikrarlı yönelişiyle de, "Bu halkı ezdik, bitirdik" diyen sömürgeci ve emperyalist güçlerin beyhude çabalarını da kursaklarında tıkamasını başarmıştır. Bugün, Kürdistan'da varılan gerçeklere ve kazanılan yüksek boyutlara bakıldığında, atılan öncül adımların özlü durumu ve tarihselliği hemen anlaşılacaktır. Bu yılın Newroz döneminde halkımızın bir Serîhildanlar dalgası yaşamasının temel gerekçesi, elbetteki başta atılan adımların somutundan kaynaklanmaktadır. Öne dikilen her türlü engelin artık aşılma sürecine girildiğini bilince çıkararak buna gerekli değeri biçen halkımız, öncüsünün hedeflediği pratiği bizzat sergilemiş ve eylemine önem biçilmesinin gerekliliğini dayatmasını bilmiştir.

Halkımızın kurtuluş mücadelesine Serîhildanlar'la aktif katılımı ve gelişmelere kazandırdığı ivme, dost ve düşman güçler cephesinde beklenilmeyen bir durumu ortaya çıkardı. PKK'nin baştan günümüze geçen yıllarda yükselttiği kesintisiz mücadelenin halk ayaklanmalarına ulaşması ve Kürdistan sorununun bu temelde "beklenmedik" bir çıkış yapması karşısında Kürdistanlı bireylerden dost ve düşman çevrelere kadar, hemen herkes politik yaklaşımını tekrardan irdelemek zorunda kaldı. Kürdistan kurtuluş sorununun tek meşru temsilcisi PKK karşısında bu yıl çeşitli yaklaşımlar daha da önemli düzeyde netlik kazandı. Netleşmede ilk belirgin olay, PKK'ye olan umutların ve sempatinin zirveye ulaşmış olduğudur. Kürdistan'da her yönüyle önemli gelişmelerin ortaya çıkması ve halkımızın anlamlı bir hareketliliği yaşaması, yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan Kürdistanlı yurtsever emekçilerin de akın akın saflara koşmasına ve harekete geçmesine vesile oldu. Köln kentinde kutlanan PKK'nin yıldönümünde salonlara sığmaz büyüklükte binlerden oluşan yığınların biraraya gelmesi, bu gerçeğin en net ifadesidir. Binlerce yurtseverin Avusturya'dan, Avusturalya'dan, Belçika'dan, Hollanda'dan, İsviçre'den Fransa'dan ve birçok ülkeden daha, büyük fedakarlıklarla bu tarihi günde hazır olma coşkusuyla yollara düşmesi; salonda yer kalmamasına rağmen salona sığmayan kitlelerin gecenin bitimine kadar geri dönmeyi düşünmemesi varılan noktanın ne olduğunu netçe teslim etmektedir.

Kısaca, halkımız daha fazla mücadele saflarına çekilerek öncü gücü PKK etrafında daha sağlam bağlarla kenetleniyor. Devrim önderine daha çok sahip çıkıyor ve hızlı gelişim içinde olan ulusal kurtuluş mücadelesinden gururlanıyor. PKK'nin Kürdistan halkı olduğunu dünya kamuoyuna bir kez daha ilan ediyor

- Almanya'nın Köln kentinde 20 Ekim 1990'da yapılan PKK'nin 13. mücadele yılına girişini kutlama gecesinde, binler kucaklaştı, özgür Kürdistan'a olan aşkını haykırdı.
- Videodan gösterimi canlı yapılan PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın Kürdistan halkına mesajı, izleyicilerin coşkusunu perçinledi.
- Türkiye, Kürdistan, Almanya ve Belçikalı devrimci-ilerici örgütler ile çok sayıda demokrat şahsiyet dayanışmalarda bulundu.
- Özenle hazırlanan kültür programı, çok sayıda tanınmış ozanın çeşitli dillerde okuduğu türküler, sevincin ayrı bir cephesini oluşturdu.
- Kürdistan'da savaş esirleri ve kitlelerin direniş dalgasına tekabül eden gecede, PKK Almanya Davası tutuklularının mesajı coşkulu sloganlar eşliğinde okundu.

Kutlama gecesi programı:

- Sahne, "PKK'nin 12. Yılını Yeni Serîhildanlar'la Selamlıyoruz","Bijî Partiya Karkerên Kurdistan" şiarları, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın bir posteri, PKK bayrakları ve şehit PKK-MK üyelerinin posterleri ile donatılmıştı;
- Kürtçe, Türkçe ve Almanca selamlama;
- Saygı duruşu ve paralelinde Kürtçe bir şiirin okunması;
- Açılış bir tiyatro parçası ile sürdürüldü;
- Programın Kürtçe, Türkçe ve Almanca sunuluşu;
- Koro;
- Kürtçe şiirler;
- Koma Bêrîvan (Bonn) Folklor Ekibi;
- Türkçe siyasi konuşma;
- Ozan Zamani devrimci türküler okudu;
- Kürdistan'dan eylem haberleri kitleye aktarıldı;
- SSCB'den Ermenistan Komünist Partisi Merkez Komite Üyesi ve Kürtlerin Parlamentodaki temsilcisi tarihçi Memo Xalid Kürtçe sözlü bir mesaj sundu; PKK'nin kuruluş yıldönümü vesilesiyle beraberinde getirdiği işlemeli bir gravürü hediye etti;
- Kürdistan Halkının Dostları adına sunulan sözlü mesaj;
- Koma Ferad (Köln) Çocuk Folklor Ekibi;
- Almanca siyasi konuşma;
- Ozan Aram Tigran Kürtçe ve Ermenice türküler okudu.
- PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın Kürt halkına mesajı videodan sunuldu. Ardından gerilla yaşamı ve kitle gösterilerini kapsayan bir film gösterildi;
- Koma Ferad (Köln) Folklor Ekibi;
- Ozan Botan, Tirêj, Xelîl Xemgîn, Bedran, Sefkan, Seyidxan, Zozan ve Şemdîn'den oluşan Koma Berxwedan Hunerkom merkezi müzik ekibi Kürtçe'nin Kurmanci, Zaza, Sorani lehçeleri ile Türkçe ve Arapça türküler okudu;
- Mesaj sunan örgüt ve şahsiyetlerin adları okundu;
- Kürtçe siyasi konuşma;
- Koma Sefkan (İsviçre) Folklor Ekibi;
- Tiyatro
- Kapanış "APO Hate Hilvanê"

Kutlama gecesine sunulan mesajlar:

1- Av. Sosyalist Parti taraftarları
2- DKP (Devrimci Komünist Parti) Batı Avrupa Örgütleri Sekreterliği
3-Kawa
4-Devrimci Partizan
5-B. Gladbach İlticacılar Komitesi
6-Bavyera YJWK Örgütü
7-Sosyalist Vatan Partisi
8-Almanya PKK Davası tutukluları
9-Dr. İsmet Chêriff Vanly
10-Gericiliğe, Faşizme ve Savaşa Karşı Halk Cephesi Merkez Komitesi adına H. Beyerlin
11-Belçika Emek Partisi-PTB
12-YXK Avrupa Merkezi
13-Anti-Emperyalistler - Köln
14-Batı Almanya Komünist Birliği-BWK Federal Almanya Yönetimi adına Rüdiger Lötzer
15-TKP-B Yurtdışı Örgütü
16-Ekim Hareketi taraftarları
17-Kurtuluş Hareketi
18-Yekîtiya Komünîstên Kurdistan - Yurtdışı Örgütlenme Komitesi
19-Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği taraftarları
20-YJWK-Avrupa Merkezi
21-Düren Türk İşçi Derneği
22-Düren Şehir Müdürü F. Breuer
23-F. Almanya Parlamento Üyesi Milletvekili Josef Vosen
24-Lübeck İlticacılar ve Dayanışma Komitesi
25-YXWK-Almanya (Kürdistanlı Yurtsever Öğrenciler Birliği-Hazırlık Komitesi)
26-Ülke Gazetesi emekçileri
27-NRW - TKP-ML taraftarları
28-Devrimci Partizan Yurtdışı Komitesi
29-Kürt Halkının Dostları-Hamburg

Geceye gelen hediyeler:

1- Bochum İşçiler Birliği'nden PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın bir posteri.
2- Duisburg Kadınlar Birliği'nden şehit kadın savaşçıların posterleri.
3- Nürnberg'teki yurtseverlerden sosyal yaşamı içeren üç tablo.
4- Bremen'deki yurtseverlerden Mahsum KORKMAZ'ın posteri.
5- Alman dostlardan Mazlum, Hayri ve Kemal'in posterleri ve bir parti bayrağı.
6- Bir gerilla komutanının kızından Mazlum'un posteri.
7- Köln Kadınlar Birliği'nden bir kalaşnikov ve 150 mermi karşılığı olarak 500 Alman Markı.

Gecede enformasyon masası açan örgütler:

ERNK, KAWA, TKP-ML TİKKO Konferansçılar, EKİM, Spartakus, Sosyalist Parti, Devrimci Sol, DKP, Toplumsal Kurtuluş, TKP-B, TDKP ve SVP.

Faşist Türk sömürgeciliği, kitle patlamalarını önlemenin çaresini, önüne gelen yurtseveri tutuklamada görüyor

Diyarbakır ve Batman'da çok sayıda yurtsever gözaltına alındı

18 ve 19 Ekim günleri Diyarbakır merkez ve köylerinden alınan 24 yurtseverden 17'sinin gözaltı durumu halen devam ediyor. Diyarbakır'daki muhabirimiz, avukatlar ve İHD yetkililerinin ilettiği bilgilere göre her gün yeni insanlar gözaltına alınıyor, bunlar mahkemeye çıkarılmadan günlerce sorguda tutuluyor, bu yüzden isimleri bile tespit edilemiyor.

Silvan'da 6-7 Ekim günleri gözaltına alınan 30'un üzerindeki yurtseverden çoğu ise halen işkence sorgusunda tutuluyor. 20-25 Eylül günleri Diyarbakır ve Bismil'de gözaltına alınan 30 kadar yurtseverin hemen hemen tümü ancak Ekim ayının ortalarında serbest bırakıldılar. Bırakılan yurtseverlerin tümü kendilerine ağır işkence yapıldığını söylediler.

23 Ekim günü ise Batman Petrol-İş Sendikası Başkanı Ahmet Timurtaş ve sendika çalışanı Mehmet Kara, Batman'da gözaltına alındılar. 6 Ekim'de de Sendika Yönetim Kurulu Üyesi Nimetullah Sözen ile Kasım Asutay isimli yurtseverler gözaltına alınmış.

İkisi sendikacı, biri sendika çalışanı olan bu dört yurtsever sürekli bir sorgudan sonra ancak 25 Ekim günü hiç bir açıklama yapılmadan serbest bırakıldılar.

Batman'dan yurtseverler ve sendika yöneticileri, bu son tutuklanmanın beklendiğini, çünkü sendika binasının daha önce basılıp, tehdit edildiklerini, sendikanın Kürdistan'daki devlet uygulamalarını kınayan bildirilere imza atmasının ve işçiler arasındaki hızlı uyanışın sömürgecileri korkuttuğunu, tutuklama döneminin de kitlesel eylemlerin başladığı bir döneme rastlamasının tesadüf olmadığını söylediler.

Van'da özel tim terör estiriyor

Şehirde ulusal kurtuluş mücadelesinin kitlesel bir karakter alarak gelişmesi sömürgecileri aşırı korkuya sevketmiş olmalı ki, son bir aydır durmadan yurtseverler tutuklanmaktadır.

Van'a işkenceli sorguda uzman 300 kişilik özel tim ekibinin geldiği ve gelir gelmez şehirdeki devlet terörünün arttığı, son onbeş gün içinde en az 20 yurtseverin gözaltına alındığı gazetemize iletildi. Tutuklanan ve ağır işkenceden geçirilenlerin büyük bir kesimi Uludere'nin Hilal köyünden olup, Van'da oturan yurtseverler. Bunlardan Salih Kara günlerdir işkence altında bulunuyor. Eylül ayı içinde tutuklanıp bırakılan bu yurtsever, ilk tutuklanmasında da ağır işkence görmüştü. Gözaltına alınan yurtseverlerden Bahattin Babat'ın işkence sonucu iç organlarının parçalandığı ve hastaneye koma halinde kaldırıldığı yakınları tarafından belirtildi.

Özel tim, özellikle İHD yöneticilerine yöneliyor. Derneğin karşısındaki otelin ikinci katına yerleşen tim elemanları derneğe giren ve çıkanları sürekli filme alıyor ve izliyorlar.

Baskıların arttığı diğer bir yer de **Hakkari.** 21 Ekim 1990 nüfus sayımının sonuçlarına göre, nüfusu azalan iki Kürdistan kenti Dersim ve Hakkari. Hakkari'de göçertme çok hızlı. Hakkari valisinin açıklamalarının tersine, Hakkari ve ilçelerinde boşaltılan köy ve mezra sayısı 40 değil, en az 200. Sadece silah almayanlar değil, güçsüz durumdaki korucu köyleri de boşaltılıyor. Bu korucular Hakkari merkeze yerleştiriliyor ve özel eğitimden geçirilerek azgın çete birlikleri haline getirilmek isteniyorlar. Özellikle Hakkari merkeze bağlı Jirkî çetelerinin durumu bu.

Hakkari valisinin "sadece 40 köy boşaltıldı, köylüler istekleriyle köylerini terkettiler, onlara tazminat ödendi" şeklindeki açıklaması, köy göçertme vahşetinin yarattığı ulusal ve uluslararası tepkileri önlemeye yönelik bir beceriksiz çabayı yansıtmaktan başka anlam taşımıyor.

28-29 Eylül gecesi ARGK'nin baskınına uğrayan Hakkari'nin Kotranis (Ördekli) köyündeki düşman karakolunun aldığı darbenin misillenmesi olarak gözaltına alınan 13 köylü yurtsever henüz bırakılmış değiller. Sömürgeciler, zorla köylülere 60 silah verdiler. Yakılan ev ve otların da tazminatı ödenmiyor. Sadece silah alanların 200 milyonluk giderinin "gizli devlet ödeneğinden" ödendiği Hakkari'deki yurtseverler tarafından bildirildi.

Dersim İHD Başkanı Ali Özler tutuklandı

13 Nisan 1990 günü, ARGK'nin Dersim'de gerçekleştirdiği kepenk kapatma eyleminden sorumlu görülen İnsan Hakları Derneği Dersim Şubesi Başkanı **Ali Özler**, Erzincan DGM'de yapılan duruşmada 6 yıl 8 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Ali Özler, kepenk kapatma eylemiyle ilişkisi olmadığını ve iddianın bir komplo olduğunu belirttiyse de faşist hakimlerin ceza vermesini önleyemedi.

Sömürgecilerin bu cezası aşikâr olarak insan haklarıyla ilgili çalışma yürütenlerin cezalandırılması furyasının bir parçası. Çünkü, baskıya uğrayan sadece Dersim İHD yöneticileri değil, Van, Siirt, Diyarbakır ve Urfa'dakilerin durumu da aynı. Binbir zorluk ve her an tutuklanma tehditi altında faaliyet yürütüyorlar.

Detaylarını tam bilmemekle birlikte Kars İHD yöneticilerinden de tutuklananlar olduğu gazetemize iletildi.

Gerilla eylemlerini önleyemeyen sömürgeciler Kızıltepe'de yurtseverleri tutukluyor

Ekim ayının ilk yarısında Kızıltepe'de yaptığı operasyonlarda başarısız kalan Türk sömürgecileri çok sayıda yurtseveri gözaltına aldılar. Bunlardan ismi tespit edilenler: Abbas Geleri, Ali Geleri, Ahmet Yusufoğlu, Mahmut Aslan, Davut Üşenmez, Hüseyin Kaplan, Ali Sametoğlu, Zeki Çeçen. Yurtseverler, tutuklananların, gözaltına alınanlardan Musa Yiğit adlı kişinin işkenceye dayanamayarak yaptığı iftira sonucu tutuklandığını söylediler.

28 Ekim günü Kızıltepe, Cizre, Nusaybin ve Silopi'ye bir gözlem gezisine çıkan Diyarbakır Sosyalist Parti'nin üç yöneticisi, bu gezileri sonunda polis ve özel timlerin Kızıltepe'de kepenk kapatma eylemi sırasında halka verdikleri zararı yayınladıkları bildiriye yansıttılar.

İlk sayısının ardından Yeni Ülke'ye saldırı

20 Ekim 1990 günü yayın yaşamına başlayan **Yeni Ülke** gazetesinin Diyarbakır bürosu, MİT tarafından yakıldı. İstanbul'daki merkez bürosuna da tehdit telefonları edildi. Yeni Ülke gazetesi **Genel Yayın Yönetmeni Günay Aslan**, 25 Ekim günü bu konuda yaptığı basın açıklamasında şunları belirtti:

"Gazetemiz Yeni Ülke'nin Diyarbakır bürosu karanlık güçler tarafından kundaklandı. 24 Ekim 1990 saat 22.30 sularında gazetemiz İstanbul Merkez Bürosu'na telefon eden bir şahıs, 'Diyarbakır'da başınıza bir iş geldi, haberiniz var mı? Yakında sizin de başınıza gelebilir. Öptüm seni yoldaş! (İslami Cihad)' diyerek telefonu kapattı.

Elimizde gazetemize yönelik saldırının İslami Cihad tarafından yapıldığına dair bir belge yoktur. Delilsiz ve kanıtsız bir biçimde İslami çevreleri suçlamak istemiyoruz. Ele geçirildiği iddia edilen deliller ise Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube'de tutulmakta olup, ısrarlarımıza rağmen tarafımıza verilmemiştir.

Yeni Ülke, yayın hayatına 20 Ekim 1990 günü başladı ve 24 Ekim 1990 günü saldırıya uğradı. Saldırının nedenini Yeni Ülke'nin 'Özgür Basın', 'Özgür İnsan' perspektifinin Doğu ve Güneydoğu'da yolaçtığı engin coşkuya bağlıyoruz. Gazetemizin birçok bölgede 'yok' satması, umulanın üstünde bir ilgi görmesi, özgürlük düşmanı karanlık güçleri ürkütmüştür.

Diyarbakır büromuzun hedef seçilmesi tesadüf olmayıp, bilinçli bir tercihin sonucudur. Çünkü, son 10 yıldır vahşet boyutlarına uzanan bir baskının muhatabı olan halkımızın yaşadığı bu bölgede, Yeni Ülke gazetesi ciddi kurumlaşmalarda yoğunlaşmayı amaç edinmişti. Ne var ki, bu bölgelerde 'gizli devlet' olarak tabir edilen, devlet içinde kümlenmiş karanlık güçler, karanlık faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedirler.

İHD'nin 3. Olağan Genel Kongresi yapıldı

Türkiye ve Kürdistan genelindeki İnsan Hakları Dernekleri'nin 28 Ekim 1990 Pazar günü yapılan 3. Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, Kürdistan'daki insan hakları ihlalleri ve Kürtçe konuşma yasağı temel gündemi belirledi.

Toplantıda Kürtçe konuşma yapan Diyarbakır delegesi **Vedat Aydın**, ona çevirmenlik yapan İstanbul delegesi Av. Ahmet Zeki Okçuoğlu ve *"2932 sayılı yasaya rağmen konuşacağız, diyetini ödeyeceğiz"* diyen HEP Ankara İl Bşk. Av. Mustafa Özer binanın dışında gözaltına alındılar. Divan başkanı Av. Halit Çelenk, şoven bir tutum takınarak polisin tutuklamalarına kolaylık sağladı.

Yapılan seçimlerde İHD Siirt Şb. Bşk. Zübeyir Aydar, Merkez Yürütme Kurulu ve Genel Başkan Yardımcılığına, İHD Diyarbakır Şb. Bşk. Hatip Dicle de Genel Yönetim Kurulu'na seçildiler. Nevzat Helvacı önceden olduğu gibi Genel Başkanlığa, Akın Birdal da Genel Sekreterliğe getirildi.

Ayrıntılı haberi gelecek sayımızda vereceğiz.

Cizre'den bir Alman gazeteci aktarıyor

Açlık grevine katılanların hemen hemen çoğunluğu Cizre çevresindeki köylerden gelmeler. Bunlar son iki yıllık süreçte Cizre'ye taşınmışlar. Açlık grevi süresizdir. Grevcilerin yarısı kadın. Çoğunluğu baharda gerçekleşen Serîhildan döneminde tutuklanmış ve işkenceden geçirilmişti.

Kadınlardan birisi şunları söyledi: *"Serbest bırakıldıktan sonra biz burada, Cizre'de cezaevindeki gibi yaşadık. Özel timler bizi gece gündüz tehdit etti. Sürekli, 'caddede görürsek gebertiriz' diyorlardı. Biz tutuklu gibiyiz, üstelik burada kendi ülkemizde, hem de Cizre'de. Cezaevindeyken, her an öldürülebileceğimizi bekliyorduk, fakat burada durum daha kötü."*

50 kadından hemen her biri **işkenceler ve baskılar üzerine** çok şey söyleyebilecek durumda. *"Geçen ay bir gece özel timler geldi, kapıları kırdılar. Bizleri çırılçıplak soyarak dövdüler. Çocuklar ağlamaya başlayınca neredeyse boğulacak kadar ağızlarını elleriyle kapattılar. Evin içini talan ettiler, ellerine geçen her şeyi kırıp dağıttılar ve paralarımıza el koydular. Her gece tekrar geliyorlardı. Haftalarca gözümüze uyku girmedi. Oğullarımı alıp götürdüler, şimdi evde yanımızda tek bir erkek kalmamış durumda. Üzerimdeki elbiseleri parçalayarak otomatik silahı doğrudan çıplak vücuduma dayadılar. Dört gün boyunca kendime gelemedim, tüm vücudum sürekli tir tir titriyordu, elime hiç bir şey alamıyordum. İki yıldır bu böyle devam ediyor. Oğullarımı tekrar tekrar alıp götürüyorlar."* diye anlattı kadınlardan birisi.

Kadınların çoğu önce erkekleri, sonra da korkularını kaybettiler. Kendilerini koruyabilecek kimsenin artık kalmadığını şimdi çok iyi biliyorlar. Kendi güçlerine dayanma temelinde aktif olmayı bilmişler ve şimdi son ferdine kadar tutumlarını sürdürmeye kararlılar.

Reyhan Saçak, Cizre davasının tek kadın sanığıydı. İki aydır tekrar serbest bırakılmış durumda. Polis karakolunda tüm erkeklerden daha fazla işkenceden geçirildi. Defalarca onu çırılçıplak soyarak buz gibi soğuk suda tuttular ve ardından vücuduna elektrik şoku verdiler. Hatta Diyarbakır'a savcılığa götürülürken bile yolda otomobilin içinde işkence yaptılar. Günlerce bitkin bir halde çırıl çıplak tutulduğu hücresinde geceleri fare sürülerini saldılar. Reyhan bırakıldıktan sonra da tehdit ediliyor. Yalnız başına dışarıya çıkamıyor. PKK'nin Cizre'deki sorumlusu gösterilmek isteniyor. Bunun anlamı da bir gün tasfiye edilmesi gerektiğidir. Mahkemenin önüne çıkarıldığı ilk gün, gazeteciler huzurunda üç kelime bile söylemeyen Reyhan şimdi inanılmayacak kadar değişmiş durumda bulunmaktadır. Artık işkenceleri anlatmaktan utanmıyor ve üstelik açlık grevi ziyaretçilerine istemlerini cesurca sıralıyor: *"Ben yazamıyor, okuyamıyorum, fakat dünyanın her tarafında halkların özgürlükleri için savaştıklarını çok iyi biliyorum. Peki dünya neden* ***Filistinliler'in mücadeleleri****ni destekliyor da bizimkini desteklemiyor. Eğer söylediklerinizde samimiyseniz, bizi desteklemek zorundasınız."*

Yine bu yılın Mayıs ayında gerçekleşen kadınların bir protesto eylemi nedeniyle tutuklanıp, bir kaç ay cezaevinde tutulan Dargeçitli bir kadın da açıklamalarında şunlara yer veriyordu: *"Bizler haftalarca tek kişilik hücrelerde tutulduk. Tuvalete gitmemize bile izin vermiyorlardı. Tuvalet ihtiyacımızı hücrenin bir köşesinde gidermek zorunda bırakılıyorduk. Sekiz gün ve sekiz gece boyunca ayaklarımızı uzatamadık, gerçekten kendi pisliğimiz içinde oturmak zorunda bırakıldık. Şimdi kaybedecek bir şeyim kalmadı. İstemlerimiz kabul edilinceye kadar grevimi sürdüreceğim. Hiç kimse beni bundan alıkoyamaz. Yaşadıklarımdan daha kötüsünün olabileceğini düşünemiyorum."* Bir başka kadın da şunları diyordu: *Burada açlık grevinde bulunan diğer insanlarla birlikte bulunduğum zaman, bizlerin de insani duygulara sahip olduğumuzun farkına varıyorum, bizlerin de insan olduğunu anlıyorum. Şehirde ramboların oyuncağı haline getirilmişiz. En son olarak iki çocuğu yakalayarak dövdüler. Neden? Çünkü, bunlar sokakta sigara satmışlar. Peki bu çocuklar başka ne yapabilirlerdi ki? Körfez krizinden bu yana burada zaten iş bulma olanağı kalmamıştır. Öyleyse, ya biz açlıktan öleceğiz ya da özel timler bizi vuracaklar".*

Helsinki Gözlem Komitesi Türk Devletini Uyardı

Uluslararası düzeyde insan hakları ihlallerini izlemekle yükümlü Helsinki Gözlem Komitesi (Helsinki Watch)'nin Amerika bölümü, Kürdistan'daki mevcut durum, halkın içinde bulunduğu koşullar ve olağanüstü hal uygulamalarına ilişkin yeni bir rapor yayınladı.

"Etnik Kimliğin Yok Edilmesi / Türkiye Kürtleri" başlıklı rapor, Helsinki Gözlem Komitesi'nin Amerika Bölümü Müdür Yardımcısı Lois Whitman ile Danimarka Bölümü Başkanı Erik Siesby tarafından hazırlandı ve 19 Ekim 1990 günü uluslararası kamuoyuna açıklandı.

Raporda, Helsinki heyetinin 1987'de Kürdistan'a yaptığı benzer bir incelemeden bu yana halkın PKK'ye desteğinin güçlendiğinin saptandığı kaydediliyor.

Ayrıca Türk hükümetinin hala Kürtlerin varlığını kabul etmediği ve Kürt dilinin resmen kullanımı üzerindeki yasağın devam ettiği vurgulanıyor.

Türk güvenlik güçlerinin "teröristlerle mücadele" bahanesiyle sivil halkı köylerini, evlerini terk etmeye zorladığı, halkın silahlanıp korucu olmak ya da bulundukları alanı terk etmek gibi bir ikilemle karşı karşıya bırakıldığı belirtilen raporda, güvenlik güçlerinin sivil alanlara döşediği mayınlar nedeniyle birçok kişinin hayatını kaybettiği ya da sakat kaldığı da vurgulanıyor. Helsinki raporu, bu tutumun uluslararası insan hakları sorumlulukları ile bağdaşmadığını, BM 1981 mayın protokolünü çiğnediğini belirtiyor.

Bunların yanısıra raporda, heyetin Mayıs ayı boyunca Kürdistan'da yaptıkları inceleme gezisi boyunca Türk polisince gizlemeye bile gerek duyulmaksızın izlendiği, bunun heyetin güvenliği için yapıldığının söylendiği ve hatta bir polisin, heyet mensuplarına "İşiniz daha uzayacak mı? Arkadaşlar yemeğe gitmek istiyorlar da..." diye sormaktan dahi çekinmediği belirtildi. Helsinki Gözlem Komitesi heyeti olarak Kürdistan'da inceleme yapan üç İskandinav diplomatının 2,5 saat süreyle gözaltında tutulduğu ve böyleyi terketmek zorunda bırakıldıkları da anımsatıldı. Ayrıca, bir Kürt işadamının, "Türk hükümeti bizim Kürt olduğumuzu kabul etsin" dediği de kaydedilen raporda, bu durumla Batı Trakya Türkleri'nin durumu karşılaştırmalı olarak ortaya konuldu. Ve çifte standarda dikkat çekildi.

Kürt halkının, Filistin'deki intifada yöntemlerini uygulamaya başladığının ifade edildiği raporda, Türk hükümetinden sivil halka yönelik saldırılarını durdurması talebinde bulunuldu. Türk devletinin, bazı insan hakları sözleşmelerine hala imza koymayışını eleştiren raporda, Türk hükümetinden özetle şu istemlerde bulunuldu:

1- 413 sayılı Kanun Gücündeki Kararnameler ve köy koruculuğu sistemi kaldırılsın.

2- 1949 Cenevre Sözleşmesi'nde öngörülen koşullar dışında halkın başka yörelerde iskanı durdurulsun.

3- Kürt azınlığın varlığı kabul edilsin, her türlü siyasal ve medeni haklar kendilerine tanınsın.

4- Kürtçe konuşan mahkumlara, kendi dillerinde avukatlarıyla konuşma hakkı verilsin; Kürtçe resmen kabul edilip müzik, dans ve kutsal günlerin gereği serbestçe yerine getirilsin.

5- Kürt derneklerinin kurulmasına izin verilsin; resmi yetkililerce aşağılama ve işkenceler durdurulsun.

6- Irak'tan gelen Kürtler'e mülteci hakkı tanınıp koşulları iyileştirilsin.

Helsinki Gözlem Komitesi'nin raporunda ayrıca, insan haklarını ihlal eden Türk devletine yapılan askeri yardımların Amerikan yasaları çerçevesinde yeniden gözden geçirilmesi de istendi.

TC'ye AT yardımı donduruldu

Avrupa Topluluğu'nun özel yardım ve işbirliği çerçevesinde 1991 yılı bütçesinden verilmesi öngörülen 15 milyon 800 bin ECU (20 milyon 540 bin dolar), TC'nin insan haklarını ihlal etmesi nedeniyle donduruldu.

Karar, Parlamento Bütçe Komisyonu'nda Hıristiyan-Demokratlar tarafından verilen ve TC'nin insan haklarına saygı göstermesi ve uygulamaya başlanmasının garanti altına alınmasına kadar ödeneğin dondurulmasını öngören değişiklik önergesinin kabul edilmesiyle alındı.

Bu durumda Türk devleti, 1991 AT bütçesinden özel yardım bölümünden 12 milyon ECU (15.6 milyon dolar), işbirliği çerçevesinde ise 3 milyon ECU (3.9 milyon dolar), taahhüt ve 800 bin ECU (1 milyon 040 bin dolar) olmak üzere toplam 15 milyon 800 bin ECU (20.5 milyon dolar) tutarındaki yardımı alamayacak.

Emperyalist ülkelerin desteğiyle ayakta kalan ve aldığı tüm yardımları -askeri, ekonomik, siyasi- Kürdistan halkına karşı yürüttüğü özel savaşı geliştirmek, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmak amacıyla kullanan sömürgeci-faşist Türk rejimine karşı bu AT kararı, maddi olarak pek yaptırım gücüne sahip olmasa da sembolik bir önemi vardır. Ancak AT'ye üye olan tek tek devletlerin kendi bütçelerinden ve NATO çerçevesinde yaptıkları yardımlar, insan hakları, demokrasi ve özgürlük savunuculuğuna soyunan bu güçlerin TC'ye destekleri devam ettiği sürece, bunun da bir anlamı kalmayacaktır. Ayrıca sözkonusu iddialarının hiç de gerçekçi olmadığı Kürdistan halkının köleliğinin devamında payları olduğu da bir kez daha kanıtlanmış olacaktır.

Avrupa basınında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi

TAZ, (Almanya) 20 Ekim

Alman ordusu Kürdistan dağlarına mı?

Körfez savaşı halinde Alman askeri birlikleri iç savaş bölgesinin ortasına yollanabilir

Alman askerleri doğuya, Kürdistan'a mı gidecek! Neden olmasın? Federal Alman Savunma Bakanı Stoltenberg, Türkiye'nin askeri bir destek talep etmesi durumunda Alman askeri birliklerini Türk-Irak sınırına göndermek istiyor. Bakan Stoltenberg, ABD magazin dergisi "FORBES"e, çok kısa sürede birlikler hazırlanabileceğini açıkladı. Şöylesi bir senaryo düşünülüyor: ABD ve Irak arasında bir savaş çıkıyor; bu NATO için savunma durumu, çünkü Türkiye, NATO üyesi olarak Irak'a doğrudan sınır; böylece Alman askeri birlikleri NATO göreviyle Türk-Irak sınırına gönderilir.

Ancak Türk-Irak sınırında şimdiden bir savaş hüküm sürüyor. Savaş Irak ile Türkiye arasında değil, Türk askeriyesi ve Kürt gerillalar arasında ve bu zamana kadar binlerce kişinin öldürüldüğü bir iç savaştır. Bu savaşta gerillanın kökünü kazımak için köyler yerlebir ediliyor, ormanlar yakılıyor, suçsuz siviller öldürülüyor. Kısa süre önce de Türk hükümeti Avrupa Parlamentosu'na, kendisinin de imzaladığı "İnsan Hakları Sözleşmesi"nin bu bölgede geçersizliğini resmen bildirmişti. Avrupa Parlamentosu'na gönderilen bu 6 Ağustos '90 tarihli yazıdan beri, resmen bölgede temel insan hakları ve özgürlükler geçmiyor. Burası Federal Alman ordusunu yerleştirecek uygun bir alan.

Gerçi Federal Alman birliklerinin Türkiye'ye yerleştirilmesi durumunda bunlar, doğrudan Kürt peşmergelere karşı kullanılmayacak; ancak bu askeri varlık "iç düşman"a karşı da sürekli hazır olacak. Kürdistan'da NATO birlikleri, Türkiye'nin "Kürt sorunu"nu kendi bildiğince çözebilmesi için "Cephe gerisi" görevini üstlenecek. Eğer ABD, orduşuyla gerici-muhafazakar Suudilere destek veriyorsa, öyleyse niçin Alman askerleri kan kaybeden Türk demokrasisine yardıma koşmasın?

İki yönetim bugün Türk-Alman dostluğunu kutluyor. NATO Genel Sekreteri Alman Manfred Wörner, "Barışa olan hizmetlerinden" dolayı İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nün "Fahri Hukuk Doktoru" ünvanını aldı. Bu ünvanı çok az kişi alabilmiş durumda. Ondan önce darbeci general cunta şefi Evren ödülü almıştı. Wörner'in ödüllendirilmesi ile eşzamanlı olarak bir kız İstanbul'da tutuklanmıştı. 16 yaşındaki liseli kız N. Alkan iki haftadır parmaklıklar arkasındadır. "Savaşa hayır" diye yazı yazmış. Almanlar, şimdiye kadar sadece silah ve askeri eğitimle Türklere yardım etmişlerdi: 1 Mayıs yürüyüşçüleri üzerine saldırılan Alman polis köpekleri, zırhlı araçlar, Leopard tankları ve Kürdistan dağlarında terör estiren "Özel Timler"e Alman GSG'nin kontr-gerilla eğitim yardımları. Öyleyse Alman askerleri neden gönderilmesin? Ayrıca Almanlar, bölgeyi daha 1. Dünya Savaşı sırasındaki Türk-Alman silah arkadaşlığından iyi tanıyorlar. Daha o zaman Alman generalleri, Türk orduları Ermeni halkını katlederken gözyummuşlardı.

Ö. Erzeren

L'HEBDO, (İsviçre) 13 Eylül

İki Türkiye'nin savaşı

Bağdat'a doğru inen bu asfalt şerit, eski ipek yoludur. Bugün, bu yumuşak isim çok saçma görünüyor; orada sertlik, korku, sıkıntı ve karmaşadan başka bir şey yoktur. Türkiye'nin yaralarının, sıkıntılarının ve bölünmesinin düğüm yeri olan Cizre; Suriye ve Irak'ı gizleyen kahverengi kum yığınları arasında güneş tarafından ezilmiş gibi yamyassı.

... Bu Güneydoğu Anadolu'da hayal etmeye bile cesaret edilmeyecek bir sefalet var. Özellikle Ankara'nın inanılmamasını arzu ettiği, fakat burada bütün çıplaklığıyla kendini gösteren bir savaş: Bu savaş Kürtler'in köküne kibrit suyu dökmek, yok etmek için özel timleriyle Türk ordusunun savaşı.

Bu genişlemiş kasaba, Cizre'de gerçekten 60.000 nüfus var mı? Küçücük dükkanlarla dolu anayol bile asfaltlanmamış, kurumuş bir nehir yatağını andıran, araçlar tarafından parçalanmış, adeta sürülmüş bir tarla gibi. Ana yolun sonunda, kenardaki evlerden sonra savaş sınırı başlıyor. Cizre, başka yerden getirilip yerleştirilmiş, lime lime olmuş dağılmış bir parça demir perde gibi duruyor orada. Türk ordusu, Irak yönüne ve Suriye sınırı boyunca yüzlerce kilometrelik bir alanda yüksek dikenli tellerle çifte barikat kurmuş; mayınlandığı söylenen insansızlaştırılmış bir bölgeyi sınırlayan her iki yüz metrede bir gözetleme kuleleri kurulmuş, güneşin batmasından itibaren, barikatları aydınlatmak için tüm sınır boyunca ışıklar yanıyor. Türkiye, bu şaşkınlık verici sınır hattıyla, Kürdistan İşçi Partisi, PKK gerillalarının sızmasını önleyeceğini iddia ediyor. Bütün bunlar, onun Kürtler'e karşı yürüttüğü savaşta bozguna uğradığını gösteriyor...

Bu ithal savaşın Türk tezi, şüphesiz ki tutmuyor. Mart ayından beri gözetleme kuleli uzun barikatların kurulması çok gülünç. Beş yıl önce silahlı mücadelenin patlak vermesinden bu yana, Türk ordusunun yoğun varlığına rağmen, 1920'li yıllardan beri kemalist Türkiye'nin izlediği zoraki asimilasyon politikasına karşı, isimlerinin, kültürlerinin, dillerinin, kimliklerinin inkarına, maruz kaldıkları baskı ve zulme karşı Güneydoğu şehirlerinin Kürt nüfusu, ilk defa baharda ayaklandı. Ayaklanma Cizre'nin batısında, Suriye sınırına bitişik Nusaybin şehrinde 14 Mart'ta başladı.

... Bugün Nusaybin'de birkaç haftadan beri sokaklar sakin. Fakat, intifadaya kalkmış Gaza'yı anımsatan bir gerilim hissediliyor. Kamufle edilmiş askerlerle dolu askeri araçlar sokaklarda yavaşça hareket edip, sık sık durarak içeriye doğru ilerliyorlar. Ana yolda alçak ve uzun bir askeri konvoy bir bakkalın önünde durmuş, askerler iniyorlar. Bakkal, tezgahının arkasında bakışlarıyla onları kurşunluyor, sanki dükkanına girmelerine engel olacak güçü varmış gibi. Askerler batıdan geliyorlar, hemen hemen hiçbiri Kürt değil.

KÜRDİSTAN GÜNÜ

28 Ekim-20 Kasım tarihleri arasında Münster'de Kürdistan Günü düzenleniyor. Bu süre boyunca Kürdistan'daki güncel durum, Kürdistan'a giden heyetlerde yer alan Alman demokratların izlenimleri ve değerlendirmeleri, dia ve film gösterileri, kültürel etkinlikler düzenlenecek.

Münster'deki Kürdistan Günü'ne tüm yurtseverler, Kürdistan halkının dostları, ilerici ve demokratlar çağrılıdır.

PROGRAM

28 Ekim saat 14.00 - KSG/Frauenstr. 3-7
Fotoğraf sergisi / Kürdistan'da sosyal yaşam

30 Ekim saat 20.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
Kürt şair ve sanatçı Zamani'den bir konser

31 Ekim saat 19.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
F. Almanya'da Kürtler (İşçi, mülteci ve sanık olarak);
Katılanlar: Kuzey Ren Westfalen Eyaleti İçişleri Bakanı
Dr. Herbert Schnoor, Av. Eberhard Schulz, Düsseldorf
PKK davasından Hüseyin Çelebi

5 Kasım saat 20.00 - Regenbogensaal, Bremerstr. 42-56
Kürdistan'da politik durum; Alman Yeşiller Partisi
Milletvekili Angelika Beer, Av. Rainar Ahues

6 Kasım saat 19.45 - Fl, Fürstenberghaus, Domplatz
Yılmaz Güney'in "Sürü" filmi

7 Kasım saat 20.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
Politik bir gezi izlenimleri; Hella Schlumberger

9-11 Kasım
Kürdistan'daki duruma ilişkin seminer

12 Kasım saat 20.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
Körfez krizi ve Kürtler / Medico International

13 Kasım saat 20.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
1938 Kürt ayaklanması ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bir görgü tanığı / Ali Amca

15 Kasım Hörsaal HI Hindenburgpl.
Kürt müziği, halk oyunları ve tiyatro, Giriş: 12 DM / 6 DM

20 Kasım saat 20.00 - Gymnasium Paulinum Am Stadtgraben 30
Gece

İznini Kürdistan'da geçiren bir ananın izlenimleri:

"Vatanın çocukları, hepimizin çocukları ..."

Haziran ve Temmuz aylarındaki iznimin çoğunu Diyarbakır ve Mardin'de dostlar arasında geçirdim. Tabii ki bunların içinde arkadaşlar da vardı.

İlk önce Mersin'e uğrayıp bir hastayı ziyaret etmek istedim. Çünkü hasta değerli bir yurtseverdi, kendisi mühendisti. Adı H. olan bu dost, gerillalarımıza para yardımı topladığı gerekçesiyle birkaç kez gözaltına alınmıştı. Ancak sömürgeciler, ondan bir şey alamayınca serbest bırakmak zorunda kalmışlardı.

H. aniden rahatsızlanmış ve hastaneye kaldırılmıştı. Ancak yakalandığı hastalık, onu aramızdan alacaktı. O, bunun bilincindeydi. İçeri girdiğimizde ağlıyordu. Tabi biz ilk başta bunu doğal bir hasta ağlaması sandık. Ama yanıldığımızı hemen anladık. Zira H. yatakta öleceği için ağlıyordu. *"Pêşmergelerimiz Botan'da, ben burada. Kanımın Botan'da akmasını isterdim. Orada en büyük dostlar arasında savaşarak şehit olmayı isterdim, nasıl ağlamayayım"* diyordu. Bu sırada onu muayene eden doktor H.'in söylediklerini anlamak istiyordu. Doktorun anladığı sadece Botan'dı. Etraftakilere bu ne diyor diye sordu, onlar da Türkçe'ye çevirdiler. Doktor hastamıza döndü ve, *"Senin gibi olmak ve senin gibi düşünmek, savaşmanın yarısıdır"* dedi.

H.'i ziyaret ettikten sonra Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'a yönelik Kanun Hükmündeki Kararnamelerini protesto amacıyla yapılan açlık grevlerine yetişmek için kolları sıvadım. Ancak birçok yerde bitmişti. En son Nusaybin'de devam ettiğini öğrendim. Ona ulaşmak istedim, ancak oraya vardığım gün, oradaki grev de bitmişti. Bunun üzerine misafir kalacağım köye gittim. Köylülerin hemen hemen tamamı açlık grevine katılmışlardı. Onların anlattıklarına göre Nusaybin'in çevre köylerinden de katılım çoktu. Kaldığım köyde bir tartışmaya tanık olduk. 60-70 yaşlarında iki ihtiyar, yaşlarına bakmadan açlık grevine katılmak istemişler, ancak gençler bırakmamış. Onlar da gençlere, *"Biz bu şerefli yolda ölmek istiyoruz. Ancak engelliyorsunuz. Sizleri arkadaşlara (ARGK gerillalarına) şikayet edeceğiz"* diyorlardı.

Köyde köy komitesi vardı. O komiteki kadın sorumlusu ile açlık grevleri hakkında konuştum.

- Greve nasıl katıldınız?

- Greve arkadaşların (ARGK gerillaları) direktifleri doğrultusunda katıldık. Herkese ertesi gün saat 8.00'de hazır olmalarını bildirdik. O gün belirtilen saatte bizleri iki minibüs aldı. Ve yine arkadaşların inisiyatifi ile grev yeri olarak boşaltılan pasaja gittik ve greve başladık.

- Grevde moraliniz nasıldı?

-Vakit nasıl geçiyordu, biz bile bilmiyorduk. Bir yandan son olaylar ve gelişmelerin değerlendirmesi yapılıyor, diğer yandan ise halay çekiliyor, şiirler okunuyor, Hunerkom'un derlediği türküler söyleniyor, **"Berxwedan jiyan e", "Bijî PKK", "Bijî Serok APO"** sloganları atılıyordu.

Köy komitesindeki arkadaşa Serîhildan'ımızla ilgili bilgi almak için soruyorum:

- Serîhildan'da nasıl hareket ettiniz, neler oldu?

- Serîhildan daha evvel planda vardı. Ancak uygulamaya koymak için fırsat bekleniyordu. Ve şehitlerimizle bu fırsat kullanıldı. Daha önce herkese haber verildi. O günün gecesinde bizler de traktörlerle Nusaybin'e gittik ve ertesi gün mezarlıkta bu isyan ateşi yandı. Yani tümüyle arkadaşların, ARGK'nin inisiyatifinde oldu.

Kaldığım köyden, yakında bulunan Ş... köyüne misafir olarak gittim. Öğle üzeri köye askeri baskın yapıldı. TC'ye ait askeri güçler sadece üst araması yapıyordu. Hatırladığım kadarıyla eskiden köylere yapılan baskınlarda köyün altı üstüne getiriliyordu. Şimdi ise korkudan köylerin içerisine fazla giremiyorlar. Köylü eskiden korku ve daha başka nedenlerden dolayı askere ekmek veriyordu. Bugün ise, onlara bir bardak su dahi verilmiyor ve kovuluyor. Baskın esnasında sömürgeci askerlerden birisi soğan bahçesine girdi ve bir soğan almak istedi. Tam koparacaktı ki, bir genç kız askere, *"Sen utanmıyor musun başkasının malını yemeye? Çık bahçeden, defol!"* diye bağırdı.

Köyden tekrar Nusaybin'e geldim. Bir de ne göreyim, adeta bayram havası var şehirde. Öğrendim ki **Serok**'un konuşması var televizyonda. Herkes o kanalı çeken evlere gitmiş. Halk adeta havalara uçuyordu O'nu gördükçe. Tabi ben de keyiflendim.

Akşam tekrar Ş... köyüne geldim. Köyde herkes **Serok APO**'nun televizyondaki konuşmasından sözediyordu. Sabah erkenden köye yine baskın yapıldı sömürgeciler tarafından. Bu seferki baskını Tugay Komutanı idare ediyordu. Bir eve aniden girdiler. Evden bir ana çıktı. Gittiğimizde şu konuşmalara şahit oldum:

- Köyde genç kalmamış. Nerede bunlar?

- Vallahi gençlerin hepsi dağa çıkmış.

Bu arada duvarda asılı bir şehide ait resmi gören komutan, kadına:

- Siz bunlara şehit diyorsunuz, değil mi?

- Evet. Vatanı uğrunda ölenlerin tümü şehittir. Artık bizde adettir, her şehit olanın resimini evlere asacağız.

Bunları söyleyen kadının 14 çocuğu vardır ve birer birer diğer odadan annelerine doğru geliler. En büyüğü 16 yaşındadır. Komutan bunları gördükçe şaşkınlığı devam eder. Bu çocukların hepsinin kadının olduğunu öğrenir. Ve kadına:

- Desene açlıktan bu çocukları dağa çıkartıyorsunuz!

- Sizler bu ülkeyi talan ederken onların aç kalacaklarını hesaba katmadınız. Sen bakma şu anda burada 14 çocuğum göründüğüne. Bir süre evvel büyük oğlum, elinizden ülkeyi kurtarmak için şehit oldu. Kalanları da onun yoluna hazırlıyorum. 13 çocuğum vatana, iki tane de bana yeter. Olmazsa onları da yollarım. Söz veriyorum ki, her 12 çocuğumu da O şehidin yoluna yollayacağım.

Komutan, kadının cesareti karşısında düştüğü hayretten dolayı şöyle der:

- Vallahi benim iki çocuğum var. Birisinin kafası sakat, diğerini ise kesinlikle vatan için savaşa yollayamam.

Kurban bayramında Diyarbakır'daydım. İki gün önce kaldığım köyde savaş esirlerinin ziyaretine gitme hazırlığı vardı. Ben de yakınlarımı görmek amacıyla oraya gitmek istedim. Bunun için oradaki tanıdıkların birisinin eşini almayı düşündüm ve Nusaybin'e telefon ettim. Onun eşi beni davet etti. A... köyüne gittiğimde ortalık adeta ana-baba günüydü. Herkes savaş esirlerini ziyaret etmek için hazırlık yapıyordu. Gün gelip çattı, herkes hazırlandı. Ertesi sabah erkenden minibüslere binip Diyarbakır'a gittik. Orası bayram yeri gibiydi; önce kolanya, sonra şeker, şehitlerin ve Serok'un boy boy fotoğrafları, atılan zılgıtlar, çekilen halaylar, sarılmalar, sloganlar... hepsinin bir başka tadı vardı. Ziyaretler beş gün devam etti ve her gün imkanlarım dahilinde ziyaretlere gittim.

Biraz da köy korucularına değineyim. Artık kitlelerden soyutlanmış duruma gelmişler. Kocası korucu olduğu için boşanan kadınlar bile var. Çocukları bile artık bunları istemiyor. Aile tamamen ondan kopuyor. Onun yüzüne tükürüyorlar. Bunun örneklerini Şırnak ve Nusaybin yörelerinde yaygınca görmek mümkündür. Mesela, Nusaybin'in D... köyünde bu tip olaylar çoktur. Kadınların rolü büyüktür. Örneğin, ben Diyarbakır'dayken Serîhildan'ın ilk başladığı yer olan Nusaybin'i görmek istedim. orada şehit **Kamuran DÜNDAR**'ın evine gittim, başsağlığı diledim. Ziyaretler hala kitleler halinde devam etmektedir. Daha sonra orada öğrendim ki, şehidin teyzesinin kocası köy korucusuymuş. Teyzesi kocasını bırakmış, ta ki istifa edinceye kadar.

Kimse şehitlere "oğlum" demiyor. Vatanın çocukları, hepimizin çocukları diyor. Ve şehit düşmelerden sonra konuşulanlar, adeta bir eğitim çalışması kadar faydalı. Hele yüksek moral ve atılan sloganlar, şehitlerin evlerinde, sokaklarda yani konuşulan her yerde adeta bu savaşa yenilerini hazırlıyor. Çocuklar bu bilinçle büyüyor.

Parti yayınları ve Hunerkom'un kasetlerinin açıktan okundu-ğunu, dinlendiğini görünce ben bile hayret ettim. Komitelerin ellerinde ve evlerde Serok'un yeni kasetleri'ni görmek beni daha da şaşırttı. Zira ben Partinin kasetlerinin ilk etapta Avrupa'ya geldiğini zannediyordum. Ama yanılmışım. Hiç duymadığım, görmediğim kasetler, ilk önce Kürdistan'a geliyor. Tabii ki, bu yayınların halkın üzerinde yarattığı etkilere de değinmek isterim. En son geldiğim Nusaybin'in D... köyünde bir yurtsever yakalanmıştı. Bu kişi 45 gün işkencede kaldıktan sonra serbest bırakıldı. Çünkü, hiç konuşmamış, direnmişti. O direnmesini şuna bağlıyordu: *"İşkencede **Hunerkom**'un kaseti aklıma gelmişti. Orada bir piyes vardı ve bir yurtsevere sömürgeciler işkence yapıyordu. Dayak yiyen o yurtseverin;* **'Bila ez jî li ser riya welat şehîd bibim. Min perçe perçe bikin jî, ez dîsa naştexilim. Bijî Mazlum! Bijî PKK! Bijî Serok APO!'** *demesi, bana adeta cesaret kaynağı oldu ve benden bir şey alamadılar."*

Savaş esirlerinin fedakarlığı ve halkı bilinçlendirmek için cezaevlerini birer okula çevirmeleri ise, belirtmem gereken önemli bir diğer husus. Bir de son olarak Kürdistan'da sürekli konuşulan iki konuya değinmek istiyorum.

- Savaş esirleri, yüzkızartıcı suçlardan dolayı yatan mahkum ve tutukluları eğitip onları birer militan haline getirdikleri için Kürdistan'daki cezaevlerinde bulunan bu tür insanlar serbest bırakıldı.

Bir mahkemede hakim, davası beraatle sonuçlanan bir tutukluya, *"Bak şimdi beraat oldun. Sen Diyarbakır cezaevinde eğitim gördüğün için sanıyorum Bekaa'ya gitmene lüzum yok. Haydi yolun açık olsun! Botan'dakilere selam söyle"* der.

- Köy korucularının mahsülleri bu yıl yerde kaldı. Zira hiç kimse biçerini vermiyor. Korucular bir Türk biçerciden buğday ve arpalarını biçmesini isterler. O da, "Vatan hainlerine yardımcı olamam, çıkarımızı korusan bile..." diye yanıt verir.

Dayika Şad / İsveç

Bir ulusun çocukları, herşeyden önce kendi ulusunu düşünmelidir

PKK önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında düşman uygulamadığı özel savaş yöntemi bırakmadı. Bunlar önemli oranda geri tepti. Fakat bazılarının az da olsa başarılı olduğunu diyebiliriz. Halkımızın maddi yoksulluğundan da yararlanarak Avrupa ülkelerine göçertilmesi bunun en açığıdır.

Ulusal bağımsızlık mücadelesinden önce bir pasaport almak için aylarca uğraşmak gerekiyordu, o zaman da ya alınır ya alınmazdı. Fakat şimdi bir pasaportu en çok üç gün içinde veriyorlar. Ayrıca kişiye Avrupa'nın özelliklerini ballandıra ballandıra anlatıp, onları Avrupa'ya gitmeye teşvik ediyorlar. Halkımız da çeşitli umutlarla Avrupa'ya geliyor, burada karşılaştığı durum karşısında tam bir hüsrana uğruyor. Bu, tabii ki, bir takım bataklıklara itilmenin ön senaryolarıdır. Ama böylece TC'nin uyguladığı politika da yerini bulmuş oluyor. Bu, aynı zamanda ülke zemininde PKK öncülüğünde gelişen ulusal kurtuluş mücadelemizden kitleleri uzaklaştırmanın bir yoludur.

Halkımız bu oyuna gelmemeli, TC kazdığı kuyuya kendisi düşmelidir. Sağlam bir aydınlatma temelinde halkımızın Avrupa'ya göçü durdurulmalıdır. Tam tersine Avrupa'da olanların ülkeye dönüşü teşvik edilmelidir. Biz iyi bilmeliyiz ki, eğer biz kendi haklarımıza sahip çıkmazsak, kimse bize acımaz ve sahip çıkmaz. Bunun için nerede olursak olalım, ulusal yapımızı kaybetmemek için mücadele etmemiz lazım.

Bunun yolu da Kürdistan'da PKK öncülüğünde gelişen ulusal kurtuluş mücadelemize bir kaynak gözüyle bakmak, bugün değilse de yarın mutlaka herşeyin, zaferin yakınlaştığının bilinciyle hareket etmek gerekiyor.

Yaşasın Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi!

Bijîn PKK, ERNK, ARGK!

Hannover'den Vahdet

Ülke mektubu

Mardin'in Selxê köyünde sömürgeci baskı, zulüm ve işkence devam etmektedir. Türk sömürgecilerinin amacı ikiyüz hane olan bu köyü de boşaltmaktır. Bu köyün kuzey ve doğusunda bulunan komşu köyler, tamamen olmasa bile büyük çoğunluğu boşaltılmış durumda. Halkı göçe zorlama sırası şimdi bu köye gelmektedir. Türk sömürgecileri hergün sayısız köpek sürüleri gibi köye baskın yapmaktadır. Köylüleri, genç-yaşlı, kadın-erkek ayrımı yapmaksızın yediden yetmişe köy meydanında toplayıp işkenceden geçirmektedirler. Askerler, boş bırakılan evlere saldırıp evdeki önemli eşyaları kırarak, bütün giyecek ve yiyecekleri birbirine karıştırarak kullanılmaz hale getirmektedirler.

Türk subayları, köylülere açıkça, "Önünüzde iki seçenek var. Ya koruculuğu, ajanlığı kabul edeceksiniz ya da köyü terk edeceksiniz" diyorlar ve bunu dayatıyorlar. Köylülerin çoğu köy dışına çıkamadıkları, sürülerini otlatamadıkları için hayvanlarını satmak zorunda kaldılar. İki aydan beri köyde sürekli baskı ve tutuklamalar vardır.

İki aydan beri tutuklananlar şunlardır: Ahmet Oğan, Musa Turan, Şivan Turan, M. Şirin Ünvar, Mahmut Acar, Abdülbaki Şahin, Selime Şahin, M. Şirin Altunkaya, Hasan Ağan.

Bu kişiler aylarca her türlü işkenceyi gördükten sonra altısı serbest bırakıldı, Ahmet Oğan, Musa Turan, M. Şirin Ünvar ise Diyarbakır DGM tarafından tutuklanarak cezaevine konuldu.

Ayrıca yeni gözaltına alınanlar da vardır. Bunlar Halil Yüksel, Halil Nargili, Fahrettin Şahin, Şehmus Ünvar, Saruhan Ünvar. Bunların dışında köylülerin büyük bölümü de aranmaktadır. Bu baskı ve zulmün nedeni, gençlerin çoğunun ARGK saflarına katılmaları ve geride kalanların katılmasını engellemektir. 12 Eylül cuntasının işbaşına geldiği günden bu yana yapılan tüm baskı ve işkencelere rağmen, kendi kişiliklerini koruyup hiçbir zaman ajanlığı ve koruculuğu kabul etmemeleri nedeniyle yapılmaktadır tüm bu baskılar ve saldırılar. Maddi olarak da yüzlerce traktör ve tankere de sahip bir köydür. Bunlar da sömürgecilerin iştahını kabartmaktadır.

Bu köy üzerindeki baskı ve göçertme çabalarının bilinmesini ve karşı çıkılmasını istiyoruz.

Midyat'taki yurtseverler adına A. D

1 Ekim 1990

28 Eylül 1990 tarihinde 40 kişilik kalabalık bir heyetle Botan'da incelemeler yapan grubun içinde Nusaybin'den Dr. Cemal Kahraman da vardı. Türk sömürgeciliğinin vahşetine maruz kalan, tanık olan insanlarla görüştü, yakılan yıkılan viraneye çevrilen köyleri gördü. Bu inceleme gezisi sonunda izlenimlerini, duygu ve düşüncelerini kamuoyuna aktarmayı, kendisi için bir insanlık görevi bildi ve yazdı. Dr. C. Kahraman'ın bu konuda elimize ulaşan yazısını, yeterince ve gerçek tanımlarıyla olmasa da güncel gerçekleri dile getirdiği için yayınlıyoruz.

"TC'nin insan haklarından bahsetmesi, insan hakları adına bir insanlık ayıbıdır"

28 Eylül 1990 tarihinde, SP Genel Başkanı Ferit İlsever başkanlığında SP heyeti, HEP Diyarbakır il örgütü adına Tahir Elverdi, İHD Diyarbakır şube başkanı Hatip Dicle, İHD Siirt şube başkanı Av. Zübeyir Aydar, İHD Nusaybin ilçe temsilcisi Dr. Cemal Kahraman'ın da aralarında olduğu İHD heyeti, Batman Petrol-İş Sendikası'ndan Ahmet Teymurtaş başkanlığındaki sendika heyeti, İnşaat Mühendisleri Odası Diyarbakır şubesi Y.K. üyesi Esat Bingöl, Makina Mühendisleri Odası Diyarbakır Bölge Temsilcisi M. Salih Güneştekin ve Ziraat Mühendisleri Odası Diyarbakır bölge şubesi Y.K. üyesi Refik Karakoç'tan oluşan TMMOB heyeti, yerli ve yabancı basın mensupları ile Almanya Uluslararası Af Örgütü'nden bir temsilciden oluşan 40 kişilik bir heyetle Şırnak ili ve civar köylerine inceleme gezisine katıldım.

Önce Cizre'ye uğradık. Körfez krizi dolayısıyla Cizre ölü şehir görünümünde... Çünkü, Cizre, E-24 karayolu üzerinde kurulmuş, Habur sınır kapısına yakın bir Şırnak ilçesidir. İlçede yaşayan halkın %95'i geçimini yol trafiğinden sağlıyordu. Kriz dolayısıyla devlet Irak'a ambargo uygulayınca E-24 karayolunda in-cin top oynamakta. Haliyle Cizreliler'in ceplerinde yeller esmektedir. Tek kelimeyle Belediye Başkanı Haşim Haşimi'nin deyimiyle, "Ekonomi sıfırlaşmıştır". Bunun için Cizre'de büyük bir göç başlamıştır.

Cizre'nin girişinde konvoyumuzu polislerle birlikte, **"Savaşa hayır"** sloganıyla çocuklar karşıladı. Hepsinin yüzünde savaş yellerinin hazin izleri okunuyordu. Cizre çocukları açsefil... Belediye Başkanı'nın deyimiyle Cizre halkı Wictor Hugo'nun Sefilleri'ni oynuyor. Cizre Belediyesi ekonomik sancılar içinde kıvranıyor. Nitekim batıya göç başlamış bile. Cizre'nin durumu bu!

Şırnak'a doğru yol almaya devam ediyoruz. Cizre'den 5 km. uzaklıkta yamaçta kurulmuş bir köy kalıntısı olduğu besbelli olan bir harabeler yığını. Köyün adı Bakartê. Bir zamanlar bu harabelerde Bakartê köylüleri yaşıyorlarmış. Ancak şimdilik köy, sadece bir harabe yığını. Köylüler göçe zorlanmış, geriye de sadece harabeler kalmış. Köylülerin nereye göç ettikleri bilinmiyor. Çoluk-çocuk, yaşlı-kadın ne haldedir? Kimin umurunda...

Yolumuza devam ediyoruz. Tabii Cizre'nin girişinden itibaren polisin de bizi takibi sürüyor. Şırnak'ın girişinde güvenlik güçlerinin kimlik tespiti yaklaşık bir saat sürüyor ve nihayet bambaşka bir dünyayı andıran Şırnak'ın içine giriyoruz. Şırnak'a göç eden halkla bir süre görüştükten sonra Uludere'ye doğru yol alıyoruz. Bu yöredeki Avyan, Besni, Kemerli, Sarıdallı, Akerte, Omyanus, Herga, Güneyce, Banêbizo, Pêştik, Buvatan, Deştik, Abbasan, Bavan, Cindê, Torkiz, Dimilyan ve Şero adlı köy ve mezraların yıkılmış-yakılmış veya boşalmakta olduğunu gördük. Manzara tek kelimeyle bir insanlık trajedisi idi.

Bilindiği gibi 1990 yılı **Dünya Çocuk Yılı**'dır. Devlet, basınyayın organlarında bu konuda süslü-püslü demeçler vermekte, programlar düzenlemekte, dünya çocukları ile ilgili haber programları yayınlamakta. TV'de devlet büyükleri, bu konuda çok hassas ve sahip çıkıyormuşçasına demeçler vermektedir.

Örneğin, aileden sorumlu Devlet Bakanı Cemil Çiçek 29.9.1990 tarihinde saat 20.00'de TV'de yayınlanan ana haber bülteninde, "Çocuklar, Tanrı'nın insanlara olan bir lütfudur" diyordu. Kitle iletişim araçları, TC'nin dünya çocuk zirvesine Cumhurbaşkanı seviyesinde katıldığını yayınlıyorlar. TC'nin Cumhurbaşkanı, adı geçen zirvede dünya çocuklarına sahip çıkıyor ve TC'nin bu konuda herşeyi sahiplendiği gözleniyordu.

Şairin biri, "Her doğan çocuk, Tanrı'nın insanlardan umudunu kesmediğinin bir belirtisidir" diyor. İşte bu düşünce ve anlayış çerçevesinde diyeceğim şudur. Yukarıdaki heyetin tespit ettiği Cizre, Şırnak ve Uludere ile bağlı köylerdeki insanlık dramının halledilmesi, sözkonusu yörelerin çocuklarının, yaşlılarının, kadınlarının ve tüm yöre halkının en içten gelen duygularının ifadesini tek kelime ile belirtmek gerekirse o da "bayram" kelimesinin taşıdığı anlam olacaktır. Bu bayramı yöre insanlarına yaşatmak da devlet yetkililerinin görevidir. Adı geçen yöre halkının çocukları, hiçbir insani kurallarla bağdaşmayacak kadar insan haklarından yoksun bırakılmıştır. Aynı çocuklar, tabiatın acımasız koşullarının insafına terkedilmişlerdir. Sözkonusu yörelerin çocukları, yaz ortasında kıl çadırlarda inim inim inlerken, karlı kış günlerini bu çadırlarda nasıl geçirecekleri endişesini yüzlerinden okumak başka bir insanlık ayıbıdır. Değil bir dolarlık sağlık masrafı, tüm sağlık olanaklarından yoksun bırakılmış, üstelik salgın hastalıkların kucağına atılmışlardır. Bırakın sağlık konumunu, en tabii hakkı olan, yaşama hakkına ambargo konulmuştur. Deri ve kemikten ibaret kalmış bebekler, ciyak ciyak ağlamaları ile kimleri imdada çağırıyorlar? Aynı bebeklerin anneleri, beşikleri sallarken söyledikleri ninnilerin ana temalarında kimi taşlamaktadırlar? Gözlerinden akan gözyaşları, Cudi dağı bulutlarına nem mi taşımak istemektedir? Sözkonusu bebeklerin babaları erkekler, uzatmış oldukları gılgamış sakalları ile öldürülmüş hangi devletin yasını çekiyorlar?

Kanımca, ülkesinde insan hakları bu kadar ihlal ve ihmal edilmiş durumlar varken, TC'nin başka ülke çocuklarının insan haklarından bahsetmesi, insan hakları adına bir insanlık ayıbıdır. Dünya çocuk zirvesine cumhurbaşkanı seviyesinde katılmakta olan TC için, bu durum göstermelik olmaktan başka ne anlam taşıyabilir ki?

Böyle bir çifte standardı sosyolog Dr. **İsmail Beşikçi** (Sarı Hoca) de, son kitaplarından birinde çok güzel bir şekilde şöyle dile getiriyor: *"TC, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda, bütün dünya ülkelerinin çocuklarını Türkiye'ye davet ederken, onlara bayram yaptırırken, Güneydoğu'da yaşayan Kürt çocuklarının gözleri önünde, hala, teyze, ana ve bacılarının saçlarından tutularak yerde sürükleniyor ve babaları, amcaları dipçikleniyor."*

Buna benzer konularla ilgili çok yazıldı, çok çizildi. Ancak şu ana kadar hiçbir müsbet belirtiye rastlanmadı. O halde neden yazılmaya, çizilmeye devam ediliyor? Bu konularla ilgili yazma ve çizmeler devam edecektir. Çünkü, bu ülkenin tarihi yazıldığı zaman, kimin görevini yaptığı, kimin görevini yapmadığı belli olsun. Başka bir deyişle, bu konularda yazmak, çizmek bir nevi tarihi sorumluluğun ta kendisidir. Bu böyle bilinmelidir.

Devlet yetkililerine, demokratik kitle örgütlerinin yöneticilerine seslenişim şudur: Gerçekten sizler, çocuk hakları, dolayısıyla insan hakları konusunda verdiğiniz süslü demeçlerde samimi iseniz, yukarıda adı geçen yöreleri gezip yaşanan insanlık dramını yerinde görmeniz için bölgeye davet ediyorum.

Yoksa sizler, ancak süslü demeçlerle kendi kendinizi kandırmış olursunuz. Bu söylediklerimin devletin başı olan Cumhurbaşkanı için de, devletin yönetiminden sorumlu olan Başbakan için de, demokratik devletin simgesi kabul edilen TBMM başkanı için ve çoğulcu demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerin yöneticileri için de geçerli olduğunu burada belirtmek isterim.

Unutulmamalıdır ki geçmiş, insanlık tarihinin karanlık denizi ise, çağımız, insanların aklın şafağında uyandığı, daha insanca ve özgürce yaşamak için yasaları, düzenleri bile zorladığı çağdır.

Günümüzün Güneydoğu insanlarını, hep birlikte bir kuklalar grubu, kendi fikirleri olmayan, kendi başlarına düşünemeyen bir grup insan, görüş ya da düşüncelerini açıklayamayan, en doğal hak ve ayrıcalıklar konusunda talepleri olmayan bir kuklalar topluluğundan oluştuğunu düşünmek tek kelime ile gaflettir, sorumsuzluktur.

Hitler'in çocukları olan bugünkü Alman ulusunun, Yahudiler'den özür dilediği, dünya çocuk yılı ilan edildiği 1990 dünyasında, insan hakları ve insan boyutunun ön plana geçtiği günümüzde, Güneydoğu çocuklarının bugün yaşamaya zorlandığı insanlık dramı reva mıdır?

Günümüz Türkiyesi'nde olsun, dünyada olsun kelaynaklar, flamingolar nesilleri tükenmesin diye özel koruma altına alınırken, bir yunus balığı darlığa düşünce bütün dünya uluslarını yardıma koşarken, Güneydoğu'daki çocukların yaşadığı bu insanlık dramı reva mıdır?

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, iktidar sahipleri Avrupa Konseyi'ne gizlice başvurarak Güneydoğu'da insan haklarını askıya aldığını bildiriyor. İktidar sahiplerinin bu davranışı, Güneydoğu insanlarınca hiç de şaşkınlıkla karşılanmamıştır. Yani şok etkisi yapmamıştır. Çünkü, sözkonusu insanlar, hiç bir zaman aslı da olmayan bir insan hakları ortamını yaşamadı ki!..

Ancak şu bilinmelidir ki, keskin sirke küpüne zarar verir misali, iktidar sahiplerinin bu davranışları da devletin saygınlık kaybetmesine sebep olmuştur.

Yine de bütün bunlara rağmen, Ahmet Arif'i hatırlamadan ve sözü ona bırakmadan yazıma son vermeyeceğim. Hani bir Ahmet Arif var, şöyle diyor:

Doğdun
Üç gün aç tuttuk
Üç gün
meme vermedik
sana
Adiloş bebem,
Hasta düşmeyesin
diye,
Töremiz böyle diye,
Saldır şimdi
memeye,
Saldır da büyü...
Bunlar,
Engerekler ve
çıyanlardır,
Bunlar,
Aşımıza,
ekmeğimize
Göz koyanlardır,
Tanı bunları,
Tanı da büyü...
Bu namustur
Künyemize
kazılmış
Bu da sabır,
Ağulardan süzülmüş.
Sarıl bunlara,
Sarıl da büyü...

Güneydoğu'nun bu dramatik yaşam biçimi, Galile'nin "Dünya dönüyor" tezi kadar matematik kesinlik taşıdığı halde, bu durumu dile getirenlerin sıkıyönetim mahkemelerinde, DGM'lerde yargılanıyor olmalarının da, ayrıca bir çağdışı uygulama, bir insan hakları ihlali olduğunu bu vesileyle dile getirmek en tabii hakkımız olmalıdır.

İnanıyorum ki, bir zamanlar "Dünya dönüyor" tezinden dolayı Galile'yi yargılayan yargıç, çağımızda da sağ olsaydı vicdan azabından nasıl çıldırıp, dayanamayıp intihar edişini hayal ediyorsam, günümüzde Güneydoğu'nun matematik kesinlik kazanmış çelişkilerini dile getirenleri yargılayan yargıçlar da, yargılatan yönetimler de bir gün gelecek ki, Galile'yi yargılayanlara, yargılatanlara benzer bir şekilde ya delirecekler ya da intihar edecekler. Buna inanmamak, bunu inkar etmek; tarihe inanmamak, tarihi inkar etmek demektir.

İşte bu anlayış çerçevesinde ülkede tarihi sorumluluk taşıyan kişi ve kuruluşları bölge sorunlarını, çelişkilerini çözmeye davet ediyorum. Aksi halde, tarihi sorumluluktan kurtulamayacaklarını önemle belirtmek isterim.

Doktor Cemal Kahraman
Nusaybin / 30 Eylül 1990

Sömürgeci-faşist rejimin "Nereye gidiyoruz" telaşı

Baştarafı 1. sayfada

TC'yi bunalıma sürükleyen esas olgunun Kürt sorunu, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi olduğu açıktır. Bu sorunu aşmak, direniş mücadelemizin gelişmesini durdurmak için başvurduğu önlemler boşa çıktıkça sömürgecilerin bunalımları artıyor, derinleşiyor. 1990 yılı baharında yaşadığımız serhildan sürecinden bu yana düşman cephesinde yaşananlar göz önüne getirilecek olursa, durum daha iyi anlaşılabiliyor. Sansür ve sürgün kararnameleri, özel savaşı daha da kurumlaştırmak amacıyla gerilla savaşının en gelişkin olduğu Botan'da yeni iller teşkiline gidilmesi, bunların sonuçsuz kalması üzerine ise bu kez SHP eliyle "Kürt Raporu" hazırlatılması ve kültürel özerklik tartışmalarının yoğunlaştırılması ve en son olarak da adeta ölüm histerisine kapılmışçasına Kürdistan'da çılgınca bir vahşete girişmesi hep krizden kurtulmanın çırpınışları olmaktadır. Fakat açıkça görülmektedir ki, bütün bu uygulamalar faşist rejimi düze çıkarmaya yetmiyor. Aksine o, çokça kullanılan deyimle çırpındıkça daha da batıyor.

Irak'ın Kuveyt'e girişi ile başlayan ve bir anda tüm dünyanın dikkatlerini üzerine çeken Körfez krizi, TC'nin böyle bir bunalım dönemine denk geldi. Rejimin esas sözsahibi durumundaki özel savaş yönetimi -ki sözcüleri Özal'dır- bunu adeta altın bir fırsat olarak değerlendirerek, patavatsızca bir savaş kışkırtıcılığına başladı. TC, ABD emperyalistlerinin kısa sürede Saddam'ın işini bitireceğine, Ortadoğu'da canının istediği gibi düzenlemeler yapacağına öylesine iman etmişti ki, başka olasılıkları aklına dahi getirmek istemiyordu. Bu sarhoşlukla ve şimdiye kadar görülmedik bir açık tarafgirlikle, Amerika'dan daha Amerikancı kesilerek tüm bölge ülkelerini karşısına almakta bir sakınca görmedi. Böylelikle ABD ve Avrupa tarafından vazgeçilmez ve güvenilir bir bekçi, bir jandarma olarak görülebileceğini umdu. Böyle bir bekçilik payesi karşılığında Ortadoğu halkları ve devletlerine açık düşmanlığın göze alınabileceğini hesapladı.

Ne var ki, Körfez krizinin patlak verişi üzerinden geçen 2-3 aylık süreç ve bu süreçte yaşanan gelişmeler, ABD emperyalistlerinin önüne çıkanı hemen devirip zafere ulaşmasının ve hele hele bölge haritasını öyle keyfine göre değiştirmesinin hiç de düşünüldüğü kadar kolay olmadığını ve olamayacağını gösterdi. Bu durum ise, doğallıkla, hesaplarını ABD'nin kolay ve kesin zaferine en çok bağlayan TC'nin en büyük hayal kırıklığı yaşamasına yol açtı. Kısacası içteki bunalımı atlatmanın biricik yolu olarak gördüğü ve adeta gözü kapalı olarak atıldığı macera -hatırlanacağı gibi burjuva basını bile o zaman bunu "Özal kumar oynuyor" biçiminde değerlendirmişti- faşist rejimi daha geniş boyutlu ve derin bir bunalımla karşı karşıya bıraktı.

İzlediği Amerikancı politika ve sergilediği savaş kışkırtıcısı tutum sonucunda TC, Ortadoğu halkları ve ülkelerinden büyük oranda dışlandı. Bölge halklarının nefretini ve düşmanlığını üzerine çekti. Özal'ın Ortadoğu ülkelerine yaptığı son geziler ve bu paraleldeki diğer girişimler, bir anlamda zevahiri kurtarma amacı taşımaktadır. Ancak bundan sonuç alabilmeleri çok zordur, çünkü bölge halkları nezdinde ABD ve Batı'nın uşağı TC'nin hiçbir güvenirliği kalmamıştır. Diğer yandan galiplerin yanında yer alarak pastadan pay kapma hevesinin de kursağında kalacağı anlaşılıyor. Zira faşist rejim emperyalist çevrelerden de beklediği ve umduğu ilgiyi bulabilmiş değildir. Öteden beri yapılmakta olan yardım ve destekler sürse de, kendisini Batı için vazgeçilmez bir müttefik olarak görme, stratejik öneminin arttığını sanma yaklaşımlarının da tutarsızlığı ortadadır. Öyle ki, TC tam da emperyalizmin bölgedeki ne yaman jandarması olduğunu kanıtladığını sandığı bir anda, emperyalizme jandarmalık yapamayacağı ortaya çıkmış oldu. Zira eğer TC iddia ettiği ve heveslendiği gibi emperyalistlerin bölgedeki çıkarlarını koruyabilse, diğer bir deyimle jandarmalık görevini layıkıyla yerine getirebilseydi ABD'nin bölgeye yüzbinlerce asker göndermesine gerek kalır mıydı?

Faşist rejimin diğer bir beklentisi de, bilindiği gibi, vazgeçilmez bir müttefik olduğunu kanıtlayıp AT'ye kabulünü sağlamaktı. Fakat bu konuda da beklentilerine karşılık bulamayacağı anlaşılıyor. AT çevreleri bazı kuru övgüler ve sırt sıvazlamalarla TC'yi pohpohlasalar da, topluluk içerisine kabul etme konusundaki tavırlarında bir değişiklik sözkonusu değildir. Bundan da öte TC'nin kendisini en itibarlı kabul ettiği bir dönemde Kıbrıs Cumhuriyeti'nin -Rum kesimi- AT'a başvurusunun ele alınması ve TC'nin tüm itirazlarına rağmen normal işlemlere tabi tutulması, faşist rejimin bu alandaki beklentilerinin de ne denli boş olduğunu ortaya koymuş oldu.

Özcesi TC'nin Körfez krizinde izlediği saldırgan, aç gözlü ve savaş kışkırtıcısı politikayla, bunalımını aşması şurda kalsın, daha da derinleştirmiş olduğu açıktır. Bunun en açık göstergesi de gerek iktidar gerekse muhalefet çevrelerindeki fırtına ve çalkalanmalardır; SHP ve ANAP içindeki çekişme ve kargaşalardır. Türkiye, dışişleri ve milli savunma bakanlarının istifaları ardından, diğerlerine ek olarak bir de hükümet kriziyle karşı karşıya kalacağa benziyor. Daha da kötüsü, mevcut yönetime alternatif oluşturması gereken ana muhalefet partisi SHP'nin yaşadığı dağılmışlık durumudur. Kürdistan'daki serhildanlar ardından özel savaş yönetiminin istediği kararnamelerin çıkarılmasında Özal'a tam destek sunan SHP, Kürdistan'da büyük bir çözülme ve yıkım süreci yaşadı. Ve bu Türkiye teşkilatlarına da yansımakta gecikmedi. "Kürt Raporu" gibi bazı gözboyamalarla bu çözülmenin önüne geçmek istediyse de, bunda başarılı olamadı. İnönü-Baykal hesaplaşmasından sonra, şimdi sözümona yönetime alternatif olabilecek "gölge kabine" oluşturuyor. Bu tür çabaların faşist rejimin ölümcül yaralarına merhem olamayacağı o denli açıktır ki, Demirel bile bunları alaya alarak ve hükümetin de varlığı ile yokluğunun belli olmadığını ima ederek "iki gölge arasındayız" diyor. Görülüyor ki, rejimin çıkmazını ne iktidar ne de muhalefet partilerinin aşması ve rejimi tıkanmadan kurtarması son derece zordur.

Politik alanda yaşanan bunca kapsamlı bunalımın ekonomik ve sosyal alana yasımaması düşünülemez. Aksine bunalımın en yıkıcı etkileri bu alanlarda daha somut ortaya çıkacaktır. Türkiye'de kısa vadede bile bunun belirtileri su yüzüne çıkmış bulunuyor ve etkisi toplumu her geçen gün daha da çepeçevre kuşatıyor.

Ekonomi tam yol iflasa doğru gitmektedir. 1990 yılı bütçe açığının 10 trilyon lira olacağı varsayılırken, açığın daha şimdiden 18 trilyona ulaştığı söyleniyor. 1991 yılı için öngörülen bütçe açığı ise geçen yılın iki katı yani 20 trilyon liradır. Bugün yaşanmakta olan krizin asıl etkisini önümüzdeki yıl göstereceği de düşünülürse, '91 yılı açığının çok daha büyük rakamlara ulaşacağı kesindir. Ayrıca yıl ortalarında bir ara düşme eğilimi gösteriyor denen enflasyonun da yeniden azdığı, son bir aylık seyrinin %10'lara ulaşmasından açıkça anlaşılıyor. Bu ise, böyle giderse yıllık enflasyon oranının %80'lere tırmanması anlamına geliyor.

TC'nin büyük umutlar bağladığı turizm gelirlerinde bu yıl bile beklenen rakamlara ulaşılamazken, önümüzdeki yıl çok daha büyük bir gerilemenin bu alanda da yaşanacağı açıktır. Öyle ki, 1991 yılı için turizm rezervasyonunun henüz sıfır olduğu belirtilmektedir. 50 milyar doları aşan dış borç ve 50 trilyon liralık iç borç ise olduğu gibi durmaktadır. 1991 yılında ödenmesi gereken 2-5 milyar dolar dış ve 6 trilyon liralık iç borç var. Bütün bunların bazı Arap şeyhliklerinden alınan sadaka kabilindeki kırıntılarla, Avrupa'dan sağlanacak bazı krediler ve Amerikan yardımlarıyla karşılanması mümkün değildir. O çokça şişirilen büyüme hızının önümüzdeki yıl tamamen duracağını hatta negatif düzeylere düşeceğini söyleyenlerin sayıları giderek artıyor.

Bütün bunlara Kürdistan'da yürütülmekte olan özel savaşın muazzam giderleri ve bu alandaki askeri harcamalar da ilave edilirse, TC'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik krizin boyutları daha iyi anlaşılacaktır.

TC'nin Körfez sorununda açıkça emperyalist cephede yer alması siyasi alanda bölgeden dışlanmasına yol açarken, beraberinde büyük ticari ve ekonomik kayıplar da getirdi. Irak ve diğer Arap ülkeleri pazarını tümden ya da önemli oranda yitirmiş oldu ki, ihracatının büyük kesimini bu alanlara yapmaktaydı. Bu nedenle işveren ve sanayici çevrelerinin sözcüleri, Körfez krizinin en ağır faturasının Türkiye'ye ödettirildiğini söylüyorlar.

Bu siyasi ve ekonomik manzaranın toplum yaşamına nasıl yansıyacağı, yani krizin sosyal boyutunun ne olacağı sorusuna gelince, bunun pek çok belirtileri de daha şimdiden somut olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır. Hiç kuşkusuz bunca derin bir ekonomik ve siyasal bunalım ortamının çok geniş bir toplumsal muhalefet ve sosyal patlamalar doğuracağını söylemek kehanet olmayacaktır.

Enflasyon oranının yükselmesi ücretli kesimin, yani işçi, memur ve emeklilerin reel gelirlerinin düşmesi anlamına gelir. Zaten çok büyük sıkıntılar ve güçlüklerle çözümlenmeye çalışılan geçim problemi daha da ağırlaşacaktır. Bir de Körfez krizi ve dünya petrol fiatlarındaki artış bahanesiyle yapılan yoğun zamların etkisi hesaba katılırsa, bir avuç azınlık dışında kalan milyonlar için yaşam giderek dayanılmaz bir hal alacaktır. Sadece işsizler, dar gelirliler ve düşük ücretliler değil, ortadirek olarak tabir edilen kesimlerin tümü de büyük sıkıntılarla yüzyüzedir. Turizmci, nakliyeci, müteahhit ve benzerlerinden tutalım bakkal, lokantacı, taksici gibilerine kadar geniş kesimlerde daha şimdiden işsizlik, kaygı ve iflaslar yoğunca yaşanmaktadır. Ve önümüzdeki dönemde bu tür sıkıntılar daha da artacaktır. Kırsal kesimdeki üreticilerin durumu zaten öteden beri perişandır. Ayrıca memur ve işçi kesiminde de işten atmalar giderek artmakta ve iş güvencesi diye bir olgu ortada kalmamaktadır. Dolayısıyla işsizler ordusu da böylece giderek büyümektedir.

Tüm bu olgular, önümüzdeki dönemde boy verecek büyük sosyal patlamaların sıradan veya somut göstergeleri olmaktadır. Daha şimdiden yer yer ilginç yöntemlerle yapılan protesto eylemlerine tanık oluyoruz. TC bütün vahşet uygulamalarına rağmen Kürdistan'da gerilla savaşının gelişmesini durduramıyor. Türkiye kesiminde de devrim için bu son derece olgun objektif ortam gereği gibi değerlendirilebilirse, faşist rejimin dış destekle daha fazla ayakta kalması mümkün olamayacaktır. Son dönemlerde telaşla ortaya atılan "Nereye gidiyoruz" sorusunun altında yatan esas neden de budur.

* * *

Yeni cezaevi bombalandı

İstanbul/Kartal Yakacık'ta yapımı devam eden Özel E-Tipi Cezaevi devrimciler tarafından bombalandı. 19 Ekim günü gerçekleştirilen eylemde 8 milyar liralık maddi hasar meydana geldi. Eylem, halkta büyük bir sempatiyle karşılandı.

19 Ekim günü inşaat halindeki cezaevine giden eylemciler, burada bulunan işçilere *"Biz devrimciyiz, size zarar vermeyeceğiz. Yeter ki dediklerimizi yapın"* dedikten sonra orada bulunların büyük çoğunluğunu bir odaya kilitledikten sonra, binanın üstüne çıkıp beraberlerinde getirdikleri bombaları yerleştirdiler. Eylemcilerin olay yerinden ayrılmasından sonra yerleştirilen dört bombadan ikisi patladı. Patlamanın şiddetiyle binanın çatısı havaya uçtu ve yangın çıktı. Daha sonra gelen itfaiye ekibi yangını söndürdü. Üçüncü bomba da sabaha doğru patladı. Yapımı devam eden cezaevinin bombalanmasıyla Türk faşist rejimi 8 milyar liralık zarara uğradı.

Cezaevi inşaatının bombalanması, özellikle de Kürdistan'daki sömürgeci zindanlarda savaş esirlerinin sürgüne gönderilmesi, vahşi baskı ve işkencelerin doruğa çıkarıldığı bir döneme denk düştü. Buna bağlı olarak Kürdistan ve Türkiye'deki pekçok cezaevlerinde açlık grevleri devam ediyor. Tam da böylesi bir dönemde yeni insan mezarları, halklarımızın en yiğit evlatlarının içine konularak baskı ve işkence altında tutulduğu yeni zindanların yapılmasının engellenmesi halkta coşku yarattı. Yeni zindan yapımlarını önleme, bundan böyle de devrimci mücadelenin önemli bir parçası durumundadır.

NATO Genel Sekreteri'ne protestolu karşılama

NATO Genel Sekreteri Manfred Wörner, 19-20 Ekim günlerinde Antalya-Alanya'da yapılan "Doğu-Batı arasındaki değişikliklerin Nato ile Türkiye'nin güvenlik ve savunmasına etkileri" konulu konferansa katılmak üzere Türkiye'ye geldi. Emperyalist ülkelerin Körfez krizini bahane ederek Ortadoğu ve özellikle de Kürdistan'a yerleşme amaçlarını yaptığı konuşmalarla bir kez daha ortaya koyan Wörner'e, bu niteliğinden dolayı olacak, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü tarafından "Fahri Doktor" ünvanı verildi.

Emperyalizmin bu has temsilcisine "Fahri Doktor" ünvanının verilmesi, üniversite öğretim üyeleri ve öğrencileri tarafından protesto edildi. Amerikan bayraklarını yakan öğrenciler, "Haksız savaşa hayır","Kahrolsun Amerikan emperyalizmi" sloganları atarak alkışlarla eylemlerine son verdiler. Ayrıca, "İnsan kasabı, emperyalist katil Wörner'e fahri doktorluk ünvanının verilmesini protesto ediyoruz" yazılı pankartı kantin duvarına astılar.

Aynı günlerde Amerikan uçak gemisi Saratoga'nın İstanbul'a gelmesi de yaygın tepki ve protestoyla karşılandı. Telefon etmek isteyen Amerikan askerleri, öğrencilerin saldırısına uğradı. Bunun üzerine yeniden gemiye kaçmak zorunda kaldılar.

Bir itiraf ve bir direniş gerçeği

16 Şubat günü Diyarbakır merkeze bağlı Batıkarakoç köyünde, küçük bir ARGK gerilla grubu sömürgeci güçlerce kuşatılmıştı. Olay aynı gün basına yansımış, Türk gazeteleri, **"PKK'lılar köylüleri, kadın ve çocukları rehin aldı"** başlıkları atmışlardı. Ertesi gün, sömürgeciler köy evlerini bombalamış, çarpışmanın geçtiği köy ve etrafındaki dört ayrı köye abluka uygulamışlardı. Sömürgeciler, çarpışmalardaki kayıplarını bir er ölü, iki polis de yaralı olarak vermişlerdi. Gerillalar kuşatmayı yarmış, rehin iddiasının yalan olduğu ortaya çıkmış, kuşatmayı yaran gerillalardan ikisi içlerinden birinin ihaneti sonucu ertesi gün kuşatılarak şehit edilmişlerdi.

Bundan sonra olayın detayları ve çarpışmada sömürgecilerin kayıpları sır olarak kalmıştı. Şimdi Diyarbakır cezaevinde olan ve pişmanlıktan pişmanlığa çaba sarfeden Bozan Açılan'ın itiraflarından olayın gizli kalmış yönlerini yayınlıyoruz. Bir daha görülüyor ki sömürgeciler çarpışmalarda verdikleri kayıpların ancak onda birini basına yansıtıyor.

(...)

Batı Karakoç'ta Osman Kaya'nın evine gittik. Kendisi ve iki oğlu evdeydi. Çok iyi bir şekilde karşıladı, arkadaşları tanıyordu zaten. Sorumlu, köyden birkaç kişiyi çağırmasını söyledi. Fakat biz köye girdiğimizde bizi görmüşlerdi, bundan dolayı bütün erkekler köyü terk etmişlerdi. Yani, ilk gecede bunları bildiğimiz halde köyü terketmedik. Gece orada kaldık. Nöbet bile tutmadık. İkinci gecede Delil, "Köyde toplantı yapalım" dedi. Toplantı, muhtarın (Abdulkadir Kaya) evinde yapılacaktı. Gece Osman Kaya'yla oraya gittik. Kaç eve haber yolladıysak kimse gelmedi toplantı için. Gelen bütün haberler, "Evde değil" idi. Yalnız Osman Kaya arada bir, "Herkes korkunuzdan kaçmış, sizi ihbar edebilirler" diyordu. Oysa köyün sorumluluğu, köylüler tarafından Osman Kaya'ya verilmişti, o, ne derse o olurdu.

Toplantıya kimse gelmediği için tekrar Osaman'ın evine, birinci gece kaldığımız yere (ahıra) geldik. Osman da evin bulunduğu üst tarafa geçti. Ev üç-dört bölmeden oluşuyordu. Osman üst kattaki odada kalıyordu. Özellikle orada ben evi terketmek için Delil'in üzerinde çok durdum. Öyle ki bir ara dayanamayıp, "Bırak bu kaygılı hareketleri, yarın burda bir sığınak yapalım. Ondan sonra seni başka bir alana göndereceğim" dedi.. Diğer arkadaşlar sesini çıkarmadı, kimse köyü terkedelim demedi. O geceyi de aynı yerde nöbetsiz geçirdik.

Sabah 07 civarında Osman'ın küçük oğlu kahvaltımızı getirdi. Kahvaltı yaptıktan sonra Delil ona nöbet tutması için dürbün verdi. Çocuk 15 yaşlarındaydı. Yalnız orada çocuğa, "baban nerede" diye sordum. Çocuk kaygılı bir şekilde "Yatıyor" diye geveledi. Diğer arkadaşlar bunun üzerinde de durmadı. Yalnız, "Uyandığı zaman buraya gelsin" dediler ve çocuk çıktı. O çıktıktan sonra gene yatakların içinde uykuya daldık. Tabii ki gene nöbet yok.

Saat 8,20'ye geliyordu. Bir ara Botan kaygılı bir şekilde hepimizi çağırdı, etrafımızın sarılı olduğunu ve Diyarbakır tarafından konvoy halinde akın akın askeri arabaların geldiğini söyledi. Kısa bir sürede toplandık. Üzerimizdeki eşyaları imha etmeye başladık. Tam 8,30'da düşman, yoğun bir şekilde her yönden üzerimize, içinde bulunduğumuz eve ateş açtı. Evin içine el bombaları, gözyaşartıcı bombalar, tankerlerle tazyikli su sıkıp, daha sonra da molotof kokteyl attı. Her yer alevler içinde kaldı. Yarım saat böyle geçti. Delil'in sağ yanağına el bombası parçası değdi, sıyırıp geçti. Ondan başka her şey yolunda... O ana kadar savunmadayız. Gözyaşartıcı bombanın etkisiyle ayrı ayrı kaç sefer tam gidecekken birbirimizi kurtarıyoruz.

Bir ara Botan'la Xebat ayrı bir bölmeye geçti. Ben ve Delil de avluya çıktık (Avlunun güney tarafında balkon gibi bir şey vardı, yarısının üstü çalılarla kaplı, güney tarafı da kapalı olduğundan içeriye göre daha iyiydi. Delil, siper niteliğinde kendine bir yer buldu, ben açıkta kaldım. Sesler gelince olduğum yere oturdum. Duvarın dibinde ben onları görüyordum. Hepsi özel timdi. Yaklaşık 10 kişiydiler. Üçü yavaş yavaş avluya yaklaşıyordu. Delil'i uyardım, Delil'den yana görünmedikleri için. Delil, bana "Hedefe girdiklerinde sen ateş et, ben de seni korurum" dedi. 25-30 metreye kadar yaklaştılar. Bastım tetiğe, avlunun ortasına üçü düştü. Tam orada diğerleri, avlu dışındakiler beni yaylım ateşine tuttular. Sipere geçtim. Uzanıp sipere geçtiğimi gören Xebat, vurulduğumu zannettiği için, avlu duvarı arkasından üzerime ateş edenlere el bombası atınca timlerin çığlıkları geldi. O arada ben de tam kalktığım sırada, bu sefer içeride dumandan gözleri yaş içinde kalan Mazlum beni tanımayarak ateş etti. Tesadüfen kurtuldum oradan. Avlu setinin dışında iki ölü vardı, yaralı olanlar kaçtılar.

Saat 9.30'a kadar düşman 5 ölü, en az 5 de yaralı vermişti. Delil'le birlikte avludan, içerdeki yaklaşık 6 m. uzunluğundaki ahıra geçtik. Bu arada her yandan tank, top, çeşitli roketler, havanlar, el bombaları vs. neleri varsa üzerimize atıyorlardı. Bu, saat 12'ye kadar devam etti. Delil'le küçük bölmedeyken Mazlum da yanımıza geldi. Tam o esnada kalktığımız yerin arka kısmı top ateşine tutuldu. Bölmenin yarısı uçtu. Delil, bir ara yıkılan yerden bakarak topçunun görüldüğünü söyledi. Ve biz o bölmeyi de terkederek, ilk çatışmanın çıktığı geniş bölgeye geçtik. O arada bacadan bir el bombası atıldı. Bir parçası Botan'ın bacağının kasık kısmına değip öbür taraftan çıktı. O anda Xebat ile Delil aniden dalarak topçuyu alnından vurdular. Topçu 30 metre yakınımızdaydı. Çevresindeki en az ikiyüz kadar asker, onun vurulduğunu görünce bazıları silahlarını bile bırakarak ayağa kalkıp geri geri kaçtılar. O esnada beşimiz birden kaçmaya çalışan kalabalığı yaylım ateşine tutup birer jarjör boşalttık. Yalnızca düz arazide en az 30'dan fazla asker vuruldu, yerler asker cesedi dolmaya başladı. Yine geri çekilip sessizce bekledik. Sessiz bekleyişimizden vurulduğumuzu zanneden düşman, baştan beri arka tarafta bekleyen panzerini sürdü. Panzer duvar dibine kadar gelince, Xebat bir el bombası attı. Tam içine düştü, ondan sonra o da etkisizleşti. Orada kaç kişinin öldüğünü bilmiyoruz.

Bir ara içinde kaldığımız evin damından yavaş yavaş gelen ayak seslerini farkettik. Ahırdaki bacaya doğru geliyorlardı. Tam bacadan bomba atmak üzereyken, Delil, onu alttan taradı. Yukarıdaki asker vurulup bacanın üstüne düştü, kan sızıntısı içeri akıyordu. İki asker bacadaki ölüyü almaya gelirken, bu sefer Xebat duvar üstünden dalıp ikisini de vurdu.

Düşmanı püskürtmüştük. Her arkadaş gerçekten birer kahraman kesilmişti. Bu arada, diğer taraftan başka bir panzer duvar dibine yaklaşmış, sürekli kaldığımız yeri tarıyordu. Yanımızda 500 gr. TNT, 20 adi ve elektrikli fünye vardı. Bütün TNT'yi el bombasına bağlayarak fitilleri de etrafına sardık ve Xebat bunları panzerin altına attı. O da etkisizleşti. Düşmanın her saldırısına grup kollektif bir şekilde direniyor, her seferinde de düşman, arkada onlarca ölü bırakarak geri çekiliyordu. Bu durum, gece saat 9,30-10'a kadar devam etti.

Botan'ın yarası gitgide yürümesini engellemeye başladı. Delil'in ise sağ gözü kötüye gidiyordu. Delil, samanın altına tahtalar ve çalılarla sığınak biçiminde bir şeyler yapmayı önerdi. Bunu sabaha doğru tamamladık, üstüne de bolca saman attık. İçine girdikten sonra ağzını da içerden samanla kapatarak bu şekilde bekledik.

İlk gece çemberi yarmaya çalışmak imkansızdı. Düşman araba farları ve projektörlerle bütün köyün etrafını aydınlatmıştı. Gece geç saatlerde düşman, dozerlerle köyün Diyarbakır tarafındaki evleri sırayla yıkmaya başladı. Zaten tank, top, roketatar, lav silahları ve bireysel silahlar bir saniye olsun durmadı.

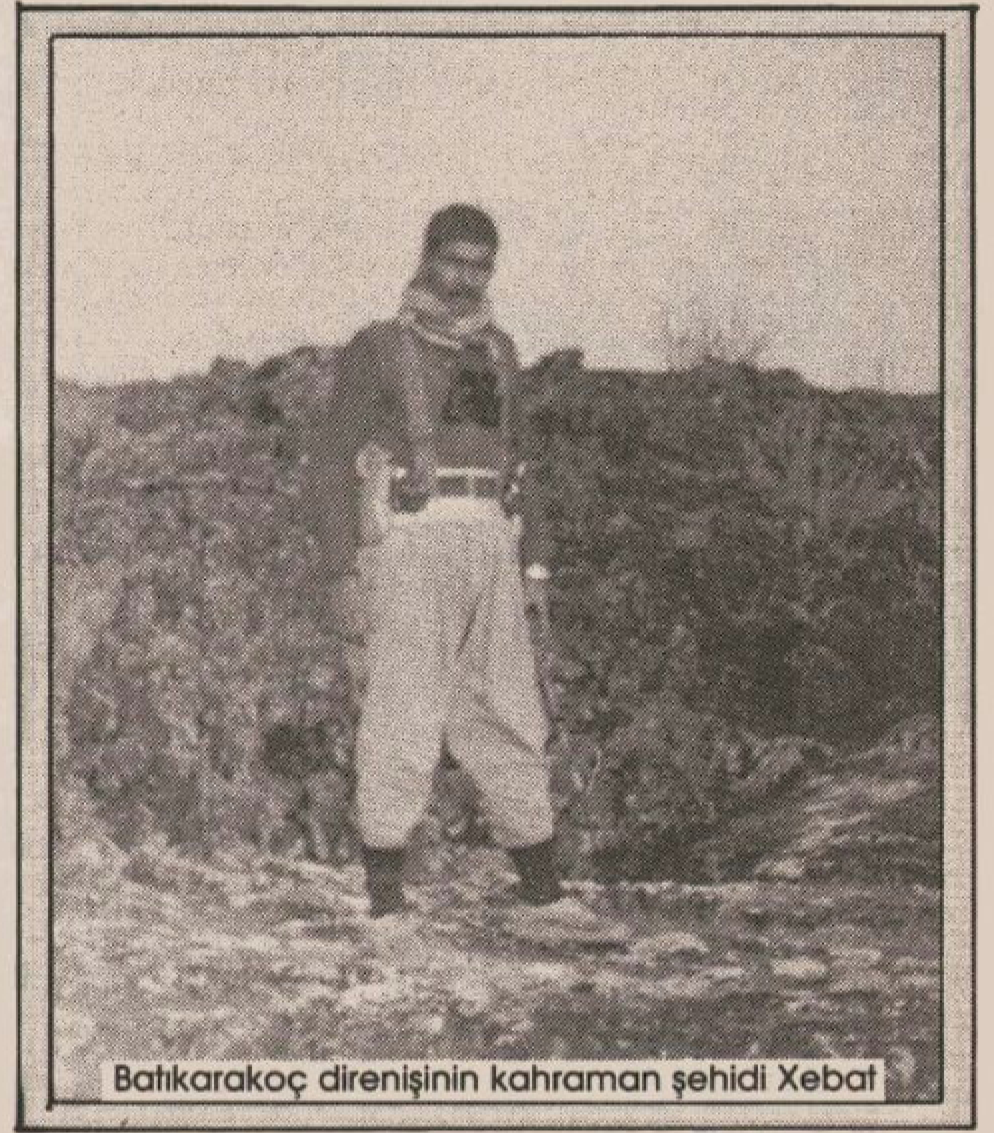
Çatışmanın ikinci günü öğle saatlerinde düşman, içinde bulunduğumuz bölmeye de girdi. İlkin el bombaları falan attılar. Ses çıkmayınca, kimseye değmeyince bizim farkımıza varmadılar. İçeri bakıp geçtiler. Yarım saat sonra birisi gene gelip bulunduğumuz yeri taradı. Botan kucağımdaydı. O ilk ateşle şehit oldu. Onlar çıktıktan sonra Delil'e seslendim. Konuşmadı. Elimi uzattığımda yaralı olduğunu anladım. Silahını bana verdi. Gitmek üzere olduğunu söyledi. Boynundaki yaradan boğazına kan giriyordu. Ayrıca sol omuzundan da yaralanmıştı. Diğer üçümüze bir şey olmadı. Bir kaç kez daha düşman içeri girip çıktı. Bir ara içinde bulunduğumuz yere ayaklarıyla bastılar, biz de alttan ayaklarını tutunca (destek anlamında) farketmediler. Sonra orayı terkedip çıktılar.

Saat 17 civarında samanın içinden çıktık. Yandaki geniş ahıra geçtik. (Çatışma esnasında köyün kuzey tarafından güneyine kadar inmiştik. Gerek topların açtığı deliklerden gerekse de kendi çabalarımızla duvarları delerek sürekli yer değiştiriyorduk. Çatışmadaki başarımızın en önemli nedeni bu ve herkesin çatışma süresince soğukkanlı davranmasıydı.) Delil'i de çıkardık. Durumu biraz normalleşmişti. Kan da durmuştu. Ahırın köşesinde çürük otlar vardı, bir yer açıp biraz dinlendik. Saman altında kalan diğer eşyaları da Xebat almaya gitti. Yalnız 14'lü tabancayı unutmuştu. Botan'a ise karışmadık.

Hava artık yavaş yavaş kararıyordu. Dördümüz toplandık. Ne olursa olsun çemberi yarmaya çalışacaktık. Bu ara Delil'in sorunu vardı. Fazla da yürüyemezdi. 50 saate yakın ne su içmiş, ne de ekmek yemişti. Ayrıca saman altında, dar alanda uyuşmuştuk...

... Kapının yanına geldik. Bir süre etrafı gözetledikten sonra hiç bir şeyle karşılaşmadan sırayla dışarı çıktık. Sol yanımızda panzer vardı. O da görmedi. (Biz otlar içindeyken ev sahibi ve çocukları içeri girmiş, askerlerin okul tarafına gittiklerini söylüyorlardı. Kendi aralarındaki konuşmalarından bizim taşlar altında kaldığımızı zannettikleri anlaşılıyordu. Ayrıca düşmanın kendilerine helva, zeytin, ev ve para vereceklerini gülerek anlatıyorlardı birbirlerine...) ve köyden dışarı çıktık. Çıkışımızla birlikte yağmur da başladı. Çemberi bir ölçüde yarmıştık...

Köylülerin rehin alındığı Diyarbakır'daki olay aydınlandı
5 PKK'lıdan 2'si öldü
PKK çatışması 1 er şehit
Operasyon "sır" dolu
1 er şehit, 2 polis yaralı
PKK çatışması
20 Şubat 1990 Tercüman

Batıkarakoç direnişinin kahraman şehidi Xebat

İnceleme Raporu

Botan bölgesi kararnameler ve zorba hukuku ile insansızlaştırılıyor

19 Ekim 1990 tarihinde bölgemizde boşaltılmış köyleri yerinde görmek, insan haklarının ihlallerini saptamak amacıyla içlerinde sanatçı İlyas Salman ve sanatçı-yazar Bilgesu Erenus'un da bulunduğu bir grup aydın gazeteci-yazar ile birlikte, şubemiz yönetim kurulu temsilcisinin de bulunduğu heyet, bir inceleme gezisi düzenlemiştir. Bu incelemeler sonucunda yapılan belirlemeler, şubemiz açısından daha önce hazırlanmış olan rapor konusunun (Botan bölgesi insansızlaştırılıyor) bir uzantısını oluşturmaktadır.

Heyet, öncelikle bölgede boşaltılarak yakılan köyleri yerinde görmek ve bu köylerden sürgün edilen insanlarla görüşmek amacını hedeflemiştir. Ancak bölgeye girildiğinde, gerek yetkililerden gerekse sürgün edilen köylülerden öğrenildiği kadarıyla boşaltılan köylerin bütün giriş ve çıkışları mayınlarla döşeli olduğundan, köylere gitmekten vazgeçilmiştir. Bu nedenle sadece sürgün edilen köylülerle görüşme olanağı bulunabilmiştir.

Döşenen mayınların nedeni sorulduğunda sürgün edilenlerden biri, *"Çünkü bütün köyler yakılmış, yakılan hayvanlarımızın leşleri halen ortalıkta olduğundan, özellikle bu tür heyetlerin bu köylere girmesinin önlenmesi için mayın döşenmiştir"* biçiminde dehşet verici bir cevap verdi. Anlatılanlara bakıldığında, Botan bölgesindeki tablo Vietnam savaşını andırmakta idi.

Cizre ve Uludere arasındaki yol iki saat sürmesine rağmen, biz ancak 8 saatte Uludere'ye varabildik. Bunun nedeni, her 10 kilometrede bir devlet güçlerince kimliklerimizdeki bütün bilgilerin kayıtlara geçirilmesi ile uzun bir bekleyişten sonra yola devam izninin verilmesi idi.

Heyetimiz, yakılarak boşaltılan köylere giremediğinden, ancak sürgün edilen köylülerden birkaçı ile görüşebildi. Bunlardan, Şırnak iline bağlı Geçit köyünde göçer çadırlarında kalan Ahmet Çoban ile Mustafa Demir, yaşanılan trajediyi şöyle anlatıyorlardı:

Ahmet Çoban, *"Bizim 70 hanelik köyümüzü yakarak imha ettiler. Köyün boşaltılması için süre bile tanımadılar. Öncelikle koruyucu olmamızı istediler. Biz koruyucu olmayı kabul etmeyince, bizleri toplu halde sürdüler. Çobanlarımızı gerillaya yemek götürüyorsunuz diye haftalarca işkence altında tutuyorlardı"* diyordu.

Devlet tarafından köyleri yakılanlara yer tahsis edilmiyor mu, diye sorduğumuzda, *"Hayır, sadece bizi köyün dışına çıkarak köyü yakıyorlar"* cevabını verdi.

Mustafa Demir, *"Şiddetle herşeyimizi yok ettiler. Önceleri zorla bizi koruyucu yaptılar. Biz ihanette bulunup kardeşlerimizi öldüremezdik. Bunu yapacağımıza evimizi bombalamamız daha iyi olurdu. Daha sonra, siz gerilla öldürmüyorsunuz gerekçesiyle verdikleri silahları geri alarak bizleri köyden sürdüler"* anlatımı ile vahşetin boyutunu ve bireyin özgür iradesine karşı zulmün tablosunu çiziyordu.

Avyan (Dereler) köyünden sürgün edilen ve şimdilik Gundikê Mellê (Balveren) köyünde geçici olarak barınan Fatma Kartal, isyan dolu haykırışı ile şunları söylüyordu: *"Daha önce gelen heyetlere herşeyi anlattık. Ama hiç bir yararı olmadı. Erzak almak için karakola ad yazmak gerekiyordu. Alınan bütün eşyalar önce karakolun önünde dökülerek sayıldıktan sonra sahiplerine veriliyordu. Bizim fistanlarımıza ve çocuklarımızın eşyalarına bile el koyuyorlardı. Yaylada kalacağımız üç ayın erzakını toptan almamıza izin vermiyorlardı. Erzakı gerillaya vermek için aldığımızı söylüyorlardı. İnsanca yaşamak için karşılamak istediğimiz her ihtiyacımız, gerillaya yardım etmek amacı ile alıyorsunuz gerekçesiyle engelleniyordu. Hayvanlarımızı devlet güçleri kesip yedikleri halde, bize hayvanlarınızı gerillalar gaspediyor diyorlardı. Köyümüzü ve hayvanlarımızın yemini de biz yaylada iken yaktılar. Bunu da gerillaya yükleyerek bizi aldatmak istiyorlardı."*

Avyan (Dereler) köyünde evi yakılarak göç etmek zorunda bırakılan dul ve dört çocuk anası Sariye Çelik, katliama varan vahşeti şöyle anlatıyordu: *"Önce köyümüzü yaktılar. Daha sonra göç edip konakladığımız yerlerde çadırlarımızı da yakarak bizi bölge dışına çıkarmak için her türlü zulmü yapıyorlardı. Kışın yataklarımızda donma tehlikesi ile karşı karşıya iken, ormana çıkıp odun toplamamıza bile izin vermiyorlardı. Günlük yiyeceklerimizi, ekmeğimizi, karşılığında para vereceğiz diye zorla alıyorlardı. Çocuklarımız para istediğinde dipçikle dövüyorlardı. Kışın ortasında askerler evlerimize gelerek bizi dışarı çıkartıp sabaha kadar kendileri içerde yatıp, biz dışarda beklemek zorunda kalıyorduk. Yazın da çocuklarımız soyularak tenleri sıcak tellere dayatılarak saatlerce bekletiliyorlardı. Hayvanlarımız bağlı iken kurşuna diziliyorlardı. Bu şekilde 20 büyükbaş hayvanımızı öldürdüler. Köyümüzde 15 çocuk babası yoksul bir ailenin iki ineği vardı. Bu iki ineği de kurşun sıkarak öldürdüler. Gerekçesini sorduğumuzda, 'Hayvanlarınız ortalıkta gezinerek bizi rahatsız ediyorlar' diyorlardı. Köyümü-*

Devamı 21. sayfada

Köy Korucusu mu, dağ korucu

Türk devleti, 15 Ağustos 1984 Ulusal Kurtuluş Atılımı'ndan sonra silahlı mücadeleyi dağıtmak amacıyla köy korucularını örgütledi. Ajanlara, aşiret reislerine, zora, maaş ve aldatmaya dayanarak oluşturulan köy korucularına karşı, ulusal kurtuluş gerillalarımız ikna ve zora dayanan bir mücadele vermektedirler. Bu mücadele 6 yıldır sürmektedir. Köy korucularının yaptığı toplumsal tahribat hala sürmekle birlikte, günümüzde sömürgecilerin boynunda bir yük durumuna geldiği kesin bir sonuçtur.

Aşağıda Siirt'ten yurtseverlerin verdiği örnekler, Türk devletinin koruculuk uygulamasının nasıl bir çıkmazı yaşadığını göstermektedir.

1- Eruh'un Kanıkan (Dalkurur) köyü. Sömürgeciler Ocak 1990'da köylülere silah dayatırlar. Köylüler "aralarında çelişkilerin olduğunu, silah alınması durumunda köyde çatışmaların kaçınılmaz hale geleceğini" söyleyerek, Siirt valiliğine 2 defa dilekçeyle başvururlar.

Yoksul Kürt köylüleri: Köylerinden çadırlara

Köylülerin dilekçeleri dikkate alınmaz. 15 Ocak 1990 günü köylülerle korucular arasında çıkan tartışmada **Yusuf Timurtaş** adlı yurtsever, G-3 mermisiyle öldürülür. Cinayetin sorumlusu Fikri Yıldız, İsmail Timurtaş ve Hasan Kaya göstermelik bir gözaltı süresinden sonra serbest bırakılır.

2- Eruh'un Zivinga Şikaka (Ağaçyurdu) köyünden silah alan 10 korucudan 5'i 1986 kışında gerillalar tarafından öldürülürler. Askerler cezalandırılmayan diğer 5 korucuya "gerillalara yardım ettikleri" iddiasıyla sürekli baskı yaparlar. Eski korucülardan Hurşit Ergün, bundan sonrasını şöyle anlatır; *"3 kişi Eruh'a gittik ve direnerek silahları teslim ettik. Korkudan bir daha köye dönmedim. Urfa'da tünelde çalıştım. 2 yıl çocuklarımı hiç görmedim".* Geriye kalan korucülardan biri askere giderek, biri kör, biri yaşlı ve diğeri de çocuğu gerillaya katıldığından güvensiz ilan edilerek koruculuktan kurtulurlar.

Aynı köyün imamı ve diğer 4 köylü ise verdikleri dilekçede köyden göçetmedikleri taktirde askerlerin ev ve bahçelerini yıkacaklarını söylediklerini, bağlarının ve fıstık ağaçlarının korucular ile askerler tarafından kesilerek yakacak odun olarak kullanıldığını yazıyorlar.

Dilekçeyi okuyan karakol komutanı imama *"Sen neden PKK'lıların kafir olduklarını anlatmıyorsun"* diyor. Alay komutanı da, *"Biliyorum, dilekçeyi Aydarlar hazırladı, değil mi? Bir de imam olacaksın, gidip o kafirlerden yardım istiyorsun, sizin hakkınız ölümdür"* diyor ve bu hakaretle de kalmayarak imam ile dilekçe sahibi köylüleri falakadan geçiriyor. Köylüler şimdi Tarsus'ta, köyleri ise bir harabe.

3- Pervari'nin Xêrxor (Doğanca) nahiyesinden M. Ali İşlek, başvuruları sonuç vermeyince, ancak evini Mersin'e taşıyarak koruculuktan kurtulabiliyor.

4- Eruh'un Gêrê (Çevrimli) köyünden Abdullah ve Ahmet Yılmaz adlı köylüler de verdikleri dilekçede *"Biz korucu başlarının fedaileri değiliz. Biz korucu olmamak için evlerimizi terkettik. Başka yerlerde göçmen, aç ve perişan yaşıyor, komik ücretlerle çalışıyoruz. Bizi koruculara kurban ettiler, evlerimizi köyden taşımamıza müsaade etmediler, aile fertlerimiz köyde rehin. Baho ağanın saltanatı ve can güvenliği için fedai seçildik "* diyorlar. Köylüler, direndiler ve köye dönmediler. Kalan yaşlılara da dayak atılarak köyden çıkarıldılar.

5- Eruh'un Nivîyan (Dağyeli) köylüleri de, "1989 Aralık ayında askeri baskılara dayanamayarak köylerini terkettiklerini, şehirde yaşamalarının olanaksız olduğunu, sulu arazilerinin ve bağlarının olduğunu, koruculuk yapacak zamana ve cesarete sahip olmadıklarını, köye dönmelerine izin verilmesini ve bu takdirde de korucular ve askerlerin baskılarının önlenmesini, özellikle Şikeftiyan (Akçakuşak) jandarma bölük komutanı üsteğmenden korunmalarını" istiyorlar.

6- Pervari'nin Erkent köyünden Bedrettin ve Halil Bağdu, tüm köylüler adına verdikleri 21 Haziran 1990 tarihli dilekçede "90 haneli köylerinde kimsenin korucu olmak istemediğini, bundan dolayı sürekli rahatsız edildiklerini, Reşit Ertuk ve Ahmet Usulmaz adlı köylülerin, asker ve korucular tarafından çırılçıplak soyularak, köylülerin gözleri önünde çamura bulandıklarını, çobanlara ekmek götüren köylülerin, askerler ve korucular tarafından kurşun yağmuruna tutulduklarını, hayvanlarına el konup kesildiğini, gözaltına alınan köylülerin çırılçıplak soyularak, yalın ayak 20 km yürütülüp Tirî (Okçular) köyüne kadar götürüldüklerini, silah alma ya da köyü terketme ikilemi arasında bırakıldıklarını" yazıyorlar.

7- Haziran'ın üçüncü haftası ARGK gerillaları, Nivîlan (Çizmeli) köyü yolunda koruculara ait bir traktörü yakıyorlar. Traktörün sahibi olan 3 korucu kaçıyorlar. Olayın ertesi günü Eruh tabur komutanı Recep binbaşı, köylüleri ve korucuları biraraya toplayarak şunları diyor: *"Korucular Kuran'a el basın, gidip onları arayacaksınız. Bugün traktörünü yaktılar, yarın ekmeğinizi alacaklar, sonra da karınızı s..."* hakaretini yapıyor, *"traktörünü sen yaktın"* diyerek, araç sahibi korucuya 50 sopa vuruyor ve tehditlerine şöyle devam ediyor: *"Baban 65 yaşında, olay yerinden nasıl kaçtı, arabayı yakanlar neden sizi öldürmediler, sizler anlaşmalısınız."*

8- Eruh'un Emtê (Gönülaldı) köyünden Salih Yıldız, kovulduğu köyüne dönmek istiyor, bu amaçla Siirt valiliğine 30 Mayıs 1990 tarihinde başvuruyor ve köyüne dönüyor, ancak beceremiyor, başına gelenleri 9 Temmuz 1990 tarihli dilekçesinde yazıyor: *"Köye dönme izninden sonra yola koyuldum. Reşîna (Dikboğaz) karakolunda görevli subay bırakmadı. Komşu köye çocuklarımla birlikte gittim. Dilekçemin tarihinden 15 gün önce tekrar karakola çağrıldım. Karakolda görevli subay ile köyün muhtarı ve aynı zamanda korucu başı Osman Acar, bana hakaret ettiler ve dakikalarca dövdüler, bana bir de kağıt imzalattılar. Bunlardan şikayetçiyim. Köyüme dönmek istiyorum. Çünkü açız".* Bu köylünün köyüne dönmesine izin verilmiyor.

Pervari'nin Osyan (Doğanköy) korucuları, Axêr (Sarıyaprak) -şimdi boşaltılmış- köylülerine ait çok sayıda hayvanı kestiler. 3 Ağustos 1990 günü Aydın Türkan adındaki traktör sahibi bir köylü, Siirt'e komşu köylere saman götürüyor. Yolda korucular tarafından durduruluyor. Muvêl (Kelekçi) köyü karakol komutanı astsubay İdris ve korucular tarafından sorguya alınıp, hayvan ahırına atılıyor, kendisine su taşıttırılıyor, günlerce yataktan kalkamayacak şekilde bırakılıyor. Gercüş'ün Gundikêlo (Yayladüzü) köyü girişinde ARGK gerillalarının 21 Temmuz günü 2 askeri cemseyi tahrip etmeleri ve 13 askeri öldürmelerinden sonra, köyün tüm evleri askerler tarafından yakıldı,

su mu, kelle avcısı mı?

ekinler ve ağaçlar tahrip edildi, hayvanlar öldürüldü, 6 kadının da kol ve bacakları kırıldı. Bu köy de koruculuğu kabul etmemenin bedelini böyle ödedi.

29 Ağustos günü Şirvan'ın Merc (Suluyazı) köyüne ajitasyon amacıyla giden gerillalara ateş eden korucular, 1 gerilla ve 2 çocuğun ölümüne neden olurlar. Ateş eden korucunun çıldırdığı söylenmekte. Pervari'nin Hot (Yanıkses) köylüleri Adana ve Mersin'e göçederek koruculuktan kurtulabildiler. Eruh'un Serxetê (Dağdüşü) köyü korucularının silahlarına gerillalar el koydu. Tutuklanan ve haklarında 5'er yıl hapis cezası istenen 16 korucu, korucu olmanın cezasını 4 ay hapiste yatmakla ödediler.

Nisan 1990'da askerler Pervari'nin Hertevinê (Ekindüzü) korucularını Herekol (Yazlıca) dağına operasyona götürüyorlar. Bir korucunun anlatımıyla, düşman birliğinin komutanı kendini bir kayanın arkasına atıyor ve korucularа, *"Etrafıma dizilin, beni koruyacaksınız"* diyor ve bir korucunun da önünde durmasını istiyor. Tartışma başlıyor. Komutan, korucuya hakaret ediyor, korucu silahını doğrultunca ancak susuyor.

17 Ağustos günü Siirt'in Mehîna (Kayıkçı) köyünde, korucu Ali Yıldırım ile eşi Baleş arasında koruculuktan dolayı tartışma çıkıyor. Kadının başına sandalye ile vuran korucu, kadının hastaneye kaldırılmasına yol açıyor. Kadın, Diyarbakır'da hastanede ölüyor. Sömürgeciler, olayı normal ölüm olarak gösteriyorlar.

Kozluk'un Asê (Yenidoğan) köylüsü Cemal Budak korucubaşı. Yörede silah kaçakçılığı yaptığını bilmeyen yok. Kozluk merkezde oturuyor. Yöredeki bütün korucular ona bağlı. Evi askeri taburun bitişiğinde, taburun sınır telleri içinde.

Pervari'nin Koriç köylüleri kendilerine zorla verilen 20 silahı geri vermek üzere aynı gün harekete geçiyorlar. Eruh'un Süka köylüleri kendilerine zorla verilen 8 silahı merkeze gidip teslim ediyorlar. Onlar daha köye dönmeden, binbaşı, tarlada çalışan köylülerden 20'sine zorla silah veriyor ve onlara, *"İsterseniz almayın, bölgeyi hemen terkedeceksiniz"* diyor.

Pervari'nin Gurzuvan köyünde Durmaz Bilen'in tutuklu oğlu, *"Nasıl oldu da 3 yıl koruculuk yaptınız? PKK askerleri öldürdü, sizler gözaltına alındınız, yeterince eziyet gördünüz?"* sorusu üzerine, koruculuğu şöyle açıklar: *"Yörede ilişkilerimizin iyi olmadığı bir aşireti silahlandırdılar. Bizler kendimizi onlardan korumak için silah aldık. Bizi kullandıklarını çok iyi biliyorduk. Bizleri araziye çıkardıkları an korucular 200-300 metre ilerde yürümek zorundaydılar. Bizler hedeftik. Baharda kardeşimi operasyona götüren binbaşı öne çıkmasını istiyor, o da kabul etmiyor ve silahını oraya atarak kaçıyor. Silahını aldılar, birkaç gün sonra tekrar korucu yapıldı. Alay komutanı babama 'Biz sana silah verdik, ama 2 yıldır sürekli takipteydin, bizim hoşlanmadığımız insanlarla ilişkilerini sürdürüyorsun' diyor. Bizim kendi insanlarımızla konuşmamızı önlemeye çalışıyorlar. 3 yıldır kullandılar, sonuç gördüğünüz gibi cezaevi. Durumumuz ibret verici."*

1990 kışında Kurtalan'da Ahmet adlı korucu başı etrafına topladığı 12 korucuyla birlikte bir çete oluşturuyor. Bunların görevi, çevre köyler ve göçerlerin çadırlarını dolaşma. Bunlar geceleri, köylülere hakaret ediyorlar, altınları, silahları, yiyecekleri gaspediyorlar. Bu talan çetesinin baskıları yüzünden Botan kıyısında bir çok köy boşaltıldı. Bu korucu şebekesi gerillalar gibi giyiniyor ve gerillaların kullandığı kavramları kullanmaya çalışıyorlar.

Durumun gerillalara iletilmesi üzerine, çete başı ve elemanları tespit edildi. Kurtalan'da çete reisi Ahmet kurşun yağmuruna tutuldu. Ağır yaralı korucu başı kurtarıldı. Ancak artık Kurtalan'da barınamazdı. Akdeniz kentlerinden birine taşınmak sorunda kaldı. Şimdilik yaşıyor.

Şırnak'tan göç

Muhabirlerimiz bildiriyor

Kürtçe kaset bulundurmak ve türkü mırıldanmak yasak

Şirvan: Hewkês (Kirazlı) köyünden **Maşallah Bağdaş**, aracında Kürtçe kaset bulundurduğu gerekçesiyle 7 Ekim 1990 günü tutuklandı, şimdi Şirvan cezaevinde.

Simxor (Sarıdana) köyünden **Sıtkı Ongunlu**, aracında Kürtçe kaset bulundurduğu gerekçesiyle tutuklandı, şimdi Şirvan cezaevinde.

Tatvan: Temmuz 1990 ayı içinde ilçedeki sömürgeci askeri güçlerin komutanı akşam üç arkadaşıyla birlikte yolda yürüyor. O sırada yanlarından geçen üç çocuk Kürtçe türkü söylüyorlar, türküleri arasında "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Ha hatin pêşmergên me" de var. Merkez komutanı Kemal adındaki binbaşı ve yanındaki subaylar, çocukları komalık edercesine dövüyorlar, dayakla da yetinmiyor, gözaltına alıyorlar.

Kemal binbaşının, "Çocukları neden dövdünüz" diyen diğer bir Tatvanlı yetkiliye cevabı şu oluyor: "Bizi tahrik ettiler, gözümüzün içine baka baka türkü söylemeye devam ettiler."

Heyetle konuşmanın cezası

Şırnak: Bilindiği gibi 28 Eylül günü İHD, SP, HEP yetkilileri, sendikacılar ve bazı meslek oda yetkililerinden oluşan bir heyet Eruh, Şırnak ve Uludere'ye gitti, köyü yıkılan köylülerle konuştu. Heyetle konuşanlardan biri, Gilîndor (Kemerli) köyünden ve halen Şırnak şehir parkında ikamet eden **Abdurrahman Turan**. Heyete, "Evimizi yıktılar, perişan olduk" diyor.

Görüşme sırasında polis yaklaştırılmıyor. Konuşulanları polisin duymasına imkan yok. Görüşmeden 4 gün sonra, sivil polisler Abdurrahman Turan'ın üzerine ifade vererek tutuklanmasına neden oluyorlar. Polisler: "Atatürk, cumhurbaşkanı ve devlete küfretti" diyorlar. Savcı da, "Devleti küçük düşürme ve hakaret" suçlamasıyla 50 yaşındaki Abdurrahman Turan adlı yurtseveri tutukluyor, şimdi Şırnak cezaevinde.

Koruculara küfretmek neye mal oluyor

Eruh: Gundê Şêx (Akdoğmuş) köyü gençleri askere alınacaklar. Kontrol için Eruh'a çağrılıyorlar. İşlerini bitirip geri dönerlerken, Siirt-Eruh güzergahında koruculara rastlıyorlar. Gençler, koruculara küfrediyorlar. Korucular, durumu askerlere bildiriyorlar. Askerler minibüsün peşine düşüp durduruyorlar. Gençler, tabura götürülüyor. Tabur komutanı binbaşı, *"Hepinizi tarayıp, cesetlerinizin üzerine silah atıp, terörist olarak gösterebilirdik. Dua edin karşı taraftan araçlar geldi, sizi götürdüğümüzü gördüler"* diyor. Köy gençleri 26 Ağustos celbinde askere alınacak olanlardı. Bu gençlerden **Abdulkerim Sözgün**, korucularа küfrettiği ileri sürülerek günlerce gözaltında tutuldu ve işkenceden geçirildi. Eylül ayının son haftasına kadar halen gözaltındaydı.

İşkencenin adı belirsiz kurbanı

Şırnak: Deşta Lalo (Kırkkuyu) köyünden **Sabri Beyan**, bir itirafçının yalan ifadeleriyle 28 Temmuz 1990 günü gözaltına alınır. Siirt'e götürülür. Kendi beyanında, gözaltına alındığının 15. günü yanlarında kalan bir yurtseverin işkencede katledildiğini belirtir. Katledilen yurtseverin ismi belirsiz. Sömürgeciler, cesedi hemen ortadan kaldırıyorlar.

Sabri Beyan halen Diyarbakır cezaevinde, gördüğü ağır işkenceden dolayı idrarla karışık kan kaybediyor.

Ormanı imha etmek serbest, hayvan otlatmak yasak

Baykan: Girdikan (Çevrimtepe) köyünden **Abdullah Yiğit**, hayvanlarını ormanlık alanda otlatmaktan dolayı, sömürgeci hakimler tarafından 487.000 Lira cezaya çarptırılıyor.

Gerillayı görmek de yasak

Eruh: 5 Eylül gecesi, ARGK gerillaları Mergê köyüne geliyorlar. Askerler ve gerillalar biribirini görüyorlar. Gerillalar köyden ayrıldıktan sonra Ahmet Erbek ve diğer üç köylü, dayak faslından kurtulmak için karakola yöneliyorlar. Kurşun yağmuruna tutuluyorlar. Köylülerden Ahmet Erbek ve Sabri yaralanıyor. Köylüler çukurlara atlayarak ölümden kurtuluyorlar. Camiden köylüler, ateş etmeyin diye bağırdıkları halde, karakola yönelenlerin üzerine öldürmek amacıyla yüzlerce mermi sıkılıyor. Bu da gerillayı görmenin cezası.

Nivilan (Çizmeli) köyünün toplu işkenceden geçirildiği belgeli

Eruh: Köylülerden muhtar Ramazan Ekinci, Ata Güneş, Abdullah Güneş, Abdulsamet Güneş, Mahmut Yıldız, Alaaddin Yıldız, köy imamı Necmettin Kılıçaslan, Ali Aksu, Nevzat Acar, Beşir Kayhan, Ahmet Eder.

Köyün imamı Mehmet Polat anlatıyor: *"Bir gece hariç, hep işkence gördüm. Ellerim hep bağlı kaldı, jopla vuruldu. Ellerim arkadan bağlanarak ağzıma zorla rakı boşaltıldı. Din iman küfrettiler. Ermeni olduğumu iddia ettiler. İşkence izleri kaybolduktan sonra mahkemeye çıkarıldım. 1 Ekim günü tutuklandım. 5 Ekim günü hastaneye sevkim çıkarıldığı halde götürülmedim."*

Köylülerin tümü çırıl-çıplak soyulmuş, elektrik verilmiş, işkence izleri geçtikten sonra mahkemeye çıkarılmış ve hastaneye sevkedildikleri halde hiçbirine rapor verilmemiş. Tüm köylüler de gerek mahkemedeki ifadelerinde gerekse dilekçelerinde, kendilerine işkenceyi bizzat Recep binbaşı ve adını tespit edemedikleri bir uzman çavuşun yaptığını belirtiyorlar.

Eğlence karakolu komutanının kesin buyruğu: Dağlar Kürtlere yasak

Siirt: Merkeze bağlı Civanikan (Gökçebağ) köylüleri, Kutnis (Yerlibahçe) köyü yakınlarındaki dağa oduna giderler. Dağ köyden 6-7 km uzak. Bu köylülerin belki yüzyıldır yaptıkları şey. Oduna giden köylüler: Üveys Elma, Kasım Tırpan, Resul Can, Reşit Can, Mustafa Demir, Fikri Elma, Ali Tilki, Mehmet Balık, Vehcettin Tilki, Derviş Demir ve Enver Evin.

Köylüler, yüklü hayvanlarıyla geri dönerken Botan suyu üzerindeki köprünün yanındaki Eğlence karakolunda görevli başçavuş yollarını keser ve köylüleri askerlere kurşunlatır. Kasım Tırpan ve Üveys Elma yakalanır. Köylülerin hayvanlarına, baltalarına, semerlerine el konur. Kaçan köylüler Botan suyuna atlarlar. Kurşun yağmuru altında kalırlar, bir de boğulma tehlikesi geçirirler. Yakalanan iki köylü de dayaktan komalık hastaneye kaldırılırlar. Eğlence karakol komutanı, köylülere *"Burası benim mıntıkam, ne hakla girersiniz"* diyor, demekle de kalmıyor, mermiyi silahın ağzına sürüp, dayaktan komalık ettiği köylülere doğrultuyor, boşaltmadan son anda vazgeçiyor.

Axêr köylüleri, zararlarının dökümünü yaptılar

Pervari: Köylüler adına Uluslararası Af Örgütü ve insan haklarıyla ilgili diğer kurumlara dilekçe veren Salih Demir ve Nizam Demir, bu dilekçelerinde köylerinin boşaltılmasını ve zararlarının dökümünü şöyle anlattılar: *"Osyan (Doğanköy) köyünde görevli binbaşının emri üzerine askerler maddi varlığımızı tutuşturmaya başladılar. Kadınlar müdahale etmek istediler, askerler onları da fırlatıp yana attılar. 5000'in üzerinde kavak ağacımız, 4 tondan fazla buğday (köy muhtarına ait), köy etrafındaki ormanlık alanın tümü, toplanan otların tümü, 20'den fazla ahır yakıldı. Köy boşalmış durumda. Şimdi de evler yakıldı. Köy muhtarı Muah ve Emin Demir, halen Uludere'de tutuklular. Bize ille de korucu olacaksınız dayatmasını yaptılar. Bitişikteki Hol köyünün arıları da evlerle birlikte yakıldı. Köy 47 hane ve 500 nüfuslu. Şimdi hepimiz açıktayız. Zorla ata topraklarımızdan uzaklaştırıldık."*

ORTADOĞU'DA 15 GÜNÜN PANORAMASI

Turgut Özal Körfez gezisinden elleri boş döndü

Özal, gezisinin ilk üç durağı olan Suudi Arabistan, BAE ile Katar'da bu devlet yetkililerinden sürekli yardım istedi. Özal, bunlara, adeta *"Söz verdiğiniz 7 milyar doları vermiyorsunuz, bari ucuz petrol verin"* dedi. Özal, uçurum kenarında bulunan Körfez kral ve şeyhlerine *"Saddam mutlaka cezalandırılmalı, uzun süren ambargo bölünmeler yaratır, bir an önce askeri harekata girişilmelidir"* diyerek, cesaret vermeye çalıştı. Ancak Özal'ın bu savaş çığırtkanlığına karşı, Körfez ve dünyada rüzgarlar tersinden esmeye başlıyordu. Örneğin bir yandan savaşın korkusunu sürekli yaşayan, diğer yandan da ABD birliklerinin varlığından, krallık sultasının alttan kemirildiğini gören Suudi kralı, *"Eğer Irak birlikleri Kuveyt'ten çekilirse, bazı toprak talepleri karşılanabilir"* diyerek, uzlaşmaya çağrı yapıyordu.

Özal, gezisinin 4. durağında Şam'da Hafız Esad ile görüştü. İki devlet yönetimi de Irak'ın Kuveyt'i işgaline karşılar. Ancak bölge sorunlarına bakışları tamamen ayrı. Suriye, statükoyu korumaktan yana ve Türk devletinin sınırlarının genişlemesini doğuracak formüllere karşı. Bu nedenle, Turgut Özal'ın Şam'ı ziyaret etmesi, Türk burjuva yorumcularının yarattığı iyimserliğe karşı hiç de başarı sayılmaz. Zira Suriye, politikasını olduğu gibi yürütüyor, buna karşı, *"kimsenin toprağında gözü olmadığını"* söyleyen ve Hafız Esad'ın ayağına giden Turgut Özal'ın kendisi. Nitekim, bu gezi sonrası değerlendirmesinde, *"Türk devleti, PKK inhisarından ayrı Suriye ile ilişkilere yaklaşmalı"* önerisinde bulunan M. Ali Birand'ın bu yorumu (20 Ekim, Milliyet) bile, gezinin havanda su dövmenin ötesine geçmediğini göstermeye yeten bir ölçü alınabilir.

Özal'ın gezisinin son durağı Kahire oldu. Mısır ve Türkiye'nin birbirine verecek hiç bir şeyleri yok. Mısır da Türk devleti gibi sorunlarla dolu. Saddam'ın Mısırlı işçileri sınır dışı etmesi Mısır ekonomisine ağır darbe oldu. Yine de Mısır yönetimi, uşaklıkta Türk yönetiminden başarılı sayılır, çünkü Mısır, borçlarının 7 milyar dolarlık bölümünü sildirmeyi ve Mısır mallarının Türk malları yerine Körfez ülkelerine pazarlanmasını sağlamış durumda. Anlaşılan Turgut Özal, bu ülkeye, yöneticilerinden nasıl böyle becerikli uşaklık yaptıklarını öğrenmeye gitti.

Özal, Mısır'da Kürdistan'la ilgili sorulara da muhatap oldu. El Hayat dergisine röportaj veren Özal, Kerkük ve Musul'da gözlerinin olduğunu inkar etti, Kuzey Kürdistan'daki durum üzerine olan bir soruyu da *"Türk-Kürt ayrımı yapmıyoruz"* demagojik açıklamasıyla geçiştirdi.

Özal'ın ekonomik yardıma ve prestij kazanmaya yönelik gezisinin tam bir başarısızlıkla sonuçlandığı söylenebilir. Zira Özal, ne yardım alabildi, ne de bölgedeki yalnızlık durumlarını aşabildi. Özal, gezideyken dışişleri ve savunma gibi iki bakanını fire verdi. Türkiye'de bunalım, hükümeti aşmış, tüm ağırlığıyla toplumu sarmıştır. Savaş aleyhtarlığı, ekonomik bunalımın yüküyle birleşince toplumsal muhalefet canlanmış, samimi olmasalar bile burjuva muhalefet bile savaş aleyhtarlığına soyunmuştur. Buna karşı tüm varlığını bölgesel savaşa ve teröre bağlayan, Turgut Özal gibi bir Pentagon uşağının başında olduğu ve gittikçe yalnızlığa itilen faşist-sömürgeci Türk yönetimi.

Zaman Saddam'dan yana mı işliyor?

Ekim ayının başlarında Bağdat'a gidip, Saddam Hüseyin'le görüşen Gorbaçov'un özel temsilcisi Yevgeni Primakov, Moskova'ya döndükten sonra ABD, Fransa ve İtalya'ya giderek, bu ülke yöneticileriyle görüştü. Primakov'un *"Eğer, Kuveyt'in Bubiyan, Warba adaları ile Güney Rumaile bölgesi Irak'a bırakılırsa, Irak birlikleri Kuveyt'ten çekilebilir"* tarzındaki demeçleri basında geniş yer tuttu. Gerçi, Irak, bunu yalanladı, ancak ortada bir uzlaşma formülünün olduğu kesinlik kazanıyor. Bu ara birden bire diplomatik trafik de yoğunlaştı. Fransa Dışişleri Bakanı Roland Dumas, Tunus'a gitti, FKÖ lideri Arafat'la görüştü. Irak Başbakan birinci yardımcısı önce Libya'ya arkasından Tunus'a gitti, o da Arafat'la görüştü. İngiltere Dışişleri Bakanı Douglas Hurd da "Ben de bu işte varım" dercesine İsrail ve Mısır'a başarısız bir geziye çıktı. Anlaşılan İngiltere'yi fazla dinleyen yok. Artık gündelük Moskova seferleri düzenleyen ABD yetkililerinden bu defa Savunma Bakanı Richard Chaney, SSCB'ne giderek Gorbaçov'la görüştü. Ardından özel temsilci Primakov, tekrar Bağdat'a uçtu, orada Saddam Hüseyin ve Bağdat'ı ikinci karargah olarak kullanan Arafat'la görüştü.

SSCB, Fransa ve FKÖ'ye dayalı uzlaşma planının varlığı artık somutluk kazanıyor. Fransa devlet yekilileri bu çabalarını gizleme gereği bile duymuyorlar. İngiltere, bu duruma tepkisini gizlemiyor. Alman savunma bakanının ABD'nin Forbes dergisine verdiği Türkiye üzerinden bölgeye asker gönderme yönündeki demeci, umulanın aksine Almanya'da tepki yaratmadı. Japonya'da ise hükümet halen bölgeye asker gönderme niyetinde diretiyor. Bölge krizinin baş senaristi ABD yönetiminin başı dertte, ABD, bölgedeki askeri varlığını 210 binden 310 bine çıkarmayı hedefliyor. 6 Kasım'da ABD'de yerel seçimler var ve ülkede Vietnam savaşından bu yana en büyük savaş aleyhtarı gösteriler yapıldı. Ekonomik bunalımın yönetim üzerindeki etkisi de gittikçe artıyor. ABD, BM Güvenlik Konseyi'nden Irak'ı savaş suçlusu gösterecek kararı çıkarmayı da beceremedi.

Bu gelişmeler, bölgedeki savaş bulutlarını dağıtmamakla birlikte, tarafların iç çelişkileri ve bölgesel savaşın sonuçlarının tam kestirilememesi nedeniyle "ara çözüm" niteliğinde belli uzlaşma planlarının hayata geçirilebilirliğini bir an gerçekleşebilir alternatif durumuna getiriyor. Ancak, böyle bir sonuca varılsa bile, bu bölgesel sorunların çözüldüğü anlamına gelmeyecek, tam aksine olsa olsa bölgesel problemlerin çözümünü -daha da ağırlaştırarak- belli bir müddet geciktirebilir.

Filistin sorunu, İsrail ve ABD'yi zorluyor

22 Filistinli'nin Doğu Kudüs'te katledilmesinden sonra tekrar gündemleşen Filistin sorunu, bölgede Kuveyt sorunuyla birlikte anılmaya başlandı.

İsrail, BM Güvenlik Konseyi'nin aldığı, üç kişilik heyetin gözlem gezisini "İçişlerine müdahale olarak değerlendirerek" önledi. İsrail hükümeti, Filistin okullarını da kapattı. Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ndeki Filistinli halkın Kudüs'e girişi de yasaklanmış durumda. Tepkilerin aksine İsrail hükümeti Kudüs'e Yahudi göçmen yerleştirmeye devam ediyor. Son bir yıl içinde Kudüs'te inşa edilen 1000 konuta Sovyetler Birliği'nden göçeden binlerce göçmen yerleştirilmiş. Bu işe bakan da Sabra ve Şatila kasabı Arien Şaron. Şaron, şimdi İsrail İskan Bakanı.

Sivil itaatsizlik olarak bilinen Filistin İntifadası'nın tıkandığını sananlar yanıldılar. Filistinliler şimdi yeni bir direniş silahına başvuruyorlar. Mazlum bir halkın şiddeti, her koşulda haklıdır. Şimdi Filistinliler, ellerine geçirdikleri her şeyle İsrail askerlerine, İsrailliler'e saldırıyorlar. Emperyalist güçlere sorunu dayatmanın ve İsrail'in şiddetinin önüne geçmenin başka yolu yoktur. Halk savaşında şiddeti, bilinen en genel klasik tanımı olan gerilla mücadelesi dışında, her Filistinli'nin eylemi haline getiren bu yeni yönelimin başarı şansı çok fazladır. ABD ve diğer emperyalist güçlerle, bölgedeki İsrail ve diğer uşak devlet yöntimleri iyi bilsinler ki, bölge sorunları bir bütündür, bu sorunlar içinde en önemlisi köle bölge halklarının özgürlük sorunudur, ve bu sorun Kuveyt'in milyarlarla oynayan şeyhlerinin saltanatını kurtarma çabasından çok daha önemlidir.

Devamı 21. sayfada

Vietnam

Vietnam Devriminin önderlerinden Le Duc Tho öldü

Vietnam ulusal kurtuluş savaşının önderlerinden, Çin Hindi Komünist Partisi kurucularından, Vietnam İşçi Partisi MK üyesi, büyük önder Ho Chi Mihn'in mücadele arkadaşı, Vietminh'in kurucusu ve Saygon'un kurtarıcısı Le Duc Tho yaşamını yitirdi.

Le Duc, denildiğinde ilk akla gelen Vietnam halkının ABD emperyalizmine karşı zaferidir. 1973'te Paris'te düzenlenen ABD ile Vietnam arasındaki barış görüşmelerine Vietnam heyetinin başkanı olarak katıldı. ABD emperyalistlerinin Güney Vietnam'dan çekilmesini karar altına alan anlaşmanın sonuç protokolünü imzaladı. Bu nedenle, görüşmelere ABD adına katılan Henry Kissinger ile birlikte Nobel Barış Ödülü'ne layık görüldü. Fakat ABD emperyalizminin anlaşmaya uymayarak "Savaşı Vietnamlaştırma" taktiği uygulayarak Güney'deki kukla yönetime sonuna kadar büyük çapta silah yardımında bulunması ve savaşın uzamasına yol açması nedeniyle "Vietnam'da barış henüz sağlanmadı" diyerek Nobel ödülünü kabul etmedi.

Bu tavır, yaşamı boyunca ödün vermeden izlediği onurlu mücadele ve yaşam çizgisinin sadece bir parçasıdır.

Le Duc Tho, 1911 yılında doğdu ve genç yaşta devrimci faaliyetlere katıldı. 1930 yılında Ho Chi Mihn önderliğinde toplanan Çin Hindi Komünist Partisi'nin kuruluş kongresine katıldı. 1930'lu yıllarda ülkedeki sıcak savaşa katılan Le Duc, Fransız sömürgecileri tarafından bir çok kez tutuklandı ve işkence gördü. 1940 yılında yurtdışına çıkarak Çin'e gitti ve burada "Vietnam'ın bağımsızlığı için mücadele ligi" (Vietminh)'nin inşaa çalışmalarına katıldı. Bu başarılı çalışmaları nedeniyle 1945 yılında Vietnam İşçi Partisi Merkez Komitesi'ne seçildi ve Daimi Konsey üyeliğine atandı. Bu görevdeyken, 1948 yılında Vietnam'a geri döndü. Ve büyük önderlerden Nguyan Vo Giap ve Le Duan ile birlikte ülkesinin bağımsızlığı için gerilla mücadelesinin örgütlenmesi ve geliştirilmesinde yer aldı. 1954 yılında Dien Bien Phu'da Fransız sömürgecileri üzerinde sağlanan büyük zaferin ardından ülkenin kurtarılmış Kuzey bölgesine geçti. Ve Hanoi'de devlet kadamelerinde görev yürüttü. 1968 yılında Vietnam İşçi Partisi MK Politbürosu'na atandı ve MK Sekreterliği görevini üstlendi.

Paris görüşmeleri ardından ABD destekli kukla yönetimi devirmek amacıyla Vietkong'un başlattığı atılımı örgütleyenlerin arasında yer alan Le Duc, 1975'te Vietkong'un Saygon'u kurtarmasıyla taçlanan Ho Chi Minh Kampanyası'nın mimarlarından olarak da bilinir.

1986 yılında Vietnam İşçi Partisi'nin 6. Kongresi'nde "Yeni Dönem Programı"nın ilanı ardından Politbüro üyeliğinden geri çekilen 75 yaşındaki Le Duc, yaşamını yitirdiği son ana kadar parti ve halk içinde büyük bir saygınlığa sahipti. Le Duc Tho'nun yaşamını yitirmesi üzerine Vietnam'da ulusal yas ilan edildi.

Pakistan

Seçimi, Butto kaybetti

Pakistan'da 24 Ekim günü yapılan genel seçimlerde, kazanmasa bile parlamentodaki eski sandalye sayısını koruyacağı tahmin edilen Benazir Butto başkanlığındaki Pakistan Halk Partisi, umulanın tersine seçimden 45 sandalyeyle büyük güç yitirerek çıktı. Bu kadar oy alması beklenmeyen İslami Demokratik Birlik ittifakı ise, büyük başarı kazanarak 105 milletvekili çıkardı. Parlamentoda toplam 217 sandalye var.

Son 11 haftadan beri devam eden seçim propagandalarının ardından Pakistan'da genel seçimler yapıldı. 6 Ağustos'ta, çeşitli yolsuzluklara karıştığı ve ülkedeki kargaşanın önünü alamadığı gerekçesiyle görevinden alınarak hakkında dava açılan Benazir Butto, böyle bir yenilgiyi beklemediği için, seçime hile karıştırıldığını, bunun tespiti için soruşturma açtıracaklarını söyledi. Tutucu, gerici İslami Demokratik Birlik ittifakı ise sonuçtan oldukça memnun görünüyor. Ancak, halkın seçime yeterince ilgi göstermediği ve katılımın bir hayli düşük olduğu, bu yüzden elde edilen sonuçların halkın eğilimini tam olarak ortaya koymadığı, genel bir kanı olarak ifade ediliyor.

Seçimden kazançlı çıkan İslami Demokratik Birlik ittifakı, 8 ayrı gruptan oluşan bir partiler koalisyonu durumunda. Benazir Butto'nun görevden alınmasından sonra geçici başbakan olarak atanan Gulam Mustafa Catoi, eski Başbakanlardan Muhammed Han Janero ve Nawraz Şerif bu birlik içinde lider konumunda olanlar. Ülkenin çözüm bekleyen bir yığın toplumsal, siyasal ve ekonomik sorunları karşısında bu yönetimin de başarılı olacağına hiç kimse inanmıyor. Tam tersine, bir anlamda faşist orduyla sürekli işbirliği içinde ve Ziya-Ül Hak'ın politikalarının devamcıları oldukları için, sorunların daha da yoğunlaşacağı kanısı bir hayli güçlü. Tabii 20 aylık iktidardan sonra muhalefet etmek zorunda kalan Benazir Butto ve partisinin durumu da halka yeterli güveni vermiyor. Zaten oylarıyla bir anlamda bunu belirtmiş oluyorlar. Bu arada Devlet Başkanı Gulam İshak Han'ın Benazir Butto'ya yönelik suçlamaları, kocası Asıf Ali Zordari'nin yolsuzluk iddiasıyla tutuklanmış olması, mevcut sorunlara şimdiye kadar pek bir çözüm getirememiş olması vb. gibi etmenler de bu yenilgide rol oynuyor.

Öykü - II

Sigara dumanı

Ahmet Yavuz

Bu arada işkenceci gardiyanların, tek tek koğuşu terk etmeleri sonucu, koğuşta, sadece koğuş gardiyanı kalmıştı. Gardiyanın bir elinde jopu, diğer elinde ise havalandırmada bulduğu, çayın tortusunun sarıldığı sigara... Tutsaklar, gardiyanın elinde çay tortusundan yapılı sigarayı gördüklerinde, kendilerine yapılan işkencelerin gerekçesini de anlamış oluyorlardı böylece...

Gardiyan, tek tek tutsakların gözüne bakarak süzdü. Koğuşta çıt yoktu. Tüm koğuş suskunluk kumkumasına gömülmüştü. Tutsakları süzmeye devam eden gardiyan, bu sessizliğin üzerine, aniden bağırmasıyla bir yıldırım gibi düştü:

- Bazılarınız bunu içti, bunun cezasını hepiniz çekeceksiniz. Birinizin hata yapması hepinizin hata yapması demektir. Her zaman olduğu gibi, şimdi de bu geçerlidir... dedikten sonra bir sağına bir soluna bakarak, çevresini kolladı. Aniden bir tutsağın yanına yanaşarak tutsağın ayağını tekmelemeye, midesini yumruklamaya başladı. Bunun üzerine inleyerek iki büklüm olan tutsağın yüzüne alttan bir yumruk sallamayla, tutsak tekrar doğruldu. Gardiyan:

- Ulan porsuk! Neden esas duruşun bozuk, efe misin?

- Emredersin komutanım!

- Si..rim komutanı lan! Tığ gibi duracaksın.

- Emredersin komutanım!

- Bir daha esas duruşu bozuk bulursam si.tim o zaman. Hiç şansın kalmaz oğlum, dedikten sonra, tüm koğuşa bağırarak:

- Anlaşıldı mı koğuş? Tüm koğuş aynı anda:

- Emredersin komutanım dedi.

"Normal" konuşmasına tekrar dönen gardiyan; elindeki sigarayı da havaya kaldırarak;

- Bu sigarayı içenler aranızdadır, çıksınlar! Yoksa çıkarmasını bilirim... şeklinde konuştuğu sırada, içtiği sigara (!) yüzünden, daha doğrusu, içtiği sigara bahane edilerek, koğuşun işkenceden geçirilmesine sebebiyet verdiğinden dolayı Şemsi, büyük bir ezziklikle kendi kendisiyle ciddi bir hesaplaşma içindeydi. Yediği bunca dayak ve gördüğü işkenceler umurunda değildi. Ona en büyük acıyı veren, kendi yüzünden arkadaşlarının işkenceden geçirilmesiydi.

Kendi kendisiyle çatışma halinde olan Şemsi, ikinci defa gardiyanın, "bu sigarayı içenler çıksın. Yoksa şansınız hiç olmaz..." demesiyle irkildi. Günlük işkencelerden biraz olsun kurtulmak için, koğuştan dışarıya çıkıp karavana almakta sürekli kaytaran Şemsi, kendisine yapılacak işkenceleri hiç hesaba katmaksızın, hemen, sayım düzeninde durduğu yerden bir adım ileri çıkarak, tekmil verdikten sonra;

- Ben içtim, dedi.

Aslında Şemsi korkak bir insan değildi. Ama teslimiyet onun da cesaretini aşındırmıştı. Çünkü teslimiyet insanı korkak yapar. Şemsi'nin bu tavrı, başta Ali olmak üzere tüm tutsakların hoşuna gitmişti. Çünkü o dönemde yaptığını üstlenmek büyük bir cesaret işiydi. Ölümü göze almak anlamına geldiği gibi, koğuşun da fazla ezilmesini, zayıfta olsa engelliyordu.

Gardiyan, cılız bir yapıya sahip olan Şemsi'nin yanına yaklaşarak, tepeden tırnağa süzdü. Dudağını büküp, küçümser bir edayla;

- Başka kim içti, söyle bakayım, dedi.

- Sadece ben içtim. İçtiğimi de kimse görmedi, biçiminde kesin konuştu.

- Neden içtin?

- Sigara olmadığı için, dayanmadım içtim.

- Ulan ib..e, sigara içmek istiyorsan, o kadar rahatını düşünüyorsan, ne yapman gerektiğini biliyorsun. Yüzbaşım, boşuna hoparlörde bağırarak, "güven, bana gel" deyip boğazını patlatmıyor. Onun dediğini yap, her şeyini verir, diyen gardiyanın ne demek istediğini, itiraf ve ispiyonculuk yapmasını teklif ettiğini çok iyi bildiğinden, Şemsi, emir tekrarını dahi yapmayıp ses çıkarmadı. Çünkü, gardiyan konuştuğunda, iki de bir tutsakların "emredersin komutanım" demeleri de bir kuraldı. Bunu tekrarlamamak dahi, idareye karşı gelmek anlamına geliyor ve büyük işkencelerin yapılmasına temel oluyordu. Gardiyan:

- Ne susuyorsun lan, konuşsana si..rim belanı!

- ...

Konuştuklarına karşı ilgisiz kaldığından daha gülünç duruma düşmemek için gardiyan, Şemsi'nin omuzlarına var gücüyle jopla vurmaya başladı. Her jop darbesi sonucu giderek eğilen Şemsi, inlemeye başladı. Bu inlemeler, gardiyanın sadist duygularını okşayarak, onu daha da azgınlaştırıyordu. Hızlanan işkence sonucu Şemsi yerlerde çırpınıyordu. Nefes nefese kalan gardiyan, biraz soluk almak için, kısa aralıklarla tekmeleyerek, "kalk lan, kalk" şeklinde emir yağdırmaya başladı.

Şemsi'nin yüzünden hırpalanmışlığın boyutunu anlamak mümkündü. Ranzanın kenarına tutunarak ayağa kalkmayı başaran Şemsi, kendini henüz toparlamadan gardiyan, tiz ve yılan ıslığına benzeyen kısık sesiyle "dayak düzeni al" dedi.

Şemsi, kollarını uzatıp dayak düzenini almaya yabancı değildi. Kollarını uzatarak, sağ elini sol elinin üzerine koyarak açtı. Gardiyan ayaklarını biraz açıp, odun kıran bir oduncunun aldığı pozisyona girdi. Her jop darbesinde Şemsi, ellerini değiştiriyordu. Bir iki, üç... onbeş, derken artık Şemsi'nin elleri yavaş yavaş düşmeye, parmakları içe doğru büzülmeye başladı. Ama ellerini çekmiyordu. Katır inadı tutmuştu.

Büzülmüş parmakların üzerine inen her jop darbesi, Şemsi'ye daha fazla acı veriyor ve acının yüreğinde kopardığı feryat, sesinin tonunu daha da kalınlaştırıyordu. Artık dayak düzenine isyan eden kollar kalkmıyordu. Bundan dolayı da Şemsi, sırayla bir eliyle diğer koluna destek yaparak uzatıyordu. Tam anlamıyla yorulan gardiyan, rastgele Şemsi'nin yüzüne-gözüne bir kaç jop darbesi indirdikten sonra;

- Geç yerine, dedi.

Sayım düzeninde olan tutsaklar arasında hiç ses çıkarmadan bir iki tur attıktan sonra, birden durup haykırdı. Gardiyan:

- Bir daha böyle bir vukuat istemem. Sigara içmek isteyen, rahatını düşünen ne yapacağını bilir, biçiminde konuştu. Böylece gardiyan, kendisine verilen talimatları eksiksiz yerine getirmiş, "adam kazanmak" için tutsaklara ihanet yapmalarını sıradan bir "olay"da dahi hatırlatmaktan geri kalmamıştı.

Gardiyan konuşmasını bitirdikten sonra sallana sallana koğuştan çıktı. Böylece tutsaklar da rahat bir nefes almış oluyorlardı. Ama durup dururken iğrenç bir teklifle karşılaşmaları ve bu teklife karşı koyma gücünü kendilerinde bulamadıklarından dolayı da, büyük bir eziklik-sessizlik içindeydiler.

Gözetleme deliklerinden görünmeyen köşede Şemsi; her işkence faslından sonra, ellerini içinde beklettiği tuzlu su leğenine elini koymuş, kafasını önüne eğmiş vaziyette duruyordu. İşkenceden aldığı darbeler umurunda değildi. Koğuştakilere yapılanların sorumlusu olarak kendini suçluyor ve bunun vermiş olduğu ezikliğin derin ve ince sızılarıyla kıvranıyordu. Bu gerçeklikle yüzyüze geldikçe, sigaradan nefret ediyor ama onun pençesinden de kendisini kurtaramıyordu. Bırakmayı aklından bile geçirmiyor ve böyle bir davranışın da amansız düşmanı olmakta ısrar ediyordu.

Şemsi'nin yanına sesizce yaklaşan Ali:

- Durumun nasıl, dedi. Şemsi bu soruya karşı tepkisiz kaldı. Cevap vermek istemiyordu. Ali, kıçına buğday sapı konulup, üflenerek şişirilen kurbağalara benzettiği Şemsi'nin ellerine bakarak, kendi kendine "herşeyin bir bedeli var" diye söylendi.

Büyük bir eziklik duyduğunu hisseden Ali, moral vermek amacıyla Şemsi'ye:

- Bir şey olmaz, dikkatli davran, böyle olmasını sen de istemezdin. Bundan kendini suçlama, çay tortusunu sarmamış olsaydın -ki olmasaydı daha iyiydi- ele geçmeseydi, bir başka bahane bulup tekrar işkence yaparlardı. Zaten her saatimiz bir işkence biçimiyle doldurulmamış mı? Amaçlarını biliyorsun, dedi. Ve konuşmasına tekrardan devam edeceği anda, kapı mazgalını açan gardiyanın "koğuş sorumlusu buraya gel" demesi, Ali'nin konuşmasının bitimi için kullanılan son nokta oldu.

Koğuş kapı mazgalının önüne giden koğuş sorumlusu;

- Emret komutanım, dedi.

- Kantin listesini yap!

- Emredersin komutanım!

- Sigara, bisküvi, resim için boya... yaz!

- Emredersin komutanım!

- Bir daha böyle bir fırsat elinize geçmez, ne kadar paranız varsa kantine getirin!

- Emredersin komutanım.

- Si..rim lan, bu ne biçim ses!

- ...

- Emir tekrarı canlı olacak, anlaşıldı mı? Geç yerine!

- Emredersin komutanım, diyerek koğuş sorumlusu diğer tutsakların yanına gitti. Gardiyan da kapı mazgalını kapattı. Koğuş sorumlusu;

- Arkadaşlar, kantin listesini yapacağız. Herkes ihtiyacını bütçesine göre yazsın. Sigara da alınacak diyerek konuşmasını bitirdiğinde, koğuşta bir hareketlenme-canlanma yaşandı. Bu arada Ali, hiç konuşmadan yerinde duran Şemsi'yi dürterek:

- Haydi, haydi yaşadın, dedi.

- Ne yaşaması, sigara yüzünden arkadaşlar benim için işkence gördü.

- Neden anlamak istemiyorsun, sigara bahaneydi... her günkü halimiz değil mi? Kantin için paran var mı? Şeklinde Ali sorduğunda, Şemsi gülümseyerek;

- Sigara yazacak kadar, dedi.

- Ali;

- Paranın bir kısmıyla da yiyecek bir şeyler yaz, bende de para var. Onunla da yiyecek alırız dedi.

Düşmanın uygulamaları, tutsaklar arası ekonomik dayanışmayı dağıtmıştı. Birbirine güvenen ve birbirini tanıyan tutsaklar, kendi aralarında ekonomik dayanışmayı sürdürüyordu. Ekonomik durumu iyi olmayan, yoksul tutsaklardan ihtiyaçlarını karşılayamayan da oluyor, ezilenler de yok değildi.

Tüm tutsakların kendi ihtiyaçlarını, kantin sorumlusuna bildirmesi sonucunda, kabarık bir liste oluştu.

Listedeki yazılı eşyaların getirileceğine, tutsaklar kuşkuyla bakıyorlardı. Gardiyanın aniden "kantin listesinin yapılmasını" istemesinin altında bir bit yeniği olduğunu, hemen hemen tüm tutsaklar sezmişti. Çünkü şimdiye kadar doğru-dürüst kantin listesi istenmediği gibi, istendiği zamanlarda da listedeki eşyalar getirilmiyor, ancak eften-püften şeyler getirilirdi. Yine de bir umut vardı. "Ya bu kez istediklerimizi getirirlerse" eşyaların getirileceğine dair olan sönük umudu besleyen düşüncelerin simgesiydi.

Kantin listesinde sigara baş sırada seyrediyordu. "Sigara gelsin de, diğer eşyalar gelmese de olur" düşüncesi, sigara tutkunu tutsakların kurdukları pembe renkli hülyalardı.

Koğuş sorumlusu kantin listesini eline alıp, kapının önüne giderek gardiyana seslendi. "Komutanım liste hazır" dedi. Akabinde kapı mazgalını açan gardiyan listeyi hiç bir şey demeden aldı ve kapı mazgalını kapattı. Kantin listesinin alınması tutsakları sevindirdi ama ortada bir garipliğin dolaştığının farkındaydılar.

Her zamanki gibi verilen talimatların "eksiksiz" yerine getirilmesi için ayakta, bir düzen içinde idarenin vermiş olduğu ırkçı-faşist marşları ağır bir tempoyla söylemeye başladılar. Koğuş sorumlusunun, "marş kes" demesiyle tüm koğuş sustu ve onun söyleyeceklerine kulak açtılar. Koğuş sorumlusu;

- Arkadaşlar var olan gücümüzle sesimizi yükseltelim, sesimiz ne kadar gür çıkarsa kantin eşyalarımız o kadar erken gelir dediğinde, bazı tutsakların sert bakışlarıyla yüzyüze geldi. Koğuş sorumlusu bu bakışlarla neyin ifade edildiğini çok iyi biliyordu. Bunun üzerine koğuş sorumlusu;

- Ben yağcılık falan yapmıyorum, koğuşu düşünüyorum, biçiminde mırıldanarak kurnazlık yaptığını dile getirmeye çalıştı. Koğuş sorumlusu, bakışları sertleşen tutsaklara bakarak;

- Siz bilirsiniz deyip, kaldığınız yerden marşa devam komutunu tüm koğuşa verdi.

Tutsaklar ikinci marşı halen bitirmemişlerdi ki, koğuş kapısı açıldı. Kantin eşyalarının alınması için gardiyanın iki kişinin gelmesini emretmesiyle tüm tutsaklar kapı tarafına koşup kapının yanında her biri sert bir topuk selamı verdikten sonra, "emret komutanım" diye haykırdı. İki kişi dışarıya çıktığında gardiyanın, "marş söylemeye devam" emrine karşılık tutsaklar, "emredersiniz komutanım" diyerek yerlerine geçip, marş düzeni alıp marş söylemeye başladılar.

Kantin eşyalarını almak için dışarıya çıkan iki tutsak, içeriye girdiklerinde, yüz hatlarındaki gerginlik ve donuk gözle, bir mavzer gibi koğuşa telaşı ve kantinin gelmesi yönündeki umutların üzerine umutsuzluğun tohumlarını serpti.

Koğuş kapısının önünde, dışarı tarafında bırakılması emredilen eşyaları almak için gardiyan koğuş sorumlusunu çağırarak;

- İstediğiniz kantin eşyaları geldi, dışarıda bekliyor,dedi.

- Emredersin komutanım, sağol.

- İçeriye al!

- Emredersin komutanım!

Koğuş sorumlusu, koğuştan dışarı çıkıp, kapı önünde duran kantin eşyalarına baktığında, istedikleri eşyaların hiçbirisinin getirilmediğini gördü. Tepkisiz bir biçimde sırıtan gardiyana aldırmadan eşyaları içeriye aldı. Eşyalar içeriye alındıktan sonra gardiyan:

- Tamam mı sorumlu, kantinden gelen eşyalar bunlar!

- Ama komutanım, biz bunları istememiştik ki!

- Kes lan. Domates istemiştiniz, onun yerine bulaşık deterjanını aldım.

- Bulaşık deterjanına ihtiyacımız yok ki, zaten bulaşıkları deterjanla yıkayacak kadar su gelmiyor.

- Nasıl deterjana ihtiyacınız yok lan. Domates yerine bol bol yersiniz.

- Sadece beş kilo biber istemiştik, tatlı olanlardan, Ama bir çuval biber gelmiş.

- Tabi lan, daha ne istiyorsunuz. Beş kilo yerine 60 kilo getirdim. Bol bol yersiniz, acıdırlar.

- Ama biz bu iç çamaşırlarını da istememiştik! Gardiyan bunun üzerine bir kahkaha atarak:

- İstediğiniz eşyalar yoktu, haha haha haahaaa, ben de onun yerine 15 adet iç çamaşırı getirdim.

- ...

- Ha unutacaktım, ayrıca sigara da aldım. Biraz sonra koğuşa vereceğim. O iç çamaşırlarını da hemen 15 kişi giysin. Çabuk olun. Yoksa si..rim, dedikten sonra kapıyı kapatarak tutsakları, düşkün bir ruh haleti içinde birkez daha birbiriyle başbaşa bıraktı.

Koğuş sorumlusu daha tutsaklarla konuşma fırsatı bulmadan, kapı mazgalı tekrar açıldı. Gardiyan:

- Ulan sorumlu iç çamaşırlar giyildi mi?

- Yok komutanım, hala giyilmemiş.

Devam edecek

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Efsane yüklü büyük Ararat Dağı ile tanınan bir beldemiz

ARARAT

(Ağrı)

-I-

ADI NEREDEN GELİYOR?

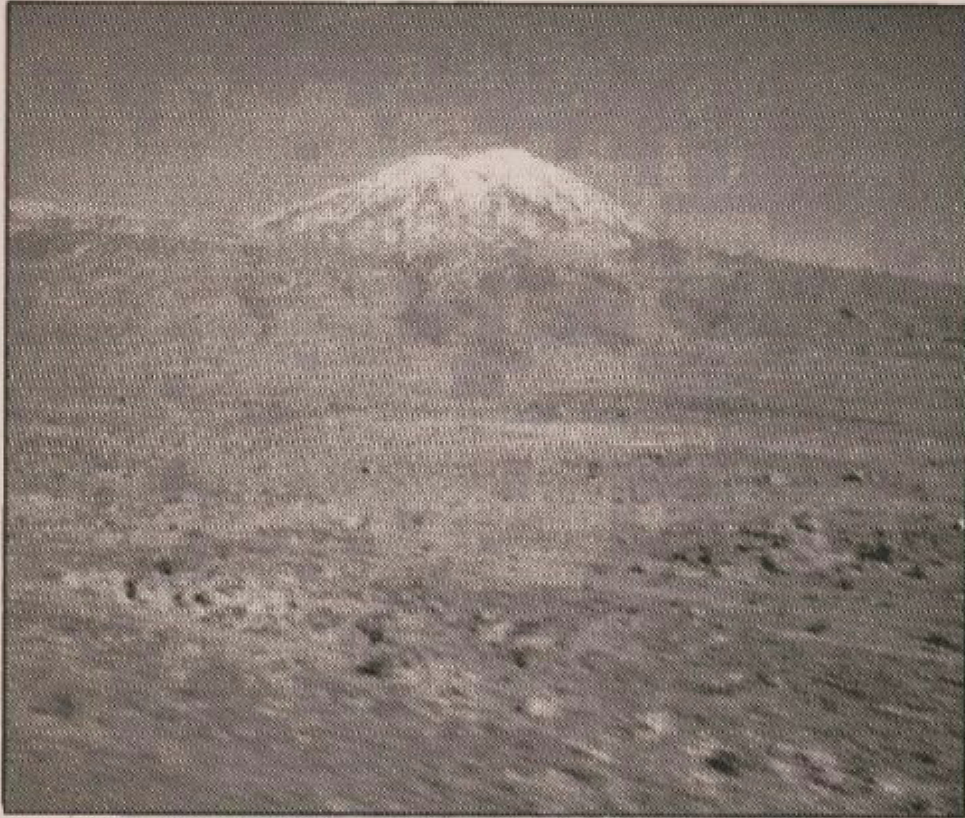
Ararat (Ağrı) beldemiz adını, eteklerinde kurulduğu Ararat Dağı'ndan alır. Bu ad, Urartuların bölgeye yerleştiği dönemden bu yana günümüze kadar gelmiştir. Türk boyları, Eğri Dağı adını verdiler. Farsça'da Kuh Nuh (Nuh Dağı), Ermenice'de Masis, Arapça'da Cebel el Haris (Büyük Ağrı) ve Cebel el Havahris (Küçük Ağrı) olarak anılmaktadır.

İlk ve en eski adı olan Ararat'ın, Nuh efsanesinden geldiği söylenir. Nuh'un sözleri olarak, Ararat Tevrat'a şöyle geçer: "Ve gemi yedinci ayda, ayın on yedinci gününde Ararat Dağları üzerine oturdu."

Kürdistan halkı arasında da, bu beldemizin adı Grîdax olarak bilinir.

KISA TARİHÇESİ

Ararat beldemizin tarihinin yazılı tarih öncesine dayandığı tarih kaynaklarında belirtilir. Ancak, bu konuda yeterli buluntu mevcut değildir. Bunun bir nedeni, Asya'dan Anadolu'ya doğru göç ve akınların Ararat'ı Önasya'daki ilk konaklama bölgesi olarak kullanmalarıdır. 5.000 metreyi aşan yüksekliği ile Ararat (Ağrı) Dağı'nın bölgedeki uygarlıklar üzerinde önemli etkisi olmuştur. Çok yönlü olan bu etkiler, yörede ekonomik yapıya, sanata ve dine de yansımıştır.

Küçük Ağrı dağı

M.Ö. 1340-1200 yıllarında Ararat'a ilk yerleşen topluluk Hurrilerdir. Bu dönemde Hurriler, M.Ö. 1340'ta Hititlerin bugünkü mevcut Kürdistan sınırlarının doğusundaki etkinliklerini yitirmeleri sonucu ortaya çıkan krallıklardan biridir.

Urartu Krallığının ise bölgedeki egemenliği M.Ö. 1200 yılından sonra başlar. Asur kaynaklarında bu döneme ilişkin bilgilere rastlanır. İbrani dilinde Urartu adı, Ararat olarak geçer. Urartuların bölgede egemen olduğu dönemlerde Asurlar da, etkinliği önemli düzeyde olan bir güç konumundaydı. Urartular ve Asurlar arasında çoğu kez çarpışmalar oldu. Savaşların odak noktasını Ararat çevresi oluşturdu. Ayrıca Kimmerler de, bölgede egemenlik kurmak isteyen üçüncü bir güçtü. Kimmerlerin son saldırılarından birinde Urartular önemli oranda güçten düştüler. Bunu fırsat olarak değerlendiren Asurlar, Urartulara yönelik saldırılarını şiddetlendirdiler ve bölgenin egemen gücü haline geldiler. Asurların egemenliği, M.Ö 612 yılında Medlerden aldıkları büyük yenilgiyle sonuçlandı.

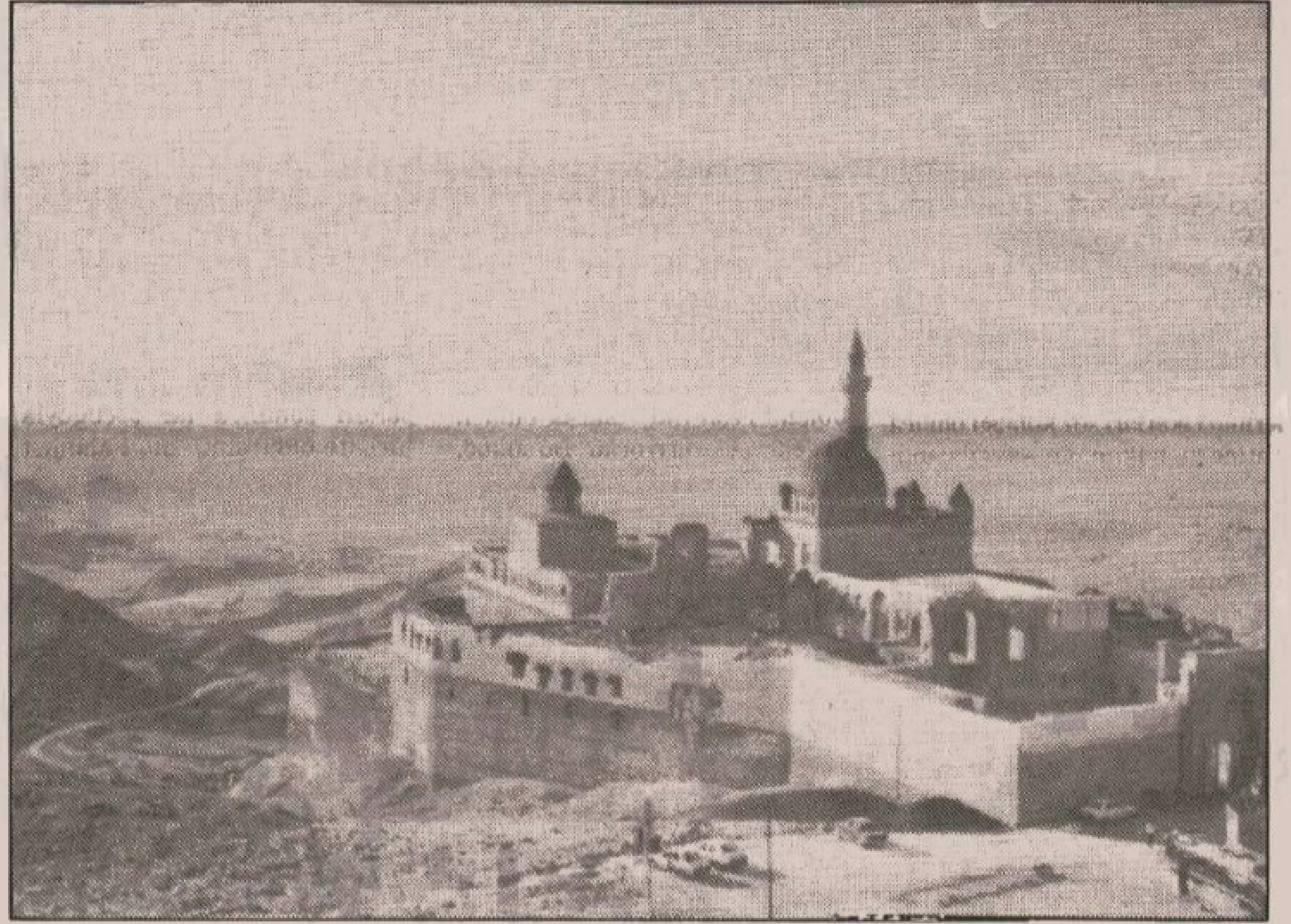
Bölgede en çok kültür izleri bırakan Urartulardır. Dinsel, yazınsal ve yerleşimsel alanlarda Urartulardan etkiler kalmıştır.

Ararat beldemizin tarihinde Ermenilerin de yeri vardır. Urartu devletinin yıkılışından sonra, yerine bir Hint-Avrupa topluluğu olarak Ermeniler (M.Ö 600 yılından M.S. 600 yılına kadar) Ararat'ın egemen gücü olarak yaşadılar.

Bu dönemden Arap istilası dönemine kadar, Ararat ve çevresinde varlıklarını sürdüren birçok güç arasında savaşımlar devam etti. Arap orduları 636 yılında Ermenilerin yerleşik olduğu alanı istila ettiler.

11. yüzyılda Türk Selçuklu boyları, büyük zorlamalar ve Kürtlerin desteğiyle Bizanslıları 1071 yılında yendiler. Malazgirt'ten açtıkları kapı ile Anadolu'yu işgale başladılar. Ararat ilk işgal ettikleri bölge oluyor. Bir dönem sonra, Saltuklular ve Gürcü akınları Türk boylarını yenilgiye uğrattılar. Ancak 100 yılı aşkın süre sonra Türkler tekrar bölgede egemenliklerini tesis ederler. Bir dönem Moğol istilası da olur.

"93 Harbi" olarak da anılan 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşında, Ararat'ın da dahil olduğu, bir kısım Osmanlı işgali altındaki alanlar Rusların eline geçti. Bu savaşın ardından İngiliz etkisinin de olduğu bir anlaşma yapıldı. Ararat Osmanlılara bırakıldı.

Ağrı - İshak Paşa Sarayı

Birinci Dünya Savaşında Ararat, tekrar Osmanlı işgalinden Rus işgaline geçti. Ekim Devrimi'nin patlak vermesi ile Ruslar bölgeyi boşalttılar. Bir süre Ermenilerin yerleşim alanı olarak kalan Ararat, daha sonraları Ermenileri katleden Osmanlılar tekrar Ararat'ı işgallerine aldılar.

5 Temmuz-11 Ağustos 1930'da Zeylan aşireti önderliğinde TC işgaline karşı isyan edildi. Kürdistan tarihine Ağrı İsyanı olarak geçti. İsyanı TC ordusu kanlı şekilde bastırdı...

COĞRAFİK KONUMU

Ararat, Kuzey Kürdistan'la Doğu Kürdistan'ı birleştiren bir beldemizdir. 5.137 metre yüksekliğindeki Ararat Dağı ile özdeşleşmiştir. Toprakları genellikle yüksektir. Fırat Nehri'nin en büyük kolu olan Murat Nehri, Ararat topraklarından kaynağını alır. Toprakları hayvancılığa ve tarıma elverişlidir.

Ararat, kuzeyinde Kars, batısında Erzurum, güneybatısında Muş, güneyinde Bitlis ve Van, doğusunda ise Doğu Kürdistan'la sınırdır. Kuzey Kürdistan'ın Serhed Eyaleti'nde yer alır. Topraklarının yarıya yakınını dağlar oluşturur.

Ararat Dağı: Belde topraklarının yaklaşık %11'ini kaplar. Van, Kars ve Bitlis'te açık hava durumlarında yüksekliklerden bakıldığında Ararat'ın görkemli doruğu görülebilir. Karlar eridiğinde eteklerinde rengarenk ama kokusuz çiçekler açar. Ayrıca, yöre halkının hayvan barınağı olarak kullandığı çok sayıda mağara vardır Ararat'ın eteklerinde. Su kaynağı hemen hemen hiç yoktur. Çok yağış almasına rağmen, çatlaklar ve andezitik yapısı tüm suyu çeken Ararat'ın taban çapı 30 km'yi aşkındır. Doruğu buzullarla sürekli kaplıdır. 2.000 metresinde iki koniye ayrılır. Güneyde kalan bölümü Küçük Ararat olarak anılmaktadır.

Tendürek Dağı: Ararat beldemizin güneyinde yükselen bir dağdır. Yüksekliği 3.542 metredir. Büyük ve derin bir krateri vardır. Ayrıca, sönmemiş bir yanardağdır da.

Ararat bölgesindeki diğer önemli dağlar ve yükseklikleri şunlardır: **Kösedağı (Kökse Dağı):** 3.430 metre. **Aşağı Dağı:** 3.275 metre. **Hama Dağı:** 3.243 metre. **Perili Dağı:** 3.231 metre. **Zor Dağı:** 3.196 metre.

Yaylalar: Ararat topraklarının %7'sini oluştururlar. Hayvancılık için oldukça elverişli olan bu yaylalar, geniş otlaklıklarla kaplıdırlar. Her türlü hayvan ürünleri bu yaylalardan sağlanabilmektedir. Dizboyu otlaklıkları ve buz gibi suları ile bu yaylalar güzel manzaralar da sunarlar.

Ararat'ta bulunan ovalar, genellikle tarımsal üretimin yapıldığı alanlardır. Bu ovalar, çöküntü havzalarında yer alırlar.

Eleşkirt Karköse Ovası: Ararat'ın en büyük ovasıdır. Ovanın çevresindeki yamaçlar fazla dik değildir. Tabanı derin olmayan yarıklarla kaplı düzlükten meydana gelmiştir. Murat Nehri'nin bazı yan kolları bu ovadan geçerler.

Patnos ve Diyadin Ovaları: Bu ovalar çöküntü havzalarından meydana gelmiştir. Tabanları çok sayıda çukurlarla kaplıdır. Bu ovaları çevreleyen dağlardan kısa akarsular akar.

Akarsular: Ararat'ta çok sayıda irili-ufaklı akarsu bulunur. Bunların en önemlisi kaynağını belde topraklarından alan Murat Nehri'dir. Diğer önemli sular şunlar: Şiryan Deresi, Eleşkirt Deresi, Kopuzdere, Taşlıçay, Körsu, Gelutan Deresi, Ahmetbey Deresi, Küpkıran Çayı ve Mandalık Çayı.

Balık Gölü: Beldenin en önemli gölüdür. 2.241 metrelik yükseltisiyle Kuzey Kürdistan'ın en yüksek göllerinden biridir. Karaköse'nin kuzeydoğusunda 24 kilometrelik bir alana yayılmıştır. Suyu tatlıdır.

Gölyüzü Gölü ve Saz Gölü: Ararat ve Küçük Ararat'ın güney eteklerinde yer alırlar.

Bu göllerin dışında Şeyhli Gölü ve Kurtkapanı (Tahilki) Gölü de belde topraklarında yer alır.

Sürecek

F. Almanya - PKK Davası...

Baştarafı 7. sayfada

Peki, PKK davasında sergilenen mantık nedir, uygulamalarda ifadesini bulan anlayış neyin ürünüdür? Nerede kaldı barış ve demokrasi yürüyüşleri? Ortaya birleşik Almanya çıkınca tümü bir günde unutuldu. Herhalde ilericilik, insan hakları ve demokrasi dünyada hiç bir ülkede Almanya'da olduğu kadar devletin denetiminde ve emperyalist çıkarlarla bu denli perçinlenmiş değildir.

Hitler'e rağmen, Nazi uygulamalarına vicdanlarının sesine kulak vererek karşı çıkan Alman hukukçuları, hakimleri vardı. Olmasa bile tarih onlar hakkında "Nazi ve insanlık düşmanı" olarak hükmünü vermiştir. Peki, ya Düsseldorf mahkemesinin hakim ve savcıları! Savcıların üniforması, hakimlerin de sopası eksik. Bunlar ellerine tutuşturulan talimatlarla hareket eden robotlar durumundalar ve hiç biri de Kürt halkına karşı savaş yürütmenin utancının zerresini taşımıyor, tam aksine büyük bir kin ve hırsla saldırıyorlar, sanki yargılanan Nazilerin intikamını almak istiyorlar. Peki, demokrasi gömleği giyen bu emperyalist hukuk militanları, Hitler'in hakim ve savcılarından daha gerici ve saldırgan değiller midir?

Hergün onlarca masum Kürt öldürülür, işkenceden geçirilir, bölgeler yakılıp-yıkılarak harap edilirken ve bu durumun sorumluları ile bu sorumlulukta Alman devletinin yükümlülüğü de netken, ses çıkaramayan bu azgın emperyalist hukuk militanları, faşist Türk devletinin ve Alman tekellerinin çıkarları söz konusu olunca Hitler'in hakim ve savcılarının pabucunu dama atmaktadırlar.

Alman demokratlarına, insan haklarından yana tüm güçlerine de soruyoruz: Nerede kaldı demokrasi savunuculuğunuz? Birleşik Almanya ile mest olanlar, sivil maskeler adına 600.000 kişilik militarist orduyu, Gestapo gelenekleri üzerinde örgütlenen 400.000 kişilik polis gücünü, kimyasal gaz üretimini, dünyada beşinci sıraya oturacak hızlı silah üretimini ve dünyanın her tarafında en gerici rejimlerin Alman devleti tarafından donatıldığını görmek zorundadırlar. Bir toplumun hümanizmi ve demokrasi inancı, emperyalist çıkarlardan geçen resmi devlet politikasına bu denli bağlı olduktan sonra, bu toplum daha elli Hitler bile çıkarır.

Düsseldorf'ta sürdürülmekte olan PKK davasına sessiz kalan demokratik kamuoyunun kendine hümanist yaftası yapıştırması sadece ve sadece bir aldatmaca olur. Zira gözlerinin önünde, salt kurtuluş istedikleri için bir halkın öncülerinin ve fertlerinin yargılanmasına, Kürtlerin hedef haline getirilmesine, polisin önüne gelen Kürde ajanlık teklif etmesine, durmadan Kürt dernek, ev ve işyerlerinin basılmasına, Kürtlerin telefonlarının en ahlaksız yöntemlerle dinlenmesine ve Kürtlerin gece gündüz izlenmesine seyirci kalan ilericiliğin laftan ve aldatmacadan başka bir anlamı olamaz.

Almanya PKK davasının birinci yıldönümünde ortaya çıkan kesin sonuçlar vardır:

Birincisi: Alman devletinin bu davada hiç bir haklı gerekçeye sahip olmadığı ortaya çıkmıştır. **İkincisi:** Alman savcı ve hakimleri, büyük bir propaganda ile sarıldıkları PKK'yi ve yargılanmak istenenleri terörist gösterme çabalarında kesinlikle başarılı olmamışlardır. **Üçüncüsü:** İddia makamının davanın bir hukuk, suç işleyenleri yargılayan dava olduğu tezi iflas etmiş; davanın siyasal bir dava olduğu, faşist Türk devleti adına açıldığı, yargılanmak istenenlerin de bu plan çerçevesinde tutuklandığı, hiç birinin suçlu olmadığı, tek suçlarının ülkelerinin bağımsızlığı için savaşma gibi yüce bir mücadele içinde olmaları olduğu ispatlanmıştır. **Dördüncüsü:** Alman devleti, kamuoyunu davaya ve PKK'ye karşı koşullandıramamış, tam aksine Alman basınında mahkeme heyetinin tutumu sürekli eleştiri konusu olmuş, faşist Türk devleti dışında Avrupa'da hiç bir yönetim, Alman devletinin azgınlığına katılmamış, Alman devletinin karşı çabalarına rağmen, Avrupa çapındaki bir çok hukuk platformunda Düsseldorf PKK davası protesto edilmiştir. **Beşincisi:** Büyük sansasyon ile hazırlanan davanın üç itirafçı robotu, hakim ve savcılar için yük durumuna gelmişlerdir. Pişmanlık yasasını çıkarmanın rejim için yarattığı utanç da ayrı. **Altıncısı:** Alman devleti ve faşist Türk devleti, bu davayı açtıklarında PKK'yi tasfiye edebileceklerini umdular. Süreç tam tersini ortaya çıkardı. PKK, daha da güçlendi, PKK bugün Kürdistanda Serihildanlar yaratmanın gururunu taşıyor, buna karşın faşist Türk sömürgeciliği tüm olanaklarını kullanarak topyekün bir savaşa başvurmadan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında duramayacak kadar sorunlara boğulmuştur. Aynı şekilde PKK'nin uluslararası alanda da saygınlığı artmış, oluşturulmak istenen tecrit çemberi paramparça edilmiştir. **Yedincisi:** Bu davayla PKK köşeye sıkıştırılarak, Kürt işbirlikçi milliyetçi grupları palazlandırılmak hedeflenmişti. Gerçekten de her Kürt yurtseveri şu gerçeği çok iyi bilmelidir ki, tıpkı emperyalistlerin mahkemelerinde özgürlük savaşçılarının aleyhine yalan ifade vermekten çekinmeyen, insanlığın en düşkün halini sergileyen piyonlar gibi, bir kısım Kürt işbirlikçi küçükburjuva örgütleri de bu davanın hazırlanmasında doğrudan doğruya yer aldılar. Geçen süreç gösterdi ki, bunlar silinme noktasına geldiler ve PKK karşısındaki tüm varlıklarını yitirdiler.

Sonuç olarak şunu belirtiyoruz: Alman devleti, amacına ulaşamadı. Tutuklu Kürt devrimci ve yurtseverlerini yargılayamadı ve yargılayamayacaktır da. Hiç bir Kürt yurtseveri bu onursuz mahkemede kendini ve ulusal çıkarlarını ölümüne mal olsa bile yargılatmaz. Alman devleti, devlet prestiji ve emperyalist çıkarları gereği Kürt halkının aleyhine herhangi bir karara varabilir ancak böylesi bir karar bile sonucu değiştirmeyecektir. Düsseldorf'ta insan onuru, PKK ve Kürdistan halkı kazanmıştır. Ve şu da çok iyi bilinmelidir ki, biz, sabırlı fakat hiç bir haksızlığa boyun eğmeyen bir halkız. Emperyalist komplolara ve ihanete karşı her zaman kutsal halk çıkarlarımızı koruyabilecek güçteyiz. İsteğimiz, bu temel insan haklarına, uluslararası hukuka ters ve Kürt halkının halk olarak varlığına doğrudan tecavüz anlamına gelen utanç verici davanın bir an önce durdurulması, yargılanmak istenen ve halen tutuklu olan Kürt devrimci ve yurtseverlerinin derhal serbest bırakılması, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi aleyhinde yapılan propagandanın derhal durdurulması ve mağdur Kürtlerin maddi ve manevi kayıplarının bir an önce karşılanmasıdır.

Ortadoğu'da 15 günün...

Baştarafı 18. sayfada

Lübnan'da birleşme umutları

28 Eylül'de Falanjist lider General Aoun'un karargahının Suriye ordusunun desteğindeki Lübnan ordusu tarafından düşürülmesi ve Aoun'un Fransız elçiliğine sığınmasından sonra 1976'dan beri bölünmüşlüğü devam eden Lübnan'ın birliği gündeme geldi. Cumhurbaşkanı Hrawi'ye bağlı resmi ordu güçleri, bölünmüşlüğün simgesi olan ve Beyrut'u Doğu ile Batı şeklinde ikiye bölen "Yeşil Hat" olarak bilinen engelleri kaldırıyorlar. Bu sonuç, nasıl doğmuş olursa olsun, Lübnan ilerici-yurtsever güçlerinin zaferi sayılıyor.

Aoun'un geleceği ise belli değil. Fransa, iltica tanımak istiyor. Lübnan devleti ise, "Aoun'un savaş suçlusu olduğunu ve devlete ait 75 milyon doları çaldığını" ileri sürerek, iadesini istiyor. Elçiliğe giden tüm yollar da Lübnan ordu birliklerinin denetiminde. Bu durum, Fransa'nın Lübnan politikasında ağırlığını korumayı sürdürmek için, etkili bir piyonunu kaybetmek istemediğini gösteriyor.

Aoun, 1984'te Cumhurbaşkanı Emin Cemayel'in görev süresi biter bitmez, kendini başbakan ilan etmiş, Selim Hoss'un başbakanlığı'nı tanımamış, Suudi Arabistan'ın Taif kentinde toplanan Lübnan ulusal meclisinin yoktur. Şiddeti, bilinen en genel klasik tanımı olan gerilla dışında, her Filistinli'nin eylemi haline getiren bu yeni yönelimin başarı şansı çok fazladır. ABD, İsrail ve diğer emperyalist güçlerle, bölgedeki uşakları bilsinler ki, bölge sorunları bir bütündür, bu sorunlar içinde en önemlileri bölge halklarının özgürlük sorunudur ve bu sorun Kuveyt'in milyarlarla oynayan şeyhlerinin saltanatını kurtarmaktan çok daha önemlidir.

vardığı uzlaşma planını reddetmiş, Fransa, ABD, İsrail ve Irak'tan aldığı destekle, yönetimindeki 15000 kişilik milis gücüyle iç savaşı körüklemiş, bu savaşta 12000 sivil ölmüş, özellikle Beyrut başta olmak üzere tüm ülke yıkım noktasına gelmişti. Aoun, Lübnan'da 1976'dan beri varolan ve 38000 olduğu tahmin edilen Suriye ordusuna da karşı çıkıyordu.

Aoun'un silahlı milis gücü pasifleşmekle birlikte halen sorun. Bunlar, emperyalist güçlerden yardım istiyor, devrimci güçlerin kendilerini katliama uğratacağını ileri sürüyorlar.

Aoun'la birlikte Falajistler'in en etkili siyasal lideri olan ve "Ulusal Özgürlük Partisi (NLP)"nin lideri Dany Şamon da, Doğu Beyrut'taki evinde uğradığı bir saldırı sonucu iki çocuğuyla birlikte öldürüldü. Bu, Falanjist güçlere ölüm darbesi oldu.

Lübnan hem dinsel, hem de milliyetler ve bunları temsil eden güçler arasında bölünmüş durumda. Nüfusun çoğunluğu müslüman, devlet yönetimi ise Fransa'nın yaptığı anayasaya göre hıristiyanların elinde. En büyük müslüman yoğunluk olan Şiiler'in Emel ve aşırılığıyla tanınan Hizbullah adında örgütleri var. Dağlık alana egemen müslüman Dürziler'in partisi ise İlerici Sosyalist Parti. Başbakan Selim Hoss, süni müslümanlardan. Halen geçerli Lübnan anayasasına göre ülkenin başbakanı süni müslümanlardan seçiliyor. Gücü diğerleri kadar olmamakla birlikte ülkede Lübnan Komünist Partisi de var. Bunlar, ilerici-yurtsever cepheyi oluşturuyorlar. Cumhurbaşkanı Hrawi'nin dahil olduğu hıristiyan kesim de bu cephede. Gerici ve emperyalist cephede ise Falanjistler var. Bunların da en etkili liderleri Aoun ve eski cumhurbaşkanlardan Kamil Şamon'un oğlu Dany Şamon'du. İlerici-yurtsever cepheye Suriye ordusunun gücünü, Sayda, Beyrut, Sur, Trablus ve diğer Lübnan kentlerinin banliyörlerinde yaşayan silahlı binlerce Filistinli ve azınlık durumundaki Ermeni ile Kürtleri de katmak gerekiyor.

Lübnan sorunu çözüm yönünde olumlu bir güzergaha girmişse de, kesin çözüm önemli oranda, bölge çapındaki çözümlere bağlı. Yine de Lübnan'ın ilerici-yurtsever güçleri önemli bir zafer kazandılar. Bu zafer, Filistin ve Kürdistan'daki gelişmelerle birlikte değerlendirildiğinde, bölgede çanların emperyalist-müdahaleci güçler ve bölgedeki uşakları için çaldığını ileri sürmek hiç de yalnış olmayacaktır.

Botan bölgesi kararnameler...

Baştarafı 16. sayfada

*zün çobanı **Fevzi Kabul**, hayvanların öldürülmesine itiraz ettiği için, gözlerimizin önünde öldürüldü. Kamuoyuna da 'terörist' diye lanse ettiler. Fevzi Kabul'ün akrabaları haklarını arayacaklarını söylediklerinde, işkencelere tabi tutuldular. 'Sizleri de aynı biçimde öldürürüz' tehditiyle susturuldular. Mayın döşenen yerlerde bizi öne sürüyorlardı."*

Balveren köyünü geçtikten sonra, Şenoba kasabasından geçilerek Uludere'ye gidilir. Şenoba'da 300-400 arasında koruyucunun olduğu söyleniyordu. Uludere'ye vardığımızda çok gergin bir atmosfer yaşanıyordu. Caddelerde silahları ile gezen çevik kuvvet ve askerler vardı. Sivil polisler de halkın arasına karışmışlardı. İlçe halkı endişeli, hep bizden uzaklaşıyordu. Nedenini sorduğumuzda, üç gün önce PKK gerillalarının emniyet sarayına baskın düzenlediklerini, bu nedenle 130 insanın gözaltına alındığını, gelen yabancılarla görüşen her şahsın gözaltına alındığını söylediler. Bu söylenen gerçeğe biz de tanık olduk. Bizimle birlikte ilçeye gelen Şırnak Halkın Emek Partisi İl Başkanı Avukat Mesut Uysal'ı karşılamaya gelen 8 HEP'li da bir ilçeden ayrılmadan gözaltına alındılar. Daha fazla insanın işkence tezgahlarından geçirilmemesi için hiçbir incelemede bulunmayarak ayrılmak zorunda kaldık.

Bütün bu vahşete, insanlık dışı uygulamalara, tüm gözdağı ve alınan tedbirlere rağmen, birkaç saat içinde yaşadık ve bizzat yaşayan insanlardan dinledik.

Yaşanan kaygı verici karanlık tabloyu, sanatçı-yazar Bilgesu Erenus, basına yaptığı açıklamada, sanatçı diliyle şöyle çiziyordu: "Laz türküleri ve Ege türküleri gelmiş Kürtçe türküleri bastırmaya çalışıyor." Ama öde türkülerde simgelenmeye çalışılan bu insanların kanı, canı ve yaşamıdır. Vahşeti, korkunç uygulamaları, savaş dönemlerinde dahi görülmemiş acıları sözcüklerle anlatmanın olanağı bulunmamaktadır. Yine bir sanatçının diliyle, İlyas Salman'ın anlatımıyla, "Bölgedeki uygulama, Hitler'in, yahudileri gaz odalarında yakmasının ardından çıkıp çocukların başını okşamasına benziyor." Bize göre bu anlatım da yetmiyor. Çünkü gizlenen hiçbir şey yok. Körfez krizi fırsat bilinmiş, insan haklarının her alanda koruyuculuğunu yapan Avrupa'ya da insan haklarının askıya alındığı bildirilmiştir. Saklanan, çarpıtılan hiçbir şey kalmamış, özcesi işkence, gayri insani muameleler, her türlü dehşet verici uygulamalar resmileştirilmiştir. Artık maskeye de gerek duyulmamaktadır.

Bölge halkı farklı bir hukuk sistemi ile yönetilmektedir. Bu hukuk sistemi de kararnameler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin içerdiği kimi maddelerin rafa kaldırılması ile ortaya çıkan keyfi zorba hukuk sistemidir. Demokrasi ile yönetildiğini, insan haklarına saygılı olduğunu iddia eden bir devletin onbinlerce insanı ata toprağından sürmesi ile, onlarca köyün imhasıyla zorbalık en ileri aşamasına gelmiştir. Bunun ilerisinde belki çok daha kötüsü, hatta katliamdır.

Bütün bunların önlenmesi, hiç olmazsa bir nebze önüne geçilmesi, bölgemiz halkına gerçekten hukukla ilgisi olmayan, ama pozitif hukuk kuralı olarak ayakta tutulmaya çalışılan, pratikte ise insanlık dışı sonuçlara neden olan zorbalık simgesi kuralların (SS kararnameleri gibi) uygulanmasını engellemek, ancak kendisine aydın diyen insanların aktif müdahalesi ile olanaklıdır. Artık aydın, "Nasıl davranayım da davranışım yasaya uygun olsun" zihniyetinden uzaklaşmalı, meşru olanı, haklı olanı, pozitif düzenlemelerle ortaya çıkarılan mevzuatın ötesinde bir hukuku, doğal hukuku, uluslararası hukuku görebilmelidir.

Bölgemizdeki insanlık trajedisi halkımızın yazgısı olmayıp, zorbalığın, insan hakları ihlallerinin bir sonucudur. Bütün aydınları, insan hakları savunucularını korkunç uygulamalara dur demeye çağırıyoruz.

22 Ekim 1990

İHD Diyarbakır Şubesi Sekreteri
Av. Sebahattin ACAR

Li Kurdistanê hilgavtinên mezin di berxwedana girseyî de

ŞEMZÎNAN

Tevgera yekeniyên dagîrkeran a mezin di avê de çû. Di şerên derketin de, dijmin lêdanên mezin girt

Roja 12'ê Cotmehê yekeniyên dagirkeran bi alikariya cerdevanan, li devera bi navê sê-tixûban li Şirnexê seri dan operasyoneke leşkerî ya gelekî berfireh. Operasyon, xwe li sê-çiva bakur, başûr û rojhilatê Kurdistanê tunde kir. Dagirker, di domana vê operasyona xwe de topan ji bikaranin û li devera bi navê Kagirkan, dorhêlên çiyagêr dan ber bombeyan. Yekeniyên leşkerî yên Tirkan bi vê tevgera xwe armanc kirin, ku baregehên gerillayan peyda bikin û wan tunebikin.

Gerillayan, li hemberê tevgera dijmin a ji çend hezar serbazan, cihê xwe guhartin û li gelek cihan, lêdanên xurt li jariyên dijmin xistin. Gerillayan bi şev ji, bi kêmasî li sê deveran hinde dafên cûda vedan pêşiya yekeniyên dijmin.

Gerilla agahî gihandin me, ku çi hundabûneke wan nebûye, lê ji dijmin sê serbaz hatine kuştin û çar ji birindar ketine. Dijmin bi hêviyên mezin seri dabû vê operasyonê. Di dawiyê de destevala vegeriya. Ev ji bû sedemeke baş ji bo jêr ve daketina morala hêzên dijminê dagirker.

MILAZGIR

Di şerê li hemberê yekeniyên dagîrkeriyê derketin de, serleşkerek û çar serbaz hatin kuştin

11 an ji 12'ê Êlûnê komeke gerillayan a piçûk çû gundê Zikreşê navçeya Milazgirê, bi armanca bicihanîna delametekê. Giliyek li ser hebûna gerillayan li gund, li cem dagirkeran çêdibe. Yekeniyeke dijmin dixwaze dora gerillayan di gund de bipêçe, ku bi lez û bezi berê xwe dabû gund. Gerillayên ARGK li ser hatina yekeniya dijmin dihên agahdar kirin. Gerilla ji gund derdikevin û xwe dixin kozên li dora gund. Şereki kin û dijwar derdikeve. Gerilla rûberê tehlukeyeke mezin dibin, lê dikarin serleşkereki (astsubay) û çar serbazan bikujin û çembera dijmin ji di dawiyê de bişikinin.

Gerilla bi xwe, vê bûyerê gihandin rojnameya me. Pêşmerge gotin, ku li Milazgirê hişyarbûneke rizgariya netewî ya mezin dibe, gel bi xurti piştgiriya ARGK dike, li derdorê gelek ciwan xwe digihinin ARGK û kesên bi kotekê bûne cerdevan çekan li dijmin vedigerinin.

GIRGÊ AMO

ARGK carek din avêt ser navenda navçeyê

Şeva 24'ê û 25'ê Cotmehê dora saet 19.20'an de gerillayên ARGK avêtin ser navenda navçeya Girgê Amo (Silopi). Avahiya polisên navçeyê dan ber rokêtan. Vê avahiyê û avahiyên saziyên dewletê yên din, biqasi 20 kêliyan dan ber barana berikan. Di vî şeri de çi hundabûnek ji ARGK nebûye. Lê em agahdari hundabûnên dijmin ji nebûne. Belê em dizanin, ku du rokêt li avahiya polisan ketine.

Tevli vê êrişê, ji sala 1984'an vir ve, eve bû cara pêncan ku Girgê Amo rasti êrişên gerillayên ARGK dibe. Ev êriş şahiya gelê me yê welatparêz xurttir kiriye. Piştî livbaziyê ji hêzên dagirker nekarîne tirsa xwe ji ser xwe biavêjin. Herweha agahî gihan me, ku ji girgê Amo gelek kes çûne bajarê Cizira Botan, da tevli greva xwebirçihiştinê ya girseyî bibin.

SÊRT

Welatfiroşek hate cezakirin, ku bi giliyên xwe bibû sedema şehîdketina gerîllayan

Li gundê Girê Uşê bajarê Sêrtê, roja 24'ê Cotmehê welatforişek bi mirinê hate cezakirin. Bêbextê hati kuştin, di sala 1989'an de bi giliyên xwe bibû sedema ku hêzên dagirker dora komeke gerillayên ARGK di gund de bipêçin. Hingê, di encamê de hinde pêşmerge şehid ketibûn.

Piştî vê bûyerê dagirker gund vala kiribûn. Gilikarê xwe ji biribûn bajarê Sêrtê, ji bo wî biparêzin.

Roja 24'ê Cotmehê, komek ji gerillayên ARGK ji aliyê Dihê (Eruh) berê xwe dide Sêrtê. Gava digihin gundê Girê Uşê, dibinin ku kesek darên li ser banê xaniyeki hildikişine. Ji wî dipirsin, ka bê ew ki ye. Bêbext navê xwe vedişêre. Navê gundiyeki din dide. Lê gerilla wi nas dikin. Pêşî wî pirsiyar dikin û paşê ji wî bi mirinê ceza dikin û dersa wî didinê.

ÇEL

Êrîşeke ARGK çû ser yekeniya dijmin a li Deştan. Dijmin lêdanên giran girt

Di navbera rojên 10 û 12'ê Cotmehê de, li gundê Deştan navçeya Çelê ku dikeve nêzikê tixûbên başûrê Kurdistanê, gerillayên ARGK êrişek birin ser yekeniyeke dijmin. Di vê êrişê de, rokêt ji hatin bikaranin. Avahiyên leşkerî derbeyên çekan ên giran girtin. Lê em agahdari hundabûnên dijmin bi tevayî hîna nebûne.

Ji aliyê din; navgina (mekineya) serleşkerê qereqola gundê Jiyanişê ji ser mayinekê derbas bû. Lingeki serleşkerî qut bû.

Roja 26'ê Êlûnê gundiyên Jiyanişê li navçeya Çelê meşiyabûn ser avahiya hikumetê û xwestibûn ku hisab ji serleşkereki were pirsin. Paşê ew serleşker hatibû guhartin û yeki ji wî çavsortir li şûna wî hatibû. Serleşkerê rasti mayinê bûye ji, ev serleşkerê dagirkeran ê dawiyê bû.

MAZGERD

Di şerê di navbera hêzên dagîrker û gerîllayan de, başçawîşek û çar serbaz hatin kuştin

Roja 4'ê Cotmehê li gundê Zilireş navçeya Mazgerdê şerek di navbera gerillayên ARGK û hêzên dagirker de derket, ku dixwestin dora gerillayan bipêçin. Di şer de, başçawişek û çar serbaz hatin kuştin.

Yekeniyên artêşa Tirkan agahi girtibûn, ku pêşmerge li gund in. Xwestin gerillayan di gund de bizivirinin û wan tune bikin. Gerilla agahdari rewşê bûn û tevdirên xwe birêvexistin. Şer di nava gund de çêbû. Pênc leşkerên dijmin hatin kuştin. Di dawiyê de gerilla karin çembera dijmin bişikînin û rasti çi hundabûnekê nebûn û vegeriyan baregehên xwe.

ÇIRMIK

Du "parêzkarên" gundan ji aliyê gerîllayan bi mirinê hatin cezakirin

Li gundê Yenikoy navçeya Çirmikê (Yeşilyurt) êrdima Meledi du "parêzkarên" gund şeva 25'ê Cotmehê bi mirinê hatin cezakirin. Gerilla dest danin ser çekên "parêzkarên" hatine kuştin ji. Agahiyên berfireh li ser vê bûyerê hina negihane me.

MÊRDENÎK

Gerîlla saziyeka din a çanda leşkerî şewitandin

Şeva 24'ê Cotmehê li gundê Gedikli navçeya Mêrdenîk (Gole) êrdima Serhedan gerilla civîneke çêkirin û dibistana dijmin a li gund dan ber agiri. Di domana livbaziya gerillayan de, keseki bi navê Casim Hişir ji hatiye kuştin. Lê em agahdar nebûn ka taybetiyên vi kesi çi bûn, ji ber çi û çawa hatiye kuştin.

Dagirker, li bajarê Qersê û navçeyên li derdorê, di panzdeh rojên dawiyê yên meha Cotmehê de, bi kêmasi 40 welatparêz girtine.

ORTÎLÎ

Kamyoneke saziya karên daristanan a Tirkiyê hate şewitandin

Roja 18'ê Cotmehê piştî nivrojê, li nêzîki gundê Bêşpinar navçeya Ortili (Şenkaya) êrdima Erziromê, li devera bi navê Akyil, pêşmerge kamyoneke saziya karên daristanên Tirkiyê rawestandin, ku bi karkeran tijî bû. Gerilla agir berdan kamyonê. Demeke dirêj bi karkeran re peyivin û armancên livbaziyê bi wan dan ronahî kirin.

Berpirsiyarên dagirkeran ên li Erziromê dan belav kirin, ku sê gerilla ji hatine kuştin. Lê ev nûçe hina ji aliyê gerillayan nehatiye pejirandin. Xweya dibe, ku ev nûçe ne rast e.

Du lêdanên nuh li îxanetê ketin

Bêbext Mehmet Gîrgîn li Îzmîrê û bêbext Îbrahîm Gungor jî li Stanbolê bi berikên tolehildanana şoreşgerî bi mirinê hatin cezakirin

Mehmet Girgin, roja 19'ê Cotmehê li bajarê Îzmîrê ji aliyê komeke tolehildanê ya rizgariya netewi ve hate kuştin. Du berik li pêsira û berikek ji li seriyê vi bêbextê mezin ketin. Bi rewşeke ber mirine wi rakirin nexweşxaneyê. Lê dagirker, badihewa hewl dan xwe ku wi di jiyanê de bihêlin. Berpirsiyarên dewleta Tirk û weşanên Tirk, nexwestin vi livbaziya ARGK belav bikin.

Piştî livbaziyê polisan bi kori dest bi operasyonekê kirin. Heşt welatparêzan girtin. Lê ev livbaziya tolehildanê, li cem hemû derdorên welatparêz, bû sedemeke dilxweşiya mezin. Baweriyên bi PKK û ARGK ve girêdayi gelek xurttir bûn. Nûçeyên livbaziyê di şadimaniya sersala damezirandina PKK de ji bo welatparêzan ji hatin xwendin, ku li bajarê Kolnê-Almanya 20 hezar kes tevli şevê bibûn. Xwendina livbaziyê di şadimaniyê de, xweşi û şahiyeke mezin birêvexist.

Mehmet Girgin, ixanetkarê yekemin bû ji yên rejima 12'ê Êlûnê. Di rojên pêşin ên hatina cunta leşkerî de, li bajarê Êlihê di xaniyekê de hatibû zivirandin. Bê ku li ber xwe bide, xwe dabû destê dijmin. Roja hatî girtin mina bilbili peyivi û bêbextî li doza piroz kir. Dagirkerên xwinrij, bi hêviyên mezin armancên xwe bi wi girêdan. Di rojnameyan de wi derxistin sernivisên nûçeyan. Bi giliyên û "mukurhatinên ji dil û can", gotin, ku rêkxistina PKK rûxandiye. Mehmet Girgin bi ifadeyên xwe yên derew, bû sedema girtina gelek welatparêzan, şikence ditina şoreşgeran û cezayên giran dayina ji bo wan.

Ev bêbextê har û çavsor bi van ji têr nebû. Tevli "Yekitiya Kemalistên Ciwan" ji bû, ku bêbextê mezin Şahin Donmez serkêşiya wê dikir û ji aliyê xwesparên xayin hatibû avakirin. Kuçikiya Esat Oktay Yildiranê faşist kir. Tevli şikencekirina şoreşger û welatparêzan bû.

Paşê ji ber zagona poşimaniyê ji girtigehê hate berdan. Li derdorên bajarên Aydin û Îzmîrê bi hevxebatkariya polîsan xebatên sîxuriye dimeşand. Hêzên me yên tolehildana şoreşgeri bi berdewamî dabûn du Mehmet Girgin û şopa wi diajotin. Di dawiyê de wi girtin û karin bi mirinê cezaya wi bidin.

Berî niha ji bêbextê mezin Şahin Donmez û şikencecêkerê zindana Amedê (Diyarbekrê) yê xwinvexwar Esat Oktay Yildiran bi mirinê hatibûn cezakirin.

Îbrahim Gungor ji xayinekê mezin bû ji xayinan. Di meha Adarê sala 1985'an de, li devera bi navê Şikefta Keran navçeya Qilabanê tevli bêbextê weke wi Huseyin Tilki xwe dabû destê dijmin. Bi vê bêbextiya xwe bibû sedema şikenceya şervaneki û dili ketine sê şervanan.

Ji vê mêjûyê pêve Îbrahim Gungor ji bibû bilbilek ji bo dijmin. Dagirker pêşî wi birin Dêrsimê. Li wir û li Mazra (Elazig) gelek welatparêz da girtin. Bû sedema şikenceyên giran ditina û cezayên giran standina wan. Welatfiroş pêşî di girtigeha Amedê de û paşê ji di girtîgehên din de, bibû pisboreki ixanetkaran. Weke xelateka ji bo bêbextiya wî, li gora zagona poşimaniyê hatibû berdan. Piştî berdanê, bi taybeti li Stanbolê, dida ser şopa welatparêzên Dêrsimî. Agahiyan dicivand û digihand polisan.

Îbrahim Gungor ji mina Şahin Donmez bawer dikir, ku wê bikaribe xwe ji berikên tolehildanê biparêze. Bawer dikir ku Stanbol bajareki mezin e, û tu kes nikare wi peyda bike û dewleta Tirk ji wê wi biparêze. Bawer dikir, ku komên tolehildanê yên PKK nikarin xwe bigihînin wi.

Lê ev tev pûç derketin. Îxanet li vê cîhanê nikare xwe li tu deran veşêre. Xwe veşêre ku derê bila veşêre, nikare xwe ji lêdanên tolehildanê ku mafê gelê me ne, xilas bike. Zû, dereng çi guneheke li diji gelê me bê bersiv namine.

Grevên xwebirçîhîştinê gelê me radikin livbaziyan

GIRÊ SOR

Greva xwebirçîhîştinê ya bi armanca hevkariyê bi serkeftinî dawî bû

Roja 17'ê Cotmehê 15 merivên girtiyan li Girê Sor (Sêwrekê) di avahiya Partiya Sosyalist de, bi armanca hevkariyê rabûn greveka xwebirçihiştinê. Grev, mina ku hatibû pilan kirin, roja 20'ê Cotmehê dawi bû. Livbazikar gotin, heke daxwazên dîliyên şer neyin pejirandin û valakirina gundan neyin rawestandin, wê bi berxwedaneke berdewamî û girseyî

BISMIL

Koçberî û greva xwebirçîhîştinê ya berdewamî

Roja 17'ê Cotmehê ji girtigeha navçeya Bismilê pirraniya wan girtiyên ramyarî 25 girtî hatin koçber kirin. Mîna li Amedê, li Bismilê ji dagirker kotekê bikaranin û bi lêdanê girtiyan koçber kirin.

Dîliyên cengê yên hatine koçberkirin ev in: Ahmet Eylenti, Huseyin Gedik, Murat Dundar, M. Ali Kiliç, Behzat Alp, Abdullah Tatar, Sabahattin Korkmaz, Abdurrahman Bozkurt, Ahmet Onen, Ahmet Argun, Memduh Yunusoglu, Mustafa Bayram, Şemsettin Uslu, Mustafa Urun, Halit Çetinkaya, Hasan Kolkiliç, Mehmet Polat, Mustafa Hasan û Selanik Oner.

Girtiyên ramyarî yên di girtigeha Bismilê de mane, bi armanca hevkariya greva di girtigeha Amedê de, ji roja 21'ê Cotmehê pêve, dest bi greveka xwebirçihiştinê ya berdewamî kirine.

disa rabin. Ev livbazi bû destpêkek ji bo berxwedanên mezintir.

CIZÎRA BOTAN

Avahiyek ji bo livbazîkarên greva xwebirçîhîştinê teng hat

Ji roja 8'ê Cotmehê pêve, welatparêzên li Cizîra Botan li avahiyekê digeriyan, ji bo dest bi greveke xwebirçîhiştinê bikin. Roja 19'ê Cotmehê avahiyeke Partiya Sosyalist li Cizîrê vebû. Gava avahî vebû, hema bi lez, welatparêz xwe di avahiyê de bi cih kirin. Dest bi berxwedana xwe kirin. Roja yekemin 200 kes tevlî grevê bûn. Dora avahiya cihê grevê bi mirovan tijî bû. Derdor bû mîna qada mitingekê. Slogan û govend bes bûn, ji bo civandina bi hezaran mirovan.

Dagirker ketin nava tirsê. Xwestin gel belav bikin. Carekê tomofila serleşkerê tugaya Cizîrê ji ber avahiya grevê derbas bû. Zarok wî dan ber barana firingî û tirhên rizî. Komên xweser xwestin vê rewşê bizivirinin provokasyonekê, lê welatparêzên navsalî zarokan girtin û destûr nedan provokasyonê.

Roja 20'ê Cotmehê grev ji bo demekê hate rawestandin. Roja 22'ê Cotmehê ji, bi tevlîbûneke mezintir disa destpêkir. Pêşemin gundî tevlî berxwedanê dibin. Gundî kom bi kom berê xwe didin Cizîrê. Serdanan pêkdihênin. Ji bo berxwedanê bang li hevûdu dikin. Roja 22'ê Cotmehê, komek ji welatparêzan ji Girgê Amo (Silopi) çû Cizîrê, bi armanca tevlî berxwedanê bibe.

Ji ber ku hejimara berxwedêran li Cizîrê gelek bilind bû, avahî ji gelek teng hat. Lewma bi navê Partiya Sosyalist avahiya hotêleke pênc qat jî hate kirê kirin, û berxwedêr ji bo domandina livbaziya xwe barkirin wir.

Greva xwebirçîhiştinê ya girseyî li bajarê Cizîra Botan bi tevlîbûnên mezin didome.

Dagîrkeriya Tirkên faşîst, çareya sekinandina peqînên girseyî, di girtina her welatparêzêkî de dibîne

Li bajarên Amed Farqîn (Silîvan), Bismil û Êlihê (Batman) gelek welatparêz hatin girtin

Di rojên 18 û 19'ê Cotmehê de li navenda bajarê Amedê (Diyarbekrê) û li gundên Amedê 24 welatparêz hatibûn girtin. Ji van welatparêzan 17 hina ji girtî ne. Weke ku nûçegihandkarê me yê li Amedê û Komeleya Mafên Mirovan şaxê Amedê em agahdar kirin, her rojê mirovên nuh dihên girtin. Girtiyan dernaxinin dadgehê û bi rojan wan pirsiyar dikin. Lewma derfet ji namine, ku mirov bikaribe saloxdar û agahdari navên girtiyan ji bibe.

Li navçeya Farqînê (Silivan) di navbera rojên 6 û 7'ê Cotmehê de bêhtirî 30 welatparêz hatibûn girtin. Pirraniya wan hina ji di destê polisan de ne û di bin pirsiyariyê de ne. Di navbera rojên 20 û 25'ê Êlûnê de li Amedê û navçeya Bismilê biqasî 30 welatparêz hatibûn girtin. Di nivê meha Cotmehê de tev disa hatine berdan. Hemû welatparêzên hatine berdan, gotin, ku ji şikenceyên giran hatine derbas kirin.

Roja 23'ê Cotmehê li Êlihê (Batmanê) Serokê Sandikata Karên Petrolê Ahmet Timurtaş û xebatkarê sandikatê Mehmet Kara hatin girtin. Roja 6'ê Cotmehê jî Endamê Heyeta Kargêriya Sandikatê Nîmetullah Sozen û Kasim Asutay hatin girtin. Welatperwer Ahmet Timurtaş, ji 12'ê Êlûnê 1980'an heya niha, bi kêmasî eve dibe şeş car e, dihê girtin. Mehmet Kara ji di sala 1980'an de hatibû girtin û demeke dirêj ji ber cezayên standibû di girtigehê de mabû.

Dagîrkerên nikarin livbaziyên gerîllayên ARGK birawestînin, li Kosarê welatparêzan digirin

Di nîvê meha Cotmehê ya yekemin de, dagirkerên Tirk li Kosarê hinde operasyon birêvebiribûn, lê di dawiyê de tiştek neketibû destên wan. Ji qehra xwe gelek welatparêz girtin. Navên hinekan ev in: Abbas Geleri, Ali Geleri, Ahmet Yusufoglu, Mahmut Aslan, Davut Uşenmez, Huseyin Kaplan, Ali Sametoglu, Zeki Çeçen.

Li êrdima Dêrsimê Serekê Komeleya Mafên Mirovan hate girtin û li Erzînganê cezayên hepsê dane wî

Roja 13'ê Nisanê 1990'an, ARGK li Dêrsimê livbaziya girtina deriyêndikkanan pêkanibû. Serokê Komeleya Mafên Mirovan şaxê Dêrsimê Ali Ozer, ji aliyê dagirkeran, weke berpirsiyarê livbaziyê dihat ditin. Pişti girtina wi, li bajarê Erzinganê ji derêxistin pêşiya dadgehê û şeş sal û heşt meh cezaya hepsê di derheqê wî de eşkere kirin û danê.

Dagirker dixwazin hemû kesên xwedî li mafên mirovan derdikevin bitirsinin. Ji ber ku rewşa endamên komeleyên mafên mirovan ên li bajarên Wan, Sêrt, Amed û Ruhayê ji welê ye. Tev, di bin tehditan de xebata xwe dikin. Nûçe gihan me, ku berpirsiyarên Komeleya Mafên Mirovan şaxê Qersê ji hatine girtin.

Li Wanê komên xweser bayê terorê digerînin

Xweya ye, ku li Wanê dagirker gelek tirsiyane. Eve meheke hema bi berdewami welatparêzan digirin.

Komeke pisborên şikencê ya ji 300 kesan çûye Wanê. Bi çûyina vê komê, terora dewletê li Wanê dijwar bûye. Di panzdeh rojên dawiya meha Cotmehê de, bi kêmasi 20 welatparêz li Wanê hatine girtin.

Kesên dihên girtin dikevin ber şikenceyên mezin. Ji van Salih Kara demeke dirêj e şikencan dibine. Ji welatparêzên hatine girtin Bahattin Babat ji, ji ber şikencê seqet ketiye. Niha di nexweşxaneyê de ye.

Komên xweser, bi taybetî berê xwe didin berpirsiyarên Komeleya Mafên Mirovan. Fîlmên kesên diçin komeleyê dikişînin û paşê dikevin pey wan.

Li Çolamergê jî pîkolî dijwartir dibin

Li gora hejimartina hejimara şenî di mêjûya 21'ê Cotmehê 1990'an de, li Kurdistanê li du êrdiman hejimara şenî kêm bûye. Ev ji Dêrsim û Çolamerg in. Koçberkirina li Çolamergê gelekî dijwar e. Waliyê Çolamergê dibêje, ku 40 gund li Çolamergê hatine valakirin. Lê bi ispat e, ku bi kêmasi 200 gund bi tevayî hatine valakirin. Ne tenê gundên çek nagirin dihên valakirin, gundên ku "parêzkarên" wan bê-liv diminin ji, dihên valakirin.

Şeva 28-29'ê Êlûnê li Çolamergê ARGK avêtibû ser gundê Kotranis û êrişî yekeniyên leşkerî kiribû. Ji bo tolehildanê paşê dagirker 13 gundî girtibûn û hina ji wan neberdane.

KOSAR

4.000 destkar bersiva banga ERNK dan û deriyên dikkanan anîn xwarê

Ji beyana roja 25'ê Cotmehê pêve, hemû destkarên navçeya Kosarê (Kiziltepe) bersiva banga ERNK dan û dergehên firotgehan girtin. Hevkariya grevên dîliyên şer û malbatên wan kirin. Şanikirin, ku ew ji bi her awahî piştgirên dozê ne.

Berî livbaziyê bi du rojan, rojnameya me agahdarê livbaziyê bûbû. Yekeniyên gerilla yên li êrdimê gotibûn me, heke hewce be, livbazî wê xwe dirêji navçeyên Dêrika Çiyayê Mazi û Wêranşarê ji bike. Berî livbaziyê şêniyê Kosarê ji hatibû agahdar kirin. Lê tu kesî gili nekir. 4.000 destkarên Kosarê dikkanên xwe girtin. Ev livbazi baş şani me kir, ka gel çiqasi girêdayê otoriteya ERNK ye.

Yekeniyên komên taybetî û leşkerî, ji serê beyanê pêve, destpêkirin ku bi biviran, qirasan û çakuçan derî û şibakan bişikinin. Di navbera du saetan de dagirkerên hov, hemû derî û şibakan şikandin.

Lê disa jî livbazî giha armancên xwe yên pêwist. Teviya şênî bersiva banga ERNK bi dil û can da.

HEZEX

Komên taybetî û leşker êrîşî welatparêzên di greva xwebirçîhîştinê de kirin

Roja 22'ê Cotmehê 1990'an komeke welatparêzan a ji 50 kesan, di avahiyeke di navçeyê de dest bi greveka xwebirçîhiştinê kirin. Welatparêz, heya êvarî di avahiyê de man. Her çû hejimara wan zêdetir bû.

Dora êvarî, leşker û komên xweser, mîna garanên kuçikan dora avahiyê pêçan. Bi bikaranina kotekê welatparêzan belav kirin. Dagirker gotin, "Em destûr nadin çi greveka ne di avahiya partiyekê de be." Polis li Hezexê, pênc welatparêzên livbazikar ji girtin.

Ji aliyê din, guman hene, ku grevên xwebirçîhiştinê û xwepêşdanên girseyî, herweha berxwedanên gelî, gav bi gav belavî hemû bajarên Kurdistanê bibin. Li bajarê Wanê ji, welatparêz xwestin berxwedanekê birêvebibin. Lê komên taybetî û polis, kotek bi kar anin û pêşiya berxwedanê ji bo niha girtin. Komek ji welatparêzên li Wanê, ku xwe amadeyê greva xwebirçîhiştinê kiribû, biryar da, ku berxwedana xwe li Amedê berdewam bike. Herweha agahî gihan me, ku welatparêzên li navçeya Hezexê jî, diçin bajarê Cizira Botan, da tevlî berxwedana xwebirçîhiştinê bibin.

SEMSÛR

Bi armanca hevkariyê greveka xwebirçîhîştine ji bo çar rojan çêbû

Greva xwebirçîhiştinê ya li bajarê Semsûrê (Adiyaman) di navbera 22 û 27'ê Cotmehê de çêbû. Grev, di avahiya Partiya Gelê Kedkar-HEP de çêbû û gelek merivên girtiyan û hevkar tevlî wê bûn. Li vir jî gelek mirov çûn serdana livbazîkaran.

Carekê polisan avêt ser avahiya HEP. Xwestin serdankaran bitirsinin û grevê bişikinin. Êrişa polisan rastî protestoyên dijwar bû.

EDENE

Greva xwebirçîhîştinê ya girseyî zivirî mîtîngekê

Li vir ji livbazi di avahiya HEP de çêbû. Bêhtirî 150 merivên girtiyan welatparêzên hevkar û şoreşger û demokratên Tirkiyê tevlî greva xwebirçîhiştinê bûn. Li Edenê livbazi ji bo pênc rojan hatibû amadekirin. Roja 22'ê Cotmehê dawî pê hat. Di navbera sê rojan de, bi hezaran mirov çûn serdana livbazikaran. Di nava wan de, welatparêzên Kurd ên li Edenê, hinde avukat, endam û berpirsiyarên sandikatan û komek ji mebusên Tirkiyê hebûn.

12 saliya damezirandina PKK

ji aliyê 20 hezar welatparêzan bi giyana serîhildanê hate pîroz kirin

Jiyaneke miri, rojeke tari, rûpeleka têkçûn û hilweşandinê konê xwe bi ser Kurdistanê de vegirtibû. Bihuşta cihanê welatê Kurdan bibû goristan. Bi rasti, dema ku mirov rûpelên Kurdistanê veke û li wan bimeyzine, ji bin çavan re derbas bike, ji bilî serîhildan û li hem ber wê têkçûn (ketin), berxwedan û xwesipari tiştek nayê ber çavan û xuya nabe. Belê, di dîroka me ya netewî de gelek qehreman, rêber û serkêş derketine. Lê mixabin, ew serîhildanên ku wan diafirandin, teng û navçeyî bûn, aliyek pê dihesiya, aliyê din haya wê jê tune bû; nebûne para tevayî gelê Kurd. Di çarçiva êlekê, an bajarekî de dima, herkesî nikaribû cihê xwe têde bigirta. Wan serîhildanan nedikarîn bi pêtên xwe yên agirî tevayî gelê Kurdistanê germ bikin. Ji lewre encama wan raperînan kuştina gelemperî, daleqandin, koçberkirin û şin geran din û girî bû. Li şûna ku ew şahiyekê bidin rûyê girsên gele Kurd, seriyê wan bi reşê girêdidan... her çendî ku Kurdan serîhildan, yan ji şoreşên biçûk bilind kirine, hewqasî ji encam ne baş hatiye, xwîn herikiye, û binkeftinê rûpelên xwe yên bi gemar vekirine. Kin were gotin; ti serîhildanan nikaribûn jiyana xwe û rêveçûna xwe ya şoreşgerî bi dirêjahî bidomandana, çend meh bihurîne û serî lê hatiye tewandin, rêber bi dar ve bûne, sêdarên daleqandinê rêz bi rêz hatine daçikandin, zarok perîşan, berdiwar û sêwî mane. Bûk di pişt sorika bûkaniyê de dil şikestî û istuxar mane... û dîsa ji nuh ve gelê me keitye rewşeke xerab û keti.

Rûpelên dîroka me ji bûyerên wusa bi xwînê, bi hêstirên çavên dayîkan hatine nivîsandin. Newalên me ji wê xwîna sor hatine dagirtin û şikeft bi laşan tijî bûne. Belê, eve dîroka me ya kevnar, dîroka raperîn û binkeftinê, dîroka reş, a ku ta vê sed-sala bîstan em di tariyê de hiştine, û darê zora dijmin ji ser serê me ranekiriye. Ev bû dîroka me, diroka bindestiyê, ya xizanî, belengazî û perişaniyê... her çiqasî em wê bikolin, hewqasî wê laşên miriyên me ji binê erdê derkevin.

Lê di sala 1978'ê de ew rûpela reş hate çirandin, dîroka kevnar periti û roj bi bejn û bala xwe ya ronak û şirîn li gelê Kurd û Kurdistanê hilat. Di vê sala dîrokî û bi rûmet de komika bi navê **Şoreşgerên Kurdistanê** xwe gihande qonaxa standina biryareke ku di jiyana gelê Kurd de bû rojeke nuh, roja destpêkirina serkeftinan. Xwîna şehîdê qehreman, enternasyonalistê bilind **Haki Karer**, ê ku bi komployeke xwefiroşan şehîd bûyî, bû berxwedanê ku di dirêjahiya dîrokê de çêbûne, bûne bingeh ji bo damezirandina **Partiya Karkerên Kurdistan - PKK**. Di 27.11.1978'ê de **Şoreşgerên Kurdistanê** bi serokatiya rêheval **Abdullah OCALAN** bi sazkirina Partiyê tola (heyfa) **Haki** hilanin. Bi dermafê vê yekê Serokê gelê Kurdistanê wan rojan tîne bîra xwe û dibêje, *"Dema ku rêheval Haki şehîd ket, me baş dizanî êdî wê dijmin bi her hovîtî û hêza xwe êrîşî me bike, wê bi dorferehî wan dûvelankên xwe, caşên Kurd bitevgerîne. Ji ber van sedeman, me di mêjûya 27.11.1978'ê de biryar da ku em PKK damezirînin. Me bi şehîd ketina Haki re ev gava ku wê di dîroka gelê Kurd de pir bilind be avêt."*

Piştî ku **Şoreşgerên Kurdistanê** ew edyolojiya xurt, a ku civata Kurdistanê bi hoyên wê yên objektîv û subjektîv ji xwe re dikine bingeh, û gavên xwe bervî damezirandina PKK davêjin, binkeftin û têkçûna reş rûpela xwe ditewînin, û ya serkeftinê singa xwe vedike û pêrgînî gelê Kurd diçe. Ji ber vê yekê girsên gelê me ji zarokên 7 salî ta bi kal û pîrên 70 salî xwe li dora PKK dicivînin. Ji her alîve derfetên xwe pêşkêş dikin û ji her êrîş û komployên der ve û hindir ve diparêzin.

Dagirkerên Tirk dîtin ku rewşa wan bervî mirinê diçe, û gelê Kurd bi armanca serxwebûn û azadiyê yekîtiya xwe di bin ala PKK de çêdike. Ji ber vê tirsê kincên xwe yên sivîl (medenî) bi yên leşkerî guhartin, û di 12 Êlûna 1980'an de cunta leşkerî anî ser hukum. Ji nuh ve dest bi hovîtiya xwa ya dirinde kir, û bi şêweyeke dûrî mirovahiyê êrîşa xwe bire ser şoreşger û welatparêzên Kurdistanê. Hêviya wî ya herî mezin ew bû ku careke din Kurdistanê bin ax bike, û gelê wê yê berxwedar qirbike. Lê ew hêviya di qurçifê, rêveçûna şoreşgerî ya PKK berdewam dike, hêza xwe ya leşkerî, diravî û giyanî xurttir dike, destanên berxwedan û qehremaniyê di zindanên Diyarbekrê de tênê afirandin û xwesiparî (teslîmkarî) pûç dibe. Her çiqasî ku dijminê mêtinger bi darê zorê dixwest xwesipariyê li zindana Diyarbekrê hakim bike, dîsa ji nedikarî, berxwedana rêberên me **Mazlum, Xeyri, Kemal...** lêdana mirinê li pîlan û komployên wan dixistin. Di gel berxwedana zindanan çiyayên Kurdistanê ji bi çeka gerîllayên gelê Kurd çekdar bûn, û tova artêşa rizgariya gelê Kurdistanê bi hilpişkîna 15'ê Tebaxê ya şoreşgerî di sala 1984'ê de hate reşandin.

Heya ku **Partiya Karkerên Kurdistan - PKK** giha 8 saliya xwe ya bi serkeftin, bi sedan leşkerên Tirk ên faşîst hatine kuştin, bi sedan birîndar ketine, û gelek zirarên mezin gihiştine artêşa Tirk a dagirker.

Di kongreya PKK ya Sêwemîn de (1986) gaveke din a dîrokî hate avêtin. Ew kêmasî û şaşiyên ku di dema berî damezirandinê de û heya dema komcivînê derketine bi dijwarî hatine rexnekirin. Bi navê tevgera durustkirinê Partiya me xwe nuh kir û rûyê yên ku bi armanca perçekirin û rawestandina rêveçûnê tevlî Partiyê bûne aşkere bû, û pîlana wan ji bin ve hilweşiya. Bi wê xurtbûna seroketiya PKK ya ji pola, Partiya me bi milyonan welatparêz li dora xwe civandin, bi hezaran şervan derbasî şerkirin, û li vê dawiyê girsên gelê me yên li Cizîra Botan, Nisêbînê, Merdînê, Amedê (Diyarbekrê)... bi hîma şoreşa serxwebûn û azadiyê rabûne ser piyan û serî hildan, şehîdên xwe, şervanên PKK bi serîhildan û raperînan veşartin.

Di van salên kurt de, pêşveçûn û encamên herî mezintir derketine holê. PKK bi serkeftin 12 sal buhurandin, û bi vê sala 1990 ya pêwîst dikeve 13 saliya xwe. Di 12 salên derbasbûyî de Kurdistan roj bi roj nêzîkî serxwebûnê bû û azadiya gel hate ber çavan. Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistanê hate sazkirin, û niha mêtingerê Tirk bi xwe tîne ziman, ku di Tirkiyê de şerekî giran di navbera du hêzan de heye, yek ARGK, û ya dijî artêşa Tirk. Kin were gotin sala 1990'an, sala derketina encaman e, saleke gelekî pêwîst e, çi ji me re û çi ji dijmin re. Derheqê sala 1990'an Sekreterê Gelemperî yê PKK rêheval **Abdullah OCALAN** wiha dibêje: *"Sala 1990'an bingeha sala 2000 ye, û sala 2000 sala damezirandina Kurdistaneke serbixwe û azad e... ji lewre em dibêjin di dîroka me de ev sal gelekî pêwîst e..."* Ji ber pêwîstiya vê salê Konferansa Netewî ya Duwemîn a PKK, di Tîrmeha vê salê de bi kar hat, û biryarên dîrokê têde hatine standin. Ev konferans, bû gaveke pêşveçûnê ji bo şoreşê, û careke din Partiya me xwe têde nirxand, kêmasî rexnekirin û bi nuhkirin dîsa rêveçûna xwe domand.

Gelê me yê niştimanperwer 13 saliya PKK bi dilgeşî û kêfxweşiyeke pir bilind pêrgin dike. Bi milyonan li her çar aliyên Kurdistanê û welatên din ji bo pîrozkirina sersaliya Partiya Karkerên Kurdistan xwe amade dikin. Destpêk li Almanya bajarê Kolnê bi şeva derbas bûna PKK a 13 saliya xwe, pîroz bû. Gelo bi çi şêweyê girsên gelê me şeva sersaliya Partiya xwe li derveyî welat pîroz kirin?

Ji bo ku sersala Partiya xwe pîroz bikin, girsên gelê me yên welatparêz, qafle bi qafle derbasî salona ku şev têde amade dibû dibûn, û şûna xwe digirtin. Bi rastî qafleyê mivanan nedihate jimartin. Hema nêzîka 20.000 kes beşdarî şevê bûn, êdî cih di salonê de nema ku mirov lê danişe û rûne.

Piştî ku kêleyekê li ser giyana (ruhê) şehîdên Kurdistan û yên cihanê sekinîn, û bîranîna wan bû ronahiya riya me, programeke taybetî hate pêşkêşkirin. Di naveroka xwe de hêrs û nifrîna gel anî ziman, û xuya kir ku hêza gel ji her tang û topên dijmin bihêztir e. Piştî wê bernama şevê bi sê zimanan Kurdî, Tirkî û Almanî hate xwendin. Li dû pêşkêşkirina bernamê koro çend marşên şoreşgerî bi jirî pêşkêş kirin, stran gelekî li xweşiya mivanan hatin. Koma govendê ji Bonnê çend listokên folklorî şanî mivanan kirin. Bi rastî her wekî gav avêtinên gerîlla, listoka folklorî bi naveroka xwe ya şoreşgerî pêşkêş bû... mêla yên mivan kişandine ser temaşgeha xwe, û vê yekê da zanîn ku rola folklorî di şoreşa netewî de çiqas bilind e. Piştî ku koma govendê çû pişt kewalîsan, axaftina konevanî (siyasî) ya bi zimanê Tirkî hate xwendin. Rewşa

Dûmahîk di rûpela 31'an de

Rêkxistin, partî û kesên mesajên xwe yên piştgiriyê gihandin şadîmaniya pîrozkirina sersala damezirandina PKK:

Dilxwazên Partiya Sosyalîst, Partiya Komunista Şoreşger (DKP), Kawa, Devrimci Partizan, Komîteya Penahan li B. Gladbach, Rêkxistina YJWK li Bawyêra, Partiya Welatê Sosyalîst (SVP), Girtiyên Daweya PKK li Almanya, Dr. İsmet Şerîf Wanlî, Eniya Gel li dijî Paşverûtî-Faşîzm û Cengê (Almanî), Partiya Kedê li Belçîka (PTB), Navenda YXK li Ewrûpa, Dij-imperyalîstên li Kolnê, Yekîtiya Komunîstên Almanya (BWK), TKP-B, EKÎM, Kurtuluş Hareketi, Yekîtiya Komunîstên Kurdistan, TKÎH, Navenda YJWK li Ewrûpa, Komeleya Karkerên Tirk li Duren, Midurê bajarê Duren, Mebusê Almanya Josef Vosen, Komîteya Penahan û Piştgiriyê li Lubeck, YXWK (yekîtiya xwendekaran), Xebatkarên Rojnameya "Ulke", Dilxwazên TKP-ML, Devrîmci Partizan (komîteya derveyî), Dostên Gelê Kurd li Hamburg.

DAWEYA PKK-LI ALMANYA YEK-SALIYA XWE DAGIRT

Bi kinahî bûyerên di dirêjahiya salekê de

▶ Daweya PKK a ku niha li bajarê Dusseldorfê didome, roja 24'ê Cotmehê 1989'an destpêkiriye. Lê amadekariyên daweyê berî hingê û bi demeke gelekî pêş, birêveketibûn. Girtinên pêşemîn di meha Sibatê sala 1988'ê de pêkhatibûn. Berpirsiyarên saziya sawciyên Almanya, ji bo bikaribin li gora armancên xwe yên ramyarî daweyeke bidin destpêkirin, heya hejimara girtiyan giha hejimara ku daxwaz dikirin, girtinên xwe dan domandin.

▶ Sawciyên Almanya pêşî, sîxur û xulamên bi navên Hasan Dogan û Nusret Aslan weke şahidên derewîn amade kirin. Paşê sîxur Alî Çetîner jî tevlî wan kirin. Heya ku gotinên Alî Çetîner tevlî amadekariyan nebûbûn, saziya sawciyan jî nekarî îddîanameyê bigihîne dawî. Tenê ji ber vê daweyê, di hiquqa cezayî ya Almanî de guhartin hatin çêkirin; "Zagona (Qanûna) Poşîmaniyê" hate derxistin, ji bo kesên mukurhatî (îtîrafkar) bi pîvana 2/3 kêmkirina cezayan hate pejirandin.

▶ Ji bo ku girtî ji hev bi dûr ve bikevin û girêdanên wan ên bi gel re werin birrîn, girtiyan xistin girtîgehên ji hev cûda. Tevan xistin hucreyên îzolasyonê (tenê hîştinê) ku hoyên wan gelekî hişk û dijwar in. Girtiyên Kurd ên şoreşger û welatparêz, li hemberê sixlet û taybetiyên ramyarî (siyasî) ên daweyê û li hemberê hoyên (şertên) girtîgehê (hepsê) yên nebaş, bi kêmasî çar caran serî dan grevên xwebirçîhiştinê yên demûdirêj.

▶ Bilî li dij rabûn û protestoyên girtiyan, Dadgeha Zagona Bingehî ya li bajarê Karlsruhê biryar da, ku daweyek li bajarê Dusseldorfê di Dadgeha Eyaletê ya Bilind de destpêbike. Sawciyên daweyê û "avukatên" bi dewletê ve girêdayî hatin bi nav kirin.

▶ Îddîanameya daweyê di dawiya sala 1988'an de hate hazir kirin. Ji aliyê naveroka xwe û hejimarên rûpelên dokumentan, ev îddîaname, bû îddîanameyeke mezintirîn ji hemû îddîanameyên dîroka Almanya.

▶ Li bajarê Dusseldorfê eywaneke dadgehê hate avakirin, ku buhaya wê bû 10 mîlyon Markên Almanî.

▶ Ramyarîvanên Kurd ên ji daweyê wê bihatana pirsyarkirin, xistin qefesên ji camê û weha wan derêxistin pêşiya mehkemê. Ev bikaranîn, ji bo dewleteke hiquqî, bûyereke herî nizm û bi şerm e. Qefesa ji camê, ji ber berxwedanê û protestoyan kete nava rewşeke bê mane. Di dawiyê de, di meha Sibata 1990'an de hate hilanîn.

▶ Ji roja 24'ê Cotmehê 1989'an, roja ku mehkeme destpêkirî û heya niha, gelşa wergervanan û sosretên (skandalên) ji ber vê pirsê didomin.

▶ Di encama provokasyonên hakim û sawciyan de, polîs û gardiyan du caran di eywana dadgehê de êrîşî girtiyan û şopdarên hevkar kirin.

▶ Heya niha dewleta Almanya ji bo vê daweyê 10 mîlyon Mark xerc kiriye û eşkere dibe ku ev hejimar wê bigihe 50 mîlyon Markan.

▶ Ji bo vê dawê sê mukurhatî hatibûn amadekirin. Yek ji van Hasan Dogan e. Hakim û sawcî nehiştin ku ev, di eywana dadgehê de gotinên xwe carek din bibêje. Nusret Aslan jî, bi vir û derewên xwe, sawcî û hakimên ku wî amadekirine, dixe nava rewşeke zor û zehmet.

▶ 150 şahidên daweyê hene. Heya niha tenê pênc ji wan hatine guhdarî kirin û yên din jî di dorê de ne.

▶ Li bajarê Dusseldorfê 18 Kurdên şoreşger û welatparêz bi armanca pirsiyariyê derêxistin pêşiya dadgehê. Ji wan 15 girtî bûn. Heşt ji wan di meha Sibatê 1990'an de û yek jî di meha Cotmehê 1990'an de hatin berdan. Daweya yekî jî ji ber nexweşiyê hatiye sekinandin û daweya yekî jî bi tevayî hatiye rakirin. Niha, hîna şeş girtî ne. Mehkemeya 16 şoreşger û welatparêzan didome, ku 10 ji wan ne girtî ne. Mehkemeya Almanî, ji bo her Kurdekî hatiye berdan di navbera 20 û 50 hezar Markan diravên (pereyên) li şûna kefaletê standiye. Di dîroka hiquqê Almanî de, ji bo daweyên ramyarî cara yekemîn e, ku bi taybetî bi vî rengî kefalet hatiye standin. Ev jî, bikaranîneke gelekî bi şer û bê rewan e.

▶ Weke berdewama vê daweyê, sawcî û hakimên Almanî li bajarên Celle û Koblenz jî hinde Daweyên PKK amade dikin. Di van daweyan de jî, armanc hene ku şeş welatparêz werin pirsyar kirin. Ji van jî dido girtî ne.

▶ Saziya (teşkîlata) sawciyên Almanî, bi astengên avadike û bangeşiya (propaganda) xwe, dixwaze birawestîne, da welatparêzên Kurd nekaribin daweyê bişopînin û alîkarî û hevkariya ramyarîvanên Kurd ên dihên pirsiyarîkirin, bikin. Lê rewşeke li bervajiya vê daxwazê xwe da şanî kirin. Ji roja pêşemîn heya niha, eywana dadgehê ji aliyê welatparêzan her rojê hate dagirtin. Xwepêşdan û numayişên welatparêzan rêz bi rêz hevûdu şopandin. Dawe, zivirî xaleka xwe bi hev girêdana welatparêzên Kurdistanê. Çapemenî, weşan û derdorên polîtîkî yên Almanî jî, di nirxandinên xwe yên li ser daweyê de, nebûn piştgirên nêrîn û dîtinên hakim û sawciyan. Wan û bikaranînên wan dan ber rexneyên xwe yên dijwar.

▶ Eve saleke ev dawe didome. Weha hatiye pîlankirin, ku bi kêmasî du salên din berdewam bike.

XWEDIYÊN DAWEYÊ WÊ TÊK HERIN

Weke em ji bûyerên li jorê bi kinahî hatine rêzkirin serwext dibin, daweya PKK a li Almanya, daweyeke herî bi şerm e û bê dadi (adalet) ye. Lê belê ev şermî, ne paya PKK û gelê Kurdistanê ye. Ev şermî paya dewleta Almanî ye, ku dibêje xwe, ez dewleteke hiquqê ya demokratikî me.

Diyar e, ku ev dawe, bi navê dewleta Tirk a dagirker hatiye vekirin. Ev taybetiya (karaktera) daweyê xwediyê dokumentan e. Li aliyekê neteweyekî bindest û doza wî ya hebûna netewî, li aliyê din dewleta Tirk a faşist û dagirker, ku qirkirina netewê me û terora li dijî gelê me ji xwe re kiriye ramyariyeke fermî (resmî) ya dewletî. Di vî şerî de dewleta Almanya piştgiriya aliyê bê-dad û terorîst dike. Bi vê jî namîne, di karvaniyê de jî dikeve nava rewşa şerekî li dijî gelê Kurd. Nimûneyên li jêr, nimûneyên sereki ne ji bo bikaranînên şerê di karvaniyê de yê dewleta Almanî li dijî gelê Kurd: Dewleta Tirk bi çekan têkûz (quwwet) dike. Gazên kîmyayî da Iraqê. Saziyên kîmyayî rastûrast avakir û li Helebçe bu hevkarê qirkirina gelê Kurd. Bi hiceta aloziya (krîza) Xeliça Basrayê, pîlan daniye pêşiya xwe, ku leşkerên xwe bişîne Kurdistanê. Li derveyî van tevan jî, rastûrast berê xwe dide rêberê têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê PKK û bi destpêkirina Daweya PKK ji, rola serekî di komployan de dike paya xwe, da di navnetewan de PKK terorist were şanî kirin.

Dewleta Almanya azadiyên bîr û baweriyê, wekheviyên mirovî bê cudahiyên di navbera ol, ziman, nijad û rengan de, herweha mafê azadbûna her neteweyekî ji xwe re kiriye bendekî zagona bingehî. Gava ku em li dîrok dinêrin, di ber van dike. Lê belê em dibinin, ku maf û hiquq, baweriyên demokratikî yên berdevkên dewleta Almanî, sûdên (menfeatên) egoisti yên monopolên Almanî ve û afirandina "Almanya Mezin a Cinawir" ve bi tixûb in.

Dewleta Almanya mezinbûna xwe li ser gelê Kurd diceribîne. Weke dihê ditin dewleta Almanya, dixwaze, Daweya PKK di wê riyê de ji xwe re bikarbîne, da rolekê di cendermetiya cihanê de bileyîze, di hundurê xwe de berê xwe bide paşverûtiya ramyarî, zagona xwe ya bingehî û hiquqê xwe yên cezayî bi şêweyeke paşverû biguhurîne. Dewleta Almanya, bi rengeki eşkere û zelal, dixwaze Kurdan li derveyî viyana (iradeya) wan, di riya armancên xwe yên sadîst de weke depa ceribandinê bikarbîne. Çi maneyek din ji bo Daweya PKK, zagona poşîmaniyê, vê çendi xerçkirina diravan (peran), êrişan û bangeşiyên paşverû nîn in.

Derfet (îmkan) nîn e, ku mirov carina li pêşberê tiştên dibin heyîrî nemîne. Hitler û rejima Nazî, ku bûbûn sedema mirana 50 mîlyon mirovan, hilberîneke imperyalizma Almanî bûn. Berpirsiyar û berdevkên dewleta Almanî yên niha, hinde cilkên demokratbûnê li xwe kirine û bi pozbilindî axiftinên demokratiyê belavî derdorên xwe dikin; xwepêşdanên "aştî û demokratiyê" dirust dikin. Lê belê bi van kirinên xwe yên sexte, nikarin xwe ji şermuzariya rejîma Hitler xilas bikin.

Baş e! Logîka (mantika) di Daweya PKK de dihê şanî kirin çi ye? Rêdariya, bir û baweriya xwe dispêre bikaraninan hilberîneke, çi ye? Ma ka li ku mane, xwepêşdanên aştî û demokratiyê? Gava Almanya Yekbûyî çêbû, tev di rojekê de hatin ji bir kirin. Em bawer dikin, ku li çi welatekî cihanê biqasî li Almanya pêşverûtî, mafên mirovan û mafên demokratikî ne bin hikmên dewletê de ne, û berjewendiyên imperyalisti bi vî rengi hatine xurt kirin.

Bilî Hitler, hinde hiquqparêz û hakimên Almanî hebûn ku dengê xwe dan dengê wicdana xwe û li dijî kirinên Naziyan derdiketin. Heke nebin jî, dirokê hikmê xwe ji bo serdestên Almanî bi vî rengi daye: "Nazist û dijminên mirovahiyê." Niha em dipirsin, rewşa hakim û sawciyên mehkemeya li Dusseldorfê çi ye? Uniformayên (cilên yek şêwe) sawciyan û darên di destên hakiman de tenê kêm in! Ev mina robotan in, ku bi fermanên ji wan re dihên, xwe ditevgirinin. Tenê yek ji wan ji, wê şermuzariya ji şerê li dijî gelê Kurd di dilê xwe de hilnagirin. Li bervajiya vê, bi kineke mezin û hêrsê êrişên li dijî gelê me dikin karê xwe. Weke ku dixwazin tola Naziyan hilînin. Ma ev mîlitanên hiquqa imperyalist ku cilkên demokratiyê li xwe kirine, ji hakim û sawciyên Hitler ne paşverûtir û êrîşbaztir in?

Her rojekê, bi dehan Kurdên hejar û belengaz dihên kuştin. Ji lêdanan derbas dibin. Êrdimên Kurdistanê dihên hilweşandin û rûxandin. Berpirsiyarên vê rewşê eşkere ne. Delameta dewleta Almanya ji di vir de divibû zelal bana. Lê ev mîlitanên hiquqa imperyalîst ên çavsor, bi çi rengi deng ji xwe dernaxinin. Gava sûd û berjewendiyên dewleta Tirk a faşist û monopolên Almanî xwe didin pêş, ev sawcî û hakim solên sawcî û hakimên Hitler diavêjin ser serê banên xaniyan.

Em ji hemû demokratên Almanî, ji hemû hêzên parastvanên mafên mirovan dipirsin: Ma li ku maye parastina demokratiyê ji aliyê we? Ew kesên ku bi Almanya Yekbûyî mest û serxweş bûne, mecbûr in van ji bibinin: Dewleta Almanya artêşeke militarist a ji 600 hezar kesan bi hicetên sivil têkûz dike; hêzeki polisan a ji 400 hezar kesan ku li ser bingehên serpêhatinên Gestapo xwe rêkxisti kiriye, dixemiline; produksiyona (hilberina) gazên kîmyayî pêşvedibe; bi lez û bezi çekên modern çêdike û di vê barê de rêza pêncemîn li cihanê digire; li hemû aliyên cihanê rejîmên paşverû dikemiline... Heya ku humanîzma vê civakê, û baweriya demokratiya vê civakê bi politikayên dewletê yên fermî ve girêdayî bin û ev berjewendiyên imperyalisti biparêzin, ev civak wê pêncî Hitlerên din ji derêxine.

Awira giştî ya demokratikî ku li pêşberê Daweya PKK bê deng dimîne, bila dev jê berde ku navên humanîsti li xwe bide, ji ber ku ev, tenê û tenê xwe xapandin e. Ji ber ku, li pêşiya çavên her keseki hinde tiştên helez (interesant) dibin: Ji ber daxwazên xwe yên rizgariyê, pêşengên xelkekî û endamên neteweyeki dihên pirsiyar kirin. Hinde derdor, Kurdan ji xwe re dikin hedef. Polisên Almanî ji hemû Kurdên dikevin pêşiya wan dixwazin, ku sixurî (ajanî) ji wan re bikin. Bê rawestan, êriş diçin ser komele, mal û cihên kar ên Kurdan. Telefonên Kurdan bi azineyên (metodên) bêehlaqî dihên guhdarî kirin. Polîs, şev û rojan Kurdan dişopînin... Ew pêşverûtiya li pêşberê van bikaraninan bêdeng dimîne, bili gotinan û xwe xapandinê, ne xwediyê çi maneyê din e.

Di yek-saliya Daweya PKK a li Almanya de, hinde encamên kesîn hene, ku derketine pêşiya çavan:

Yekemin: Di vê daweyê de dewleta Almanya ne xwediyê çi sedemeke bi maf û heq e. **Duwemin:** Sawcî û hakimên Almanî bi riya bangeşiyeke mezin xwestin PKK û Kurdên şoreşger bi terorîsti bidin navkirin, lê di ve keftûlafta xwe de nekarîn jêhati bin û biserkevin. **Sêwemin:** Berpirsiyarên daweyê digotin dawe hiquqî ye û kesên gunehkar wê werin ceza kirin, lê ev

nêrîn bi tevayî îflas kiriye; derkete holê, ku ev dawe, daweyeke siyasî ye, bi navê dewleta Tirk a faşist hatiye vekirin, kesên dixwazin pirsiyar bikin ji li gora çarçiva pîlanekê hatine girtin, tenê yek ji wan jî neguhnehkar e. Derkete holê ku sucê wan eve: Ji bo serxwebûna welatê xwe di nava têkoşîneke pîroz de ne. Ev rastî bi hemû zelaliyên xwe giha ispatê. **Çaremîn:** Dewleta Almanî nekarî awira giştî li hemberê daweyê û PKK bike dijmin. Li bervajiya vê, di çapemeniya Almanî de liva heyeta mehkemeyê bi berdewamî hate rexne kirin. Li derveyî dewleta Tirk a faşist, çi rejîmeke li Ewrûpa çavsoriya dewleta Almanî bi maf nedîtiye. Bilî xebatên dij rabûnê yên dewleta Almanî, di gelek platformên hiquqî yên li Ewrûpa de, Daweya PKK a li Dusseldorfê hatiye protesto kirin. **Pêncemîn:** Bi sansasyoneke mezin sê mukurhatiyên robot, ji bo daweyê hatibûn amadekirin, lê di dawiyê de ev ji bo hakim û sawciyan bûn barên geleki giran. Derêxistina zagona poşmaniyê jî, ji bo rejîmê, bû şermuzariyeke cuda. **Şeşemîn:** Gava dewleta Almanî û dewleta Tirk a faşist vê daweyê vekirin, hêviya tasfiye kirina PKK danîbûn pêşiya xwe. Lê domanê rewşeke çewtî vê daxwazê derêxiste pêşiya çavan. PKK xurttir bû. PKK vê rojê, bi dilxweşiya li Kurdistanê afirandina Serihildanan xemiliye. Li hemberê têkoşîna rizgariya gelê Kurdistanê, rejîm, di nava pirsgirekên weha de dixeniqe, ku êdî nema bikaribe çareyan ji xwe re peyda bike. Her li kêleka van, di qada navnetewan de jî hirmeta ji bo PKK mezintir bûye. Çembera tecrîtê hatiye perçe kirin. **Heftemîn:** Bi vê daweyê ve girêdayî hinde daxwaz hebûn ku PKK rûberê astengan bikin û komikên netewîperest ên Kurdên hevxebatkar xurt bikin. Lê belê, her welatparêzekî Kurd vê rastiya li jêrîn geleki baş dizane: Mîna wan xulamokên ku di dadgehên imperyalîstan de li hemberê şervanên azadiyê îfadeyên derewîn didin û rewşeke nizmtirîn di rastiya mirovbûnê de dikin karê xwe, hinde rêkxistinên burjuwaziya piçûk ên Kurdên hevxebatkar jî, di amadekirina vê daweyê de rastûrast cihekî girtine. Dema derbasbûyî şanî me kir, ku ev gihane xala mirina xwe û li hemberê PKK hemû hebûnên xwe hunda kirine.

Kin were gotin, em dixwazin vê bibêjin: Dewleta Almanya negiha armancên xwe. Nekarî Kurdên girtî yên şoreşger û welatparêz pirsiyarbike û nikare bike jî. Çi welatparêzekî Kurd, ger bibe sedema mirina wî jî, tu caran destûr nade ku di vê dadgeha bê rûmet de ew û berjewendiyên wî yên netewî werin pirsiyar kirin. Dewleta Almanya, ji ber prestîjên dewletî û sûdên imperyalîstî dikare li diji gelê Kurd xwe bigihîne biryarekê, lê biryareke weha jî nikare encamê biguhurîne. Li Dusseldorfê rûmeta mirovî, PKK û gelê Kurdistanê biserketine. Divê ev jî geleki baş were zanîn, ku em milletekî weha ne, ku em xwediyê hedareke mezin in, lê tu caran em seriyê xwe li pêşberê neheqiyan naçemînin. Her demê em xwediyê wê hîm û quwwetê ne, ku em bikaribin li hemberê kompleyên împeryalîstî û îxanetê, berjewendiyên xwe yên mafdar û pîroz biparêzin. Daxwaza me eve, ku ev daweya bi şer bi lez were sekinandin, ji ber ku li dijî mafên mirovan ên bingehîn e, li dijî hiquqa navnetewan e û êrîşeke eşkere ye, ku berê xwe daye hebûna milletê Kurd. Daxwaza me eve, ku girtiyên Kurd ên şoreşger û welatparêz, ku dihên pirsiyarkirin û hinek ji girtî ne, bi lez werin berdan. Daxwaza me eve, ku bangeşiya li dijî têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê bi lez were rawestandin û zirarên Kurdên mexdur ên maddî û manevî bi lez ji holê werin rakirin.

Destpêkirina du-saliya Daweya PKK-li Almanya rastî protestoyên gelê me bû

Greva xwebirçîhiştinê

Şeş girtiyên şoreşger û welatparêz ên ji Daweya PKK li Dusseldorfê dihên pirsiyar kirin, bi greveka xwebirçîhîştinê rabûn

Di rûniştina dadgehê ya roja 23'ê Cotmehê 1990'an de, bi navê hemû girtiyan, girtî Alî Haydar Kaytan biryara greva xwebirçihiştinê danezane kir. Di axiftina xwe ya kin de weha got: *"Bi armanca protestokirina qirkirina dagirkeriya Tirkan li Kurdistanê û protestokirina daxwaza şiyandina leşkeran ji aliyê Almanya li ser axa Kurdistanê; bi armanca hevkariya berxwedana girtiyên politikî ên di girtigehên li Tirkiyê û Kurdistanê; herweha ji bo başkirina hoyên di girtigehên em di wan de diminin û hoyên di eywana rûniştinên dadgehê yên bingehîn de, ku geleki ne baş in; û di dawiyê de jî, ji bo em dêhn û balê bikişînin ser daxwaznameyên avukatên me, ji sibê pêve* (24'ê Cotmehê) *emê dest bi greveka xwebirçihiştinê ya ji bo hefteyekê bikin."*

Greva xwebirçihiştinê ya girtiyên-Kurd, heya 30'ê Cotmehê berdewam kir. Girtiyên bi navên Meral Kidir, Selahattin Erdem, Ali Haydar Kaytan, Hasan Hayri Guler, Ali Aktaş û Ekrem Gungoze tevlî greva xwebirçihiştinê bûn.

Provokasyoneke nuh a hakiman di daweya PKK a li Almanya de

Sixur Nusret Aslan ji du mehan bêhtir e, ku di eywana dadgehê de samade dibe. Di eywanê de guhdariya wî dihê kirin. Bi helikopteran wî dihênin avahiya dadgehe û disa wî dibin. Êlekeki ji pola li wî dikin. Di nava polisan de derbasî eywana dadgehê dibe. Ev sixurê ku ji pêşî ve baş hatiye amadekirin, di bin van hoyan de, derewên xwe yên mezin di eywana dadgehê de hîna jî didomîne. Ev xulam, berê ji binî nehatibû Almanya û çavên wî bi Almanya neketibûn. Ji ber vê yekê ji, eşkere ye, ku nikare tiştekî li ser bûyerên berî nehatina xwe bibêje. Lê sawciyên bê-dad, ji berika xwe hinde senaryoyên kuştina hinekan derdixînin. Hinde navên bi van bûyeran ve girêdayî bi xulamî didin ji ber kirin. Ew jî di eywana dadgehê de wan navan yeko yeko rêz dike. Bi vî awahî jî, hinde hîcetên nuh, ji bo girtinên nuh pêşkêş dike!

Hakimên Almanya, dikarin tenê ji bo axa Almanya xwediyê berpirsiyariyekê bin. Lê bi liveke, ku daxwazên cendirmetiya dewleta Almanya ispat dike, gelek tiştan bi xulamên xwe didin gotin. Niha destpêkirine, ku pirsên li ser baregehên (qampên) PKK ên li Lîbnanê, li ser girêdan û pêwendiyên PKK, li ser şêweya serkariya di baregehên PKK de û hwd. bipirsin. Xulam jî, bi rengê ku hatiye amadekirin, heya jî wî dihê bersiva wan dide.

Xulam Nusret Aslan, wan iddiayên CIA (Istixbarata Emerîkî) yên ku berî niha ji di weşanan de belav bûbûn, rind ji ber kiriye. Wan tiştên ji ber kiriye jî, yeko yeko jî devê xwe derdixîne û wan tekrar dike. Niha dest bi kareki weha kiriye. Li hemberê derewên wî, avukat jî dengê xwe dernaxin. Politîkvanên Kurd ên girtî û negirtî, ku çi maneyekê nadin vê livê, tev bi hev re dengê xwe derdixînin. Tev bi hev re, liveke zelal û hişk, li dijî vê daxwaza hakiman a eşkere dagirxwaz e, şanî dikin. "Tu ketî dûv çi, tu ki yî van pirsan dikî?" gotin hakim. Ji bo xulam Nusret Aslan ji, "Sixurê CIA" gotin. Şopdarên jin ên hevkar jî, bi sloganên xwe, xwe tevlî liva girtiyan kirin. Nusret Aslanê xulam jî, bi gotinên weke, "Ez ne sixurê CIA me, ez gelê Kurd ji hinde tehlukeyan diparêzim" hewl da xwe ku êrîşan bine ser welatparêzan. Li gora wî, milleteki Kurd heye, ku "muhtacê" sixuran û mîlîtarîstên Almanî ye! Ev gotinên wî, rê ji bo dij-rabûneke hişk û dijwartir a girtiyan û şopdarên welatparêz, vekir.

Ji ber van bûyeran hakim mecbur man, ku bi lez xulamê xwe ji eywana dadgehê derêxînin û rûniştina mehkemeyê birawestînin. Hakiman di nava xwe de li ser hinde cezayên bidin girtiyan ji axifin. Lê di vê rûniştina roja 24' Cotmehê de, nekarin biryara xwe eşkere bikin.

Weke em fikirîbûn, paşê ev meyl û rastî derkete holê û eşkere bû. Piştî hefteyekê, di rûniştina roja 30'ê Cotmehê de, biryara xwe diyar kirin. Ji girtiyan Selahattin Erdem ji bo neh rûniştinan û ji yên ne girtî Huseyin Çelebi ji bo pênc rûniştinan, cezayên tevlînebûna rûniştinên dadgehê hatin dayin. Ji bo Huseyin Çelebi her weha cezaya pênc roj di girtigehê de mayin ji hate dayin.

Mîting û xwepêşdan

Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistanê-YJWK li pêşiya avahiya dadgehê dengê xwe bilind kir

Roja 24'ê Cotmehê, ji destpêka serê beyanê pêve, bi sedan jinên Kurd ên welatparêz ji gelek deverên Almanya xwe gihandin pêşiya avahiya dadgeha li bajarê Dusseldorfê. Jin û zaro, bi cilên netewî, bi dirûşme û pankartên xwe û bi govendên Kurdî xwepêşdaneke herî mezin pêkanîn.

Xwepêşdana jinan, ji beyanê heya êvarî doma. Ji ber ku hejimara jinan geleki bilind bû, tenê bi dorê karên derbasî hundurê eywana dadgehê bibin. Di eywana dadgehê de jî, sloganên piştgiriya girtiyan bangin, tev bi hev re xweşxane û stranên Kurdî xwendin û bi dirûşmeyên xwe ji daweyê protesto kirin. Li hemberê xwepêşdana jinan, heyeta mehkemeyê kete nava astengên mezin û gêj bû. Heyeta dadgehê jinan bi derêxistina ji eywanê tehdît kir. Sixur Nusret Aslan ji, ku şahidê daweyê yê derewîn e, rastî sloganên **"Bijî berxwedan, bimire welatfiroşî"** bû. Wî, di bin bangina van dirûşmeyan de anin eywana dadgehê û birin.

YJWK, belavokekê jî, ji bo awira giştiya demokratîkî ya Almanya derêxist û belavkir. Bi riya belavokê hate xwestin, ku bi lez dawe were rawestandin, bi lez Kurdên ramyarivan ên girtî werin berdan û jî bo van daxwazan awira giştî xwe bi aktîfî û çalakî bitevgirîne.

Civîna çapemeniyê

Di yek-saliya daweyê de weşan bi firehî hatin agahdar kirin

Civîn, roja 24'ê Cotmehê li bajarê Dusseldorfê çêbû. Avukatên daweyê û bi navê Kurdên ramyarivan ên dihên pirsiyarkirin M. Sait Yildirim tevlî civîna çapemeniyê bûn. Ajansên nûçeyan û saziyên rojnameyên bi navên DPA, Reuter, WDR, taz, Bild û hineke din, nûçegihandkarên xwe şiyandibûn civînê.

Di civîna ji bo weşanan de daxweyaniyeke berfireh hate pêşkêş kirin. Bi kinahî bûyerên salekê yên di domana daweyê de hatin rêz kirin. Di civînê de bi firehî berzîman bû, ku armancên daweyê yên bingehîn weke terorîst şanikirina PKK ne. Bi vê armancê ve girêdayî, qefesên camê hatibûn danîn û gelek asteng li pêşiya şopdarên mehkemeyê hatin avakirin, li ser girtiyan pikolî hatin birêvebirin. Herweha ev di civînê de hatin gotin: Li Kurdistanê mafên mirovan bi tevayî hatine rakirin. Almanya dixwaze leşkerên xwe bişîne ser axa Kurdistanê; heke tişteki weha bibe, gelê Kurd wê vê bi dijwarî protesto bike û li dijî rabe. Di şerê di navbera PKK û dewleta Tirk de Almanya, di karvaniyê de piştgiriya dewleta Tirk dike. Şermeki pirr mezin e, ku dewleta Almanya piştgiriya perçebûna gelê Kurd dike, û divê gelê Almanya, deqeke reşî û gemariyê ya weha tu caran nepejirîne.

*Berdewama axiftina şoreşgerê li Almanya girtî, **Hasan Hayrî Guler:***

PKK berpirsiyarê mirovatiya li Kurdistanê li ber xwe dide ye

DESTPÊK
DI HEJIMARA BIHURÎ DE

Min, li ser axa welatê xwe, helandin û asimilasyona bi destê mamhostayên Tirkan, jehrkirina mejiyên zarokan di jiyana xwe de ditibû; eş û kovanên vî derdî kişandibû.

Mamhostayên Tirkan çawa mejokdariyên ramanî birêvdibiran? Çawa ramanên dijminê Kurd û Kurdistanê dikirin mejiyên mirovên Kurd? Ev ramanên neyar, çawa xizmeta biyanbûna mirovên Kurd ji Kurdiniyê, dikiran û dikin? Ev mamhosta çawa fermanên dewleta Tirk pêkdihanin û dihênin? Min wan bikarhaninên mamhostayên Tirkan, pirr rind fahm kiribûn.

Ji aliyê din, min pirr rind dizanî, ku dewleta Tirk a faşist tu caran mafê jiyanê nade wan kesan, ku li gora fermanên wan xizmeta wan nekin. Heya, jiyaneke bê rûmet û bindest ji, ji bo mirovên weha nedipejirand; mirovên Kurd jiyaneke ji rêzê û yekta ji nedikarin bi destên xwe bihînin.

Bûyina mamhostayeki di bin hikmê dewleteke weha de û pêkhanina fermanên dewleteke weha, ji bo mirovekî Kurd, kareki pirr bê rûmet, bê qedr, erzan û gemar e. Çi mirovekî bi meji û dilsoz, nedikarî jiyaneke weha erzan bipejirine; nedipejirand û min ji nepejirand (qebûl nekir).

Heke ez di bin pikoliyên dewleta Tirk de karker û xebatkarek bama, min çi dikir?

Mirovên welatê me ji sedî heştî gundî ne. Gundiyên Kurdistanê, ji ber pikoliyên dewleta Tirk, mafê jiyanê li gundên xwe ji, nikarin ji xwe re peyda bikin. Gelek caran berên xwe didin welatên biyanî, derveyî welat û bajarên Tirkiyê. Li van deran, ji xwe re li kar digerin. Welateki weha, weke welateki bê karan, dihê nasin. Li welatê me artêşeke betalan heye. Belê, Kurdistan welateki bi vê sixletê ye. Mirovê Kurd, ji bo ji birçinê nemire, şerekî dijwar kiriye mijûliya xwe. Ked û kesba xwe gelekî bi erzanî difiroşe. Li welatekî wusa, tu caran qedr û nirxa keda karker û xebakaran li cem serdestan, çina burjuwazî tune ne. Dikarin hema her rojê, gava dilê wan bixwaze, karkeran ji kar derxînin û ji karên xwe wan bihavêjin. Dikarin, karkeran ji xwe re pirr erzan bidin xebitandin.

Gava min ji karkeriya burjuwaziya Tirkan bikiribana, divîbû ez bi jiyaneke pirr belengaz û hêjar ji razî bibama; ji aliyê aborî ji, jiyaneke pirr ketî û xizan bidomandibana. Diravên ku weke mehanetiyê (meaşê) bidana min, têrî kirêya du mehên xanî wê nekiribana; min nedikarî bi wan diravan du mehan jî bi xweşî jiyana xwe berdewam bikiribna. Divîbû min ji bo nanê tisî û ava şot keda xwe bifirotibana. Bi diravên mehanetiyê, min nedikarî hema rojnameyan û pirtûkan jî bikirribana. Ger ez bi salan bixebitibama ji, min nedikarî ez bibim xwediyê xaniyekê tenê.

Dewleta Tirk, hemû livbaziyên demokratikî ji li karkeran qedexe kiriye. Dewleta Tirk destûr nedida min ji, ku ez ji bo mafên xwe yên aborî, di nava livbaziyên demokratikî yên weke meş, grev û hwd. de cih bigirtibana. Ew, cejna Yekê Gulanê ji li karkeran qedexe kirine. Gava ez jî di cejna Yekê Gulanê de bimeşiyama, wê min ji jî kar û şixul bihavêtibana. Di rojên weha de, divîbû min mirina bi destê poliş û leşkerên Tirkan ji, bidabana ber çavên xwe. Ji xwe ew, her tiştê bi navê Kurdan û Kurditiyê ve girêdayî qedexe kirine. Lê bi navê Tirkitiyê jî, destûr nedidana min, ku ez mafên xwe yên aborî û ramyarî biparêzim. Gava ez xwedî li mafên xwe yên aborî û demokratikî derketibama, wê min betal û bê kar bihiştibana. Heke ez bi salan ji bixebitîbama, min nedikarî çi alikariyekê ji wan bistandibana.

Eve baş dihê famkirin: heke min di bin hikmê dewleta Tirkan de karkerî bikiribana, divîbû min ji bo pariyeke nanê tisî jî, seriyê xwe ji hemû pikoliyan re danibana, xwedî li keda karkeriya xwe û Kurditiya xwe dernekitibama. Nexwe, gava ez xwedî li mafên xwe derketibama, divîbû min betalî û birçîbûn ji bidabana ber çavên xwe. Mirovê li ser axa xwe ji têhn û birçî ma, wê çi bike? Ji ber vê yekê, bi hezaran mirovên Kurd, ji bo ji birçiyan nemirine, li derveyî welat ji xwe re li kareke digerin. Ma rê û çareyek din dikare were dîtin?

Ez ji miroveki Kurd im. Divîbû bi zimanê Kurdî ez bipeyivama. Lê wê demê jî, wê min jî kar bihavêtana. Divîbû lewma ez jî, li welatên Ewrûpî, li welatên Rojhilata Navin û hwd. li kar bigeriyama. Vêca, da ez ji birçiyan nemirim, divîbû ez bi jiyaneke bi êş û tiwanc a li derveyî welat qayil bibama; di karên erzan û gemar de bixebitiyama. Divîbû ez ji welatê xwe, merivên xwe, maliyên xwe dûr biketibama û dildariya ji ber jiyaneke weha bindest, bê nirx û xizan bipejirandibana. Lê min nedikarî ji ber pariyeke nanê tisî, bibama koleyê jiyaneke weha erzan û bê rûmet. Lewma ji delameta min, cih-girtina di nava rêzên têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê de bû.

Heke ez ronakbireki (rewşenbireki) dewleta Tirk bama, min çi dikir?

Rewşenbirên dewleta Tirk ferman û daxwazên dagirkeriyê pêkdihênin. Rewşenbirên dewleta Tirk navgin û hacetên pikoliyê ne li dijî gelê Kurd. Ev xizmeta ji-biran-birina netewê (gelê) Kurd kirine û dikin. Bi posideyên xwe yên giran bone bareki giran li ser pişta gelê me, weke ku xizmeta hikmeki ji bo tolehildanê bikine. Vê rewşa xwe bi her rengi dane şanikirin. Ev, herdemê ji jor ve û bi pozbilindî li gelê me nêriyane û mirovê Kurd li pêşiya xwe piçûk ditine. Ev, bi armanca tunekirin û xeniqandina gelê Kurd, tu caran werisên dewleta dagirker ji destên xwe bernedane.

Nimûne: delameta dixtoreki xizmeta ji bo saxiya mirovan e. Lê dewleta Tirk deliv û keysê nade dixtoran ji, ku bikaribin xizmeta gelê me ji bikin. Gava miroveki Kurd bi destê polisan an leşkerên Tirk, bi lêdanê were kuştin û dixtoreki Tirk ji bi raporên xwe lêdanê, sedema kuştinê veşêre, inkarbike û bûyerê nerast di rapora xwe binivisine, ma gelo ev xizmeta çi ye? Navê vê xizmetê çi dikare were danin? Belê, eve' em dibinin, ku dixtorên wan ji karguzariya mêrkuj û mirovkujan dikin. Pirr eşkereye, ku dixtorên Tirkan ji li gora politîkaya dagirkeriyê xwe dilivinin.

Kurdên ku di nava saziyên dewleta Tirk de dibin rewşenbir, tu caran xwedî li bav û dayikên xwe, li ciran û merivên xwe, li Kurdbûn û Kurdîtiya xwe dernediketin. Kesên weha şerm dikiran, ku bi bav û dayikên xwe re bigeriyana û bi wan re bipeyivibana. Vê çendê ji Kurdîtiyê dûr ketibûn. Rewşenbireki ku li xwe negire bi dê û bavê xwe re bigere û bipeyive, ma gelo mirov dikare çi navî li wî bike, çawa dikare were naskirin? Kesên weha, êdî biyanê gelê xwe ne, ji mirovatiyê bi tevayî dûr ketine û di dilê wan de heskirina welat ji bini nemaye. Kurdên ku bibûn rewşenbirên dewleta Tirk, vê çendê bibûn xwediyê kesbûneke bê rûmet û bê qedr. Kin were gotin, gihiştibûn merheleya xwe bi xwe nasnekirinê.

Di sedsala me de mirov xwedî li ajelan (heywanan) ji derdikevin. Ji bo zêdebûn û damjiyana ajelan dixebitin. Lê di demeke weha de, dijminan kiriye, ku mirovê Kurd şerm bike xwedî li gelê xwe û welatê xwe derbikeve. Ev rewşa bi îspat, dide şanikirin, ku bi çi rengî be bila be, bi navê çi be bila be, jiyana di bin hikmê dewleta Tirk a faşist de, xizmeta qirkirina hebûna netewê Kurd dike.

Min nedikarî li pêşiya tunekirina neteweyeki çavên xwe bigirtibana. Min geleki baş dizanî, bûyina rewşenbireki dewleta Tirk, wê min ji mirovatiyê û Kurdîtiyê dûr bixistibana. Jiyaneki weha, ku bi tevayî erzan û koleye, ji bo min mirin bû, herdemê wê ji bo min bibûya mirin. Lê min dixwest, ku ez mîna mirovan bijîm. Jiyaneke mirovî li Kurdistanê, ji Kurdistaneke serbixwe û aza derbas dibe. PKK ji li Kurdistanê, berpirsiyarê têkoşîneke armancên bi vê nolê ye. Mîna her miroveki Kurd ê dilsoz û niştimanperwer, min jî delametên xwe yên mirovatiyê di bin rêberiya PKK de pêkhanin û pêkdihênim.

Mirovbûna li Kurdistanê cih-girtina di nava rêzên têkoşîna PKK ye

Çawa PKK ez serbilind û serfiraz kirime? Berî her tiştî, ew mejiyê min, ku bi ramanên kemalizmê hatibû şuştin û jehrkirin, paqij kir. Belê, PKK mejiyê min pak û teze kir. Mejiyê min bi xeta birdozi (ideoloji) û ramyariya (politîkaya) PKK bi tevayî ronahi bû. Min bi raman, bir û baweriyên PKK, pirsa rizgariya netewê welatê xwe û diroka mirovatiya pêşverû nasi. Di bin hikmê dewleta Tirk de, ez di xewa mirinê de bûm. PKK ez ji vê xewê hişyar kirime û min gihandiye cihaneke ronak.

Dagirkerên Tirk min ji gele min, welat û malbata min dûr kiribûn. Min lewma Kurdîtiya xwe ji ji bir kiribû. Min lewma hebûna netewê Kurd ji inkar dikir. Lê PKK, kesbûna min a netewî, Kurd û Kurdistanê û cihanê bi min da nasin û ez hinî van nirxên piroz kirim.

Beri derketina PKK, berî hebûna PKK, ez ji bo sûdên dagirkeran û sûdên xwe yên taybetî dixebitiyam. Lê PKK, heskirina welat, heskirina gelên bindest û mirovatiyê xiste dilê min. Dewleta Tirk, bi pikolî, zilm û zora xwe rihê koletiyê û tirsonekiyê bi min dabû pejirandin. Lê PKK, riheki berxwedanê da min; ez bi vê giyanê rabûm ser lingan.

Di nava rêzên PKK de, min deliva xwendina diroka Kurdistanê; çand, huner, ziman û wêjeya Kurdî peyda kir û van nirxên xwe pêşvebir. Zimanê ku ez niha pê diaxifim, zimanê Kurdî ye. Vê Kurdiya ku ez pê dipeyivim û dinivisim, di nava rêzên PKK de ez hin bûm û min pêşvebiriye. Ew hebûnên me Kurdan, ew hebûnên me yên netewî, ku dewleta Tirk a dagirker wan ber bi tunekirinê ve dibir, bi saya PKK xilasbûn; PKK wan ji hemû aliyan ve ji nuh ve pêşvebir.

Dewleta Tirk, li dijî welatê min û gelên din, riheki şovenistî bi min dabû pejirandin û ji ber vî rihê tevgemar, min li cihanê ji Tirkan çêtir û mezintir tu kesek nedidît û nedizanî. bi politîkayeke dagirkerî, li dijî mirovên Kurd û mirovên din rihê dijminahiê çinandibûn dilê min; di dilê min de bicihkiribûn, ku bili Tirkan tu kes li vê cihanê nemirov e. Lê PKK, raman û riheki welatparêz û internasyonalist xiste dil û mejiyê min; van di dil û mejiyê min de bicihkir.

Disa, dewleta Tirk her demê pesna artêşa xwe dida û dide. Li dijî dewletên din, pêşemin ji li dijî dewletên ciran, raman û rihê cengeke dijminî disista seriyên mirovan û vê hîna jî bi dijwarî didomine. Lê PKK, raman û rihê xuşk û birayetiya gelan, li ser bingeheki bê mejokdari û kedxwari, bi me da hînkirin. Riya demokratî û aştiyê li Kurdistanê, ji Kurdistaneke serbixwe û aza derbas dibe. Riya Kurdistaneke serbixwe û aza ji, ji şerê çekdari, ji şoreşa çekdarî derbas dibe. Ez, demokratiya rast û heskirina aştiyê ji, tenê di nava rêzên PKK de hînbûme.

Ki dost û dijminên gelê Kurd û mirovatiyê ne? Ki dost in, kî dijmin in, ji bo van? Kî ji bo çi dost in, ki ji bo çi dijmin in? Hovitiya hêzên dagirker û kedxwar, hovitiya mejokdariya imperyalistan çi ye, ne çi ye? Bi rasti, min bersiva van pirsan, ji xeta birdozi û ramyari ya PKK standine.

Di bin hikmê dewleta Tirk de mirovên Kurd ji aliyê rêkxistini ji kesbûna xwe hunda kiribûn. Lê bi derketin û damezirandina PKK, em gihan deliva rêkxistiniyê jî. Di bin serokatiya hevrê Abdullah OCALAN de em gihiştin xeta serxwebûn û azadiya xwe. Di vana rêzên PKK de ez ji nuh ve hatim jiyanê û zimanê min dest bi karê xwe kir. Hêrs, gir û kina min, li ser vê bingehê li dijî bêbextiyê, xiniziyê, xayintiyê, welatfiroşî û seriçemandinê bilind bû.

Herweha, ez di dibistana jiyanê ya PKK de baş hîn bûm, ka mirov ji bo serxwebûn, azadî û mirovatiyê çawa dikare biaxife, çawa dihê şer kirin, jiyan divê çawa be û hwd. Min nirxî û qedra jiyana bi rûmet di nava rêzên PKK de naskirin.

Niha ez di nava rêzên PKK de, çi dikim?

Li teviya cihanê, gelên dilî û bindest li dijî hêzên dagirker bi her awahî şer kirine, bi riya şerî gihiştine rizgariya xwe. Di dirokê de tu caran, çi gel an neteweyek an jî mirovek, jiyana di bin nirê koletiyê de nepejirandiye. Mîna hemû gelan û mirovan, gelê Kurd û mirovên Kurd ji mafdarê jiyanê ne. Em ne li asmanan, li ser axa Kurdistanê dijîn û em jî perçeyeke cihanê ne. Lê li welatê me, ku perçeyeke cihanê ye, li ser gelê me û di kesbûna gelê me de, koletî, dildarî, zilm û zor bi her şêweyê didomin û gelê me hatiye ber keviya tûnebûnê.

Çawa ku jiyaneke serbixwe û aza mafê hemû gelan û mirovan e; jiyaneke weha mafê gelê Kurde jî. Di sedsala me de, çi neteweyek bi qasî netewê Kurd, vê çendê ne bindest e. Mina hemû gelên cihanê, mafê rizgarbûna gelê Kurd ji, tu caran nikare were inkarkirin û rawestandin.

Min ji, pikolî û zilmên dagirkeriya Tirkan, li ser axa Kurdistanê ditine û min wan di kesbûna xwe de jiya ye. Ez pirr rind dizanim serxwebûn û azadî dihên çi wate û maneyê. Jiyana di bin nirê dildariyê de dihê çi wateyê, ez vê ji pirr rind dizanim. Berî her tiştî ji, çi ye delametên mirovî û çawa dihên pêkhanin, ez van ji pirr rind dizanim.

Delameta mirovî li Kurdistanê, têkoşîna li dijî dagirkeriyê ji bo rizgariya gelê Kurd bi xwe ye. Ez ji, di bin rêberiya PKK de, vê delameta xwe ya mirovi pêkdihênim. Ez xizmeta rizgariya gelê Kurd dikim. Di bin rêberiya PKK de, ez li dijî dagirkeriyê, mejokdariyê, pikoliyê, zilm û zorê şer dikim. Ev ji, delameta her mirovê şoreşger, demokrat, welatparêz û pêşverû ye. Vê rojê, demokratên cihanê xwedî li mafên ajelan (heywanan) derdikevin, lê em ji xwedî li mafên gelê Kurd derketine, ji ber ku ev ji delameta me ya yekemin û serekî ye. Tu kes an hêzek, nikare vê ji me re pirr bibine.

Li welatê me, ji hêla hêzên dagirker ve, hemû mafên me yên mirovî hatine tunekirin. Lê PKK, bi têkoşîna xwe xizmeta mafên mirovan ji dike. Em jî, di nava rêzên PKK de, delametên xwe dibin serî. Em bi têkoşîna xwe, xizmeta hemû gelên bindest û mirovatiyê dikin.

Me nedikarî em li pêşiya çavên mirovatiya cihanê, çavên xwe ji helandin û tûnekirina gelê Kurd re bigirtana. Karê wî mirovê cihan nasiyê yê pêşin, xwedî derketina li serxwebûn û azadiya gelê xwe ye. Xwedî-derketina li serxwebûn û azadiya gelê Kurd, delameta me mirovên Kurd e. Ev ji me re delameteke dirokî ye. Bi ser de ji, me vê delameta xwe ya dirokî bi derengî pêkhaniye yan pê rabûne. Gava me delametên xwe yên mirovî bi cih ne-anîbana, li hemberê diroka mirovatiyê emê gunehbarên mezin biman.

Ma gelo, ew hêzên ku dixwazin têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê pirsiyar bikin û dixwazin niha vê têkoşînê pirsiyar bikin, dikarin xwe ji pirsiyar-kirinê xilas bikin?

Împeryalistên Almanya bi riya vê daweyê dixwazin, di kesbûna PKK û me endam û dilxwazên Partiya me de, têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê û diroka mirovatiyê pirsiyar bikin. Çawa, ku dadgehên Tirk ên faşist, ji bo perçiqandina serê Kurdan û Kurdîtiyê û PKK, delametên xwe yên faşist pêkhanine; imperyalîzma Almanya ji dixwaze, ji bo perçiqandina serê Kurdan û Kurdîtiyê û PKK, herweha têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê, vê daweyê daye destpêkirin û didomine. Di bingeh de, armancên herdukan yek in.

Dadgehên Tirk ên faşist, weke me nimûneyek ji dabû, di sala 1926'an de biryara bidarvekirina mirovên Kurd ên bi zimanê Kurdî dipeyivin, dida. Ez dibêjim, armancên wan dadgehan û vê dadgeha Almanya yek in. Di navbera dadgehên Tirk ên faşist û vê dadgehê de, ji aliyê armancan ve, çi ferqek tune ye. Lê xudanên vê daweyê bila tu caran ji bîr nekin, ku Kurd û Kurdistana niha, ne Kurd û Kurdistana sala 1926'an in. Di Kurdistana niha de, Kurdên ku di bin rêberiya PKK de hişyar bûne, ji bo azadiya xwe û rizgariya welatê xwe şer dikin û weha ji dijîn.

Çi hêzek, çi quwwetek, tu caran nikare di kesbûna PKK de daxwaza serxwebûn û azadiya gelê Kurd pirsiyar bike. Pirsiyarkirina PKK dihê maneya pirsiyarkirina diroka mirovatiyê. Hêzên ku bixwazin diroka mirovatiyê pirsiyarbikin, tu caran nikarin xwe ji, ji pirsiyarkirinên dadî û mafdar xilas bikin.

Vê dadgehê, bireki ji karê rawestandina têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê daye pêşiya xwe. Lê ev dadgeh, ne mafdarê pirsiyarkirina PKK û gelê Kurdistanê ye. Xwediyên vê daweyê, eve bi me didin xweya kirin, ku dikarin bi hesanî zagonên mirovatiyê di binê lingên xwe de biperçiqinin û biryarên paşverû bikin hunera xwe. Ez bi xwe, çi biryareke wan napejirinim û ez çi buhayekê nadim hebûna dadgeha wan a dij-mirovî.

Biryara (qerara) rast û resen, biryara diroka mirovatiyê ye û biryara ku ez wê nasbikim ji, divê biryara diroka mirovatiya pêşveçûyî be.

– Dadgehên imperyalistan nikarin gelê Kurdistanê pirsiyar bikin!

– Biji rêberê berxwedana gelê Kurd Serok APO!

– Biji berpirsiyarê mirovatiyê yê li Kurdistanê, PKK!

– Bijin yekiti, xuşk û birayetiya gelên bindest û hemû karkerên cihanê!

– Bimirin hêzên imperyalist, dagirker û dewleta Tirk a faşist!

Rêheval Munzur Xelîl (Ûsib) di dilê rojê de bê mirin e

"Dayîkno! Zarokên xwe bi şîrê PKK mezin bikin. Riya PKK riya şerefê ye, riya mezin bûnê ye."

Dema ku mirov bixwaze rewanpakekî bîne bira xwe, bîranîna wî vejîne, di cih de gotineke serokê gelê me rêheval **Abdullah OCALAN** xwe li bal dixe: **"Jiyana rast, şehîd bi xwe ne!"** Ango, yê ku berpirsiyarî û nûneriya jiyana rast dike, şehîd e. Mirovê zendî (sax) nikare bêje jiyana min a rastînî ye. Di dirêjahiya dîrokê de jî yên ku nav û dengê xwe di zikê rojê de kolandine, şehîd in. Jî sedê-salan û vir ve bê mirin mane û ti caran bayê mirinê nekariye pela dara wan hişk bike. Her demê kesk mane û bi rengê xwe yê şirin, ew dara xemilandî hiştine.

Rast e, bi fîzîkî şehîd koça xwe jî nav me bar dikin û diçin ciheki din. Diçin cihê ku mirov ta dawiyê têde bê mirin dijî... lê hema giyana wan bi lêdana dilê me re roj bi roj, kêlî bi kelî bilind dibe. Tiştê herî pêwîst û giringtir ewe, ku mirov bighêje rastiya jiyanê, xwîna xwe ji bo welatekî serbixwe û azad pêşkêş bike... bimre û nemre! Çawa dibe ev? Dema ku şehîd wê xwîna xwe ya pak û zelal li ser axa hişk û biring diherikine, tenê ji bo armancekê ye; ji bo ku jiyanek bi rûmet qezenc bike û wê jiyana xwe ya sexte û derewin bikuje û bimirîne. Bi vê nerînê mirovê şoreşger jiyanê didê nirxandin û dipîve. Bi rastî heke ne jî wê bir û baweriyê be, bi salan dest jî her hebûnên ku malbat pêşkêşî wî dike bernade, û bê guman naçe li wan çiyayên ku berf li ser bi bejnekê bilind dibe şev û rojên qerisî û qerimî derbas nake. Naçe di nav wan çar diwarên reş û tarî de li ber xwe nade, û xwesipariyê pûç nake... û di bin lêdana hov de rewan pak nabe. Her çendî ku bervî şehîd bûnê diçe, hewqasî jî dibe xwedanê jiyana rast û bi şeref. Navê xwe li ser rûpela qehremanên dîrokê dinivisine... gelo jî bili serokên netewî yên ku heta dawiyê bi welat û gelê xwe ve girêdayî, û şehîdên serxwebûn û azadiyê kes dikare jî xwe re ciheki bilind li ser wê rûpelê bigre? Kes dikare her wekî wan di qonaxeke bilind de bijî û paya xwe bilind bike? Guman nine, jî bilî wan kesên dîrokî ti kes nikare xwe bighîne wê bilindiyê.

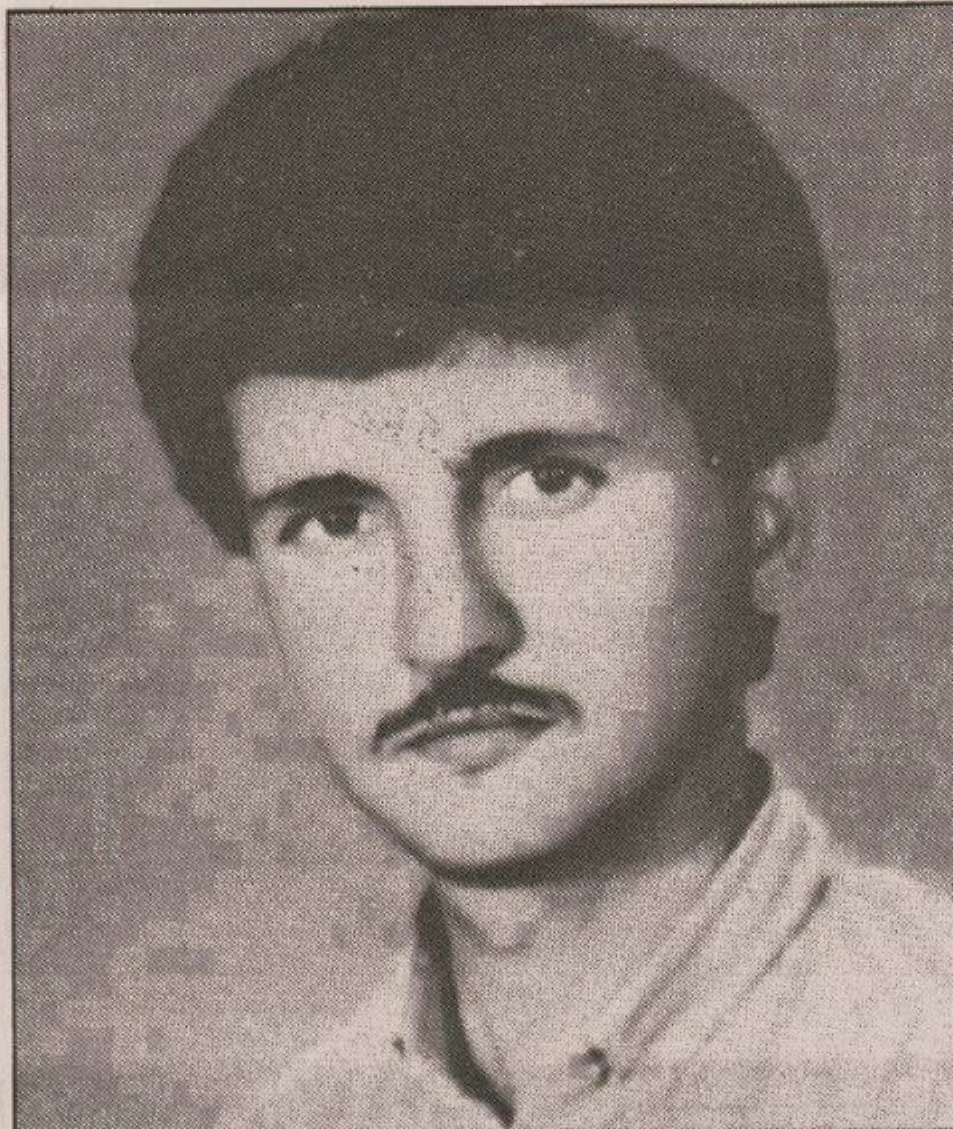
Mirin çiye? Mirin ewe ku mirov jiyana xwe li ser armancên pûç û vala biqedîne. Mirin ewe ku mirov nîrê koledariyê, bindestî û istuxariyê bipejirîne. Mirin ewe ku di bind darê zorê de mirov bê his û bê deng be... mirina rast, a ku mirovî mirov dike eve. Çiqas xerabe ev cûre mirin! Him bi fizîkî û him jî bi giyanî (manewî) xwediyê xwe dikuje û bê biranîn dihêle. Ji ber vê sedemê, her mirovên me yên niştimanperwer û welatparêz, ên ku hebûna xwe ya herî buha ji bo serxwebûn û serfiraziya Kurdistanê diyar dikin, xwe bi wê hêrs û kîna sed salan dadigrin, û di bin ala **Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan - ERNK** de bi rê dixin. Û bi çeka **Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan - ARGK**, di wan çiya û newalên kûr û fereh de şerê dagirkerê Tirk dikin û hebûna gelê Kurdistanê diparêzin.

Bi vê pêşgotina kurt, a ku ti caran nikare giran buhabûn û bilindiya şehîdan bîne ziman, em derbasî jiyana rêhevalê xwe yê gernas û leheng **Munzur (Ûsib)** dibin. Lê disa jî herçiqasî em bêjin, û binivîsin, disa jî em nikarin şehîdan bidin nasdan, jî ber ku ew jî her nivisandin û gotinê girantirin. Tenê tifing dikare wan şa bike, û ew ki ne, bîne ziman.

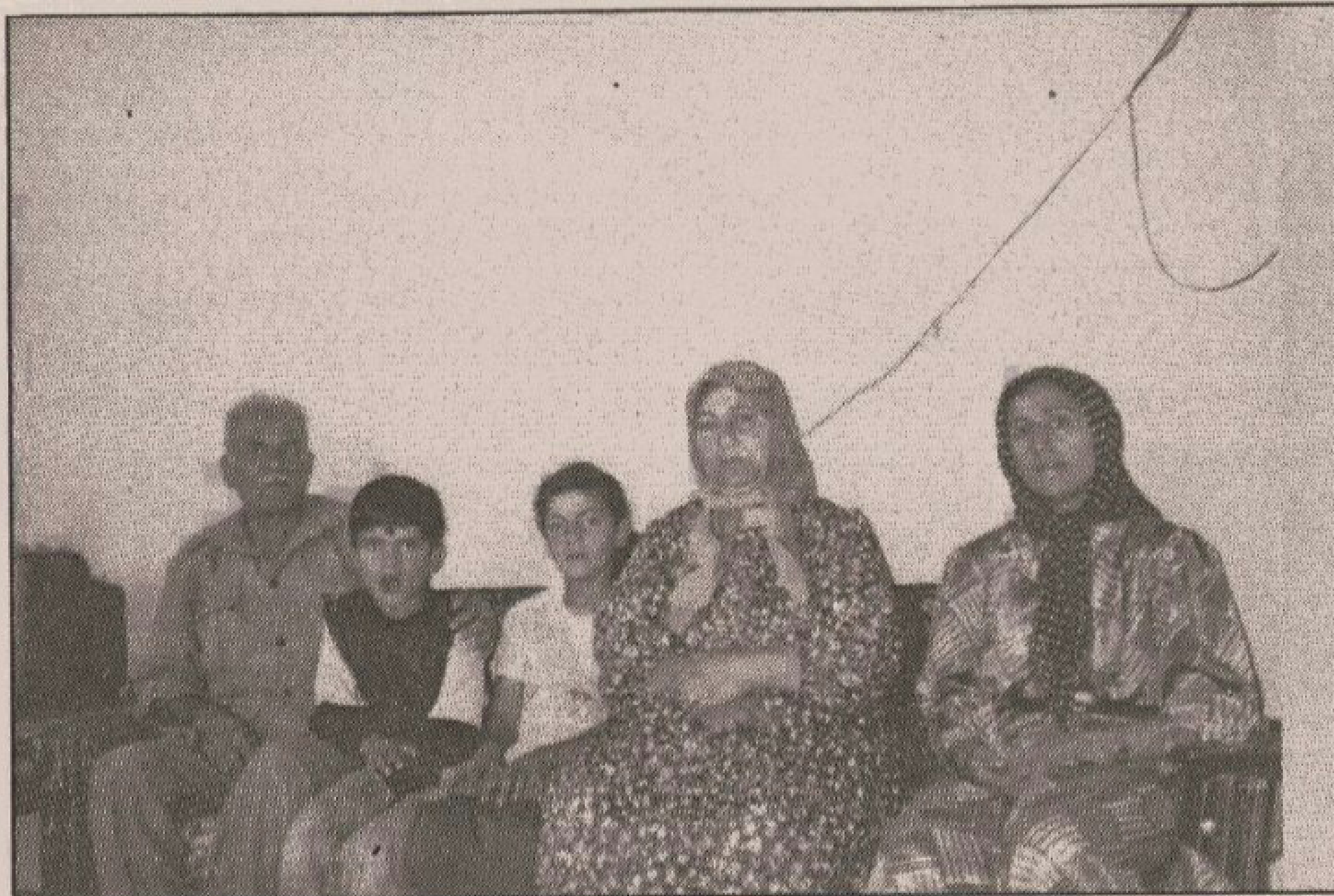
Di şeveke buhara xemilî de, ku heyvê têde cîhan ronî kiribû, û stêrk dikeniyan, rêhevalê me, şehîdê serxwebûn û azadiya Kurdistanê **Munzur** di sala 1960'an de cara yekemîn çavên xwe jî bo jiyanê vekirin û bi mîvandarî hate dinê, û dilê bav û diya xwe bi wê htina xwe ya piroz re geşkir. Çiqas rojeke xweş bû! Ji nuh ve tîrêjên xwe berdane ser wê malbata belengaz. Lewendê delal **Munzur** bû sebr û aramê diya xwe ya ku bi qasî welatê xwe jê hezdikir, û bû piştek jî bavê xwe yê reben re.

Di bin baskên wê malbata welatparêz de, mendalê şêrîn **Munzur** bêyî ku jî hembêzên dê, bav û meriyên xwe dakeve, û hêstirek jî çavan were xwar mezin bû. Her dem bi qedr û qîmet, paye bilind û lewend bû. Li ser şox û sefaliya **Munzur (Ûsib)** di nav kulfetên malê de diya wî hizringeke dikşîne, keneki sivik dike û dibêje:

"Munzur çû, xwedê pêra be, cihê wî cinnet be. Ezê çi li ser bêjim û çi nebêjim, min di hembêza xwe de ew xwedî û mezin kir, jî bo ku ez wî bi delalî di xewkim, xewa şevan nedihte ser çavên min. Ji çûkîve şîrin bû, delal bû, li cem min pir nazli bû. Ez qemişê nedibûm ku wî jî xwewa sibê rakim, û hema careke tenê pê re bixeyidim. Bavê wî bi min re dixeyidî, digot, 'bila ew jî niha ve hatibe, da ku jî pêre zehmetiyê nekşîne.' Min digot na, hûnê delalê min nêşinin, çi karbe ezê jî ber ve bikim. Me 18 salan Munzur bi xwendin da. Lê bi rastî, westabûna ku min di ber de ditî nayê ziman. Piştî ku êdî xort bû çû Libnanê, Partî naskir, jêre xebitî, û bi dil û can xwe da ber. Dema ku jî Libananê vegeriya, min di Munzurê min hatiye guhartin.

Behsa şoreşgeriyê dikê, rojê jî me re dersek li ser PKK çêdikir. Ez bi qurbana wî bim gelekî şîrin bû. Li vê dawiyê min bihîst ku derbasî welêt bûye. Min di dilê xwede got, 'Ya rebbî bi silametî derbas bûbe. Nola ku li wir dixebitî, li wir hîn bêtir û du-sê taqî bixebite...' Çend meh derbas nebûn, xeber jî min re hat, ku şehîd bûye. **(Dilopek jî çavan hate xwar.)** *Şîrê min lê helal be."*

Malbata rêheval Munzur Xelîl: "Riya PKK riya şerefê ye..."

Belê, wusa ne şehîdên me. Gula mala xwe ne. Ji kesên malbatê yên bijartî ne, yên herî şîrintir û ciwantirin... Wusa ne jî malbatên Kurdistanê yên welatparêz. Xort û keçên xwe yên giranbuhatir diyarî şoreşa Kurdistanê kirine û dikin. Wê gula xwe ya nuh bişkivî jî serxwebûna Kurdistanê re dikine xelat.

Bi rastî zor û zehmetiya ku rêheval **Munzur** têde mezin bûyî, ne hindik e. Bi wê hesaniyê negiha xortanî û ciwaniya xwe. Bi westabûn û xwêdanê bav û diya wî ew gihandin salên gênciyê. Nehiştin ku bareki giran hilgire û zora jiyanê bikşînê. Nehiştin ku hema careke tenê bixeyide û teng bibe... hewqasî şehîd **Munzur** li ber dilê wan giran bû. Li vir em rê bidin bavê wî yê ku **temenê (imrê)** wî xwe davêje ser 60 salî, ka li ser vê rastiyê çi dibêje:

"Me bi gelek westabûn û xwêdan Munzur timar û mezin kir. Ne ku ez bi ber westabûna xwe ketime, na! Kurê min Munzur jî çiyakî mezintir bû. Herkesî jê hez dikir. Min ne bihîst û ne jî di ku rojekî hinekan gazina yan giliya wî kiriye. Wekî melaikan bû, jî insanan hezdikir, û eger yekî neheqî pê bikira kanibû xwîna wî vexwara. El hemdulillah ku di riya şerefê de şehîd ket û seriyê me bilind kir."

Her wekî malbatên Kurdistanê yên welatparêz, malbata şehîd **Munzur** jî bi hilpişkîna 15'ê Tebaxê ya şoreşgerî re hişyarbûn û çavên xwe yên girtî û qurç kirî li rastiya gelê Kurd û Kurdistanê vekirin. Bi ber pêlên welatparêziyê ketin û roj bi roj jî welat nêziktir dibûn. Bi gavên xwe yên mezin nêzîkahiya giyanî û diravî (manewî û maddî) li şoreşa netewa Kurdistan kirin.

Deriyê mala xwe li ser piştê jî hevalan re vekirin, û ew der bû ciheki rabûna û rûniştina hevalên xebatê. Heke rojekê heval dereng bimana yan jî nehatibana, wekî ku wê malbatê tiştekî xwe wenda kiribe, li hevalan dipirsîn û digeriyan.

Her wiha şehîd **Munzur** jî di nav refên hevalan de Partî naskir û hînî edyolojiya wê bû. Bêyî ku heval pêre biwestin, exlaq, rabûn, runiştin, kesbûn û şexsiyeta wan hilgirt û hilanî.

Di sala 1985'an de demeke ne pir dirêj xebata xwe li Libnanê buhurand, lê her dem daxwaza wî tevlîbûna şerê germ bû, û hêviya wî ya herî mezintir ew bû ku di qada şer de her wekî şêrekî êrişî dijmin bike û ala artêşa gelê Kurdistanê li ser pozê çiyan daçikîne. Bi herdû çavan bibîne ku çawa pêlan dide, û bi wan pêlan re bingeha komara Tirk biheje û jî bin ve hilweşe. Belê, hêviya ku rêheval **Ûsib** bi şev û rojan li ser dihonijî ev bû. *"Di qada şerê germ de jiyan, şeref, namûs û rûmet tê parastin, jî bilî şerê çekdarî mirovê me nikare hebûna xwe jî hovê vê demê biparêze."* Li ser van bîr û baweriyan, bi dilgeşiyek bê tixûb û sînor xwe digihîne **Akademiya Mahsûm KORKMAZ** ya leşkerî.

Rêheval **Munzur** jî bo ku xwe bighîne kesbûneke partîzanî, bê dudilî, bê dilovanî êrişî kêmasiyên xwe yên ku li hember pêşketina wî dibine kelem dike, û bi jîrî tedrîba xwe ya konevanî (siyasî) û leşkerî (eskerî) diqedîne. Piştî ku bê vegernerîna dawiyê li Akademiyê dixe, diçe li bajarê **Efrînê**, û gundên li hawîr dora wê xebata xwe ya konevanî bi kar tîne. Bêyî ku rojekî gilî û gazinan jî xebatê bike, bêyî ku biweste, yan dil jî rêkxistinê sar bibe... bê rawestan rêkxistina girsên gelê xwe tunde û xurt dikir. Heya dawiyê yên ku têkiliya wî bi wan re hebû jê razîbûn, û her dem ew jî xwe re nimûneya exlaq û kesbûna şoreşgerî ya PKK dianîn.

Li ser daxwaza wî ya her demî, Partiyê fersendeke dîrokî da rêheval **Munzur** ku hêviya salan pêk bîne û tevlî şerê germ bibe.

Di şeveke tarî de, heyv û stêrkan xwe têde veşartibûn, şiqiniya birûskan erd û ezman dihejand, tavan gurminîyek berdida rûyê zeminê, û firtoneya baranê çiya bi ber pêlên xwe dixistin. Di wê tariyê de herse şehîdên me yên qehreman **Munzur, Celal, Sebri** û çend şervanên din sînor bi hêrsa xwe çirandin, dirikandin û ispatkirin ku ew sînorana xeyalî ne, ti caran li hember yekitiya Kurdistanê nabine bend, û nikarin gelê Kurd jî hev cuda bikin... bi wê derbasbûna xwe re dane ber çavan ku **Partiya Karkerên Kurdistan - PKK** ya tevayî gelê Kurdistanêye, û cihê her kesê welatparêz di şoreşa netewî de heye.

Dûmahîk di rûpela 31'an de

Geştêk bo Kurdistanî Bakurê-Rojava

- 12 -

Kotayî

TOLEHILDAN

Mahabad Kurdî

-1-

Le nêw şar kes nemabû nawî Turgut î nebîstibê. Gundiyekanîş ke deçûne şar giwêyan bem nawe aşna debû. Şarîs ewende mezin nebû, xelik hemû yektiryan denasî û dostayetî û xizmayetiyan le nêwan da hebû. Her ewende şitêk biqewmaye, millet pêyan dezanî û lem ziman bo ew ziman û le zarêkewe bo şarêk. Em şiwêne eger çî Kurdistane, belam le nêw şar da Azerî gelêk hene û bazirganî be destî ewaneweye. Kolane hejar û tesik û tiriskekan zorbeyan koga û dukane Kurdîyekanî lê helkewtibû. Xo lê re da dewlet her bo eweye zulim û zor le Kurdekan bikat, raw û rût be şêweyekî zagonî (yasayî) dekrêt! Bertîl û bertîlxorî şitêkî asayî ye û wek rotîn waye, mûçexorekanî dewlet hemûyan heta êware le pişt mêzekaniyanewe weku segî birsî xerîkî raw kirdinin. Minale pêxawis û rûtekanî ser şeqamekanî şar kize le cergî kafriş helesênin. Galîske û hesp û tep û toz û qur û lîtey kuçekanî bazar pêşwazî le mirove biyanî û geştkerekan deken. Hat û hawarî sewze firoşekan awazêkî becoş û taybetî dirust deken. Fire fir û şeqe şeqî otomobîle konekanî nêw şar serî mirov gêj deken. Ataturk be xoy û hespekeyewe le çepî şar da westawe û xoy gîv kirdotewe, wa diyare firman dedat. Dewrûberî şar deştayî sewz û bepîte û cotiyare Kurdekan xerîkî çandin û kiştûkal kirdinin. Çiya gerdin keşekey Giridax hemîşe serî beriz kirdotewe be asmana û weku derûnî Kurdan sipî û pak û bêgerde. Şar û çiya dû cûte aşqî giyanî be giyanî yektirin, em dildar û ew dilber. Le ser û sîma û kutekî mirovekan da zor şit hest pê dekrên: Hejarî, nezanî, pakî û gelêkî tir. Mirovekan her ke çawyan be yekêkî biyanî bikewê, deyanewê gelêk raz û niyazî şarawe û kipkirawey nêw derûniyan beyan biken, belam hêzêkî tirsêner wayan lê dekat zat neken, leberewe mat û bêdeng demênnewe. Mirovêkî zîrek û dinyadîtî be tewawî detwanêt le ser û çaw û potelakî mirovekanî nêw şar û gundekanî em nawçeye zor şit bixwênêtewe yan hest pê bikat, be taybetî şitêk: Tamezroy azadî û serbexobûn. Herçende xelik nawêrêt şit bidirkênêt, belam her çonêk bêt roj niye giwêt le çend wişeyekî dûbarekirawe nebêt: Apocî, eskerên Kurdan, Apo û Kurdistan. Lê re da zana û nezan wişey terorist bekar deben, belam be manay çak ne xirap! Piyawanî rijêmîş bizey simêliyan dêt û wa têdegen xelik hez le teroristekan naken! Xelik ke pêt delên: Teroristekan, mebestiyan le wişeyekî zor şirîtire... mebestiyan gerîllaye (pêşmergeye), belam be pence û çaw û hêma û bizey ser lêw pêt delên: Pêşmerge!

-2-

Le nêw kolanekanî şar da car nacar piyawêk dêt eber çaw. Zelamêkî ne dirêj ne kurt û xirkele. Xawen cûtê çawî biçûk û ser û sekutêkî borreng û le şêwey Çînî û Mengoliyekane. Kilawêkî Azeriyane û pantol û çaketêkî mam nawendî poşîwe. Her ke be ser şeqamekanî şar da heman katîş da destî sor biwe be xiwênî mirov. Her nebê le temenî jiyanî da deyeha mirovî bê ser û şiwên kirdiwe... yaxud nawî gelê mirovî bêtawanî dawe be

Girîdax û Bazîd, Kurdistan-Gulan 1989

rê dekat, xelik dezanin eme kêye û xû û sexletî çiye, belam ew kemêk be fizewe hengaw denêt. Ew minetî be kes niye, çunke be derdî xoy goteni: Dewletim le pişte dewlet! Hendê kesî tirsinok zor rêz lem kabraye degrin, belam zorbey xelik riqiyan lêyetî û nefretî lê deken. Her ke em kabraye pêy naye nêw kuçe û bazarî şar xawen dukan û kasibkarekan le nêwan xoyan da dekewne wate wat û fiske fisik kirdin:

- Dek daweşêy şermiş nakat!
- Bo pare biray xoy dekujêt!
- Xofiroşî bê qîmet!
- Lêy nagirê Azeriye... xo Azeriş her Tirk in!
- Piyaw çon dest dexate nêw destî MÎT'ewe!
-... ... htd.

Em kabraye nawî Turgut e û heta bilêy mirovêkî dil req û qîn le dile. Her ke nawî Kurdî bo bênî, çawî eçête piştî seriyewe û nefret le wişey Kurd û Kurdistanîş dekat. Bê bîr û bawer û wijdan e. Dest le kes naparêzêt. Weku giskî nêr waye û siwarî dayikî xoşî debêt! Weku nisik waye ne berî heye ne pişt! Zorîş tirsinoke, belam her ke nawî lîrey la bênî le şêwey segî berela le xoşiyan dekewête kilik badan û helekesema û kesî le bîr namênê û deçête cîhanêkî tirewe: Cîhanî keyif û seyif û rabiwardin û dewlemendî. Piyawanî rijêmîş dezanin be çi şêweyek tancî û tûley xoyan bidoznewe, be pare helriştin û xelat û dem çewir kirdin. Em Turgut e le jiyanî da ewî nawî çake bêt destî bo nebirdiwe û le xirapeşa destî qet negêrawetewe. Denke coyek çende ney dawe be mêrûleyek. Le destey piyawkujekanî MÎT û heta hawrêy qutabxane û hawpolî xoşî tûşî bigre û berde û zindan kirdiwe. Çendeha law û xortî Kurdan bûnete qurbanî sîxurî û dûzimanî Turgut. Îtir kes nemawe le şar Turgut nenasêt û be kar û kirdewekanî nezanêt. Dar û berdî em nawçeş bûnete dujminî Turgut, riqiyan le ser û potelakî ewe... riqiyan le nawî ewe. Bêguman Turgut palewane, belam fispalewan. Gelêk detirsêt û le sêbrekey xoşî deslemêtewe. Mirovêkî winbiwe le cîhanêkî winbûda!

-3-

Rojêk le rojan Turgut efendî xeyalî rawî kewte serî û werzîş werzî rawşikar bû. Aw û hewaş çendî bilêy xoş û le bar bû.

Girîdax, Kurdistan-Gulan 1989

Turgut legel dû xizmî xoy çek û rextî rawyan le şan kird û berew çiya helkişan, Giridax (Agiri, Ararat) xot bigre wa hatin. Xelik zor baş dezanin pêşmerge le çiya hene û şêr asa çaweriwanî nêçîr dozinewen. Le heman katîş da rêkxirawî nêwxoyî Partî heval û deng û basî Turgut degeyenne pêşmerge û be puxteyî pêyan delên: Turgut û dû kesî tir hatine Giridax be mebestî rawkirdin. Grupêkî pêşmergey sê kesî lewê çaweriwanî nêçîrî xoyan deken. Helbete cenabî Turgut nawî pêşmergey ber giwê kewtibû, belam ew palewan bû, palewanîş nabê le kes bitirsê, heta le pêşmerges! Mirov le dîmenî be heybetî Giridax serî sûr demênê, her delêy Yezdan be dest û pencekanî xoy be şêweyekî westayane em kêwey le ser zewiya gûç kirdotewe û em pile berzey pê bexşîwe. Le çiyay Giridax, be taybetî le Mêşe tirs û sam şitêkî hemîşeyîn û mirov niye lewê hest be metirsî nekat. Paş çend katjimêrêk Turgut û hawrêkanî berew çiyay gerdin sipî Giridax helkişan û royîştin... royîştin heta geyiştine dewruberî Mêşe. Çendî zêdetir deçûne nêw qûlayî çiya ewendeş tirsiyan ziyatir lê denîşt û dem û çawyan xemawî tir debînra. Gaşe berde zebelah û mezinekan hendêkiyan le şêweyî mirov çûbûn be asmana û hendêkişiyan weku xanû.. ajel... peykerî hemecor dehatine ber çaw. Turgut û dû hawrêkey şeketr û mandû bûbûn, deyanwîst kemê pişû biden û le cêgayek danîşin û bihesênewe. A lem kate da dengêkî betîn û mêrane qaç û qûliyanî têkhaland û ewendeyan nemabû le tirsana bikewin be zewî da:

- Ger le şiwênî xotana bicûlên kujrawin!

Kitûpir çawyan be sê zelamî tûre kewit û cil û bergî û lawaz bû, ewanî tir şêwey leşkiryan lebera bû. Yekêkiyan barîk û lawaz bû, ewanî tir çiwar şane û bexowe bûn. Ber sing û ser şan û milyan zerd deçowe le fîşek. Her sêkiyan keleşînkofî bê qondaxeyan le desta bû û çend dane narincokîş be qediyana şor bûbûnewe. Her çonêk bû Turgut û dû hawrêkey ke zaniyan ewane pêşmergene le tirsana hemû giyaniyan weku şorebî naw aw kewte lerzîn û neyan tiwanî dest bibizwênin. Paşan pêşmergekan lêyan nizik bûnewe û bebê ewey firmanî eweyan pê biden ke çekekaniyan le xoyan bikenewe, legel yektir kewtine axaftin û giftûgo kirdin. Turgut Turgutekey caran nebû, dem be xende... mihreban... qisexoş û demlûs. Paş kemêk danîştin û hesanewe, yekê le pêşmergekan rûy le Turgut kird û pêy wit:

- Eger min be hele neçûbim to cenabî Turgut î?

Turgut ke le mêje çaweriwanî em pirsiyarey dekird waqî wirma û be dem û pilêkî têkalawewe hate qise kirdin:

- Qurban lam wabê to min be kesêkî tir deşubhênî. Pêşmergekes ke tazelawêk bû le welam da witî:

- Ey birit nayî min û to le yek pol da bûyin, paşan min qutabxanem becêhêşt û helbete toş take tegere û ho bûy! Turgut birway be giwêy xoy nedekird katê ke em qisaney giwê lê debû. Paşan kewte paranewe û dest maç kirdin û lalanewe û girmoleyekî derhêna û witî:

- A em hemû pareyetan pêşkeş bê, teniya memkujin, xawen xêzan û koşê minalim. Pêşmergeyekiyan be riqewe lêy raxurî:

- Gelo Kurmanc xudan zaro nîn?

Paş kemêk bêdengî, pêşmergekan dû hawrêkey Turgitiyan azad kird û inca teniya yek gulley zerdişiyan kirde qurbanî Turgut û laşekeşiyan birde şiwênêkî berçaw taku hemû cerdeyek pendî lê werbigrin. Pêş ewey pêşmergekan laşekey Turgut becêbihêlin, be rengêkî sor le ser piştiyan nûsî: **"PKK, TOLEHILDAN!"**

Têbinî:

Em beserhate rudawêkî rasteqineye ke le diway salekanî heştakan (paş 1984) da qewmawe. Xelkî Deştî Ixdir û em nawçeye şayedin.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman, ku bûye warê çem, av û rûbarên boş

MEREŞ

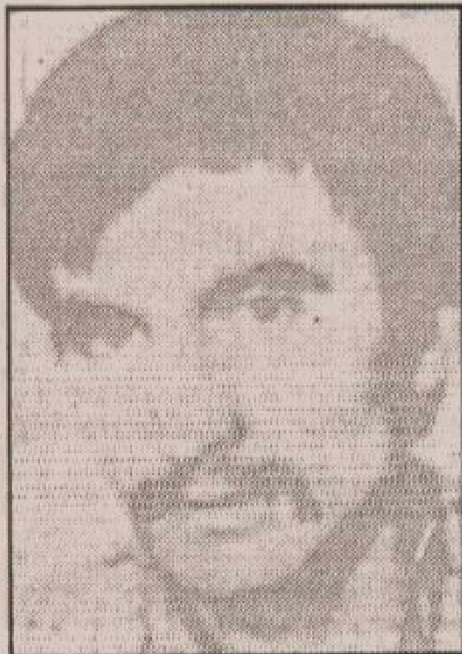
- II -

CIHÊN DANIŞVANIYÊ Û BELAVBÛNA ŞÊNÎ LI ÊRDIMA MEREŞÊ

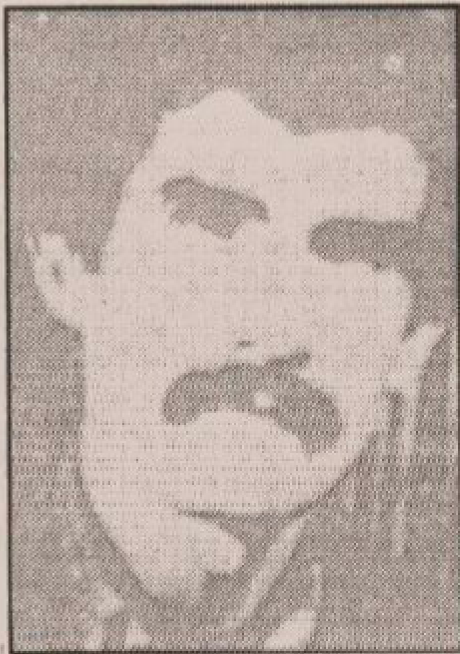
Êrdima Mereşê li ser erdekî bi gir û girekan û ne rast avabûye. Ji ber ku erd bi çiyan xemiliye, cihên rûniştinê; ziving, gund û bajar ji bi giranî belavbûyî ne. Cihên danişvaniyê yên pêwîsttirîn li deverên kort û çal ên di navberên çiyan de avabûne. Ev derdor bi tevayî, ji bo hilberîn û kiştûkalê rêda û destdayî ne.

Êrdê ku êrdima Mereşê li ser avabûye 14.327 km^2 ye. Hejimara şêniyê êrdima Mereşê 738.032 kes e. Li ser her km^2 erdî, tundbûna şênî 52 kes e. Heft navçe, neh qopanî û 497 gund girêdayê êrdima Mereşê ne. Ji teviya hejimara sênî, ji sedî 62, mirov li gund û qopaniyan dijîn. Herweha Mereş, êrdimek ji wan êrdimên Kurdistanê ye, ku tevgera koçberî û ji welat dûrketinê herî tund e. Di koçberiya mirovên ji êrdimê de Ewrûpa ji ciheki pêwîst digire.

Navçeya navendî bajarê Mereşê (Gurrgumê): Di nîvê erdê êrdimê de cih digire. Piştî navçeya Elbistanê xwediyê êrdê mezintirîn e, li teviya navçeyê. Ji aliyê hejimara şênî ve ji, navçeya mezintirîn e. Pirraniya şêniyê li navçeya navendî rûdine Tirk e. Sê qopanî û 118 gund girêdayê navçeya navendî ne. Li derveyî navçeya Avşînê, tixûbên xwe bi hemû navçeyên din re hene.

Haki KARER

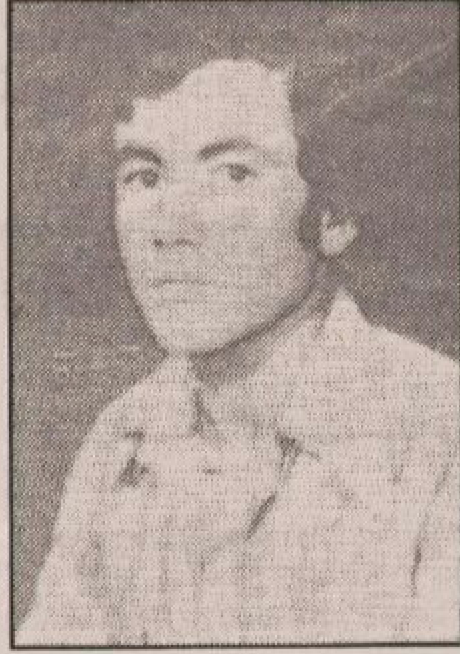
Mustafa YONDEM

Mustafa OMURCAN

Besê ANUŞ

Battal EVSEN

Hejimara şênî 293.716 kes e. Pîvana erdî 3.188 km^2 ye. Tundbûna şênî li ser her km^2 92 kes e.

Aboriya navçeya navendî pişta xwe dide çinandinî û kiştûkalê (zîreatê).

Navceya Avşînê: Li qontar û kendalên rojhilatê Çiyayên Binboga ku dikevin rojavayê Deşta Elbistanê û li bakurê êrdima Mereşê avabûye. Berê, qopaniyeka girêdayê navçeya Elbistanê bû. Lê paşê, di sala 1944'an de bû navçeyake bi serê xwe ya êrdima Mereşê. Navçeya Avşînê, tixûbên xwe bi navçeyên Goksun û Elbistanê re hene. Kehniya debariyê ya sereki li Avşînê, karê kiştûkalê û çinandiniyê ye. Li bakurê navçeyê ji, ji ber deverên bi çiyan, ajelvanî (xwedîkirina pez, sewal û dewaran) ji ciheki pêwîst digire. Qopaniyek û 55 gund girêdayê Avşînê ne.

Hejimara şêniyê Avşînê 84.199 kes e. Pîvana erdî 1.387 km^2 ye. Bilindahiya navçeyê ji zîreyê (behrê, deryayê) 1.180 metre ye. Tundbûna şênî li ser her km^2 erdî 61 kes e.

Navçeya Andirinê: Li başurê-rojavayê êrdimê û li bakurê Çiyayên Amanos (Gewr) avabûye. Li devereki çiyayî yê avî cih girtiye. Tixûbên xwe bi navçeyên Kurdoxlî, navendî û Goksunê re hene. Ji ber ku li devereki çiyagêr avabûye, debariya bingehî ji bûye ajelvanî. Ji aliyê hejimara şênî ve navçeya êrdima Mereşê ya piçûktirîn e.

Hejimara şêniyê navçeya Andirinê 43.254 kes e. Pîvana erdî 1.178 km^2 ye. Bilindahî, ji zîreyê 1.050 metran bilind e. Li ser her km^2 erdî 37 mirov dijîn.

Navçeya Elbistanê: Li bakurê-rojhilatê êrdima Mereşê avabûye. Ji aliyê firehiya erdî ve, navçeya êrdimê ya mezintirîn e. Ji aliyê hejimara şênî ve ji, navçeya duwemîn mezin e. Ji teviya erdê êrdimê, ji sedî 28.1, bûye erdê Elbistanê. Tixûbên navçeyên Avşîn, Goksun, Pazarcik û bajarê Gurrgumê bi Elbistanê re hene. Navçe li ser Deşta Elbistanê avabûye. Bi xwe navê xwe ji, ji vir girtiye. Kehniyên debariyê yên sereki çinandinî û karê kiştûkalê ye. Li deverên çiyagêr ji ajelvanî dihê kirin.

Elbistan, ji aliyê bûjenên (maden û hwd.) binerdî ji, navçeyeke dewlemend e. Ji van ên pêwîsttir, madenên bi navên hêsin û linyit in.

Hejimara şênî 124.842 kes e. Pîvana erdî 4.028 km^2 ye. Erdê navçeyê 1.115 metran ji zîreyê bilindtir e. Li ser her km^2 erdî, 31 kes dijîn.

Navçeya Goksunê: Li bakurê-rojavayê Mereşê avabûye. Navçe ji aliyê çiyayên bilind hatiye dorpêçan. Dikeve ser şaxeki Çemê Ceyhanê. Ji aliyê hilberîna kiştûkalê, piştî navçeyên Elbistan, Avşîn û navçeya navendî, navçeya êrdima Mereşê ya çaremîn dewlemend e. Navçeya navendî, navçeyên Avşîn, Andirin û Elbistan tixûbên xwe bi navçeya Goksunê re hene. Qopaniyek û 51 gund girêdayê Goksunê ne. Ji alyê tundbûna şênî ve, li êrdimê navçeya kêmtirîn xwediyê mirovan e. Hejimara şênî li vê navçeyê li ser her km^2 erdî, ji hemû navçeyan kêmtir e.

Hejimara şêniyê Goksunê 54.059 kes e. Pîvana erdî 1.920 km^2 ye. Erdê navçeyê 1.240 metran ji zîreyê bilindtir e. Li ser her km^2 erdî 28 kes dijîn.

Navçeya Pazarcikê: Li başûrê-rojhilatê êrdima Mereşê avabûye. Navçe, dikeve ser riya bajarên Meledî û Gurrgumê. Ji aliyê girêdana di nava bajaran de, xwediyê derfetên pêşketî ye. 48 km ji bajarê Mereşê dûr e. Hilberîn û bidestanîna berhemên kiştûkalê, li Pazarcikê geleki pêş ve çûye. Hilberîna pembû li Pazarcikê xwediyê ciheki pêwîst e. Navçeya navendî, navçeyên Elbistan û Kurdoxlî tixûbên xwe bi Pazarcikê re hene. Qopaniyek û 91 gund girêdayê Pazarcikê ne. Ji vê navçeyê, koçberiya ber bi welatên Ewrûpî ve geleki tund e.

Hejimara şêniyê navçeya Pazarcikê 89.759 kes e. Pîvana erdî 1.938 km^2 ye. Bilindahiya ji zîreyê 859 metre ye. Tundbûna şênî ji bo her km^2 46 kes e.

Navçeya Kurdoxlî: Navê navçeyê di nava gel de berê "Kurdoxlî" bû. Dewleta Tirk nav kire "Eloglu" û paşê ji "Turkoglu." Li birên başûre êrdima Mereşê avabûye. Weke hinde berhemên dîrokî bi me didin nasîn, eşkere dibe, ku berî niha bi 160 salan, di dema imparatoya Osmanî de, dewlet eşîra Tecirli ya koçer li gundê Eloglu bicihkiriye. Di sala 1944'an de ev gund bûye qopanî û di sala 1960'an de tevlî guhartina navî bûye navçeyek. Ji sala 1960'an vir ve nav bûye "Turkoglu." Şêniyê navçeyê bi tevayî Tirk e. Navçe li ser deşteke bi xêr û ber avabûye. Debariya aborî pêşemîn bi karê çinandinî û kiştûkalê dibe. Tixûbên bajarê Mereşê, navçeyên Pazarcik û Andirin bi navçeyê re hene.

Hejimara şênî 48. 205 kes e. Pîvana erdî 688 km^2 ye. Tundbûna şênî li ser her km^2 erdî 70 kes e.

CIHÊ ÊRDIMA MEREŞÊ DI TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ DE

Cihê êrdima Mereşê di têkoşîna me ya rizgariya netewî de geleki pêwîst e. Tevgera me, di dema ku hîna xebatên birdozî (îdeolojîkî) yên rizgariya netewî birêvedibir de û her weha di dema merheleya komî de ku vê birdozê di nava gel de belav dikir, xwe li êrdima Mereşê ji bi cih kiribû. Têkoşîna me ya rizgariya netewî pêşemîn li navçeya Pazarcikê êrdima Mereşê, di demeke kin de dengê xwe belavî dorên xwe kir û sempatiya derdorên fireh ber xwe ve anî.

Xebatên Sekreterê Gelemperî yê PKK rêhevalê **Abdullah OCALAN**, ji şehîdên me internasyonlîstên bi nirx rêhevalên **Haki KARER** û **Kemal PÎR** li derdorên Pazarcikê xebat kirine. Di encama van xebatên rizgariya netewî de, destek û hevkariyên gelê li derdorên Pazarcikê ji bo tevgera me birêveketin. Ji vê derdorê kadroyên ji aliyê hejimarî ve nekêm derketine. Li Pazarcikê û gundên wê têkoşîna me ya rizgariya netewî hinde gavên pêwîst pêş vê avêt û ji vê navçeyê, heya derbeya leşkerî ya 12'ê Êlûnê, li êrdima Mereşê xwe berfireh kir.

Li Mereşê, berî 12'ê Êlûnê, tevgerên çep ên ji Tirkiyê ji hindekî serdest bûn. Lê ev tevger ne xwediyên bingehên pêşveçûnê û saxlem bûn. Pişta xwe didan hinde derdorên teng ên li hinde deveran. Ramyariyên wan, gelî li dijî faşîzmê rêkxistî nedikirin, xizmeta rakirina gelî ji bo şer nedikirin. Lê gelê êrdimê ji bo bîr û baweriyên pêşveçûyî vekiribû, lewma piştgiriya tevgerên çep dikira. Ramyariya tevgera me, ku gel ber bi têkoşîna şoreşgerî ve dikişand, pişta xwe dabû bingehên saxlem. Raman û karvanî bersiva hevûdu didan. Tevgera me rastiyan, li ser bingehên rast dihanî zimên. Perspektîfên rizgariya netewî zelal dida şanikirin. Ev tev bûn sedem, da tevgera me li derdorê bizivire navendekî kombûna rêdariyên rizgariya netewî.

Berî 12'ê Êlûnê êrdima Mereşê, êrdimeke weha bû, ku têkoşîna şoreşgerî liv û bizaveke dijwartirîn dijiya. Li vê êrdimê, xwediyê pêşveçûna saxlemtirîn, tevgera me ya rizgariya netewî bû.

Gava têkoşîna şoreşgerî pêşveçûneka tunde dijiya, dijminê dagirker ji, pêşemîn bi riya MHP (Partiya Tevgera Nasyonalîstên Tirkiyê) rêkxistiniya faşîst pêşvedibir. Ji bo têkbirin û şikandina têkoşîna şoreşgerî û tirsandina potansiyelê şoreşger, cerdevanên çekdar êrişan pêkdihanin. Ji bo xwe-gihandina vê armancê ji, nakokiya di nava Elevî û Suniyan de bi xinizî, di destên xwe de mîna delivekê bikardihanî. Dijminê dagirker, ku nekarî têkoşîna şoreşgerî jar bike û ji tevan ji pêwîsttir, nekarî pêşveçûna PKK a bi ra birawestîne, di meha Kanûnê sala 1978'an de qirkirineke xwînrijandinî ya berfireh pêkhanî. Cerdevanên faşîst ên çekdar, ku ji aliyê dewletê piştgirî digirtin, bê cudahî deynin di nava zarok û jinan, kal û ciwanan, gelek mirovên me bi hovîtî qirkirin. Sedemeke pêwîsttirîn di vê qirkirinê de, pêşveçûnên ku Partiya me li êrdime afirandibû bûn. Ev pêşveçûn li êrdimê, her diçû serdestiya xwe xurttir dikiran. Qirkirina pêkhatî, bersivek bû, ji bo vê pêşveçûnê. Lê dagirkerî bi vê kirina xwe nekarî xwe bigihîne armancên xwe. Qirkirin, hinde armancên din ji danîbû pêşiya xwe. PKK, li seranserê Kurdistanê, li ser riya rizgariya netewî, pêşveçûnên pêwîst dikira paya xwe. Qirkirin, berê xwe dabû vê ji. Nemaze, piştî qirkirina xwînrijandinî, li hemû bajarên Kurdistanê ku xebatên rizgariya netewî bilind dibû, girêdana awerta (îdereya orfî) hate danezane kirin. Armanca qirkirina xwînrijinê ya li Mereşê, li dijî tevgera şoreşgerî ya Tirkiyê ji, êrişeke faşîst datanî pêşiya çavan.

Bi derbeya leşkerî ya 12'ê Êlûnê êrişên bi sixletên faşîstî destpêkirin. Yek ji wan êrdiman, ku ev êrişên faşîst xwe bêhtirîn tund û dijwar kirin, bû êrdima Mereşê. Cuntaya 12'ê Êlûnê ya faşîst, bi êrişên xwe yên bê tixûb, hema tolekê ji gelê êrdimê stand. Mirovên êrdimê bi firehî hatin girtin. Dijminê dagirker wan avêt girtîgehan. Ji lêdan û şikenceyan derbas kir. Hinekan ji bi xinizî kuşt. Gava ji aliyekê bi vî rengî tevgereke pasîfikasyonê dihat pêşvebirin, ji aliyê din ji, dewleta dagirker xebitî, ku toreyeka sixur û ajanan a berfireh pêşvebibe. Li gora xwe xebitî, ku rayê têkoşîna şoreşgerî bibirre. Li ser riya vê daxwazê hinde gavan ji karî bihavêje. Lê di rastiniyê de tenê tovên hêrs û girê avête axê...

Piştî Hilgavtina 15'ê Tebaxê PKK, dest avêt vê êrdimê ji. Di encama hinde xebatan de hedefên pêwîst ketin destan. Lê carnan ji xebat fêkiyên xwe weke dil dixwest neda. Di dawiyê de, ji sala 1988'an vir ve, yekeniyên ARGK li êrdimê xebatên mezin danîne pêşiya xwe. Têkoşîna rizgariya netewî ya bi serpiriştiya ARGK, di demeke geleki kin de, pêşveçûnên mezin derêxiste holê. Têkoşîna pêşmergeyî ji gelê êrdimê alîkariyên mezin digire. Ciwanên êrdimê diherikin nava rêzên têkoşîna şoreşê. Têkoşîna me li êrdimê, her diçe rayên xwe xurttir di axê de digerîne. Her weha, rêkxistiniya faşîst ji, heya raddeyeke mezin, hatiye palaftin. Nemaze, çendî bêhtir livbaziyên tolehildanê li êrdimê li dijî hevxebatkarên dijmin pêkdihên, hindê ji têkoşîna me berfireh û kûr dibe.

Çendî dem derbas dibe, têkoşîna me ya rizgariya netewî ji li êrdimê, li ser bingehên xurttir xwe digihîne gel. Lewma dijminê dagirker li Mereşê her diçe bêhtir, serî dide operasyonên leşkerî yên tund û dijwar, serî dide pîkolî û tevgerên çavşikandin û tirsandinê.

Keferatên dijmin ên dij-şoreşgerî bê encam dimînin. Livbaziyên berxwedanê yên ku li derdorên Pazarcik û Elbistanê pêkdihên, vê rastiyê datînin pêşiya çavan û eseh şanidikin.

Di hejimara pêşin de:
Êrdima DILÛKÊ

Rêheval Munzur Xelîl di dilê rojê de bê...

Destpêk di rûpela 24'an de

Hêviya rêhevalê me yê ku nizane westabûn û rawestandin çiye, yê ku her hebûna xwe ya buha xelatî Kurdistaneke serbixwe û azad kiriye bi cih hat û bi çeka xwe ya bejin bilind û kindar li wan çiyayên Kurdistanê dijmin şofand û ji ber xwe revand. Her wekî şêrekî ciwan li leşker û serleşkerê Tirk geriya, da ku xaka Kurdistanê ji wê gemara mêtingeran paqij bike...

Di bihareke xemilî de, ku gul û gupikan xwe têde bişkivan dibûn, deşt û newalan, çiya û baniyan xwe şin kiribûn... Lawê gelê Kurd qehreman **Munzur** di Adara 1990'an de, li Pazarcikê, gundê Ebbasiyan li leşkerên dijmin ên hov û barbar rast tê, bêyî ku ji hejmara wan a pirr, û ji hêza wan a xurt bitirse, bi lehengî li ber xwe didê. Di wî şerê giran de rêheval **Munzur** tevlî kerwanê şehîdan dibe, bi xwîna xwe ya pak û zelal wan gulên biharê avdide, û di rengê sor dixemiline.

Bê mirin bijî ey heval **Munzur**! Li vir dîsa em gotineke **serok APO** binine bira te, tevî ku em dizanin ji di bîra te deye: *"Di riya Serxwebûn û azadiyê de mirin nîn e, me mirin kuştiye..."*

Piştî ku **Munzur** şehîd dikeve û rewan pak dibe, bi hezaran mirovên me yên welatparêz, kal, pîr, zarok, xort û keçên ku soz dane tola Ûsib hilînin diçin serdana bav û diya wî. Li şûna canxweşiyê civînên konevanî çêdibin, bilindiya şehîdbûnê tînin ziman, şoreş gihaye kijan koçbere te ser ziman... belê, li şûna ku şîn bigere, dengê lîlî û zilxitan bilind dibin... li vir em destûrê bidin bav û diya wê û bila li gel çend pirs û bersivan wê rewşê binin ziman.

Destpêkê me ji bavê şehîd pirsî:

- Gelo şehîdketina Munzur, çiqas tesîr û hikariya xwe li wî kir, çiqasî ew û Partiyê nêzîkî hevkirin û çiqas pê hesiya ku Munzur werqas bi qîmet e?

- Berî her tiştî, ez geleki serbilindim ku bavê şehîd im. Bi rastî şehîdketina **Munzur** em di nav millet de pir mezin kirin. Elhemdûlîllah heya şehîdbûnê li ser riya PKK meşiya, û cefayê me vala neçû. Ez geleki kêfxweş im ku kurê min **Munzur** xwîna xwe di ber gelê Kurd û Kurdistanê de rijand. Niha ez bi xwe dixwazim bi vî imrî li ser riya **Munzur** şehîd herim. Wekî ku Serok dibêje, şehîd namir in. **Munzur** nemirî ye. Însellah heta ku PKK heye, ez bawer im wê bi xwîna şehîdan Kurdistan xelas be. Şehîdbûna **Munzur** ji min re xuya kir ti kes wekî şehîda bi qîmet tune ye. Bi rastî min berê nizanibû ku **Munzur** werqas bi qîmete û werqas gel jê hezdike.

- Dema ku we şehîd bûna wî bihîst hûn teng nebûn, yanî aciz nebûn?

Na bi xwedê, em geleki dil şabûn, ji ber ku li ser riyeke pak çû. Tî kesî wekî **Munzur** serê me bilind nekir.

- Di nerîna tede, şehîd çiqasî gel nêzîkî hev dikin, û hezkirinê di nava millet de peyda dikin?

- Pir, niha bi deh hezaran me nasdikin. Berî ku **Munzur** şehîd bikeve sed kesî em nasnedikirin. Ma ev hindik e? Pir kesên ku me di xewên şevan de hev neditibûn, me hev dît, em bi hev şirîn bûn. Bi hezaran li me bûne mîvan, min piranî wan ne dîtibûn, û neji nasdikirin. Dêmeg xwîna şehîdan em bi hev dane naskirin. Hîn ji berê bêhtir mala me bû mala hevalan, bû mala her welatparêzê bi şeref. Bi rastî eger rojekê heval neyênê cem me mal, wekî ku em wê rojê tiştekî xwe wenda dikin. Êdî PKK ketiye xwîna me, eger em jê qut bibin emê bimrin.

- Li angorî xuyaye tu xelasiya Kurdistanê çawa dibînî, û nemaze tu bavê şehîdekî Kurdistanê yî?

- Siqet û baweriyeke min a pir mezin heye, ku we Partiya me PKK û Serokê gel APO bi xwîna şehîdên Kurdistanê serbixwe bikin, li gora ku ez dibînim ji inşaellah nêzîk bûye. Emê welatê xwe ji dijmin bistînin, ev xwîna ji boşe nayê herikandin. Divê em ji rijandina xwînê netirsin, bila her malbatek şehîdekî bide, ne tî xem e, em bi milyonan in. Her ku em xwînê zêde birjînin, em werqa nêzîkî serxwebûnê dibin.

- Tu çawa girêdana gel bi Partiyê ve, bi şehîdan ve û bi Serok ve dibînî?

- Heya nefesa dawiyê girêdayî Serok, Partî û şehîdan e. Niha gel bûye hêzeke mezin e, xwe li dora Serok (xwedê ji mere bihêle) civandiye. Serok ji Seroketiya PKK de, PKK ji wê bi xwîna şehîdan xwe bighîne serxwebûnê; nerîna min ev ve.

- Li dawiyê tu dixwazî çi bêjî?

- Ez dixwazim bêjim ku, herkesê Kurd ê ku şeref û namûsa wî pê girane, gereke li ser riya şehîdan bimeşê. Ji ber ku riya xelasiyê ya rast eve. Tî riyên din tune ne, yên din tev derew û xapandin in... û xwedê ji we razibe.

- Tu ji diya Munzurî?

- Belê.

- Munzur şehîd ket, bi hezaran kes hatin hûn ziyaret kirin, tu wê demê bi çi hesiya yî?

- Ez pê hesiyam ku **Munzur** kurê millet tev e, ne yê min tenê ye. Her kesê ku dihat digot, "Axbet li mebê, em çeka Munzur li erdê nahêlin, xaltê piyekî me çar ev riya me tevan e." Yanî her kes li **Munzur** bû xwedî, wê demê min di dilê xwe de got, "Bi qurbana Munzur! Min nizanibû millet werqas ji te hez dikê."

- We şîn negerand?

- Şîna çi! Me dinê bi lîlî û zilxitan dagirt. Me got **Munzur** nemirî ye. Şehîd bûye. Ez bi xwe dema ku hevalekî dibînim, evî dihesibînim ku **Munzurê** min bi xweye.

- Tu çûyî 15'ê Tebaxa ku li Akademiyê pîrozbûyî?

- Belê, ez çûm û min Serok jî dît.

- Bi çiqasî hurmet û qedra Serok ji malbatên şehîdan re hebû?

- Bi xwedê netê hesab, pir û pir hebû. Min jêre got, ez pir kêfxweş im ku kurê min **Munzur** şehîd ket, lê bes min dixwest hîn bi dirêjî bida, wanî zû şehîd neketa, ez li ber vê ketim. Wî jî got em jî dixwazin hevalên me zû zû şehîd nekevin. Xwedê Serokê me ji me re bihêlê, hurmet û qedra ku wî dayî me, nayê ziman, bi rastî dilê gel e.

- Tu pir di ber Munzur de westa bûyî, ew jî di xortaniya xwe de, li ser riya serxwebûna Kurdistanê şehîd ket, tu bi ber wê westa bûna xwe neketî?

- Na, ez ne poşman im, xwezî min imrê xweyî mayî jî bi wî da. Tê bîra mine dema bi rêket got, "Anê, bavo! Ezê pir serî we bilind bikim." Min jî got, "Oxira te ya xêrê bê kurê min, xwedê teve karê tebe, haje xwe hebe qurbano, zû zû şehîd mekeve."

- Li dawiyê, bi navê diya şehîdekî tu dixwazî çi gotin, an banê jî diyan re, ji gel re û ji hevalan re bişînî?

- Ez dibêm, xwedê bi we re bê, em bi we re ne, xwedê imrê we dirêj bikê hevalno, zû xwe medine dest dijmin, bila ji qehra bibehece û bimre, hêviya me bi we pir bilind e. Di tarixa me de ti Serok wek Apo derneketine, ew bi xwe mizgînek e, gereke hûn wî bi dil û can biparêzin. Ji dayîkan re jî dibêjim: Zarokên xwe bi şîrê PKK mezin bikin. Riya PKK, riya şerefê, riya mezin bûnê ye!

Dilbixwîn

12 saliya damezirandina PKK ji aliyê...

Destpêk di rûpela 28'an de

dijmin ê ku bervî mirinê diçe anî ziman, û li aliyê dîn bilindbûna şerê netewî, serkeftinên rojenîn û serîhildan û raperîna gel bi rêberiya PKK bi dorferehî li ser hate sekinandin... li gel xwendina wê axaftinê ya bi naveroka xwe geleki dewlemend, dirûşmeyen (şiar) herweki, **"Bijî serok APO"**, **"Bi can, bi xwîn, em bi te re ne ey Serok"**, **"Serîhildan jiyan e"** bi yek deng, bi qebeyî bilind bûn. Piştî axaftinê Hozan Zamanî bi çend stranên xwe yên bi Tirkî û Dumilî (Zazakî) salon şên kir, û çepik jê re hatine kutan... Piştî Hozan Zamanî mesaj û nameyên ku ji hêla tevger û rêkxistinên şoreşgerî ve pêşkêşî şevê bûne, hatin xwendin... Gulîlkên Kurdistanê, zarokên Kurd govenda xwe pêşkêş kirin, çiqasî li xweşiya mîvanan dihat dema ku wan gulên nuh bişkivî rolên xwe bi jirî dilîstin. Piştî govenda zarokan Hozanê Ermenî, dostê şoreşa Kurdistanê Aramê Tigran çend stran pêşkêş kirin, bi wan stranên xwe piştevaniya serxwebûn û azadiya Kurdistanê dikir. Li dû Hozan Aram vexwendiyê şeva me, Doktor Memo Xalid Endamê Komita Navendî ya Partiya Komunist a Ermenistanê mesaja xwe ya piştgirtin û hevalbendiyê xwend.

Ew mesaja geleki li xweşiya beşdaran hat û nemaze dema ku Dr. Memo Xalid di dawiya mesaja xwe de ev dirûşmeyek avêt, **"Herbijî Serokê Kurdistanê rêheval Abdullah OCALAN!"** Piştî ku mesaja mîvanê me yê ku ji Sovyetê bi mîvandarî hatî, filmeke vidyo hate şanîkirin. Di filmê de Sekreterê Gelemperî yê PKK rêheval **Abdullah OCALAN** li ser sersaliya Partiya Karkerên Kurdistan diaxifî. Wê demê bê dengiyekê xwe di salonê de bi cih kir. Her kesî bi mêl kişandin li axaftina Serok guhdar dikir. Dema ku axaftin kutabû, her wekî ku serîhildanek di salonê de çêbibe, dengê dirûmeyan bilind bû, û bi hezaran bi hev re gotin, **"Her bijî Serokê me APO!"** Piştî re dîsa vidyo birek ji jiyana gerîllayên me hate şanî kirin... bi vê şanî kirinê re dîsa salon rabû raperînekê, bû bi bijîkirin û dirûşmeyan hate dagirtin. Di piştî re koma govendê çend listokên xwe yên folklorî pêşkêş kirin. Piştî wê nêzîka nîv sêtekê vehesî hate dayîn. Di vehesînê de Koma Berxwedan ji bo pêşkêş kirina programa xwe, amade bû. Piştî dema vehesînê dîsa salon tijî bû û hozanên Koma Berxwedan ên dengbêj Şemdîn, Diyar, Seyîdxan, Sefkan, Xelîl Xemgîn, Tîrêj, Bedran, Zozan, Botan" stranên xwe yên nuh bi jirî pêşkêş kirin. Ên ku beşdarî şevê bûbûn bi stranan ve hatin girêdan û bi germayî deng bi çepikan xistin. Di piştre axaftina konevanî (siyasî) bi zimanê Almanî hate pêşkêş kirin. Piştî wê koma govendê ji Îsviçre (şaxê Hunerkomê) çend listok ên ku jiyana civata gelê Kurd raber dikir pêşkêş kir. Di pişt re axaftina siyasî bi zimanê Kurdî hate xwendin, em li jêr birekê jê diweşînin:

"Welatparêzên hêja, karkerno, dostno!

Bi germiya silavên şoreşê em hatina we tevan pîroz dikin.

Hûn bi xêr û xweşî hatine ve şeva berxwedana netewî, şeva derbasbûna Partiya me, Partiya Karkerên Kurdistan - PKK, 13 saliya xwe.

Em bi hesanî neghiştine van rojan. Me bi çirandina tarî û reşiyê ev riya vekiriye. Bi xwîna şehîdên qehreman em bûne xwedan Partiyeke ji pola, bûne şûrê tolhildana hezar salan. Lewma di serî de bi navê we tevan em hezar rêz û silavan li şehîdên şoreşê dikin û dibêjin bila herbijî serokê gelê me, sekreterê giştî yê PKK rêheval Abdullah OCALAN.

Di destpêka salên 1990'an de, li hemberê hemû rêdariyên burcuwaziya biçûk, sosyal-şovenîst û kevneperestan, rêberên me yên pêşemîn weha nîşan dan ku tenê vana ji bo berjewendên (meslehe) xwe yên teng kefte leftê dikin. Bilî hemû êrişên hov ên wan rêdariyên çewt, dîsa di encamê de xuya bû ku tenê ramanên serxwebûn azadiyê dikarin Kurdistanê rizgar bikin. Di bilindiya xebatê ideolojî de sala 1978 Partiya me ji nava dilê karker û gundiyan hate der. Mîna mizgîna xelasiyê ji Kurdistanê re diyar bû.

Dijmin li hember vê derketina bi şan û şeref, dikete rewşa bê çaretiyeke mezin. Bi hemû êrişên feodalkompradoran têr nedibû, lewma pilanên kuştin, çavtirsandin û qirkirinê amade dikir. Belê, Partiya me roj bi roj bû mala gel, bu serokatî, û tim û tim bervî bilindbûnê çû. Wê demê dijmin neçar ma ku destê xwe bavêje rejîma 12 Êlûnê, û rûyê xwe yê faşîst aşkere bike. Bi hatina cunta leşkerî re gelek komik perçe-perçe bûn û reviyane dûrî welat. Bi tenê Partiya me girêdana xebata hundur bi dervere xwe xurt kir û berxwedanên mezin çêkirin.

Di 1981 de li ser axa Rojhilata-Navîn Konferansa xw ya Yekemîn pêkanî. Ew gava di dîroka Partiya me de bû gaveke ji nuh ve komkirina hêzên Partiyê, û destpêkirina hazirîyên vegereke pîroz. Di 1982 de piştî êrişên imperyalîzmê li ser gelên Rojhilata-Navîn careke dîn Partiya me kar û barên xwe lezandin û bi serkevtineke mezin, bi rexnekirina hemû kêmasî û şaşîyên derketî kongira xwe ya duwemîn bi ser xist... û gerîllayên me yên qehreman dest bi vegera ser axa welat kirin.

Li ser bingeh û biryarên komcivîna duwemîn hilpişkîna 15'ê Tebaxê ya şoreşgerî pêkhat. Şerê me yê çekdarî belavê her çar hêlên welat bû.

(...) Sala 1990 bûye sala serîhildana gel û hilweşandina tirs û xofa giran. Bûye sala heta dawiyê girêdana bi Partiyê û bi şehîdan ve, bûye sala li her derê hevgirtin û hergav şer û cengên giran...

Welatparêzno, dayikno, bavno, birano!

De rabin em li hemberê nemirovên ku axa welatê me talan dikin, çand û hunera me didizin, inkara Kurd û Kurdistanê dikin, şerê xwe fireh bikin, yekitiya xwe mezin û xurt bikin û Partiya xwe herweki ronahiya çavên xwe biparêzin.

Xortên Kurdistanê!

Li benda me ne çiya û baniyên welatê me, bangî me dikin. De rabin em di nava refên ARGK de cih bigrin û şerê hebûnê bikin (...)"

Axaftinê dîroka Partiyê ji dema eydeolojî û ta niha anî ziman, pêwîstiya sala 1990, sala serîhildan û serketinan da ber çavan. Bi rastî ev axiftina bi xwe, bû banga serîhildanê. Li vir dîsa dirûşmeyên şoreşgerî bilind bûn.

Piştî ku axaftin qediya koma şanogeriyê (tiyatro) çend temaşgehên ku rewşa Kurdistan şanî dikir pêşkêş kir. Bi kurtî naverok û babeta şanogerê bi vê nolê bû: Girêdana gel bi axa welatê xwe ve, riswabûna mirovê Kurd li derveyî welêt. Koçberkirin, valakirina gundan û li dijî vê politika dijmin serîhildan û raperîna gel. Di vê çarçivê de şanoger bi jirî pêşkêş bû.

Dema giha nîva şevê, programa pîrozkirina 12 saliya sersala Partiyê ji giha dawiya xwe.

Impressum
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickbron

Yazışma adresi
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	**3.00 $**
Avusturya	**18.00 s.**
Belçika	**60.00 bfr.**
Danimarka	**8.00 dkr.**
Fransa	**6.00 ff.**
Hollanda	**3.00 hlf.**
İngiltere	**0.80. £.**
İsveç	**6.00 skr.**
İsviçre	**2.50 sfr.**
Norveç	**10.00 nkr.**

Grevên xwebirçîhîştinê gelê me radikin livbaziyan

AMED

Girtîyên ramyarî ku roja 8'ê Cotmehê dest bi greva xwebirçîhîştinê kiribûn, 24 rojan bi grêvê dagirtin

Roja 7'ê Cotmehê 1990'an 94 girtiyên politîkî hatibûn koçber kirin. Piştî vê bûyerê roja 8'ê Cotmehê girtiyên di girtigeha Amedê de dest bi greveka xwebirçîhiştinê kirin. Grev 24 rojên xwe dagirt.

Di girtigeha Amedê de 10 koxuş hene. Her careke girtiyên di pênc koxuşan de bi dorê (rotasyonî) diçin grevê. Heya niha her rojekê tev bi hev re bêhtirî 200 kes rabûn greva xwebirçîhiştinê.

Dagirker, ji bo şikandina grevê serî didin her azîneyekê (çareyekê). Serdanî û dîtina girtiyan hatine rakirin. Ev bikaranîn ne tenê li Amedê, li hemû deran pêkdihê. Gava heyet dixwazin serî bidin girtiyan, daxwazên wan nayin pejirandin.

Roja 21'ê Cotmehê polisên hêzên çalak û komên xweser disa êriş birin ser koxuşan û girtiyên di grevê de dan ber êrîşên xwe. Ev êriş, biryardariya berxwedana girtiyan xurttir kir. Greva girtiyên ramyarî posideyên xwe li ser teviya civakê digerîne. Girtiyên ne-siyasî ji tesîrê digirin û serî didin berxwedanê. Di girtigeha Amedê de girtiyên ne-siyasî ji sê rojan bi armanca hevkariyê rabûn greva xwebirçîhiştinê.

Malbat û merivên girtiyan agahî gihandin me û gotin, heke rewş neyê guhartin û daxwaz neyin bicihanin, diliyên şer wê berxwedana xwe ji roja 1'ê Mijdarê pêve, bizivirinin rojiya mirinê. Gumaneke weha her diçe xurttir dibe.

Hema hema li hemû girtigehên li Tirkiyê û Kurdistanê girtiyên ramyarî dem bi dem serî dan grevan û hinek ji wan dawî bûne. Armanc hene, ku ev berxwedan bi şêweyeke rotasyonî werin pilankirin. Lê her kêliyekê derfet û guman ji hene, ku ev xwe bizivirinin grevên demûdirêjî.

Niha disa hinde agahî belav bûn, ku ji Amedê 72 girtiyên din jî, wê werin koçber kirin.

Rojpergaleka greva xwebirçîhîştinê ya malbatên girtiyan

Malbat û merivên girtiyan li bajarê Amedê di avahiya Partiya Sosyalist de, li diji koçberkirinan, pikoliyên li ser girtiyan û valakirina gundan dest bi greveke xwebirçîhiştinê kiribûn. Livbazî her diçe berfirehtir dibe û bi biryardarî didome.

Merivên girtiyan berxwedana xwe qet nebirrin. Pêşî bi armanca baldariyê livbazî destpêkiribû, lê ji roja 22'ê Cotmehê pêve her çû kete domaneke berdewamî ya bi armanc.

Gelek mirov bi armanca hevkariyê serî didin livbazîkaran. Komên gel ên ji navçeyên derdorên Amedê, herweha xwendekar, heyetên sazî û sendîkatên demokrat û welatparêz, di destên wan de baqên gulan diçin cem berxwedêran û car carnan berpirsiyarên koman jî tevlî grevê dibin. Li cihê livbaziyê helbest û stranên Kurdî dihên xwendin. Govend dihê kişandin. Roja 26'ê Cotmehê 150 xwendekarên zaningehê çûn serdana berxwedêran. Deh ji wan tevlî grevê bûn. Hejimara livbazikaran ji 55 kesan giha 65 kesan.

Greva xwebirçîhiştinê posideyên xwe digihîne Tirkiyê jî. Gelek heyet serî didin livbazîkaran. Roja 17'ê Cotmehê li ser banga Komeleya Mafên Mirovan şaxê Amedê, komek ji hunermendên sînema, tiyatro û rojnamevanan çû Amedê. Hevkariya xwe pêşkêş kir. Her ev kom, çû bajarên Nisêbin, Cizîra Botan, Şirnex û Qilaban jî. Roja 21'ê Cotmehê disa vegeriya Amedê. Li pêşberê hişyariya livbazikarên jin û zaro, û zanîna wan a politîkî heyirî ma.

NISÊBÎN

Greva xwebirçîhîştinê teviya bajêr rakir ser piyan

Roja 15'ê Cotmehê li Nisêbinê di avahiya Partiya Sosyalist de greveke xwebirçîhiştinê destpêkiribû. Ji bo domandineka xurttir û serxwe, roja 20'ê Cotmehê grev ji bo demekê hatibû sekinandin.

Paşê grev disa destpêkir. Niha livbazî ziviriyê livbaziyeke hevpare ya teviya bajarê Nisêbinê. Roja 17'ê Cotmehê 55 kes di birçîbûnê de bûn. Roja 18'ê Cotmehê ev hejimar bilindi 86 kesan bû. Gava roja 20'ê Cotmehê grev ji bo demekê hatibû rawestandin, 186 kes di birçîbûnê de bûn.

Roja 22'ê Cotmehê grev disa bi têkiliya 60 kesan destpêkir. Livbazikar bi zanabûn hejimarê 60 kes dihêlin. Roja 24'ê Cotmehê ji Nisêbinê û gundên derdorê pênc hezar kes çûn serdana berxwedêran. Roja 25'ê Cotmehê xwendekarên lîse çûn serdana livbazikaran. Li vir ji seminer çêdibin. Bernameyên çandî dihên pêşkêş kirin. Otoriteya rizgariya netewî serdestê hemû bûyeran e. Gava komên xweser dixwazin tişteki bikin û berê xwe didin livbazikaran, bajar tev radibe ser xwe û destûr nade wan.

Gelek mesaj jî digihin grevê. Sosyolog Ismail Beşikçi ji mesajek gihand welatparêzên berxwedêr.

Waliyê dagîrkeriyê Hayrî Kozakçioglu li Nisêbînê dîwarê berxwedana gelî li pêşiya xwe dît

Roja 17'ê Cotmehê Hayrî Kozakçioglu bi armanca kontrola hêzên dagirkeriyê yên li Nisêbinê û çêkirina civinekê bi keyên (muxtarên) gundan re, çû Nisêbinê.

Rêkxistina ERNK û welatparêz, berî çûyina wî, agahdarê gera wî bûn. Amadekariyên xwe kirin, ku dersa waliyê faşist bidinê. Berî çûyina wî bi du rojan, li navçeyê belavok hatin belavkirin.

Kozakçioglu, di bin parastinên mezin de çû avahiya hikumetê û ji wir xwest here avahiya perwerdekirina gel. Lê, rê ji ber avahiya ku têde birçîbûn çêdibû derbas dibû. Gava ji ber avahiyê derbas bû, bêhtirî 50 welatparêz tevlî sloganan bûn govendê û stranên li ser şervanên şehîd ên ARGK xwendin. Bi vî awahî wî protesto kirin.

Her di beyana vê rojê de, midurê lîse û cihgirê wî ji xwendekaran xwestin ku derkevin pêşiya Kozakçioglu û wî silav bikin. Xwendekaran, "Em bi kuştiwarê bavên xwe re neaxifin" gotin û bersiva wan dan. Tev guhdariya fermanê nekirin û li dijî midur rabûn. Gava zoriyan li xwendekaran kir jî, li wî xistin û zendekî wî şikandin. Bêhtirî 200 xwendekar paşê ji dibistanê derketin û ji bo protestokirina walî dest bi xwepêşdaneke di nava bajêr de kirin. Gel jî tevlî xwendekaran bû. Li gelek deran xwendekar xwe civandin û dirûşmeyên weke, "Waliyê qatil biqeşite!", "Em waliyê dagirkeriyê navin!", "Hisaba qirkirinan wê were pirsin!", "Bijî ERNK!" û "Bijî PKK!" bangin. Ev dirûşme di guhên waliyê faşist de çingini dan.

Dûmahîk di rûpela 23'an de

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Li Kurdistanê hilgavtinên mezin di berxwedana girseyî de

QILABAN

Êrîşa gerîlla çû ser navenda navçeyê: Avahiya hikumetê kete ber rokêtan. Navçe, pênc saetan ma di bin hikmê ARGK de

Şeva 15 û 16'ê Cotmehê saet 23.40'an de gerillayên ARGK avêtin ser navçeya Qilabanê. Gerilla, heya beyana 16'ê Cotmehê saet 04.00'an di navenda navçeyê de man. Di vê domanê de, tevlî avahiya polisan hemû avahiyên saziyên fermî yên dagirkeran dan ber rokêtan. Ji avahiyên bûne hedefên rokêtên gerillayan, bi taybetî avahiya polisan heya pivaneke mezin hilweşî. Gerillayên seriyên şeqem û kolonan girtibûn, bi hoperloran bangeşî (propaganda) ji bo gel pêşvebirin û kamyoneke TEK (Saziya Eletrîkê ya Tirkiyê) dan ber agirî û şewitandin.

Di domana êrîşa çûyî ser avahiya polisan de, hejimareke bilind ji esker û polisan hatin kuştin, lê dagirker nûçe li ser kuştiyên ji xwe belav nekirin. Dagirkerên ku mabûn di nava tengezariyê de, piştî êrîşa gerilla ya serketî, berê xwe dan gel û pirraniya wan ji gel 110 kes girtin. Di nava yên hatibûn girtin de, gelek "parêzkarên" gundan jî hebûn. Dagirker "parêzkaran" ji girtibûn, ji ber ku di domana êrîşê de, bersiva gerillayan nedabûn. Navên hinek ji yên hatibûn girtin, ev in: Zeki Urper, Abdulkerim Urper, Kamil Urun, Mesut Fakan, Şemsettin Fakan, Abdullah Alturk, Ferik Alturk, Nurî Urek, Abdulkerim Alturk, Tahsin û Mustafa Alturk.

Hemû welatparêz û "parêzkarên" hatibûn girtin, piştî hefteyekê disa hatin berdan.

Yekeniya dijmin hate belav kirin

Şeva 22 û 23'ê Cotmehê li ser tixûbê Qilaban û navçeya Girgê Amo (Silopî), li nêzikê gundê Ziravikê, li ser rêbazeke stratejîkî ya Ava Hêzilê, gerîlla êrişeke mezin birin ser yekeniyeke dijmin a bi navê Elcanê. Di nava rêzên yekeniya dijmin de, hejimareke bilind ji serbazan hebû.

Avahiyên yekeniya dijmin bi rokêtan hatin hilweşandin. Yekeniya dijmin, demeke direj ma di bin barana rokêt û berikan de. Di vê êrîşê de, hejimara kuştiyên ji dijmin geleki bilind bû. Her çendî ev rastî baş dihê zanîn jî, dewleta dagirker çi agahiyekê li ser êrîşê û hundabûnên xwe neda belav kirin.

Nûçegihandkarê me yê li êrdimê, agahî gihand me, ku çar serbaz hatine kuştin û çar ji birindar ketine. Her weha got, ku guman hene, hejimara kuştiyên ji dijmin geleki bilindtir e û dijmin bûyeran bi serhişkî veşartî dihêle û nade rojnameyan.

ŞIRNEX

Êrîşeke gerîllayan çû ser tabura li gundê Avyanê

Şeva 14 û 15'ê Cotmehê li ser Ava Hêzilê li gundê Avyanê gerillayên ARGK êrîşeke mezin birin ser taburekê dijmin. Gerilla, di domana vê êrîşê de rokêt û topan jî bikaranin. Ji ber ku gundê Avyanê û gundên li derdorên Avyanê hatine valakirin, em bi esehî agahdarî hundabûnên ji dijmin, hîna nebûne.

Weke nûçeyên me ji êrdimê û navenda Şirnexê standine, dagirker bi dirêjhaiya roja 15'ê Cotmehê bi helîkopteran ji Avyanê mirî û birindarên xwe kişandine Şirnexê.

Ev êrîşa tolehildanê, ku li dijî valakirina gundan çêbûye, bi serkeftinî dawî bû û çi hundabûnek ji rêzên ARGK nebûye.

12 saliya damezirandina PKK bû şahiya dilan

- Li bajarê Koln welatê Almanya, roja 20'ê Cotmehê şadimaniyeka pîrozkirina 12 saliya damezirandina PKK çêbû. Bi hezaran welatparêz hevûdu hembêz kirin û evîna xwe ya ji bo Kurdistaneka aza qêrandin.
- Mesaja Sekreterê Gelemperî yê PKK Abdullah OCALAN ji bo gelê Kurdistanê, ku ji vîdeo hate şanîkirin, şahiya mêhvanan gihand bandevan.
- Rêkxistinên şoreşger û pêşverû yên ji Tirkiyê, Kurdistanê, Almanya û Belçîka û gelek kesên demokrat piştgiriya xwe pêşkêş kirin.
- Bernameya çandî ku bi taybetî hatibû amadekirin û stranên dengebêjên navdêr ên bi gelek zimanan, eniyeke şahiyê ya cûda avakirin.
- Şadimanî di demekê de çêbû, ku li Kurdistanê dîliyên cengê û girsên gel pêtên berxwedanê hildabûn. Mesaja girtiyên Daweya PKK li Almanya di nava kutana çepikan de hate xwendin.

NIVÎS DI RÛPELA 24'AN DE

DARA HÊNÊ

Di şerê di navbera ARGK û hêzên dagîrker de çar endamên komên taybetî û sê serbaz hatin kuştin

Gerillayên li êrdimê agahî gihandin me, ku roja 15'ê Cotmehê li êrdima Çewlikê li nêzikî navçeya Dara Hênê yekeniyên leşkerî yên dagirkeran salox girtin ku li derdorê yekeniyeke gerilla heye û dest bi operasyonekê kirin. Xwestin dafekê vedin pêşiya gerillayan. Lê belê gerilla ji agahî li ser tevgera dijmin standin û ew dafê li pêşiya hêzên dijmin vedan. Di şerê derketî de çi hundabûneke ji gerillayên ARGK nebûye. Ji hêzên dijmin çar endamên komên xweser û sê serbaz hatin kuştin.

Dûmahîk di rûpela 22'an de